

VESTNIK VESTNIK
VESTNIK VESTNIK
VESTNIK VESTNIK
VESTNIK VESTNIK
VESTNIK VESTNIK
VESTNIK VESTNIK
VESTNIK VESTNIK

**JEKLO
TEHNA**

Ponudba tedna:

BOŽIČNE LUČKE, 20 kosov, 1.473 SIT, 35 kosov - 2.059 SIT - BOŽIČNO DREVESCE z lučkami in okraski 4.815 SIT - BOŽIČNO DREVESCE za avto, 12V, 1.372,80, okraski za jelko od 145 do 262 SIT, barvne žarnice, 220V, 116,60 SIT.

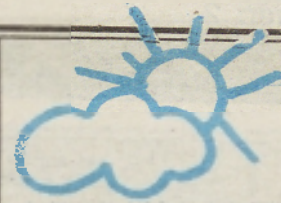
S KARTICO ZVESTOBE 5% POPUSTA.

PRODAJNI CENTER
MURSKA SOBOTA
Cvetkova 2a
tel.: 31 760

minicom d.o.o., vegova 13, m. sobota, tel.: 049 23 895, fax: 31 954

MINICOM

RAČUNALNIKI, KI LETIJO!

VREME

Ob koncu tedna bo suho in mrzlo.

Vestnikov koledar

22. december, četrtek, Demetrij
23. december, petek, Viktor
24. december, sobota, Eva
25. december, nedelja, božič
26. december, ponedeljek, Stefan - dan samostojnosti
27. december, torek, Janez
28. december, sredo, Živko

Pregovor

Sveti dan vetrovno, k leti bo sadja polno.

45 let VESTNIK

Murska Sobota, 22. decembra 1994 • Leto XLVI • Št. 51 • Cena 130 SIT

Ne prezrite,
VESTNIK
Vam
poklanja
koledar!

Ljubi Jezušček!

Spet enkrat si, če mi dovoliš, jemljem pravo in ti pišem. Oh, glej, kako je to čudno! Tikam te, obenem pa izražam podrejenost. Pa veš, da mi zaradi tega ni nič nerodno. Zaradi tega se ne počutim nič nesvobodnega ali celo ponižanega. Prav prija mi, če lahko v vsem tem naznanskem seznamu možnih naslovnikov najdem nekoga, ki mi je tako blizu, da mu rečem ti, vendar po drugi strani spet tako zvišen, da imam do njega tako veliko spoštovanje.

Biti bi mi zelo žal, če te ne bi bilo. Tuko zelo žal, da bi spregledal to pomanjkljivost, to

Zase Ti že ne bi pisal osebnega pisma. Pišem Ti torej za nas ljudi, za Slovence.

Razlika se briše v naravi. Kot kaže, bo letos božič na snegu. Mogoče bom kdaj v teh dneh zimskega obrata, ko se sredi najhujše razprste teme iz globin oglašajo drobno zvonjenje upanja, našel toliko časa in dolgo hodil v belo dalj. Vedi, da mi takrat ne bo nič žal, če mi boš kje na samem rekel, da mi ne uresničiš želja. Zaradi ene take hoje ne bom žalosten tudi pozneje.

Toliko da veš. Da ne boš mislil, kako sem izgubil svojo zasebnost in sem poslej samo še državljani, ki skuša pred dnevom samostojnosti

Božično pismo za dom

nemožno pomanjkljivost, in bi ti kljub temu pisal. Kdor enkrat dojame, kaj pomeni to dvoje v enem, ta bližina in ta velikanska razlika med dvema bivajočima, ta se ne bo dal več prepričati, da Ti ne obstajaš.

V to neznansko razliko med zemeljskim in nebeškim, kajti Ti, Jezušček, si drugo ime za nebeško, za prihodnje in lepo, je položena zibka upanja. Kako naj nosimo upanje, če nimamo nikogar, ki bi mu ga zaupali? Smo si sami ljudje, ki živimo omejena življenja, sami izmislili upanje? Smo si sami izmislili dobro vero? Smo mi polnili Pandorino skrinjico in skrbi položili zgoraj, upanje pa pri dnu?

Ne, nismo. Če bi si sami tako uredili, potem tega sveta ne bi spoznavali kot absurdnega.

Ne morem pa začeti naštevati, kaj si želim, da bi nam prinesel iz globin kozmične teme žarišče novih zemeljskih cikličnih svetlob, ne da bi skušal prošnjo okrasiti s tistim, kjer se razlika med Tabo in našim, zemeljskim, briše. - Kot vidiš, Ti ne pišem zase, marveč za nas.

izprositi dobro za svojo domovino. Ki zaradi občega dobrega izgublja iz oči pravico do osebne svobode. - Prosim Te pa vseeno.

Prosim te, da bi v moji domovini, ki ima novo lokalno samoupravo (joj, kako nebožično je to slišati!), doživel župana, ki bi vsako jutro na drog pred svojo hišo potegnil slovensko zastavo - njegova žena pa bi zbiral pomoč za tujce, begunce in drugače misleče, ki bi jo tem pomoči potrebnim potem skupaj izročala. Prosim te, da bi živel med ljudmi, ki bi skrivaj in pogosto pomagali revežem. Prosim te, da bi ustavil roko in nogo tistemu, ki je na tem, da bi po nemarnosti onesnažil naravo. Prosim te nadalje, da bi našega predsednika v kateri od sosednjih držav sprejeli z državnimi častmi; da bi moji državljani sprejeli razlike med ljudmi, ki izhajajo iz neenako porazdeljene odličnosti in bi se dalt voditi pametnim ljudem. Prosim te, da nas ne pozabiš!

ŠTEFAN SMEJ

Zadnja vest

Trojčki v Kobilju

Če bodo še drugi zakonski pari poskrbeli za tolikšen naraščaj, potem Kobilje čez čas ne bo več najmanjša pomurska občina! V ponedeljek se je namreč zgodilo tisto, kar sta Tanja in Boris (snaha in sin župana Pavla Nemeta) pričakovala: rojstvo troje otrok. Medtem sta jim dala tudi že imena: fanta sta Aleš in Marko, deklica pa je Urška. Kričaji so sicer na svet prišli v univerzitetnem kliničnem centru v Ljubljani, dobro se počutijo in čez nekaj dni bodo s srečno mamico že v domači vasi. Š. S.

**Čestitamo
ob dnevu
samostojnosti!**

**Modro
je skočiti v Savo**

Na zahtevne tuje trge izvaža več kot 75% celotne proizvodnje.

Sava

**VOŠČIMO VAM VESELE
IN MIRNE BOŽIČNE PRAZNIKE!**

SDSS
SOCIALDEMOKRATSKA
STRANKA SLOVENIJE

Socialdemokratska stranka Slovenije se zahvaljuje vsem svojim volivkam in volivcem za zaupanje, ki ste ga izkazali stranki in njenim kandidatom za župane ter občinske svetnike na občinskih volitvah.

Vsem članom in simpatizerjem socialdemokratske stranke
**ŽELIMO VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN SREČNO NOVO LETO '95!**

OO SDSS MURSKA SOBOTA

Vsem volivkam, volivcem in sponzorjem
ISKRENA ZAHVALA

za vaše glasove in pomoč ob izvolitvi za župana občine
ROGAŠOVCI IN MORAVSKE TOPLICE

Želiva vam

BLAGOSLOVLJEN BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO

Janko HALB

Franc CIPOT

OB IZTEKU NAŠIH MANDATOV SE VSEM
OBCANKAM IN OBCANOM NAJLEPŠE
ZAHVALJUJEMO ZA VAŠE ZAUPANJE,
ŽELIMO VAM

**BLAGOSLOVLJEN BOŽIČ
IN SREČNO NOVO LETO**

IZVRŠNI SVET SO MURSKA SOBOTA

PO SLOVENIJI

LJUBLJANA – Poslanci državnega zbora so na izredni seji z večino glasov sprejeli zakon o financiranju občin, ki omogoča materialno podlago za delo 147 slovenskih občin.

LJUBLJANA – Na prvi seji so se sestali člani sicer že tretje parlamentarne komisije, ki se ukvarja s tako imenovanim procesom JBTZ. Med drugim so sklenili, da bodo na pogovor povabili »četverico« (Janša, Borštnar, Tasić in Zavrl) in članke prve komisije, ki je delala od konca 1988. do začetka leta 1990.

MARIBOR – Predsednik avstrijskega parlamenta dr. Heinz Fischer je obiskal Slovenijo. Srečal se je tudi s predsednikom Milanom Kučanom.

LJUBLJANA – V ožjem izboru za zunanjega ministra, ki naj bi nastopil najkasneje v 45 dneh, ko bo potekel mandat začasnemu zunanjemu ministru dr. Janezu Drnovšku, so ostali trije: novinarka, komentatorka Dela mag. Mojca Drčar-Murko, veleposlanik v ZDA dr. Ernest Petrič in veleposlanik v Nemčiji dr. Boris Frlec.

LJUBLJANA – Z nedeljskim drugim krogom volitev še preostalih 90 županov novih občin so se končale prve lokalne demokratične volitve.

PO SVETU

MILANO – Med zaslišanjem italijanskega premiera Silvia Berlusconi se je pred palačo pravice zbrala večja množica ljudi. Nekateri so vzklikali v podporo medijskemu magnatu, drugi so mu žugali in satrjevali, da Berlusconijev kabinet ne bo dočkal niti prvega božiča.

STRASBOURG – Predsednik evropskega parlamenta Klaus Haensch je odločno pozval svetovno skupnost, naj naredi konec moriji v Bosni, poslanci pa so se v znamenje protesta proti neučinkovitosti prizadevanj, da bi razklenili srbski obroč okrog bosanske prestolnice, opremili z napisi »Sarajevo – 100 dni sramote«.

BELFAST – Britanski ministrski predsednik John Major je ob slovesnem odprtju mednarodne investicijske konference napovedal prve večje naložbe v severnoirsko gospodarstvo, ki so jih obljubile britanske, ameriške in japonske družbe.

BRUSELJ – Obrambnim ministrom držav članic severnoatlantske zveze ni uspelo skleniti ničesar, kar bi vplivalo na vojno v BiH. Poleg tega je Unprofor zavrnil Natov napad, saj še vedno upa na najbolj sprejemljivo možnost, da bi v BiH dosegli mir s pogajanj.

BRATISLAVA – Za vsestransko poglobitev sodelovanja med Slovenijo in Slovaško obstaja veliko možnosti in ni nobenega razloga oziroma ovir, da jih ne bi izkoristili, sta med pogovorom ugotovila slovaški predsednik Michal Kováč in njegov gost iz Slovenije Milan Kučan. Predsednika sta se letos srečala že četrto in potrdira dobre odnose med državama.

BUDIMPEŠTA – Tu je potekala tridnevna konferenca o vlogi parlamentov v pripravah za včlanitev v Evropsko unijo. Konferenca sta se udeležila tudi predsednik odbora državnega zbora za gospodarstvo Feri Horvat in poslanec državnega zbora Gabrielj Berlič.

ŽENEVA – Slovenija bo morala vsaj do pomladi počakati z namero, da se pridruži Efti. S tem so članice grupacije, ki jo z začetkom prihodnjega leta zaradi prestopa v Evropsko unijo zapuščajo Avstrija, Finska in Švedska, delno odgovorile na pismo slovenskega premiera dr. Janeza Drnovška. Efta je za zdaj pripravljena obnoviti pogajanja s Slovenijo o sklenitvi sporazuma o prosti trgovini.

CASABLANCA – O razmerah v BiH so razpravljali tudi udeleženci vrhunškega zasedanja Organizacije islamske konference. Predsednik BiH Izetbegović je udeležence zaprosil za pomoč v orožju, hrani in denarju ter za podporo diplomatskim prizadevanjem vlade v Sarajevu.

LIZBONA – V glavnem mestu Portugalske je potekala ministrska konferenca o evropski energetski listini. Sporazum je v imenu naše države podpisal državni sekretar za energetiko Boris Sović. Listina bo Sloveniji omogočila enakopravno sodelovanje na področju energetskega gospodarstva z vsemi evropskimi državami, državami nekdanje Sovjetske zveze ter z ZDA, Kanado, Japonsko in Avstralijo.

PALE – Voditelj bosanskih Srbov Radovan Karadžić je predstavil nov načrt svoje strani za ustavitev vojne v BiH. V šestih točkah je zapisano, da se odrekajo določenemu delu ozemlja, prav tako pa nameravajo izpustiti zajete pripadnike Unproforja in vojake vladnih sil, mlajše od 19 let, ter se zavezujejo, da ne bodo več ovirali konvojev s humanitarno pomočjo. V načrtu tudi pozivajo nekdanjega ameriškega predsednika Carterja, naj posreduje pri uresničevanju tega mirovnega predloga.

DUBLIN – Voditelj irske stranke Fine Gael John Bruton je postal novi irski ministrski predsednik najverjetneje manjšinske vlade.

AIX-EN-PROVENCE – Francosko-italijanski vrh v tem francoskem mestu se je začel s srečanjem na »štiri oči« med francoskim predsednikom Mitterrandom in italijanskim premijerom Berlusconiem. Vzporedno so se začeli tudi dvostranski pogovori med ministri obeh držav.

Jeklotehna gradi v Budimpešti najzahtevnejše objekte, kot je elimi hotel Kempinski – Nezaupanje med Slovenijo in Madžarsko izkorišča drugi

»Najkakovostnejši in najhitrejši ne more biti hkrati najcenejši!«

Ime Jeklotehna je na madžarskem trgu od leta 1987. Do 1991. so poslovali v okviru predstavništva, nato pa so ustanovili samostojno družbo Jeklotehna Budapest kft., ki ima sedež v ulici Hegyalja. Čeprav je ta čas najbolj odgovorna oseba budimpeštanske družbe Stefan Vida, s katerim smo se tudi pogovarjali, pa ne moremo mimo imena Stane Polanič, ki je pravzaprav poskrbel za sloves Jeklotehne kot iskanega organizatorja gradnje na ključ. Danes je njihov pomemben zunanji sodelavec, še prej pa je poskrbel za ustanovitev podobne družbe v Pragi v Češki Republiki, ki je doslej že zgradila dva pomembna objekta v bistveno lažjih razmerah kot na Madžarskem.

Kako je lahko Jeklotehna konkurenčna v primerjavi z drugimi evropskimi družbami, ki se ukvarjajo z enako dejavnostjo? Ali drugače: bi slovenska firma npr. iz Ljubljane uspela na madžarskem trgu zgolj z angleškim in nemškimi jeziki? Ne, poznati je potrebno trg, partnerje, poznati in imeti zveze za oskrbo z dovolj zanesljivimi in ne predragimi izvajalci, ki so dovolj blizu, najti ustrezen material, predvsem pa je potrebno poznati madžarski jezik. Stefan Vida, ki je le eden od številnih prekmurskih predstavnikov slovenskih podjetij v Budimpešti, ima vse potrebne odlike – izkušen podjetnik, ki je bil prej zaposlen v Nafti Lendava, zelo dobro pozna razmere v madžarskem gospodarstvu, ve, da je za Slovenijo in Madžarsko slabo, ker vsi posli potekajo prek tujih tretjih bank, da bo Madžarska kmalu morala korigirati cene elektrike in zemeljskega plina in da tisti, ki je najkakovostnejši in najhitrejši, ne more biti hkrati najcenejši.

V družbi Jeklotehna Budapest kft. je 8 zaposlenih, od tega štirje Prekmurci, ki obvladajo madžarski in druge tuje jezike. Ostali zaposleni so Madžari. Ta trenutek imajo štiri »žive« projekte, torej so sodelavci vsi polno zaposleni. Tačas končujejo gradnjo pisarniških prostorov v ulici Lajos in tovarni kartonskega papirja v Budimpešti, poleg tega pa so pričeli z gradnjo velikega nakupovalnega centra v Ljubljani. Njim so zaupali tudi gradnjo madžarskega veleposlaništva in rezidenčnih prostorov v Ljubljani, ki poteka po načrtih in brez poveljov. Zakaj jim niso zaupali gradnjo slovenskega veleposlaništva v Budimpešti, ko pa jih povsod cenijo kot zanesljive in hitre izvajalce gradnje na ključ? Na to vprašanje nam g. Vida ni hotel odgovoriti. O tem je odločil nekdo tretji v Ljubljani. Nekateri se pač ne morejo sprijazniti z dejstvom, da se vsi na vse ne morejo spoznati; če nekdo obvlada zunanjo politiko ali prodajo hlalnikov, se ne more spoznati hkrati na kupovanje parcel in gradnjo!

Obnova in širitev hotela Nemzeti 1987. leta je bil prvi večji projekt Jeklotehne v Budimpešti. Tega in dve naslednji novogradnji pisarniških in poslovnih prostorov ITC III in BASF so se plačali iz madžarskega proračuna. Vse naslednje gradnje so bile investirane s pomočjo tujega kapitala, predvsem avstrijskega in nemškega. Sledili so naslednji projekti: LINSENFABRIK, DIPLOMATENWOHNUNGEN, ALAG CENTER Burohaus, CW BANK Budapest, KORONA Hotel Budapest, NAGYDIOFA Burohaus, ALAG CENTER PEST Burohaus, Hotel KEMPINSKI, BUROHAUS Budapest, AEB Burohaus, SUBA TRADE CENTER, AGIP Tankstellen Komplex, ORFI-MITHRA Burohaus in DUNA PART v Budimpešti. Površina slednjega je 38 tisoč kvadratnih metrov, rok gradnje pa 18 mesecev. Najzahtevnejši je bil prav gotovo hotel Kempinski, ki ga je financiral lastnik znamenite nemške hotelske verige Philip Holzmann, katere večinski lastnik je nemška letalska družba Luft-hansa; gradbena površina je merila 44 tisoč kvadratnih metrov, rok končanja gradbenih del pa je bil 12 mesecev. Kakor pri številnih drugih objektih, sta bila tudi tukaj izvajalca POMGRAD Murška Sobotna in STAVBAR Maribor. Med gradnjo je mariborsko podjetje doletelo stečaj, tako da so morali vskočiti graditelji iz Zagorja.

Kako pridobi Jeklotehna določen posel, ki je vreden nekaj milijonov mark, ki ga izvajajo slovenska in hrvaška gradbena in druga podjetja? »Ni natečaja, to so utečene povezave (ob pomoči g. Polaničau). Ljudje se med seboj že poznajo. Po navadi povabijo nekaj podjetij v »zaprti krog« in izberejo

najprimernejše. Jeklotehna je naredila pogodbo z naročnikom za določeno vsoto in ključ v roke, po drugi strani pa se je pogajala s podizvajalci, kooperanti o izvajanju

Stefan Vida (Jeklotehna Budapest kft.): »Da vlada med slovenskimi in madžarskimi kupci nezaupanje do izdelkov, je posledica zgodovinske usmerjenosti, kulture, običajev ... Ampak tako je!«

del. V glavnem so bile to domače firme, kot so Pomurje oz. POMGRAD, Konstruktor, Stavbenik, IMP za strojne inštalacije, MONTER iz Splita, Elektra. Vrednost posla, ki smo ga na ta način priskrbeli za slovenske firme, je okrog 150 milijonov mark,« je povedal Stefan Vida. Najbolj neprijeten spomin imajo pomurski gradbinci na lanski februar, ko so gradili objekt ORFI-MITHRA v Budimpešti: madžarska delovna inspekcija je Pomgrad in njihove delavce dobesedno nagnala z gradbišča, ker trenutno niso imeli ustreznih delovnih dovoljenj. Gradnjo je dokončal GRADBENIK iz Lendave. Kljub večkratnim sestankom slovenskih in madžarskih vladnih predstavnikov problemi s pridobivanjem delovnih dovoljenj ostajajo še naprej. »Delovna dovoljenja niso problem le na Madžarskem, ampak tudi v Sloveniji. Glede problema delovnih dovoljenj mislim, da bi se morali državi nekako le dogovoriti! Katera stran postavlja

vsaj 1500 mark, tukajšnji zidar pa dela za 300 ali 500 mark in naredi pol manj. Ta madžarski zidar je torej kljub počasnosti še vedno cenejši kot naš, vprašanje pa je, če se to časovno izide!«

Pred kratkim je bilo nekaj zapletov tudi z betonskimi deli, izdelanimi v madžarskih betonarnah in ne v Lipovcih, kakor je bilo to običajno pri prejšnjih gradnjah. Ugotovili so namreč, da je transport teh betonskih izdelkov iz Lipovca predrag, zato naj bi jih izdelovali v madžarski betonarni; pozabili so na slabšo kakovost le-teh oziroma se je zanje investitor zavestno odločil. Beseda plačnika pa je zanjda! Jeklotehna s pogodbo sprejme tudi gradbeno dovoljenje, katerega del so načrti objekta. Nadalje angažirajo enega od projek-

tantov, da pripravi pomembne in odločilne izvedbene projekte. Kje in kako dobijo gradbeni material? »Madžarski trg je zelo ali relativno odprt, tako da ni nobenih težav. Določene investicije se delajo namenoma s tujim kapitalom na osnovi »aporta« sredstev, to se pravi, da se v tem primeru uvažajo tudi take stvari, ki bi se jih mogoče dobiti na madžarskem trgu, in to samo zato, da se potem lahko uvažajo cenejša notranja optima brez carine. Je pa velik problem, ker Madžarska za ves uvožen uporabljen material še vedno zahteva rabljeni material, je vedno zahteva A-teste in certifikate. Čeprav so mogoče slovenski izdelki narejeni po evropskih standardih, je potrebno za njihovo uporabo na Madžarskem pridobiti ponovno madžarske A-teste. Pojčeta kiželijo resno tržiti svoje izdelke na Madžarskem, so sicer še prej poskrbeli za te teste pa tudi mi s madžarskimi zahtevami seznanjamo vse svoje kooperante, da si priskrbijo ustrezne materiale. Take zahteve so na primer za določene vrste opreme strojne inštalacije in elektroinštalacije,« je povedal g. Vida.

Tako Slovenija kot Madžarska sta državi t. i. postsocializma, živila v prehodnem času, v katerem pa so si žal svojo odločilno funkcijo z nakupom državnih podjetij že izborile tuje firme. Pa ne zato, da bi čez čas tovarno zaprle in na nemem trgu uvedle prodajo svojih izdelkov. Države, ki so se skozi otrese planskega in nerealnega gospodarstva, so prehitro zaupale jim podjetnikom (koncernom), ki so mahali z denarjem. To spoznanje le počasi prodira v vladno vzhodnoevropskih držav. Med njimi pa je še vedno nezaznava. Tudi med Slovenijo in Madžarsko ne zaupanja, saj bodo npr. madžarski kupci prej »zaupali« nemškemu ali italijanskemu izdelku kot slovenskemu (čeprav je ta »stvar« velja lek pravzaprav slovenski). Tudi nasprotno. In ker si države ne zaupata niti na finančnem področju, vsi posli potekajo prek bank v tretjih državah, ki ponavljajo v zadržujočo denar za svojih računih od 7 do 15 dni. Več o bančnih postopkih v naslednji številki Vestnika.

BERNARDA B. PEČEK

Z Dunaja piše

Božič, novo leto in njuni častilci

Božični Dunaj mi je v letih prvega soočanja s tem mestom »Mozartovih kugel« in gospa v »Pelmantelnih« predstavljal vse tisto, kar sem drugič lahko videl v slabih filmih o blišču velikih nakupovalnih ulic in bedi za vogalom nekaj korakov v stran. In tudi letos je tako: na osrednji dunajski promenadi, raskošni »Koroški cesti«, kjer se vami v glavi najprej zavrti, nato pa vas praznina v denarnici postavi zopet na realna tla, tukaj svetijo prav iste lučke kot že nekaj let, v peči pečejo kostanj in krompir, na vsakih nekaj metrov muzicirajo poulični godci, berači in klošarji pa preverjajo usmiljenje božično razpoloženih mimoidočih. Nekateri prizori so zabavni, drugi ganljivi, tretji zopet »kaj tretjega«.

V debelo bundo zaviti mladenič s frulo na ustnicah sedi na tleh in izvajlja iz svojega instrumenta prečudovite napeve. Pred njim je debel zvezek z notami, malo naprej prazna konzerva, podobna tisti Warholovi »Campbels«, zraven njega ogromen bernandinec, nad njim velik napis: »HORWATH-Juwelier«. Svetleča izlozba za njegovim hrbtom, z zlatimi urami in dragocenim nakitom na policah, mu ne pomaga kaj dosti. Toda fant tako ali tako meditira z zaprtimi očmi. Koncentracija velja zvokom, ki jih izvajlja iz svojega instrumenta. Urgano zibanje zgornjega dela telesa vsake toliko časa spremlja rahla sprememba ruma; kakrat fant blago priklama plehkemu zvoku udarca okrogle kovine ob pločevino pred njim. Neki starejši par za trenutek obstane. Gospa poišče drobiž, ga spravi v konzervo pred fantom ter s prijaznim nasmeškom poboja lenobnega bernandince. Nekaj korakov naprej gospa svojo spremljevalca ujame pod roko, vendar le-ta zgolj nejevoljno zavije z očmi in

vrže: »Ko boš naslednjič dajala v bogajme, naj najprej pomisli name!« No ja, predbožično razpoloženje pač...

Avstrijski trgovci računajo, da bo po dveh relativno suhih letih končno že prišlo tudi leto, debelo. Blizu 20 milijard avstrijskih šillingov naj bi bili vredni letošnji predbožični nakupi – prodajalci iger in igrač. Kakor že nekaj let je tudi to leto obleganje nakupovalnih centrov (SCS), večinska oblika prednovoletnega stresa. Na dunajski južni vpadnici računalni, zavili z avtoceste in pač po svojih zmognitvah prispevali k cestnim zastojem, slabemu zraku ter k 5 milijardam letnega zaslužka za promet največjega evropskega raja za povsem nize. Največ bodo novodobni častilci bogu Merkurija ob svojih obiskih v njegovih v Avstriji žrtvovali za oblačila (3540 milijonov ATS), hrano in pijačo (3308 mio ATS), pohištvo (2257 mio ATS), zabavno elektronsko (1730) ter za ure in nakit (1320).

Gospodarske prognoze kažejo navzgor, men zadnje davčne reforme v Avstriji – povečanje kupne moči posameznikov – je dosegel svoj namen, pa tudi vstop v Evropsko unijo čez dobra dva tedna je zadosten razlog za optimizem tako podjetij kot tudi »malih blagovnikov« v Avstriji. Če velja tisto, kar trdi avstrijski ekonomist Lucas v svoji »Teoriji racionalnih pričakovanj«, da namreč gospodarski dejavniki zmerom pravilno sestavijo »možni« stanje iz informacij in pravilnih gospodarskih prognoz, potem se fantu s frulo in bernandincem na dunajski »Koroški cesti« bati za preživetje.

ANDREJ HORVAT

VESTNIK

Izdaja Podjetje za Informiranje
Murska Sobotna

Časopisni svet: dr. Jože Bedemjak, Stefan Cigut, Zlatko Erlih, mag. Delibor Geder, Cilka Jakelj, Rajko Stupar, dr. Aleksander Šitar

Uredništvo: Irma Benko (direktorica in glavna urednica), Janez Votek (odgovorni urednik), Ludvik Kovač (namestnik odgovornega urednika), Bernarda Balazic-Peček, Jani Dominko, Jože Graj, Majda Horvat, Milan Jerše, Feri Maučec, Stefan Smej, Stefan Sobočan (novinarji), Ksenija Šomen (tehnična urednica), Nataša Juhnov (fotografinja), Nevenka Emri (lektorica).

Naslov uredništva in uprave: Murska Sobotna, Slovenska 41. Telefoni: novinarji in odgovorni urednik 21-383, 21-064 in 33-019, glavna urednica in direktorica 22-403, računovodstvo in tajništvo 21-383 in 21-064, GPS (trženje) 22-403, telefaks 22-419. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo.

Naročnina za IV. trimesečje 1994 je 1.600,00 SIT, polletna naročnina znaša 3.200,00 SIT, za naročnike v tujini 100 DEM letno.

Tekoči račun pri SDK Murska Sobotna: 51900-603-30005. Devizni račun pri Abanki Ljubljana 50100-620-00112-5049512.

Tisk: Tiskarna ljudske pravice, Ljubljana. Na podlagi mnenja Ministrstva za informiranje št. 16/B z dne 30. 1. 1992 se šteje tehnik Vestnik med proizvodne informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje pet odstotni davek od prometa proizvodov.

Drugi krog lokalnih volitev

Občina Moravske Toplice

Prepričljiva zmaga Franca Cipota
Drugača kroga lokalnih volitev za novega župana se je v občini Moravce Toplice udeležilo 3.597 volivcev od 5.340 vpisanih volilnih upravičencev, kar pomeni 67,36 odstotka. Najbolj so se izkazali v Krncih, kjer so že do 14. ure opravili volitve. Po preštetih glasovih je dobil veliko podporo za neodvisni kandidat iz Tešanovca, 40-letni ekonomist in vodja občinskega odbora za finance in proračun SO Murska Sobota, **Franč Cipot**. Zani se je udeležilo 2.580 volivcev ali 73,95 odstotka. Protikandidat dr. Franc Horvath, ki so ga predlagali SLS in Zeleni, pa je dobil 909 glasov ali 26,05 odstotka.

Občina Hodoš–Šalovci

Premočno Aleksander Abraham
V novi občini Hodoš-Salovci pa je prišlo na nedeljske volitve 1.086 od 1.998 vpisanih volilnih upravičencev, kar pomeni 54,35-odstotno udeležbo. Ta je bila nižja kot v prvem krogu lokalnih volitev. Na veliko naklonjenost volivcev je naletel kandidat SLS, 30-letni kmetovalec **Aleksander Abraham** iz Salovca, saj je dobil kar 884 glasov ali 83,6 odstotka. S tem je postal nov župan. Njegov tekmeč Rudi Svetec, ki ga je predlagala LDS, pa je prejel le 173 glasov ali 16,4 odstotka.

Občina Lendava

Zmagal je Jožef Kocon je 10.685 volilnih upravičencev. V prvem krogu se je volitev udeležilo 6.692 volivcev, to je 62,62 odstotka. Precej slabša pa je bila volilna udeležba na nedeljskih volitvah, saj se je glasovanja udeležilo le nekaj več kot polovica volivcev: 5.623, kar je 52,63 odstotka. Volivci so se odločali med dvema kandidatom za župana: Györgyem Tomkom, ki je v prvem krogu dobil 1.293 glasov, in Jožefom Koconom, za katerega je v prvem krogu glasovalo 1.295 volivcev. Nedeljski zmagovalec je Jožef Kocon, predmetni učitelj iz Lendave, za katerega se je v drugem krogu udeležilo 3.923 volivcev, kar je 72,14 odstotka, za Györgyja

Bolnišnična lekarna deli usodo zaradi sklenjene pogodbe

Lekarna, ki so jo farmacevti zapustili

Prednosti bolnišnične lekarne moremo razpoznati predvsem v tem, da zaposleni farmacevti s svojim strokovnim znanjem pri temskem delu lahko sodelujejo pri izbiranju zdravil za določene terapije bolnikov. Strokovnejši pristop naj bi vodil ne le k učinkovitejšemu zdravljenju bolnikov, ampak tudi k pocenitvi. To vse bolj spoznavajo in tudi uvajajo v zdravstvu razvitega sveta. Lekarna bolnišnice pa poleg tega strokovnega prispevka tudi nabavlja zdravila, ki jih potrebujejo predvsem za bolnišnično zdravljenje bolnikov, torej specifična zdravila, potrebna za zdravljenje težjih bolezni in bolezenskih stanj. Njene naloge so seveda še oskrba bolnišničnih oddelkov z zdravili, medicinskimi potrošnim materialom, kemikalijami in reagenti.

Soboška splošna bolnišnica je s sodobno opremljeno lekarno (lahko) korak bližje sodobnemu zdravljenju, njena lekarna pa je kot prva med slovenskimi bolnišničnimi lekarnami pridobila tudi verifikacijo ali priznanje za strokovno delo. Ampak takrat, ko so lekarno verificirali, naj bi to bila lekarna s petimi zaposlenimi diplomiranimi farmacevti in petimi farmacevtskimi tehniki, sedaj pa je lekarna ostala samo z enim diplomiranim farmacevtom, in to z vodjo bolnišnične lekarne Nado Bernat – Klar.

Nado Bernat - Klar. »V zadnjem letu sta nam oddala dva diplomirana farmacevta in dva štipendista, ki sta štipendije raj ne vrnila, tako da pri nas z delom nista niti začela.« Je to veliki kadrovski stiski, v katerih se je znašla bolnišnična lekarna, povedala vodja lekarn Nado Bernat.

«Smo torej prva slovenska bolnišnična lekarna, ki je doživela kolaps.» To lahko razumemo kot napoved, da bo podobno kmalu doletelo tudi druge bolnišnične lekarne. Lekarne kot javni zavodi in lekarne v bolnišnicah so namreč v neenakem položaju, ki ima svoj izvor v različnem načinu financiranja s strani zdravstvenih zavarovalnic, različnih možnostih, pridobivati si do-

**Volivkam in
volivcem se
zahvaljujemo za
zaupanje in želimo
vesele božične
praznike ter
srečno, uspešno in
zdravo 1995. leto!**

Tomko, prav tako Lendavčana, pa je glasovalo 1.515 volivcev, kar je 27,68 odstotka. V drugih občinah, ki so nastale iz stare občine Lendava (Odranci, Črenšovci, Kobilje, Turnišče), prevzela pa so manj kot dve tretjini prebivalstva, so župane izvolili že v prvem krogu.

Drugi krog na desnem bregu

V novi občini **Gornja Radgona** sta se v drugem krogu potegovala za župansko mesto Miha Vodenik (LDS) in Anton Tropenauer (SKD). Volilna udeležba je bila 51,65-odstotna, večina volivcev pa je glasovala za Miho Vodenika – 65,09 odstotka glasov.

V občini **Ljutomer**, ki se ni razdelila tako kot večina dosedanjih, je prišlo na volišča samo 47,28 odstotka volivcev. Kot se je pokazalo, so prevladovali tisti, ki so podpirali kandidature Ludvika Bratuse (SLS), saj je zanj glasovalo 66,18 odstotka udeleženi volilcev. Mirka Prelogar (SKD+SDSS) jih je podprlo 33,82 odstotka.

Najbolji »napeto« je bilo v novi občini **Radenci**, kjer je glasovalo 58,05 odstotka volilnih upravičencev. Odločali so se med Bredo Znidarčič (DeSUS) in Jožetom Toplakom (SDSS). Čeprav so mnogi napovedovali zmago Znidarčičeve, ki bi tako postala ena redkih županj v Sloveniji, se to ni zgodilo. Zmagal je njen protikandidat, za katrega je glasovalo 51,89 odstotka volilnih upravičencev.

V Beltincih Kavaš, na Cankovi Flegar

V Beltincih je v drugem krogu zmagal Jože Kavaš (SKD). Premagal je Jožefa Tivadarja iz stranke z istega političnega pola (SLŠ). Kavaševa zmaga po nekih predvidevanjih ni bila gotova, ker naj bi med obema kandidatom šlo za tekmo med občinskim središčem Beltinci in okoliškimi vasi. Kavaš je iz Beltince, Tivadar iz Lipovec, rivalstvo med središčem in okoliem pa v nastajajoči občini očitno še ni tako izrazito.

Na **Cankovi** je zmagal Alojz Flegar s Tišine. Taka izvolitev bo najbrž nekoliko pomirila nezadovoljstvo Tišincanov, ki se ne strinjajo, da imajo občinsko središče na Cankovi. Ne bo pa mogla preprečiti skorajšnjega zahtevka Tišine, da postane samostojna občina.

o več možnostih. Ena od teh bi bila, da bi zasebniku, ki bi dobil koncesijo za opravljanje zasebnega lekarniškega dela, naložili, da mora določeno število ur nujno delati še v bolnišnični lekarni. Za to možnost zaradi vključene prisile se potem sam minister ni preveč ogrel. Še prej pa je razmišljal, da bi se z javnim lekarniškim zavodom dogovorili za pogodbeno delo diplomiranega farmacevta v bolnišnici. Kot tretjo, a najverjetnejšo in tudi dolgoročno možnost pa je predstavljal, da sama lekarniška enota pridobi koncesijo za opravljanje zasebne dejavnosti po pogodbi za bolnišnico, delo lekarne pa bi potem bilo plačano po pogodbi z zdravstvene zavarovalnice. Bolnišnica in njena lekarna bosta torej sami morali sprejeti odločitev ter poiskati rešitev, kajti razpis za nove zaposlitve bo najverjetneje ostal brez odmeva.

»Sama pa upam, da bo kateri od kolegov vsaj za nekaj ur pripravljen sprejeti delo po pogodbi v bolnišnični lekarni, da lekarna ohrani svojo strokovno raven,« je povedala vodje bolnišnične lekarne Nade Bernat. ~ Klar.

Odgovor iz Podjetja za razvoj podjetništva INPO Ljutomer:

Izstopite takoj, brez nadomestila!

Potem ko so poslanci SO Ljutomer na zadnji seji »dregnili« v zasebno podjetje INPO, v katerega je občina vložila (kot svoj kapitalski vložek) 20.000 nemških mark, zahtevali finančno poročilo o poslovanju ter zavrnili predlog Inpoja, da bi vrnili le 5.000 mark, je poslal direktor omenjenega podjetja Silvo Potočnik v imenu družbe dokaj kritičen odgovor.

V njem sporoča, da Inpo akceptira, da je občina kot družbenik vložila tožbo za izstop ter da ni pripravljena sprejeti njihovega predloga glede izplačila. Glede na to njihova ponudba, ki so jo podali na zapisnik sodišča, ne velja več.

Problem se je torej dokaj zastril. Kakšen bo izhod, je zaenkrat še težko reči.

JOŽE GRAJ

Po osmih mesecih ko

»Ker se gonja nekaterih poslancev SO Ljutomer proti našemu podjetju še nadaljuje in se nam s tem povzroča velika gospodarska

škoda, saj trpi ugled našega podjetja, ki smo si ga pridobili s trdim delom na slovenskem tržišču, smo se odločili, da vam predlagamo, da izstopite iz družbe takoj in brez nadomestila. S tem boste vsaj do neke mere popravili škodo, ki ste nam jo v zadnjih letih povzročili in kar je dokazljivo.« je med drugim zapisano v omenjenem odgovoru direktorja Potočnika. Prav tako še piše, da bo družba INPO v naslednjem mesecu zahtevala izključitev vseh svojih obveznosti iz tega

splošnem s tožbo zahtevala izkjučitev občine iz družbe, saj da ji onemogočajo normalno poslovanje in povzročajo gospodarsko škodo. Inpo pa bo v skladu z zakonodajo pripravil zaključni račun, iz katerega bodo razvidni finančni kazalci in se bodo z njimi lahko seznanili tudi v občinski skupščini (po novem občinskem svetu).

Komentiramo

Kakšno bo

financiranje novih občin?

Pri denarju se pač večina stvari začne ali neha. In to velja tudi za nove občine. Zakon o financiranju občin ne ureja zgolj virov dohodkov, ampak tudi, za katere naloge bodo le-te denar porabovale. Ureja tudi financiranje zdajšnjih upravnih delavcev, ki bodo v prihodnje večino nalog izvajali za državno upravo, vendar nekateri okrog petino sedanjih nalog tudi za lokalno samoupravo. Za morebitne odvečne delavce – kolikšno je njihovo število, so ugotovitve zelo različne – pa bo treba poskrbeti s sredstvi državnega proračuna. Nedvomno pa bo zakon o financiranju občin prebuden, saj bodo nove občine in s tem na novo postavljena državna uprava šele zaživele. Čas pa bo pokazal, koliko vse to stane. Pri tem se je seveda bati, da se bodo znova lomila kopja strankarskih interesov.

Sicer pa je nov zakon o financiranju občin sprejet po hitrem postopku, ker je le-ta eden osnovnih pogojev za nemoteno delovanje novih občin. Občine lahko določijo petkrat višji davek od premoženja, kot je določen v zakonu. To pa seveda šele takrat, ko bo urejena ustrezna zakonodaja. Pri tem bo šel 30-odstotni delež dohodnine v občinskem proračunu v občinske blagajne. Tja pa bo usmerjen tudi davek od prometa z nepremičninami, razne takse in podobno. S tem bodo imele občine dokaj zanesljiv vir financiranja. Hkrati pa se bodo občine lahko zadolževale pri naložbah v gospodarske dejavnosti, kot so vrtci, šole, in ne zgolj pri naložbah v gospodarske javne službe. Mestnim občinam pa niso odobrili, da bi državnim proračun zagotovili manjkajoči denar za izvajanje dodatnih nalog, če le-te ne dosegajo v celoti povprečno zagotovljene porabe na prebivalca v Sloveniji. Poleg tega bodo občine dobile tudi sredstva za slovenjavo, če s svojimi viri ne bodo pokrile 90 odstotkov povprečne porabe na prebivalca.

Ker še marsikaj ni znano, saj gre za prehodno obdobje, so pomembne prehodne določbe, kjer je opredeljeno, kako se bodo financirale občine do sprejetja občinskih proračunov. Zaenkrat bodo s sredstvi razpolagali župani občin, ki so bile ustanovljene na območju nekdanje občine. Verjetno pa bo treba počakati tudi do takrat, ko bo povsem jasno, koliko delavcev potrebujejo in kam s sedaj zaposlenimi v občinskih upravah. Doslej namreč ni znano, koliko jih je odveč in koliko jih bo sploh ostalo v državni upravi. Vendar pa je s sprejetimi odločitvami opredeljeno, da se do novih občinskih proračunov začasno nadaljuje financiranje vseh dosedanjih nalog in da bo presežno občinsko administracijo financiral država. Znano pa je tudi, da zakon ni povečal predvidenega 5-odstotnega deleža sredstev za lokalno samoupravo v bruto domačem proizvodu, čeprav so bili resni poskusi za tako spremembo.

V letošnjem proračunu občine Ljutomer se obeta pozitivni saldo

Vsi zadovoljni?

Ko je skoraj že kazalo, da bo imela občina Ljutomer precejšnje težave glede proračuna za letos – predvsem zaradi izdatnega sofinanciranja gradnje nove šole z vrtcem pri Mali Nedelji, Mestne hiše v Ljutomeru in drugih vlaganj – se je stanje bistveno spremenilo. V občinski blaginji naj bi ob koncu leta celo ostalo nekaj čez 2,7 milijona tolarjev.

Na zadnji seji občinske vlade so se tega podatka, ki ga je posredoval **Davorin Kurbos** (občinski finančni minister) kajpak vsi izvršniki zelo razveselili. V minulih letih je bilo namreč dosti bolj kritično. Da se bo (naj bi se) letos tako ugodno izteklo, pa gre zasluga ustreznih državnih službi, od koder so jim sporočili, da si lahko prihodke v občinskem proračunu povečajo za okrog 60 milijonov tolarjev (9 odstotkov). Tako bodo znašali celotni prihodki nekaj čez 710 milijonov tolarjev (namesto načrtovanih 649.8 milijona SIT).

60 milijonov SIT). In kako so jo razdelili? Največji znesek so namenili za dokončanje obnove Mestne hiše v Ljutomeru (11 milijonov SIT), za plače zaposlenih v državnih organih je predvideno nekaj čez 8 milijonov tolarjev, za plače zaposlenih v družbenih dejavnostih pa okrog 2,3 milijone tolarjev; dodatne 3 milijone tolarjev so namenili za cestno dejavnost, 2,5 milijona tolarjev za obnovo spomenika NOB-ja v Ljutomeru in ureditev njegove okolice, 3,1 milijona tolarjev za materialne stroške družbenih dejavnosti itd.

Proračunske številke so torej ugodne in kaže se strinjati z mnenjem članice IS **Jerice Milinarič**, da je to samo pohvalno. Vprašanje pa je, ali bodo ob koncu leta zadovoljni vsi porabniki občinskega proračuna. Za nekatere predvidene (tudi zapisane) programe namreč niso namenili niti tolarja.

Po osmih mesecih končno sklepčna seja gornjeradgonske skupščine

Častno slovo?

Zadnji trenutek ali pet minut pred dvanajsto se je sestala gornjeradgonska skupščina – na robu sklepčnosti. Osem mesecev so se prelagali odloki in imenovanja z mize v predale in spet obratno. S papirji še nekako gre, drugače pa je z ljudmi, saj so morali npr. ravnatelji in drugi imenovani osem mesecev živeti v negotovosti. Kakorkoli: poslanci gornjeradgonske skupščine ne morejo biti zadovoljni s svojim poslanškim delom, kajti le težko bi trdili, da so zastopali interese krajanov; predvsem so zastopali svoje lastne nečimrne interese ali zahteve stranke. Če bi za svoje delo dobili plačilo, si ga ne bi zaslužili.

Za Vinka Minarića (dosedajnji načelnik Uprave inspeksijskih služb za Pomurje, ki je po novem letu več ne bo, in občana nove občine Videm ob Ščavnici ali Sv. Jurij) ne bi mogli trditi, da v četrtek, 15. decembra, ni zastopal interesov krajanov. Občani nove občine Sv. Jurij prav gotovo ne bodo pristali na to, da bi imeli v svoji občini odlagališče odpadkov (vsaj zdaj v prvi fazi delovanja ne), zato je g. Minarić nasprotoval sprejetju odloka o spremembah in dopol-

Komunalna in gradovi

Zaradi volitev sta bili že dve seji gornjeradgonskega izvršnega sveta v prostorih Ljudske univerze v Gornji Radgoni – vedno z novo izvršitvijo sedežev. Vsekakor so imeli minuli četrtlet, 15. decembra, na dnevnem redu kar nekaj »težkih« točk, pa če začnemo z zadnjo o prenosu zemljišč v lasti občine v Kinetijski sklad Republike Slovenije ali pa s prvo o programu in planu dela Komunalnega podjetja Gornja Radgona za leto 1995.

Nasploh je usoda gornjeradgonskih komunalcev vprašljiva, kajti ne ve se, kako veliko bo v prihodnje njihovo delovno območje. Za radensko občino se ve, da bodo imeli svojo komunalno službo, ki pa bi rada zaradi Radenske in velike porabe vode prevzela še nadzor nad vodovodnim zajetjem. To pa ni sprejemljivo za radgonske komunalce, vsekakor pa se bo nadzor nad vodo podeljeval s koncesijami. Tako naj bi bilo tudi za črpanje gramoza, saj vidijo radgonski komunalci veliko možnost zaslužka s prodajo gramoza. Gramoznice da, ne pa za vsako ceno, je poudaril podpredsednik IS Janko Slavič, zato naj bi izdelali natančne načrte (ki bi morali imeti tudi soglasje naravovarstvenikov!). Javno komunalno podjetje bo poslej delno »na grbi« občine, drugače pa bo z novo družbo, katere sredstva bodo prenesena iz Komunalnega podjetja Gornja Radgona. To bo v prihodnje povsem komercialno podjetje za upravljanje stanovanj in v naslovu ne bo imelo več »komunalno«.

Med najbolj zanimivimi je bilo vsekakor poročilo o delih na gradu v Gornji Radgoni. Pooblaščen predstavnik izvršnega sveta SO Gornja Radgona g. Vedernjak, ki nadzira obnovo gradu, je v nekaj kratkih formalnih točkah naštel, kaj vse so počeli to leto v zvezi z gradom, nikjer pa ni točno zapisano, ali dela potekajo po načrtih, če se izpolnjuje podpisana pogodba (ki bi že zdavnaj morala biti razveljavljena), kakšna pa pogodba o podnajemu in koliko novih podnajemnikov že imajo, kdaj bo predstavljena dokončna namembnost gradu in kdo ter kako bo opravljal sondažne arheološke izkopke. Zanimivo bi bilo tudi izvedeti, kaj pomeni »predlog za dogovor o dobrih namerah med občino Gornja Radgona in najemnikom Decolores«.

Tudi z negovskim gradom ni sreče. Čeprav je to kulturno-zgodovinski spomenik I. kategorije, se država zanj le malo zanima. Niso imeli sreče z izvajalcem, ki je medtem propadel in sta tako nadaljnja obnova in iskanje najemnikov prepuščena občini. Le-ta zaenkrat skrbi le za sprotno vzdrževanje in čiščenje s pomočjo programa javnih del, več znanega pa bo po izdelanem predlogu potrebnih del Zavoda za varstvo narave in kulturne dediščine iz Maribora (program naj bi prejeli do 26. decembra). Letos so pod strogim nadzorstvom strokovnjakov sanirali renesančno ložo, in sicer dimnik, ostrešje s kritino, temelje, oboke in stike. Lani niso uspeli v celoti zapreti gradu pred nepovabljenimi gosti z vrati, saj se zaradi zelo slabega stanja vhodnega portala vrata lahko namestijo šele po njegovi obnovi. Poleg tega naj bi v prihajajočem letu še uredili obzidje, kritino na A-objektu in dvorišče. Negovski grad pa postaja čedalje bolj znan in zanimiv za turiste ne le zaradi novih razglednic, temveč tudi zaradi »grajskih večerij«, ki jih organizira v kletnih prostorih podjetje Negoj v okviru projekta Potepanje s konji.

Sicer pa bo Kompas MTS lahko odkupil poslovno-stanovanjski objekt na Kerenčičevi 9, ker za ta objekt (kjer je kavarna in uprava) ni bil vložen zahtevek o vrnitvi premoženja, občina bo lastnino nad parcelami po vaseh prenesla na gasilska društva, izbrane turistične razglednice (čeprav ne vemo, katere so izbrane) bodo tiskali v tiskarni Šetisk Žalec, kot najugodnejši izvajalec za izdelavo lesenih podov in tesarskih del v Muzeju (»špitalu«) v Gornji Radgoni je bil izbran domači LEMKO.

BERNARDA B. PEČEK

Hortus osvaja Evropo

Da je uspešnost nekega podjetja predvsem odvisna od sposobnosti njegovega vodstva, se je v praksi že večkrat potrdilo, le malo pa je primerov, ko se je zavoženo in tako rekoč propadlo podjetje ponovno postavilo na čvrste temelje. V ljutomerskem Agroprodu, ki so ga pred poldrugim desetletjem zgradili kot pretovorno skladišče v okviru Emona Commerca, posebej ambicioznih razvojnih načrtov v preteklosti niso delali, v ljubljanskem podjetju pa temu takratnemu tozdu tudi niso posvečali posebne pozornosti. Po ukinitvi tozdu je Agropod postal sestavni del enovitega podjetja, očitek, ki bi ga lahko naslovili na tedanje vodstvo ljutomerskega tozda, pa je, da se ni odločilo za osamosvojitve, kot so to storili v Emoninem tozdu Obala v Kopru. Po razpadu jugoslovanskega tržišča se je namreč Emona Commerce znašel v hudih težavah, v Ljubljani je čez noč ostalo brez dela 350 delavcev, pretresi pa niso obšli tudi ljutomerskega obrata, ki je bil tako rekoč edini proizvodni sektor v okviru ljubljanskega podjetja.

Razmere v Emona Commercu so se v letu 1992 zaostrile tako daleč, da je bil s 1. septembrom v podjetju uveden stečajni postopek, kar je imelo za posledico, da so tudi zaposleni v Ljutomeru ostali brez zaposlitve. Na pobudo takratnega občinskega vodstva je vodenje v ljutomerskem obratu prevzel Boris Filipič, ki mu ni bilo vseeno, kakšna bo nadaljnja usoda tega kolektiva. Bolj kot lastna, ga je skrbela usoda tistih zaposlenih, katerih socialna varnost je bila v celoti odvisna od tega obrata. Čeprav je že vse kazalo, da bodo obrat zaprli, premoženje pa razprodali, je Filipič pripravil ustrezen program, tako rekoč brez obratnega kapitala pa mu je uspelo, da so proizvodnjo obdržali. Že pred uvedbo stečajnega postopka so v ljutomerskem obratu začeli razvijati lastno blagovno znamko, vendar so v glavnem še vedno delali za druge partnerje pod tujimi blagovnimi znamkami.

Ker je tržišče njihovo blagovno znamko Hortus zelo dobro sprejelo, so v tem videli svojo priložnost in se odločili za tri programe pod lastno blagovno znamko – zeleni program, rjavi program in modri program. Vsi trije programi temeljijo na konzerviranju zelenjave in vrtnin, za blagovno znamko Hor-

tus pa so že v letu 1992 dobili najvišje priznanje šampiona kakovosti na kmetijsko-zivilskem sejmu v Gornji Radgoni, lani pa so na sejmu v Kranju za svoje izdelke prejeli še priznanje slovenska kakovost. Nasploh namenjajo skrb za kakovost posebno skrb in skupaj s sistemom Mercator so v lanskem letu začeli z aktivnostmi za pridobitev certifikata ISO 9001.

Iz Emona Commerca v Mercator

Da je s pravimi prijemi mogoče premostiti tudi največje težave, so v tem ljutomerskem kolektivu dokazali, kot pravi direktor Boris Filipič, a rezultati gotovo ne bi obrodili takšnih sadov, če pri izpeljavi zastavljenih načrtov ne bi bilo podpore vseh zaposlenih. Še ko je v podjetju tekel stečajni postopek, so v tem ljutomerskem obratu na presenečenje mnogih dosegli odlične rezultate, in to je bil verjetno tudi razlog, da so se zanje začeli zanimati tudi v ljubljanskem Mercatorju. Ta jih je sprva spremljal kot konkurenco, saj se je ta ljutomerski obrat z lastno blagovno znamko Hortus uspešno kosal z domačo konkurenco, zavirljive rezultate pa je dosegal tudi na tujih

trgih. S svojo blagovno znamko konzervirane zelenjave in vrtnin Hortus so uspešno prodrli na tržišča Francije, Italije, Švedske, Kanade in Nizemske, takšen podvig pa je doslej uspel le redkim slovenskim podjetjem. Če je postal tako Hortus zanimiv za ljubljanski Mercator, je Mercator postal zanimiv tudi za njega, saj je to trgovsko podjetje z zelo razvito trgovsko in komercialno službo in ljutomerski kolektiv je v njem videl

Mercator-Hortus v Ljutomeru je organiziran kot družba z omejeno odgovornostjo, v poslovni sistem Mercator pa se je vključil po stečajnem postopku v ljubljanskem Emona Commercu. Proizvodni program konzervirane zelenjave temelji na lastni blagovni znamki Hortus, ki se je uspešno uveljavila tudi v tujini, za celotno pridelavo pa imajo organizirano pridelavo v lastni kooperaciji. Ob tovarni je poskusna postaja, kjer na dveh hektarjih poskusno pridelujejo zelenjavo, rezultate teh poskusov pa prenašajo v redno pridelavo. Na teh poskusnih poljih so lani dosegli dobre rezultate s strojnim fiziolozi, v kooperaciji pa so ga letos pridelali že 150 ton.

novi priložnosti. Ko se je s 15. majem lani končal stečajni postopek, je Hortus prešel v lastništvo Mercatorja, s 1. januarjem letos pa so redno zaposlili tudi vseh 45 delavcev, ki so do takrat delali pogodbeno. Pod okrilje ljubljanskega Mercatorja so se v ljutomerskem Hortusu sicer podali z rahlo negotovostjo, saj so pričakovali, da bo ta hotel njihovo blagovno znamko ukiniti, vendar se to ni zgodilo. Verjetno so se tudi v Mercatorju zavedli, da s tem ne bi okrepili preostalih blagovnih znamk, ki so že v okviru tega poslovnega sistema.

Če so v ljutomerskem Hortusu še med stečajnim postopkom dokazali, da se da z ustreznim poslovnim politiko tudi brez obratnih sredstev in brez kreditov pozitivno poslovati, potem ni dvoma, da ne bi uspešno poslovali tudi zdaj, ko je najhujše že za njimi. Bila je pač potrebna iznajdljivost, zatrjuje direktor Boris Filipič, prav na račun lastne iznajdljivosti pa so se tudi med stečajem opremili z novo opremo, v glavnem ob pomoči lizinga.

Iznajdljivi pa so bili pri Hortusu tudi takrat, ko so se odločili za naložbo v novo hladilnico, ki jim je omogočila izvedbo najnovejšega programa zamrznevene zelenjave. Hortus je bil prvo slovensko podjetje, ki je dobilo kredit mednarodne banke pod dokaj ugodnimi pogoji, s pomočjo teh sredstev pa so tudi izpeljali 3 milijone mark vredno naložbo. So prvi v Sloveniji, ki oskrbujejo tržišče s površinsko zamrznjeno zelenjavo, to pa jim omogočajo nove hladilnice, ki so jih začeli graditi letos marca, junija pa so jih že predali namenu. Tisoč ton znašajo njihove zmogljivosti, to pa je tudi edina večja nova naložba, ki so jo v zadnjih letih izpeljali v ljutomerskem gospodarstvu.

Pridelava na 100 hektarjih v lastni kooperaciji

Če so včasih surovino za pridelavo vozili od drugod, zdaj

to v celoti pridelajo doma. Njihova proizvodnja tako temelji na izključno domači pridelavi, kooperacijski posli pa tečejo brez kakršnih koli posrednikov.

Do lani so imeli 30 kooperantov, zdaj pa se je njihovo število povečalo že na sto in pridelujejo povrtnine na približno 100 hektarjih. Na teh površinah pridelajo od 1.300 do 1.500 ton surovine, ko bo zamrznjeni program v celoti uveden, pa bodo potrebovali še več surovin. Njihov cilj je, da bi število kooperantov s sedanjih 100 povečali na 1.000, bi pa zmanjšali površine pri posameznih kooperantih in tako dosegli večjo kakovost pridelka. S pomočjo ministrstva za kmetijstvo, ki je zagotovilo 70 odstotkov potrebnih sredstev, so uredili namakanje 20 hektarjev površin, te pa nameravajo še razširiti. Da si je brez namakanja težko zamisliti pridelavo nekaterih vrtin, se je letos že potrdilo, z namakanjem pa se tudi sicer dosegajo veliko večji in kakovostnejši pridelki. Pričakujejo tudi, da bo prišlo do izkoriščanja geotermalne energije in v Hortusu že zdaj obljublajo, da v teh aktivnostih ne bodo stali.

Morda se načrti, ki jih imajo v ljutomerskem Hortusu, a o nekaterih preveč na glas niti ne govorijo, zdijo na prvi pogled preambiciozni, vendar praksa že zdaj potrjuje, da se zdaleč niso izkoristili vseh možnosti, ki jih ponuja tržišče.

Dobro tretjino proizvodnje pod blagovno znamko Hortus izvozijo že zdaj, vendar s prodajo ne silijo na tuja tržišča. Na njih želijo ostati, ker spadajo njihovi izdelki v višji cenovni razred, pa je trenutno bolj zanimivo domače tržišče. Tudi so težav s prodajo nimajo, saj so 70 odstotkov letošnje proizvodnje že razprodali, pojavljajo se nekateri večji kupci, vse to pa jih sili v širitev proizvodnega programa. Še v času, ko je v podjetju tekel stečajni postopek, jim je uspelo skleniti pogodbo z ministrstvom za obrambo in postali so oskrbovalec vseh učnih centrov s konzervirano zelenjavo, letos pa so to oskrbo razširili še z zamrznjenim program in so tako zdaj s temi izdelki ekskluzivni dobavitelj za slovensko vojsko. Za prihodnje leto so že podpisali pogodbo z Mariborsko mlekarno, ki proda letno okoli 1.300 ton zelenjave, doberšen del prodaje teče prek Mercatorjeve družbe Sadjje Zelenjava, z lastno obdelavo tržijo jim je uspelo pokriti doberšen del preostale trgovske mreže, pri tovarni v Ljutomeru pa imajo tudi lastno diskontno prodajo. Zaradi velikega povpraševanja po njihovih izdelkih so napovedi o širitvi proizvodnje realne, prav na račun zamrznjenega programa pa naj bi že v prihodnjem letu zaposlili od 30 do 40 novih delavcev.

LUDVIK KOVAČ

Po treh letih se Trojka iz Gornje Radgone dobro drži

Ladje in žage

TROJKA, d.o.o., je družba, ki so jo ustanovili trije družbeniki Hinko Hladen, Janko Rožman in Jože Farič v začetku pojavljanja novih podjetij leta 1991. Kdor se pelje skozi Gornjo Radgono, lahko opazi velik napis Trojka na stavbi v bližini bencinske črpalke, na nekdanji vratarnici Avtoradgone. Vendar pa je to le reklama, Trojka se danes ne ukvarja več z gostinstvom, temveč so štirje gostinski delavci zaposleni v okviru obrtniškega delavnice Payo. Podjetje Trojka se je po treh letih razvilo v uspešnega izvoznika, zastopnika in distributerja oziroma se ukvarja z uvozom in izvozom, trgovino na debelo, tranzitom in zastopanjem. Trije zaposleni se ukvarjajo s komercialno in 10 s proizvodnjo, prav tako pomembni pa so trije kooperanti Kardinar, Tratnik in Kovačič.

84 jadric in motornih jaht

Ko je v osemdesetih letih TPO Radenske začel izdelovati ladje, je bil to v Pomurju in Sloveniji velik bum. Po dveh letih so posej opustili, češ da se ne splača oziroma ni kompatibilen z drugimi proizvodnimi programi; želeli so namreč ostati pri programu polnjenja pijače. Pa ni bilo ravno tako, posel se še kako splača, le če ne vleče za sabo čete režijskih delavcev. Hinko Hladen se je odločil, da bo začel izdelovati ladje sam. Danes – letos so jih začeli izdelovati v okviru podjetja Trojka v najeti 700 kvadratnih metrov veliki hali AR AVTA, prej pa jih je izdeloval v Orehovcih in hali Line Apače – se Hinko Hladen že lahko pohvali, da bo »splaval« v Nemčijo svojo 84. ladjo.

Vsako plovilo, ki ga izdela deset izurjenih delavcev Trojke (dobil so jih le s težavo), je uspešno, novinska plovila pril-

gajajo željam in zahtevam kupcev, osnovne načrte pa jim izdela (proda) nizozemska firma Van de Stadt. Naenkrat lahko v hali izdelujejo od 4 do šest plovil, prav vsako pa ima že znanega kupca, rok dobave pa je od štiri do šest mesecev, odvisno od dodatne opreme. Ekskluzivni kupec za severno Evropo ter organizator in fi-

Kar 90 odstotkov vseh plovil, ki jih izdela 10 delavcev Trojke v najetih halah AR AVTA, gre v izvoz. Trenutno izdelujejo za domači trg dve ladji.

nancer vseh tržnih aktivnosti, istočasno pa tudi dobavitelj vsega reprodukcijskega materiala in notranje opreme (motor, navigacija, specialna oprema) je firma Rodemerk Sailware iz Kolna. Takšen način izdelovanja je »varnejši« pred reklamacijami (ki jih ni), kupci pa imajo večje zaupanje v nemško blago. Cena enega plovila se giblje od 130 tisoč do 700 tisoč mark. Pri notranji opremitvi sta nepogrešljiva kooperanta mi-zar Kardinar iz Lutverec in Tratnik oziroma podjetje PUST z električnimi inštalacijami.

Američani so jih preverili

V Trojki ne skrivajo zadovoljstva, da so uspeli pridobiti zaupanje ameriške firme LENOX in si pridobili ekskluzivno pravico izdelovanja in prodaje listov za tračne žage LENOX z nalepko ISO 9002 v Sloveniji in nekdanjih jugo-

slovanskih republikah. Uspešno sklenjeni posel vedno »diši« po še novih in dodatnih oblikah sodelovanja, saj bo za ameriške proizvajalce po začetku funkcioniranja Evropske unije bližnji slovenski trg vedno bolj zanimiv. Američani šele sedaj spoznavajo Slovenijo in ji zaradi zanimive geografske lege napovedujejo pestro prihodnost.

Po enoletnem strogem preverjanju so v Lukavcih pri kooperantu Branimirju Kovačiču uredili elektronski varilni center z osmimi stroji, kjer se elektronsko varijo tračne žage za žaganje vseh vrst materiala širine od 1,6 do 5 centimetrov. Njihove žage so sicer 30 odstotkov dražje kot žage dosedanjih prodajalcev na našem trgu (Sandwig, Udeholm in Vikus), vendar so po vse te žage obrtniki in podjetniki morali hoditi v Gradec ali na Dunaj. V Trojki zagotavljajo, da so njihove brez dvoma kakovostnejše in izdelane po meri. Zaenkrat izdelajo od 800 do 1000 tračnih žag za potrebe naročnikov po vsej Sloveniji, vendar to ni niti 10 odstotkov vseh potreb v Sloveniji. Zadovoljili bi se s 35-odstotnim deležem pokrivanja potreb po tovrstnih izdelkih. LENOX ima v Evropi le dva centra za izdelovanje tračnih žag: v Hagnu v Nemčiji in v Lukavcih v Sloveniji. Prodajo programa vrtnega in izrezovalnega orodja je Trojka zaenkrat odstopila Jeklotehni. Vsekakor bi bilo dobro, če bi podjetja, ki obračajo veliko kapitala, ponudila tudi programe z novimi delovnimi mesti.

BERNARDA B. PEČEK

Mobilni telefon
že od 1840 DEM!

Pyramidia

Murska Sobota
Mladinska

069/31-633
0609-613-372

ORRUS DESIGN

gospodarstvo

Mesna industrija Pomurka bo svoj kapital prenesla v novo družbo

Brez bremen preteklosti

To, kar se že nekaj časa dogaja z Mesno industrijo Pomurka, bi lahko imenovali igračkaneje z usodo ene večjih pomurskih firm, hkrati z njo pa tudi igračkaneje z več tisoč kmeti, ki so tako ali drugače vezani na to podjetje. Že samo dejstvo, da so se soboški mesarji prepustili reševati Skladu za razvoj Republike Slovenije, ni preveč obetavno, saj praksa kaže, da mu doslej ni uspelo rešiti nobenega pomurskega podjetja. O tem, ali je bila odločitev o prenosu lastništva Pomurke na sklad ustrezna ali ne, je zdaj prepozno razglabljati, je pa skorajda gotovo, da bi doma problem bolje in predvsem hitreje reševali. Zamerimo lahko predvsem večjim upnikom, ki so bili takrat premalo odločni, saj bi tok dogajanj lahko preusmerili.

Ko se je pred dvema mesecema sestala skupščina in se je oblikoval nov upravni odbor Pomurke, smo zapisali, da bo v dveh ali treh tednih znana usoda podjetja. Zdaj minevata že dva meseca, rešitve pa še vedno ni. Tudi po predvčerajšnji seji skupščine Mesne industrije Pomurka nismo izvedeli, komu bo sklad prodal podjetje, je pa jasno, da je sklad za razvoj zdaj že večinski lastnik in hkrati tudi večinski upnik Pomurke. Vse aktivnosti sklada

so bile namreč v zadnjem času usmerjene v odkupovanje terjatev od večjih upnikov, iz česar lahko sklepamo, da državi ni vseeno, kaj se bo zgodilo s Pomurko.

Družbeniki so na predvčerajšnji seji skupščine sklenili, da se bo Pomurka uskladila z Zakonom o gospodarskih družbah, najpomembnejša pa je vsekakor odločitev o oživitvi tako imenovane speče firme, na katero Pomurka prenaša svoj kapital in bo njen stoo-

stotni lastnik. Nova firma bo začela poslovati brez starih obveznosti, saj bremena preteklosti še naprej ostajajo Pomurki, če v prihodnjem letu pa naj bi nova firma povečala fizični obseg poslovanja, zagotovili naj bi ji sredstva za tekoče poslovanje, po vsem tem pa bi moralo poslovanje potekati pozitivno.

Zdaj še ni znano, kdo bo

novi lastnik Pomurke, smo pa izvedeli, da pogovori med potencialnimi angleškimi kupci in skladom še potekajo, iz vsega, kar se je doslej zgodilo, pa lahko sklepamo, da bo tudi država v prihodnje še ohranila del lastništva. To pa v prehodnem obdobju navsezadnje niti ne bo slabo, le odnos se bo moral nekoliko spremeniti.

L. KOVAČ

Trgoprevoz iz Lenarta je razkrinkal črni trg prodaje traktorjev Universal

Traktorji na črno

Trgoprevoz iz Lenarta je že 1991. leta sklenil pogodbo o dolgoročni kooperaciji pri izdelavi traktorjev s tovarno UTB iz Romunije. To je bila prva tovrstna pogodba v samostojni Sloveniji, z 48 traktorjev v prvem letu pa se je število v letu 1993 dvignilo na 600 traktorjev. Celotni uvoz so pokrili z izvozom slovenskega reprodukcijskega materiala, v poslovno sodelovanje pa je vključenih 20 slovenskih podjetij.

Trgoprevoz je odprl letos poleti pri Lenartu tovarnico s sodobno linijo za montažo traktorjev. Iz Romunije pripeljejo le osnovne dele traktorjev Universal na paleti, ki jih potem 50 delavcev sestavlja in jim dodaja slovenske dele. Jeseni pa se je zalomilo, kajti prodaja traktorjev Universal se je na slovenskem trgu ustavila. Po-

djetje Trgoprevoz, ki sta ga 1990. leta ustanovila Darinka in Milan Roškarič, je bilo že v hudih finančnih težavah. Odkrili so, da se je pojavil črni trg romunskih traktorjev. »Dilerji« so danes že v policijski evidenci in na sodišču, kajti skupaj s partnerji (romunskimi trgovci) so uvažali traktorje Universal v Slovenijo brez vednosti tovarne UTB ter jih prodajali brez potrebnih navodil, garancije in zagotovljenega servisa. Podjetniki iz okolice Ljubljane (Komende, Medvod) so nameravali uvoziti 80 traktorjev, 30 pa so jih že tudi prodali.

Trgoprevoz bo v prihodnje s svoje montažne linije poslal na trg do 800 traktorjev Universal, z novim carinskim zakonom pa bo proizvodnja domačih izdelkov – traktorjev in avtobusov – zaščitena pred uvozom.

BBP

POJASNILO

Bralce obveščamo, da je bil članek, objavljen 50. številki VESTNIKA na strani 5 (15. decembra) z naslovom »Kdor vas bo kupil, vas bo uničil« neavtoriziran.

Izboljšati položaj delavk

Delavke v industriji in drugih gospodarskih dejavnostih ter javnih službah delajo v tistih dejavnostih, ki so jih najbolj prizadele gospodarska kriza, družbene reforme in institucionalne spremembe. Tako je položaj žensk v marsičem odvisen od objektivnega položaja gospodarskih in negospodarskih dejavnosti, ki zanje poslujejo pretežno žensko delovno silo. Na tem področju namreč obstaja velik razkorak med zakonodajo, ki je glede dela skoraj na evropski ravni, in prakso, ki je marsikdaj na ravni liberalnega kapitalizma, ki mu je edini cilj čimprejšnji in čimvečji dobiček. Ob povečani konkurenci se na trgu delovne sile pojavljajo številni odkloni, ki so v prvi vrsti v škodo brezposelnih delavk.

Od vsepovsod prihajajo opozorila, da industrijske delavke doživljajo najvišjo stopnjo izkoriščenja pri delu: nočno in nadurno delo, prerazporejanje delovnega časa, delo ob nedeljah in praznikih, onemogočena je izraba letnega dopusta v času šolskih počitnic, izplačevanje plač pod ravnino kolektivnih pogodb in neredna izplačila, pogosto spreminjanje norm in drugih normativov, slabše možnosti izobraževanja in napredovanja. Ob takih razmerah pa so se zelo znižala tudi merila za pridobitev socialnih in družinskih prejemkov.

Ob vsem tem ne gre preizeti, da so delavke v javnih

službah z najvišjimi strokovnimi kvalifikacijami, zlasti v zdravstvu, kulturi, šolstvu, socialnem skrbstvu in drugje, toda s podobnimi težavami glede uresničevanja pravic iz delovnega razmerja. Posebno težavno pa je zaposlovanje žensk, saj se prve zaposlitve sklepajo pretežno za določen čas, ob nastopu nosečnosti pa delavkam največkrat preneha delovno razmerje. Tudi pri zasledbi vodilnih delovnih mest je tiha selekcija glede na spol.

Zato delavke v industriji in javnih službah upravičeno zahtevajo dosledno spoštovanje zakonodaje in ratificiranih mednarodnih pravnih aktov, ki

Dražje pošne storitve

Po sklepu slovenske vlade so od 16. decembra osnovne pošne storitve dražje za 8,3 do 10,6 odstotka, cena telefonnega impulza v notranjem prometu pa se je podvojila. Zdravila znaša namreč 2,6 tolarja (prej 1,3 SIT). Cene telefonskih pogovorov s tujino so se znižale, in sicer za 5 do 41 odstotkov glede na tarifno območje. Sprejeti so tudi ročnine in priključkov pa so ostale nespremenjene. Sprejeti so prvi korak k prilagoditvi strukture cene telefonnega pogovora razvitim evropskim državam.

MU

Najsodobnejši Petrolovi prostori

V ponedeljek so v obrtni coni ob Markišavski cesti v Murski Soboti odprli nove upravne prostore in skladišče naftnih derivatov Petrola. Vrednost del, ki jih je opravilo podjetje Pomur, znaša okrog 300 milijonov tolarjev, celotna gradnja s sodelavci, znaša okrog 1,5 hektarja. Od tega je 400 kvadratnih metrov namenjenih skladiščenju olj in maziv, 200 kvadratnih metrov dodatnim skladiščem, prav tolikšno površino pa zajemajo tudi upravni prostori. Poleg tega so zgradili agregat, strojnico za črpanje požarne vode in deponijo za 200 sodov.

Ponašajo se z najsodobnejšim računalniško vodenim praznjenjem in polnjenjem avtomatiziranih s petimi vrstami goriv: neosvinčen bencin 91 in 95, super bencin 98, plinsko olje D2 in kurilno olje

– ekstra lahko. Zanimivo je omeniti, da po poslednjem obilnem hlapov ne bo uhajal v zrak. Prav tako so uvedli popoln paletni sistem in akumulatorske vilicarje, za 17 zaposlenih, ki so se vse od leta 1960

stiskali v starih utesnjenih prostorih ob Cankarjevi ulici, pa so med drugim uredili garderobe, tuše in čajno kuhinjo. Postavljeni so tudi novi reflektorji, video kamere in senzorji, s čimer so poskrbeli za popoln varnostni sistem. Sicer pa so na novi lokaciji v primerjavi s prejšnjo zmogljivosti povečane kar za štirikrat. S tem imajo delavci sotoškega Petrola zares ugodne delovne razmere. Hkrati načrtujejo postavitev več sodobnih bencinskih servisov v Murski Soboti in drugje v Pomurju.

M. JERŠE

V Ljutomeru tudi zasebna geodetska služba

Hitrejša storitve in ...

Občanom Ljutomerske občine se obeta, da bodo po vsej lažji in hitrejši reševali probleme in potrebe v zvezi z geodetskimi storitvami. Kmalu bo namreč vse nared za delovanje tovrstne službe v okviru zasebnega podjetja MERA Ljutomer. Pravkar namreč urejajo posebno pisarno v Prešernovi ulici, to je tam, kjer že deluje državna geodetska uprava.

Za kaj pravzaprav gre? Potem ko so zbori občinske skupščine na aprilski seji med drugim ugotavljali, da državna geodetska služba zaradi takšnih in drugačnih razlogov ni dovolj učinkovita, so sprejeli tudi stališče, da jo je potrebno reorganizirati oziroma privati-

zirati storitveno dejavnost, tako da bi bile predmet podjetništva tiste geodetske storitve, ki jih izvajajo na podlagi naročila strank. Ustrezne zakonodaje na tem področju zaenkrat še ni, možna pa je sklenitev pogodbe med geodetsko upravo in zasebno firmo in za takšno rešitev so se odločili v Ljutomeru.

Zasebno podjetje MERA bo opravljalo parcelacije, obnove posestniških mej, objektne in katastrske spremembe kultur, posnetke za potrebe lokacijskih dovoljenj in tehničnih prevzemov idr. Državna geodetska uprava pa se bo posvetila predvsem vzdrževanju evidence, digitalizaciji zemljiško-katastrskega načrta, digitalizaciji arhiva geodetske službe idr.

Poleg hitrejšega reševanja zadev, ki si ga lahko obetajo, bodo na ta način zagotovili tudi možnost zaposlitve enemu ali dvema geodetoma, kar tudi ni nepomembno. Praksa pa bo pokazala, ali se bodo pričakovanja ljudi uresničila in ali ne bo to zanje bistveno dražje.

JOŽE GRAJ

Lokalna samouprava in javna dela

Nove občine in drugačna javna dela

Z reformo lokalne samouprave se bo marsikaj drugače, tudi javna dela, ki jih v Sloveniji poznamo tri leta. Organizacijsko so zastavljena tako, da se je del financiranja le-teh nanašal tudi na občinski proračun, oziroma so vloga za programe javnih del večinoma pripravljale občine. Večji del finančnega bremena javnih del je sicer odpadel na državo oziroma Zavod za zaposlovanje, ki je zaposlenim v javnih delih prispeval nagrado za delo, potne stroške, malico, zdravniški pregled in jih prijavil za zdravstveno in pokojninsko zavarovanje. Občine pa so prispevale stimulacijo za delo, saj naj bi zaposleni v javnih delih dobili 70 odstotkov plače določenega delovnega mesta, ki ga opravljajo. Občine so se potem z izvajalci javnih del dogovarjale še o pokritju materialnih stroškov. Kdo bo torej ob reformi lokalne samouprave tisti novi partner pri financiranju javnih del?

Predsedniki izvršnih svetov občin so sredi novembra dobili dopis z Republiškega zavoda za zaposlovanje, da letos odobrena javna dela trajajo do konca leta, za njihovo podaljšanje, do konca marca prihodnjega leta, pa morajo posebej zaprositi. Podaljšanje

V Murski Soboti so do konca leta odobreni naslednji programi javnih del:

- Oskrba in pomoč na domu socialno in zdravstveno ogroženim osebam
- Pomoč v zbirnih centrih začasne begunce Vidonci
- Vnos knjižnega gradiva v računalnik v Pokrajinski in študijski knjižnici
- Organiziranje in delovanje turističnih birojev
- Psihosocialna pomoč beguncem iz BiH
- Murskosobotška občina prijave za podaljšanje programov, ki jih odda zaradi nejasnosti glede financiranja programov.
- V Gornji Radgoni opravljajo:
- Delo na Rdečem križu
- Varstvo odraslih duševno prizadetih oseb in pomoč na domu
- Čiščenje divjih odlagališč

Gornjeradgonska občina je že oddala vlogo za podaljšanje vseh teh programov javnih del.

Javna dela lendavske občine, ki še potekajo, so:

- Vzdrževanje občinskih jarkov na vaških in lokalnih cestah
- Vzdrževanje melioracijskih jarkov
- Pomoč in oskrba ostarelim na domu
- Servis za opravljanje domačih opravil
- Spremljevanje in varovanje učencev, ki obiskujejo osnovno šolo II

Vlogo za podaljšanje del z lendavske občine na Območno enoto Zavoda za zaposlovanje še niso prejeli.

V Ljutomeru opravljajo:

- Ljutomeru opravljajo:
- Pomoč in oskrbo na domu
- Socialna preventiva
- Pomoč v zbirnih centrih začasne begunce
- Vnos knjižnega gradiva v računalnik v knjižnici
- Ljutomerska občina je že zaprosila za podaljšanje programov.

bodo odobraval predvsem za javna dela s socialno varstvenimi programi, medtem ko bodo najverjetneje premišljevali in tehtali pri komunalnih programih. Vloge odobravajo v Ljubljani, svoje mnenje k njim pa bodo pripravili na območnih enotah Zavoda za zaposlovanje. Prav zaradi spremembe lokalne samouprave bo novi razpis za javna dela objavljen šele v januarju, najverjetneje pa v februarju. Iz navodil, ki jih pripravljajo v Ljubljani glede javnih del, pa je mogoče razbrati, da bodo drugi partner pri financiranju javnih del še vedno občine, seveda nove. Dinamika, prav gotovo pa tudi vsebina programov javnih del se bo zaradi tega spremenila. Predvidevamo, da bodo občine videle svoj interes predvsem pri opravljanju javnih del na komunalnem področju, negotova pa ostajajo javna dela s socialnimi vsebinami, saj bo v marsikateri občini sam občinski prostor za opravljanje določenega programa preozek. Se bodo o teh vsebinah novi občinski možje znali dogovoriti?

Kako bo v občinah, ki bodo finančno šibkejša in že zaradi tega omejene pri prijavljanju javnih del? Ali pa bi morda bil potreben sam pretres sedanjih javnih del in njihovo preoblikovanje? Izkušnje in rezultati del so sedaj že toliko znani, da jih je mogoče tudi analitično obdelati in jim zarisati novo smer.

MAJDA HORVAT

Previsoke razlike v plačah

Pogajanja med delodajalci in delojemalci, torej sindikati, za novo izhodiščno plačo po kolektivni pogodbi za gospodarstvo se kar naprej nadaljujejo. Nikakršnega dvoma ni, da delojemalci venomer zahtevajo višje izhodiščne plače. V sedanji kolektivni pogodbi je ta bruto 35.800 tolarjev. Z uskladjitvijo z rastjo življenjskih stroškov pa zdaj znaša bruto 37.400 tolarjev. Po drugi strani pa vlada še vedno trdi, da so plače previsoke in da so naraščale tudi potem, ko so podjetja morala plačevati davek; torej po sprejetju zakona o plačah v gospodarstvu.

Kljub že tradicionalnim trditvam o previsokih plačah in prevelikim zahtevam bodo delojemalci morali zaslužiti nizke in najnižje plače. V dobrem letu dni so namreč plače resda narasle za 28 odstotkov, toda od tega izhodiščne le za 5 odstotkov. To jasno kaže, da so se zvišale predvsem visoke plače, večina zaposlenih pa dobiva komaj za preživetje. Znani septembrski podatki nam pove, da je bila povprečna bruto plača skoraj sto tisočakov, v gospodarstvu pa okrog 92 tisoč tolarjev. Ali ni že ta podatek dovolj zgovoren, da vedno več zaposlenih dobiva podpovprečne plače in da se socialne razlike pri nas povečujejo.

V takem položaju lahko delojemalci zahtevajo vsaj to, da se zaposlenim zagotovi višja osnovna cena dela. Da pa bi dosegli ravno to, bi morali odpraviti tudi določbo o možnem 10-odstotnem zniževanju plač v primerih, ko se podjetja znajdejo v resnih težavah. In ker navzlic vsem prizadevanjem plače statistično nenehno naraščajo, kar je posledica visokih plač, bi se morali resneje zamisliti prav gotovo delodajalci. Seveda pa ne bo dovolj zgolj razmišljanje, ampak konkretno ukrepanje, ki naj bi odpravilo sedanje prevelike razlike med posameznimi plačami.

MILAN JERŠE

M. Sobota: nekdanj elitna soseska

Govorili smo o soboških kavarnah in nismo mogli sedeti v kavarni. V Soboti ni nobene. Obe dami za mizo, gospa Marica in gospa Jožefina, ki sta, kot »starejši Sobočanki«, nekdanj v spremstvu svojih mož obiskovali obe soboški takratni kavarni, sta se v svojih spominih popolnoma skladali s teorijo gospoda Richarda Senneta. Tega ni bilo z nami. Bil pa je upokojeni profesor Evgen. Dami sta omenjali moške obiskovalce kavarn in govorili o »finih«, »vitkih«, »visokih« možeh. Rekli sta, kako čudovito je bilo izmenjavati poglede. In pričakovati naslednji večer v kavarni. Profesor Evgen je njune spomine dopolnjeval z mnogimi skoraj že literarnimi podrobnostmi iz takratne javne kulture.

Kavarne med erotiko in spolnostjo

Richard Sennet je raziskoval, kdaj je začelo izginjati javno življenje. Kdaj so se začeli ljudje zapirati v svoje družine in se v zadevah skupnega interesa angažirati samo formalno. Prišel je do spoznanja, da se je obenem zgodilo še nekaj. To, kar sta obe dami izluščili iz svojih spominov na soboški kavarni, na Sočičevu in Faflekovu. V kavarnah je še bila doma erotika, romantika, spogledovanje. Ko ni več kavarn, je samo še spolnost. Ljubezen je zvedena na telesno ljubezen.

Ko izginjajo kavarne, izginja javni človek. »svet pristnega občutja ga gubi vsako omejitev; ne omejuje ga več javni svet, v katerega bi ljudje kot alternativo in protitež vlagali sebe,« piše Sennet.

Kakšno je danes javno življenje v Soboti? Kajpada, ne samo v Soboti, marveč tudi v vsakem mestu, ki hoče biti mesto, nima pa civilnodružbenih ustanov javnega življenja. Kavarna je civilnodružbena ustanova javnega življenja.

Današnje javno življenje je videti tako, kakršno je. Zabito in zaplankano. Ljudje se zapirajo v svoje domove in od ljubezni poznajo samo telesno ljubezen.

»Telesna ljubezen je v zadnjih štirih generacijah na novo opredeljena. Tako, da je od določil erotizma prešla v določila seksualnosti.« Za erotizem je značilno, piše Sennet, da se

osebo, čuti, kako »to ni tisto, kar sem hotel/hotela.«

Ker to ni tisto, kar je hotela, išče zadovoljitev v novih zvezah. Tako nastane mestna morala, mestece Peyton. Od tod mnjenje, ki ga ima podeželje o mestu. O pokvarjenem mestu.

Mesto ni podeželje. Mesto ima svoje zahteve: če noče biti gnezdo, malomeščansko gnezdo, mora imeti mestni park, ulice za pešačenje in kavarne.

Fotografija Sočičeve kavarne iz knjige Jožeta Kološe Sobota moje mladosti

Kaj torej naredi iz mesta malomeščansko srenjo? Odsotnost kavarn.

Murska Sobota je nekoč že bila mesto

Gospe Marica in Jožefina ter gospod Evgen so se zedinili, da sta bili v Soboti samo dve kavarni. Sočičeva in Faflekov. Po strogih merilih bo res tako. Merilo za kavarno je, da se tam dobi časopisje, da se v njej pije kava, da hodijo v njo stalni gostje, ki imajo svoja omizja, za katerimi igrajo karte in druge družabne igre, da v njej igrajo glasbeniki. To so dnevne lastnosti kavarne.

Zvečer in ponoči je v kavarni ples. Kavarniški ples kot izraz javnega nepohujšljivega erotičnega življenja.

Barbari v Soboti

Poglavje iz knjižice ima naslov **Murska Sobota**. »Hotel Dobraj je cilj lačnih in žejenih in trudnih popotnikov. Najlepša hiša je to, slavo njenih čistih sob oznanjajo gostje, med njimi celo ministri (hotelu Dobraj se danes reče Zvezda – op. pisca). Dobraj je majhen, nasajen in zalit mož s čepico, ki ti je kakor barometer tvoje cene.«

Hotel Dobraj je sredi Murske Sobotice. Gostje in njega elitna

športnega kluba »Mura«; vsi slovenski časopisi so tu, nemški, židovski in madžarski; domači cigani često gostujejo; kasirke, ki se pogosto menjavajo, imajo utrudljive dolžnosti, tarok je v navadi, še bolj šah, ki je postal moderen, kar je prišel novi gimnazijski ravnatelj, ki je izboren šahist.

Tako! Ne mislite, da pridete v dolgo vas! Aleksandrovo cesto obdajajo lične hiše. Tu je doma elita: madžarski in židovski trgovci in odvetniki. Tu je

pana s tega konca države. Brž ko se bo posebej hotel prikupiti – seveda samo svojim volivcem – bo jamral o tem, da smo zapostavljeni, da nas v Ljubljani nočejo videti. Kodakal bo eno samo samozaničevanje. Bili pa smo tistim tam elita. Točno to.

Kavarne so elitna shajališča. Zato jih tudi ni več. V politiki pač vladajo podpoprečneži in njihovi volivci, ki jih nikoli ni ovil odlični vonj in duh kavarne. Ne elitna glede na premoženje, marveč na politično zrelost. Kako ne bi bila, ko pa so tam prebivali tuje časopise! Kavarniških političnih diskusij so se lahko udeleževali vsi, ki so sprejeli odličnostna pravila kavarne ne glede na stan. Za vstop in mesto v kavarni je bilo potrebno samo uglajeno obnašanje.

Ko homo ponovno imeli kavarne, bo politična slika v tej deželi drugačna. Do besede bo zopet prišla javnost, ki bo imela smisel in navdih za javno stvar.

Plesalka s prosenimi prsmi v Sočičevi kavarni

Upokojeni profesor opisuje Sočičevu kavarno s slikovitostjo, ki spominja na znanega dunajskega novinarja Josepha Rotha z začetka tega stoletja. »Ko vstopiš, vidiš po stenah regale za obleke s ponikljanimi kljukami... Po drugih kavljih naokrog visijo časopisi in ilustrirane revije,« piše Roth

ki se niso delili po politični opredelitvi. Za mizami je bilo mogoče videti tudi Hartmerja, Benka in Baca, ki so bili v vrhu najpremožnejšega sloja. Za stalnega obiskovalca je veljal Heklič.

Zenske vanjo niso zahajale pogosto. Tiste za zabavo so bile že tam. Govorilo se je o neki plesalki s ploskimi prsmi, ki si je pomagala tako, da si je na mesto, kjer bi morale biti te obline, vstavila vrečke s prosom. Nagajivci so ji »prsa« predrl, da je proso med plesom teklo iz njih.

Na vrhuncih zabav so plesalke, ki so imele nogavične podveze iz popelina, rekli so jim *foras*, plesale na mizah. Videli so jih plesati tudi na oknu. V sezoni so bili plesi na vrtu.

Po vojni, ko je šlo za to, da se ukine civilnodružbeni in elitni javni prostor, je postal razlaščen lastnik Sočič šef pri Dobraju, zdaj Zvezdi.

Galantni gospodje iz Faflekov kavarne

Stavba nekdanje Faflekov kavarne še stoji. V prostoru kavarne je danes trgovina s čevlji in gostilna. V gornjih prostorih, ki so bili hotelski, bo še nekaj dni sedež Podjetja za informiranje.

Vodilni opisovalec notranjosti kavarne je zopet profesor. Dami se s svetlečimi očmi in mirnim, skoraj milim nasmeškom vključujeta predvsem takrat, ko se opisuje razpoloženje in dogajanje. »Da, tri stopnice so bile,« pravita soglasno, ko profesor po spominu vstopa v Faflekovu kavarno. Vstopa z ulice, na kateri so gospodje ob pozdravu dvigali klobuke in znane ženske pozdravljali s: »Sluga sem pokoren!« ali pa: »Sem vam na razpolago!«

Pri vходу na levi je bil mesečast podest, na katerem je igrala godba. Gospa Marica: »Moji sestri Ljubljanki, ki me je prihajala obiskovat za čase kraljevine Jugoslavije, se še vedno toži po ciganski glasbi iz Faflekov kavarne.«

Zaveze so bile baržunaste, od njih so visele vrvice za zastiranje in odstiranje, ki so imele na koncu košate cefe. »Se zdaj slišim zvok obročkov, ki bežijo in peljejo tkanino po vodilu,« se spominja profesor. Mize so bile iz litega železa, trinožne, z marmorno ploščo. Reliefní rob plošče je bil obrnjen navzgor. Po stenah so viseli tuji časopisi.

»Kava se je servirala z vodo,« reče profesor. Gospa Jožefina: »Doktor Prybický (poljski priimek, ki ga ne moremo zapisati kot se mora, beri: Pšbicki – op. avt.) je vedno zahteval vodo. Se spomniš, Marica, kako smo grizljale drobtine iz kavne usedline. Kuhali so grobo mletó kavo.«

V ozadju opažene kavarne na nižjem podestu je bila biljardna miza. Razen biljarda so igrali še šah in kartali.

Na plesnih večerih v kavarni so imele dame na mizi vrstne listke z vpisanimi imeni in vrstnim redom plesalcev. Cimbele je v časih, ki se jih spominjata dami in upokojeni profesor, igral Baranja. Bankovce so lepili godbenikom na čelo, violinistom so jih vtikali v lok.

»Moj standardni plesalec je bil gospod Jonas, postaven kavalir,« se spominja gospa Jožefina. »Galanten človek, vedno je bil izbrano oblečen v obleko v istem odtenku, v tenastim roščkom v vrhnjem žepu sukničja. Mojega moža je vsakokrat prosil, če sme na naslednjem plesu spet plesati z mano.« V jutranjih urah so godbeniki spremljali odhajajoče goste.

Kdaj bodo v kaki soboški kavarni sprejemali prihajajoče goste?

ŠTEFAN SMEJ

soseska so tudi prepričani, da je točno sredi božjega sveta, ki se suče ravno okrog njih. To je zavest, nasičena sama v sebi s ponosnim zadovoljstvom svetnjaka.

Pri Dobraju se zbira uradniška raja, da se krmu s »perkelti« in »šniceljini«, ki imajo devet bleščočih se imen. Tam posedajo prišlekli, pred dvema ali tremi deciji vina – vse po »rangu«, vsak pri svoji mizi, ki imajo svoja imena: akademska, bankirska, trgovska, klerikalna in koalirana; ob slovesnih prilikah se sklepajo koncentracijska omizja. Tu se zbiražo zvesti sinovi majke Slave, da rešujejo važna državna, narodna in kulturna vprašanja. O, kolikokrat že so rešili baš pri teh mizah pred temi kozarci Jugoslavijo

Mnogim se toži po ciganski glasbi iz nekdanje Faflekov kavarne.

kultura. Elegantna stanovanja, klavirji, romani, dame in toalete, gospodične z umetniškimi ambicijami, gospodiči novejših fazone: vse prekašeno z inteligenco in s svetnim obzorjem, ki sega od šimi-čevljev do frizure. Kako smo majhni pred njimi mi slovenski barbari s svojo zapadno kulturo, pred njimi in njihovim madžarskim šlifom.

Nekaj pa je resnica na tem. Kakor nas odbija puhla zunanjost madžarske kulture, tako je nedvomno, da dajemo Slovenci premalo na forme. Zato v Premurju tako dolgo nismo veljali, dokler se pred tamošnjo gospodo nismo izpričali s svojo inteligentnostjo...

Kavarni ni več – naj žive kavarne!

Tako. Zdaj pa poslušajte kakega tega novoizvaljenega žu-

Kavarna je tisti javni prostor, v katerem se gostje zadržujejo dlje časa, ob branju časopisov, igranju, pogovarjanju...

Predhodnice evropskih kavarn so bile kavarne v Alaksandriji in Konstantinopolisu. Prva evropska kavarna je nastala leta 1647 v Benetkah. Leta 1650 ji je sledila kavarna v Oxfordu, čez dve leti v Londonu. Prvo pariško kavarno je leta 1670 odprl neki Armejec. Leta 1710 pa so odprli prvo kavarno v Pragi. Slovanofili, ne veselile se, pri nastevanju smo malo preskočili. V Pragi ni bilo kavarne prej kot na Nemškem, kajti za izpričano velja, da so prvo kavarno odprli v Hamburgu 1686. leta. Za prvo dunajsko pa se navajata celo dan in mesec ustanovitve. Bilo je 17. januarja leta 1685. Takratna dunajska oblast je nekemu Diodatu podelila privilegij, da sme prodajati »orientalske napitke«.

Ne pravi se zaman – čeprav se več ne ve, zakaj pravzaprav – da je nekaj »kavarniški pogovor«. »kavarniška politika«. V kavarnah se je vedno, od samega začetka kar so nastale,

pogovarjalo o politiki. Pruski kralj Friederich II., imenovan tudi Veliki, je bil zelo proti kavarnam. Pravijo sicer, da bolj iz gospodarskih razlogov kot zaradi politiziranja. Ker se pač ne pravi zaman, da se »v kavarnah poseda in pogovarja«, ne pa dela. Seveda tudi pruski kralj ni mogel preprečiti, da ne bi v Berlinu že leta 1721. ustanovili prve kavarne.

Že v 18. posebnost pa še v 19. stoletju so bile kavarne srečevališča umetnikov, pesnikov, novinarjev, politikov in poslovnih ljudi. Vstop v kavarno tistega časa je pomenilo vstop v javnost. V kavarnah se je diskutiralo, v njih se je oblikovalo javno mnjenje, »delalo se je politiko«, kakor je prav slutil pruski Friederich. Kavarna je bila politično vplivna, česar pa politiki v pravih političnih prostorih, recimo v parlamentih, niso mogli prenesti. Zato so politiziranje v kavarnah dali slabšalno ime »kavarniško«. Bilo pa je elitno.

Drugeče kot v klube, ki so jih obiskovali samo moški, so se družabnega življenja v kavarnah udeleževale tudi ženske.

pogina in propasti! Toda narod je nevhvaležen. Država prav tako: ne oddolži se. Devet predsednikov je in v Beogradu iščejo zmogljivega ministrskega predsednika. Človek bi inseriral, ko bi kaj takega ne bilo nečastno za državo, ki sama ne ve, koliko vnetih državotvorcev ima v Soboti.

Razum Dobraja je še drugo kulturno središče; to je kavarna Legenstein. Srednjevelika, nizka soba je to, prijetna, le karbid smrdi, kajti elektrike v Soboti ni. Tu je zbirališče

Obe dami in upokojeni profesor so premladi, da bi pomnili soboško kavarniško življenje tudi iz časov po priključitvi Prekmurja Sloveniji po prvi svetovni vojni. Berimo torej, kaj piše dr. Fran Sušnik v Prekmurških profilih. Gre za drobno knjižico s tem naslovom, ki je izšla leta 1929. V njej je univerzitetni profesor predstavil »slavskemu« braistvu, kot bi se reklo po takratnem prekmurškem gledanju na rojake z desne strani Mure, novo pokrajino.

spolni izraz kaže z javnim delovanjem kot izbor, kot zatajevanje, kot spogledovanje. Nekdanj so še poznali zapeljavanje, danes poznamo samo veze.

Veza jemlje vrednost ljubezni, trdi Sennet. Zato, ker jo zapira pred javnostjo, ker jo dela nevedno javne obravnave. To je narcisizem, prevzetost od samega sebe. »Dokaj čudno je, da ta prevzetost od samega sebe preprečuje zadovoljitev lastnih potreb: povzroča, da oseba, v trenutku, ko doseže cilj, ko se veže z drugo

O pelinu neke zaposlitve

Ko nisi vreden niti tega, da nate sije sonce

Lahko bi rekla: Ne, moja zgodba bo ostala samo moja in grenki spomini bodo sčasoma zbledeli, zakaj bi jih pripovedovala prav vam. Ampak odločila se je drugače, ker je bilo s prvo zaposlitvijo prestanega preveč strahu in prejekanih nešteto večerov, ker je bila to trnova pot in trpka preizkušnja mladega dekleta. Ker je ostal samo spomin in kot tak ni bo ne premikal kolesja in ne obsojal, čeravno se bo v pripovedi morda nekdo prepoznal. Ostal bo zapisan, ker je tega vreden, ker jih je takih še veliko, ki so si morda različni samo v podrobnostih, pa vendar v bistvu tako podobni. Zapisati ga moramo, morda za razmišljanje, ker so za njim in podobnimi spomini vendar ljudje in bolečina. O njih govori tudi statistika, ki predstavlja gibanja na trgu delovne sile. Saj ima tudi svoje sporočilne vrednosti, pa vendar je sam po sebi tako brezoseben.

Irena jo kliče, dekleta, ki je vznemirjeno pripovedovalo svoja doživljaja. Morda nekoliko nametano, kot so se utirjali spomnini na posamezne dogodke, saj jih v sebi še ni povezala v zaokroženo zgodbo. Morda bi se našlo še kaj, kar je bilo doživeto, a ne izpovedano.

»Vse bi še prenesla, tudi to, da je bila plača majhna, ampak tisti odnos! Človek se je počutil tako ponižanega. Na koncu sem že resnično mislila, da sem tako nesposobna. Spomnim se, ko mi je bilo enkrat rečeno: Nisi vredna, da bi si sonce sijalo na tebe! Ne spomnim se že, zakaj, ali morda nisem česa dobro naredila ali pa ne dovolj hitro. Ne rečem, da včasih delodajalec z nami ni bil prijazen. Nikdar pa nisi mogel vedeti, kaj se skriva za trenutki prijaznosti in ali spet ne bo nevihte. Meni nikoli ni bilo jasno, da človek lahko v tako v kratkem času spremeni razpoloženje. Mi smo delodajalca spoznavali po tisti drugi plati,« se je spominjala sogovornica.

»Sama se je odločila temu narediti konec. »Dala sem odgovor. Mogoče bi jo že prej, a težko se je odločiti, ko po enem letu čakanja na delo dobiš prvo zaposlitev. Pa tudi imeli bi me za zelo neresno. Ampak na koncu mi je bilo že vseeno. Samo da grem, pa če dobim kje zaposlitev ali ne, sem si rekla! Prijavila sem se na Zavod. Vprašali so me, ali mi je delovno razmerje prete-

klo. Rekla sem jim, da sem dala odgovor. Potem pa veste, da niste upravičeni do denarnega nadomestila, so mi še dejali.«

Irena je spet zaposlena in spet pri zasebniku, a o svoji novi zaposlitvi pravi: »Bolje je v vseh pogledih, odnos pa ne bi mogel biti boljši. Če kaj ni dobro, si odkrito povemo. Plačo dobivamo redno in glede na to, koliko delam, je tudi ustrežna.«

Prav nič na njej ni govorilo, da bi bila prevzetna, še manj, da bi zase terjala več ali mnogo. Tako preprosto vsakdanja je bila in prijaznih besed. S podeželja da je, mi je rekla.

»Večkrat smo slišale tisto – ve kmetice!«

Bila sem sprejeta na delovno mesto tajnice, najprej za določen čas. Nekaj časa sem na tem delovnem mestu tudi delala,

ko pa je bilo potrebno delati kaj drugega, sem pač bila enkrat trgovka, potem čistilka ali gospodinja. Taka je moja zgodba, ampak podobne so si zgodbe vseh, ki smo tam delali. Nisem bila izjemna, ali da bi rekla, da je imel delodajalec osebnost kaj proti meni. Vsi smo delali, kar nam je bilo naročeno. Na primer morali smo iti na teren in prodajati. Pa ne po trgovinah, ampak od vrat do

vrat, tako po hišah. Finančna stiska je bila vedno in tako je bilo mogoče priti do gotovine. Takrat sem se počutila res ponižano. Ponujali smo pač, ampak ponudbe nismo imeli ne vem kakšne.

Kar se tiče dela, smo bili vsi po vrsti nesposobni. In ko delaš s tem občutkom, da ti nekdo vsak dan znova ponavlja, da si nesposoben, je to psihični pritisk. Moram priznati, da sem se svojega delodajalca na začetku strašno bala, ker vem, da se je znal maščevati.

To pa vem moram opisati. Sicer sem bila za to zaprosena zasebno, pa vendar. Zaradi poslovne poti naj bi bila pri njihovem otroku in sem tudi bila. Naslednjič so me spet prosili, ampak takrat niso bili odsotni z doma. Takrat sem morala opravljati gospodinjstva dela. Nekajkrat sem šla, potem pa

sem odklonila. Ne, za to delo nisem dobila posebej plačila. Sploh pa se je stalno prepletalo delo v službi in delo za zasebne potrebe. Spomnim se dnevov, ko sem jim zjutraj pospravljala, potem sem šla na delovno mesto tajnice, dve tri ure sem bila tam, potem pa spet delat v trgovino. Sama sebe ne opravičujem, mogoče sem tudi delala napake, ampak ko v enem dnevu delaš tri dela, to ni dobro.◀

Irena se je zaposlila sredi leta 92, svojo prvo zaposlitev pa je prekinila letos maja. Za lansko leto je znašala njena povprečna mesečna neto plača 20 tisoč 688 tolarjev. Zaposleni pri skupnem delodajalcu pa so pozneje ugotavljali, da za določen mesec, ko so plačo prejeli na roko v gotovini, niso bili plačani tudi prispevki za socialno zavarovanje.

»Zaposleni smo vložili tožbo na sodišču zaradi neizplačevanja plač oziroma zavlačevanja pri izplačilu. Razmiki med plačili so bili vse večji, na primer 20. aprila smo dobili plačo za februar. In še to zaradi vložené tožbe. Menili smo, da je to še edino sredstvo, da izsilimo plače. Govorilo se je namreč o stečaju. Tožbo smo dobili. Takrat, ko smo vložili tožbo, sem bila še zaposlena, jasno pa nam je bilo, da bodo postale razmere nevzdržne, ko se bo to izvedelo, in tako je tudi bilo. Vsak posebej smo morali iti na razgovor. Bilo je izpraševanje, kdo je bil pobudnik. Gospod je govoril, vi idioti, bedaki, kaj ste hoteli s tem! Zato, ker je bil večkrat omenjen stečaj, smo se pač tako odločili.«

Zaposleni so se odločili izterjati in potem večina oditi. S sabo pa so odnesli grenko izkušnjo in opombo v delovni knjižici, da so prostovoljno prekinili delovno razmerje. Ti so odšli, prišli pa so drugi. V podjetju samem so se namreč zaposleni zelo hitro menjali. V desetih dneh so se v številno majhnem podjetju zamenjali tudi po trije zaposleni.

MAJDA HORVAT
Fotografija NATAŠA JUHOV

Konec Pomurskega zdravstvenega zavoda ter ustanovitev bolnišnice

Končno ločitev, ki ji lahko nazdravimo

Ločitev Pomurskega zdravstvenega zavoda je zagotovo potfolkla vse rekorde, saj je trajala leta in več. Ampak, vse kaže tako, jo bodo vendar pripeljali do konca in bodo nekateri direktorji dokočno izgubili »večno vedejstvo«, kot so jih nekateri zbadali, drugi jim ga spet očitali. Zdravstveni minister dr. Božidar Voljč pa se je nad vsem že zgražal in na svojem zadnjem obisku pri zdravstvu naše pokrajine celo rekel, da je to že kar katastrofa. Na razgovoru je napovedal, da bo s prstom pokazal na tiste občine, ki so vso zadevo zavlačevale, to pa sta bili ljutomerska in gornjeradgonska. Vendar so se občinski izvršni sveti pomurskih občin na svoji zadnji seji koordinacije tudi brez njegovega kazanja s prstom vendar uspeli dogovoriti, del krivde pri vsem zapletu pa vendar ima tudi služba ministrstva, ki je vprašanje bolnišnice in njenega statusa povezovala z razdružitvijo Pomurskega zdravstvenega zavoda.

Takrat, ko so po Zakonu o javnih zavodih občine postajale ustanoviteljice zdravstvenih domov, so ti zapuščali Pomurski zdravstveni zavod in se pravno organizirali kot samostojne pravne osebe s svojimi organi upravljanja. Ostale pa so skupne službe. Lendavska in murskosoboška, skupščina sta se strinjali, da sta njihova zdravstvena domova ustanovitelja skupnih služb, medtem ko Ljutomerčani in Radgončani na svojih skupščinah na to niso pristali ter so pričakovali razdelitev premoženja skupnih služb. Okrog tega so se potem prepričevali in iskali možne rešitve tako dolgo, da je vse skupaj dobilo že dolgo brado. V problem je posegel že sam zdravstveni minister in skliceval občinske izvršnike pomurskih občin, ampak problema tudi ni mogel pripeljati do konca, saj občinski politiki, zaverovane v razdelitev pomurske regije, niso mogli priti na skupni tir. Zaradi tega pa je največ škode utrpela bolnišnica, ki ni mogla pridobiti samostojnosti in ni imela aktov o ustanovitvi. Zdravstveni minister je namreč vprašanje pravnega preoblikovanja ali samostojnosti bolnišnice (ustanovitelj bolnišnic v Sloveniji je namreč republika) postavil v odvisnost od rešenega vprašanja ločitve Pomurskega zdravstvenega zavoda.

Zakaj se pri Sklepu o preoblikovanju Splošne bolnišnice Murska Sobota v javni zdravstveni zavod ministrstvo sploh še ozira po mnenju občin, so dr. Volčja vprašali ob njegove zadnjem obisku, saj sklep vendar lahko sprejme brez tega, kot naprimer za Zavod za zdravstveno varstvo? »Da bi nam potem spet očitali, da smo naredili po svoje?« je odvrnil minister in pozval občine, naj vendar naredijo še to zadnje dobro delo in dajo soglasje k sklepu o ustanovitvi bolnišnice.

Predsedniki izvršnih svetov, ki za nekatere odločitve, sedaj, ko se oblikuje nova lokalna samouprava, ne potrebujejo več mnenja skupščin, so se dogovorili, da bodo sklep o soglasju tudi podpisali. Skupnost zavodov, v kar se bodo preimenovala skupne službe Pomurskega zdravstvenega zavoda, bo po pogodbi opravljala storitve za zdravstveni dom v Gornji Radgoni in Ljutomeru, bolnišnica pa se bo prosto odločala, ali se bo povezala v Skupnost zavodov ali ne. Kot ustanovitelji so zaenkrat lendavski in murskosobotski zdravstveni dom ter Zavod za zdravstveno varstvo, vendar je to ustanoviteljstvo zelo odprto in ustanoviteljev ne bo finančno dodatno obremenjevalo, so nam pojasnili na pravni službi skupnih služb.

MAJDA HORVAT

Stiske, ki jih ne piše življenje, ampak neživljenjski paragrafi

To je skoraj neverjetno

Si lahko predstavljate, da nekdo skoraj ves čas živi v Sloveniji, tu obiskuje in konča osnovno šolo, se poroči z domačinom in si ustvari stalen dom, ves čas misli, da je Slovenec (Slovenka), saj drugega jezika niti ne zna, potem pa nekega dne ...

»V postopku za pridobitev državljanstva smo ugotovili, da ste predložili vse dokaze, ki jih za pridobitev državljanstva Republike Slovenije po redni naturalizaciji določa 10. člen v zvezi z 2. odstavkom 12. člena Zakona o državljanstvu Republike Slovenije, razen pogoja 5. točke prvega odstavka tega člena – to je dokaza o aktivnem znanju slovenskega jezika. Vlada Republike Slovenije je s sklepom o določitvi strokovne komisije za opravljanje preizkusa znanja slovenskega jezika, ki je bil objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije, št. 47/94, imenovala Center za slovenščino kot drugi jezik na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani kot strokovno komisijo, pristojno za preizkus aktivnega obvladanja slovenskega jezika. Glede na to predlagamo, da se obrnete neposredno na navedeni center oziroma na druge pooblaščen organizacije zaradi dogovora o opravljanju izpita. Prosimo, da nam dokazilo o aktivnem znanju slovenskega jezika pošljete najkasneje v roku treh mesecev ali nas obvestite, če tega ne morete predložiti. Če v navedenem roku ne boste ničesar ukrenili, bomo šteli, da za sprejem niste več zainteresirani in bomo postopek ustavili.«

Takšen odgovor je pred kratkim prejela z Ministrstva za notranje zadeve Republike Slovenije Viktorija Jaušovec iz Branaševca. Bila je tako prizadeta, da se je jokala in izjavljala, da mora pomriti. Da mora iti

delat izpit iz slovenščine na univerzo ali druge pobožane organizacije, če želi imeti slovensko državljanstvo? Saj pa drugega jezika kot slovenščine sploh ne zna in se nikoli ni učila! Izpita pa se vseeno boji, kajti shišala je, da je treba reševati neke pole in da je to še kar zahtevna stvar. Stara je že 57 let, in to je zanjo prehudo breme.

«Rajši ne bom imela slovenskega državljanstva, čeprav sem se vedno počutila Slovenko in v Sloveniji živim ves čas že od devetega meseca svojega življenja. Rodila sem se sicer leta 1937 v Grabrovniku, to je v vasi nedaleč od Strigove na Hrvaškem, a tam sem živela samo 9 mesecev, potem pa so me starši dali k stricu na Staro Cesto, kjer sem prebivala 20 let, od leta 1957 pa živim stalno v Branoslavcih. Tu sem se tudi poročila, imam tri otroke, vsi so slovenski državljani, prav tako tudi mož ... » nam je vsa presunjena pripovedovala Viktorija.

Ko je prišlo do osamosvojitve Slovenije in je naša država sprejela tudi nov zakon o državljanstvu, sploh ni pomislila, da ne bi bila naša državljanka. Zato tudi ni vložila prošnje v tistem prvem roku, ko so vloge rešili dokaj hitro in brez kakšnih posebnih pogojev. Plačati je bilo potrebno le 600 tolarjev. Ko je spoznala, da je na občini Ljutomer ne vodijo v evidenci kot slovensko državljanko, to je bilo leta 1992, je naposled tudi ona vložila prošnjo. K njej je morala predložiti celo potrdilo o nezakoznavanju, po katerega je hodila na občino v Čakovce. Dodala je tudi potrdilo o obiskovanju osnovne šole na Stari Cesti, iz katerega je lepo razvidno, da se je učila slovenski jezik in imela pri njem dobre ocene. Ali ni to zadosten dokaz o aktivnem znanju slovenskega jezika?

57-letna Viktorija Jaušovec od devetega meseca stalno živi v Sloveniji, tu je končala osnovno šolo, se poročila, naučila govoriti svoje otroke slovenski jezik ... zdaj pa naj še na izpitu dokaže, da aktivno obvlada slovenščino?! Drugega jezika pa niti ne zna.

Tudi svoje tri otroke je učila govoriti samo slovensko. zdaj pa naj še z izpitom pridobi dokaz o aktivnem znanju slovenskega jezika?

Ob tako neživljenjskem reševanju tega vprašanja se velja res zamisliti in priznati, da je krivično. Nova slovenska država pa bi lahko tudi vedela, da je bil

Grabrovnik leta 1937, ko se je tam rodila Viktorija Jaušovec, v sklopu Dravske banovine, torej del slovenskega ozemlja v nekdanji Kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev. Tudi po 2. svetovni vojni so domačini želeli spadati k Sloveniji, vendar je bilo, žal, odločeno drugače.

In kaj bi Viktoriji slovensko državljanstvo? Poleg moralne krivice, ki jo čuti, sedaj naenkrat nima več volilne pravice, ne more dobiti osebnega izkaznice ne potnega lista in še druge nevščenosti se ji lahko zgodi. Je to res prav?

Da bi bil Hrvat?!

Neverjetna »državljanska« usoda je doletela tudi **Vlada Korošaka** iz Ljutomera. Rodil se je leta 1939 v Borecih. Tako mama kot oče sta bila Slovenca.

V rojstnem kraju je živel 8 let, nato pa se je z mamo preselil v vas Robadje na Hrvaškem (sosednji kraj Globoko v KS Razkrižje). Očeta so namreč Nemci odvedli v taborišče v Auschwitz, od koder se ni vrnil. Čeprav je Vlado živel uradno na Hrvaškem, je obiskoval osnovno šolo v Ljutomeru in jo tam tudi končal. Najprej se je zaposlil v rudniku premoga v Presiki, nato je bil šofer pri Kmetovalcu in nazadnje pri Tehnostroju. V Robadju je prebival od leta 1947 do 1957, od takrat pa ima stalno prebivališče v Ljutomeru.

meru. Nikoli niti pomislil ni, da bi bil hrvaški državljani, še manj pa Hrvat po narodnosti. Toda ko si je lanišel urejati na občino v Ljutomeru novo vozniško dovoljenje in osebno izkaznico, so mu dali le vozniško dovoljenje, izkaznice pa ne, češ da nima slovenskega državljanstva. Eden od uradnikov na oddelku za no-
tranje zadeve mu je celo rekel: »Ti si Hrvat!« Kasneje je moral podariti avto in traktor sinu, da so mu izdali prometno dovoljenje. Dokazoval je, da je rojen v Slo-
veniji, da so bili starši Slovenci, da je tu končal šolo in da ima stalno prebivališče v Ljutomeru že 37 let, že 26 let pa je poročen z domačinko Anico, da so dobili vsi v družini slovensko državljanstvo, toda nič ni poma-
galo.

Moral je vložiti uradno prošnjo in še vedno čakati na rešitev. Ker je medtem moral nekajkrat potovati v tujino, si je bil prisiljen priskrbiti potni list. Na ministrstvu za notranje zadeve v Čakovcu so mu ga izdali brez kakšnih problemov, čeprav se vsi njegovi podatki – kraj rojstva in stalno prebivališče – nanašajo na Slovenijo. Tudi to je skoraj neverjetno!

JOŽE GRAJ

Dogajanja na ljubljanski borzi

Spoštovane bralke in bralci, tokrat bo poročanje o dogajanjih na Ljubljanski borzi oz. trgu vrednostnih papirjev zajemalo obdobje med torkom, 13. 12. in ponedeljkom 19. 12. 1994.

14. 12. je Ljubljanska borza objavila sporočilo za javnost, s katerim je seznanila le to, da je prednostna delnica UBK od 14. 12. do nadaljnjega izključena iz izračuna slovenskega borznega indeksa SBI, zaradi sklepa UBK Banke o brezplačni razdelitvi dodatnih prednostnih delnic (razred C) obstoječim lastnikom prednostnih delnic druge emisije razreda B. Vzrok je v tem, da ne gre za običajno razdelitev delnic, kajti nova dodatna delnica ni povsem enaka stari. Določitev začasnega tečaja UBKP, ki je potrebna za izračun SBI, zato ni možna. Uprava Ljubljanske borze je sprejela sklep, da na prvi dan trgovanja z delnico UBKP brez pravice do nove dodatne brezplačne delnice (14. 12. 1994) ne bo veljala 10-odstotna omejitev gibanja tečaja.

V petek so v segmentu prostega trga pričele kotirati redne delnice Hmezd banke druge izdaje, ki glasijo na prinosnika. Le teh je 25000, poleg teh pa tvori kapital banke še 32998 rednih delnic na ime. Nominalna vrednost delnic Hmezd banke je 14000.

Uvrščena kotacija I – obveznice

Na torkovem borznem sestanku je enotni tečaj obveznice RSL 1 iz 104,1 padel na 104,0, ko je bilo za več kot 92,8 mio dolarjev prometa ter se na tem nivoju zadržal vse do petka (v sredo je bilo za 57 mio, v četrtek za 15 mio, v petek pa za 29,6 mio dolarjev prometa). V ponedeljek je njen enotni tečaj padel za 1,09 odstotka na 102,9, prometa pa je bilo za 41,2 mio dolarjev.

Enotni tečaj obveznice RSL 2 se je v torku zadržal na ponedeljkovem nivoju 107,6 ob več kot 27,8 mio dolarjev prometa, naslednjega dne pa padel na 107,4, ob nekaj manj kot 95,6 mio dolarjev prometa. V četrtek je njen enotni tečaj porasel na 107,5, ko je bilo za 21,4 mio dolarjev prometa, naslednjega dne na 107,7 ob 125,6 mio dolarjev prometa, v ponedeljek pa se je vrnil na 107,4 (46,4 mio dolarjev prometa).

V sredo je enotni tečaj obveznice RSL 8 poskočil za 1,0 odstotno točko na 83,5, ko je bilo za 616 tisoč dolarjev, v petek pa na 85,0 ob prometu 603 tisoč dolarjev.

Po obveznici RSL 11 so investitorji v torku povpraševali po tečaju 95,0, vendar ponudbe ni bilo (zadnji sklenjen enotni tečaj prejšnji tork se je izoblikoval na 99,0). V petek je njen enotni tečaj porasel na 100,0, prometa pa je bilo za kar 7,8 mio dolarjev.

V torku so investitorji po obveznici RSL 1 z izkoriščeno davčno olajšavo povpraševali po tečaju 101,0, vendar tudi pri tej obveznici ni bilo ponudbe (v ponedeljek je njen enotni tečaj zaključil na 103,0). Naslednjega dne je njen

enotni tečaj zdrsnil na 102,2, ko je bilo za nekaj manj kot 3,6 mio dolarjev prometa, v petek porasel na 102,5 ob prometu 920 tisoč dolarjev, v ponedeljek pa padel na 102,3 (999 tisoč dolarjev prometa).

Enotni tečaj obveznice RSL 2 z izkoriščeno davčno olajšavo je v torku padel za 1,0 odstotno točko na 105,0, prometa pa je bilo za skromnih 85 tisoč dolarjev. V ponedeljek je bil v isti vrednosti sklenjen aplikacijski posel po tečaju 104,0.

Uvrščena kotacija I – redne delnice

Na torkovem borznem sestanku je enotni tečaj redne delnice SKB iz 39438 padel na 38255, ko je bilo za nekaj manj kot 5,1 mio dolarjev prometa, naslednjega dne pa na 38108 ob 16,9 mio dolarjev prometa. V četrtek je njen enotni tečaj porasel na 38336, ko je bilo za 6,4 mio dolarjev prometa, naslednjega dne pa padel na 38043 ob malenkost manj kot 12 mio dolarjev prometa, v ponedeljek pa na 37600 (29,3 mio dolarjev prometa).

Uvrščena kotacija II – obveznice

Tudi z obveznico SKB 1 v torku ni bilo prometa, kupci pa so po njej povpraševali po tečaju 96,0, kar je za 2,4 odstotne točke nižje od zadnjih sklenjenih poslov (v ponedeljek aplikacijski posli). V petek je njen enotni tečaj iz 98,4 porasel na 99,7, ko je bilo za kar 24,1 mio dolarjev prometa, v ponedeljek pa padel na 99,2 ob 11,9 mio dolarjev prometa.

Uvrščena kotacija II – redne delnice

Enotni tečaj delnice Probanke je na torkovem borznem iz 16325 padel na 15933 ob več kot 1,9 mio dolarjev prometa, naslednjega dne pa porasel na 16272 ob 33,9 mio dolarjev prometa. V četrtek je njen enotni tečaj porasel na 16387, ko je bilo za 3,3 mio dolarjev prometa, naslednjega dne padel na 16279 ob 29,9 mio dolarjev prometa, v ponedeljek pa na 16169 (11,9 mio dolarjev prometa).

Prosti trg – obveznice

Tako kot z večino obveznic, tudi z obveznico LEK 2 v torku ni bilo prometa, investitorji pa so po njej povpraševali po tečaju 98,2 (0,8 odstotka nižji tečaj od zadnjega sklenjenega aplikacijskega posla). Naslednjega dne je bil le z enim lotom sklenjen posel po tečaju 99,1.

Enotni tečaj obveznice Občina Zagorje je v torku iz 91,3 padel na 91,0, ko je bilo za več kot 2,3 mio dolarjev prometa, naslednjega dne pa se je vrnil na 91,3 ob prometu 310 tisoč dolarjev. V petek je bil v vrednosti 157 tisoč dolarjev sklenjen aplikacijski posel po tečaju 92,5, v ponedeljek pa je njen enotni tečaj porasel na 92,9 (1 mio dolarjev prometa).

V sredo je enotni tečaj obveznice PTT Celje iz 101,0 padel na 100,5 ko je bilo za 919 tisoč dolarjev prometa, v petek poskočil na 103,0 ob prometu 742 tisoč dolarjev, v ponedeljek pa je bil prijavljen aplikacijski posel v vrednosti 393 tisoč dolarjev po tečaju 105,0. Enotni tečaj obveznice PTT Ljubljana je v torku iz 105,0 poskočil na 106,8, ko je bilo za 342 tisoč dolarjev prometa, naslednjega dne pa na 107,0 ob prometu 783 tisoč dolarjev. V petek se je njen enotni tečaj zadržal na istem nivoju, ko je bilo za 337 tisoč dolarjev prometa, v ponedeljek pa padel na 106,5 (te 12 tisoč dolarjev

prometa). Za 0,2 odstotni točki na 104,0 je v torku porasel enotni tečaj obveznice PTT Nova Gorica ob prometu 291 tisoč dolarjev, naslednjega dne pa se je vrnil na 103,8, ko je bilo za 2,9 mio dolarjev prometa. V petek je bil v vrednosti 193 tisoč dolarjev sklenjen aplikacijski posel po tečaju 103,2, v ponedeljek pa je njen enotni tečaj padel na 103,1 ob malenkost manj kot 7 mio dolarjev prometa.

Obveznico Rogaška 1 so imetniki v torku ponujali po znatno višjem tečaju (105,0) kot je bil zadnji sklenjen posel (101,0), vendar povpraševanja ni bilo, naslednjega dne je tečaj ponudbe padel na 101,0, investitorji pa so povpraševali po tej obveznici po tečaju 98,5. V petek je njen enotni tečaj padel na 98,0, ko je bilo za 431 tisoč dolarjev prometa, v ponedeljek pa porasel na 98,3 ob prometu 833 tisoč dolarjev.

Po slabem mesecu je bil sklenjen posel z obveznico VIP 1, njen enotni tečaj je porasel za 0,6 odstotne točke na 100,8, prometa pa je bilo za 4,1 mio dolarjev (aplikacija).

Prosti trg – redne delnice

Z delnico BTBR v torku ni bilo prometa, saj sta se ponudba (13000) in povpraševanje (12000) razhajala za 1000 dolarjev, v ponedeljek pa je njen enotni tečaj padel za 7,55 odstotka na 12000 (skromnih 12 tisoč dolarjev prometa).

V torku je enotni tečaj delnice Dadas iz 203042 padel na 200117, ko je bilo za 38,8 mio dolarjev prometa, naslednjega dne pa na 199641 ob 77,3 mio dolarjev prometa. V četrtek je njen enotni tečaj rahlo padel na 199615, ko je bilo za 6,8 mio dolarjev prometa, v petek na 196999 ob 30,5 mio dolarjev prometa, v ponedeljek pa na 187895 (24,8 mio dolarjev).

Enako kot pri delnici BTBR sta se v torku razhajala tudi tečaja delnice Finmedia in sicer je bil tečaj ponudbe 25500, tečaj povpraševanja pa 24500. Naslednjega dne je bilo s to delnico za 5,7 mio dolarjev prometa, njen enotni tečaj pa se je izoblikoval na 24914. V četrtek je njen enotni tečaj rahlo porasel na 25000, ko je bilo za 250 tisoč dolarjev prometa, v petek pa na 25052 ob 22,2 mio dolarjev prometa, v ponedeljek pa padel na 23017 (3,3 mio dolarjev prometa).

V petek je na Ljubljanski borzi pričela kotirati redna delnica Hmezd banke (skrajšana oznaka HMER), promet pa je bil opravljen le z enim lotom po tečaju 18000. V ponedeljek je njen enotni tečaj padel na 17053 (-5,26 odstotka), prometa pa je bilo za 324 tisoč dolarjev.

Enotni tečaj delnice LEK je na torkovem borznem sestanku iz 11522 padel na 11500, ko je bilo za 115 tisoč dolarjev prometa, naslednjega dne pa porasel na 11680 ob prometu 654 tisoč dolarjev.

V torku sta se razhajala tudi tečaja ponudbe (10500) in tečaj povpraševanja (9500) pri delnici MK Založba, naslednjega dne je bilo za kar 31,2 mio dolarjev prometa, enotni tečaj pa se je izoblikoval na 9873. V četrtek je njen enotni tečaj padel na 9789, ko je bilo za 2,1 mio dolarjev prometa, v petek pa porasel na 9940 ob 6,9 mio dolarjev prometa, v ponedeljek pa padel na 9763 (2 mio dolarjev prometa).

Na torkovem borznem sestanku je enotni tečaj delnice NIKA iz 5997 padel na 5619, ko je bilo za 12,6 mio dolarjev prometa, naslednjega dne pa rahlo porasel na 5623 ob 26,9 mio dolarjev prometa. V četrtek je njen enotni tečaj porasel na 5711, ko je bilo za 543 tisoč dolarjev prometa, naslednjega dne rahlo padel na 5700 ob 8,6 mio dolarjev prometa, v ponedeljek pa na 5598 (9,7 mio dolarjev prometa).

Neznatno je v torku padel enotni tečaj redne delnice Razvoje družbe (RD) in sicer iz 18205 na 18200 ob prometu 182 tisoč dolarjev, naslednjega dne pa na 18189, ko je bilo za 600 tisoč dolarjev prometa. V petek je njen enotni tečaj padel na 18120, ko je bilo za 453 tisoč dolarjev prometa, v ponedeljek pa na 18000 ob 1,8 mio dolarjev prometa.

13. 12. je enotni tečaj delnice Salus iz 21289 padel na 20067, ko je bilo za 1,8 mio dolarjev prometa, naslednjega dne pa rahlo porasel na 20115 ob več kot 7,5 mio dolarjev prometa. V četrtek je njen enotni tečaj porasel na 20568, ko je bilo za 4,5 mio dolarjev prometa, v petek padel na 20445 ob 4,9 mio dolarjev prometa, v ponedeljek pa na 20086 (5,6 mio). Božinović Tončka

Miši niso egiptovska nadloga

Nekateri okoljevarstveniki menijo, da miši ni tako čezmerno veliko kot se govori. Po njihovem je celo mogoče, da je kaki kemični tovarni ostalo veliko strupa in ga hočejo prodati. Kmetijski pravijo, da je zadeva huda. Kot ena od egiptovskih nadlog, menda je tudi deževnikov preveč po travnikih. Za voluharicami pridejo ujede.

Se bodo miši prostovoljno utopile?

Ljudje ob Muri pravijo, da so se miši letos tako namnožile zato, ker Mura ni poplavljalna in se ni dvignila podtalnica, da bi jih zalila. Tako je rekel mlad domačin, ko smo pred odhodom na njive sedeli v beltinski Zvezdi. Doktor Kristufek je strokovnjak za glodalce, dela na Prirodoslovnem inštitutu v Ljubljani. Dejal je, da gre za »ciklično nihanje, kar je značilno za velike sisteme.« Če je tako, sem menil, potem se bo z mišmi zgodilo kot z lemingi. Za ciklično nihanje teh glodalcev, ki živijo v stapi, je značilno, da sami poskrbijo za zmanjšanje svojega števila. Namesto da bi Mura prišla ponje, se bo del miši sam pogoltno. Iz nagonkega strahu, da bodo propadle vse, če jih bo preveč.

Biologi in kmetijski s tem seveda niso soglašali. Kmetijski zato ne, ker imajo namen miši zastrupljati, biologi pa ne, ker mišjemu »družbenemu« sistemu ne pripisujejo takšne prefinjene strategije preživetja. Množično utopitev razlagajo raje kot posledico prostorskega položaja, v katerega zaidejo lemingi, ko se zaženejo v trikotnik med kopnim in vodo, od zadaj pa pritisnejo novi valovi bežečih.

»Mislim, da bo bolje, če gremo na njive in si pogledamo, kako se tam obnese.«

Napihnjena mišja nevarnost na dolinskih njivah? Miši bodo padle na zobe pred mrzom in v kremplje ujed ...

damo, kako je v naravi, namesto da se tukaj pomerjamo v filozofiji preživetja.« Biolog Franc Janžekovič, asistent na univerzi v Mariboru, se seveda vedel, da ni tako. O teh rečeh ne zveš na terenu nič. Tam samo vidiš več ali manj lukenj, kakaj je tako in kako se bo končalo, tega pa ne moreš ugotoviti.

Preden smo odšli na njive pri Beltincih, na del katastra, ki ima ledinsko ime Pri Sloparci, nam je kmetijski inženir Legen iz Živnovejsko-kmetijskega zavoda v Soboti pokazal v najlonski vrečki nekaj deževnikov. Biologom je dejal, da je tudi tega črvovja preveč. Tako da ponekod kosilnicam po njih kar drsi. Čudno, vedno so nam govorili, da so deževniki znamenje zdrave zemlje!

Kje se neha zastrupljanje?

Od 30 do 60 odstotkov slad-

korne pese je obgrizene, proso je »sesekljano«, travniki se prevrtajo in preriti. Parafinska vaba oziroma strup bi bil boljši, ker ga dež tako hitro ne spera. Kmetijski so prepričani, da se mora začeti zastrupljanje. Strupa ne bi trosili po površini, kot počnejo menda v Vojvodini. Tam ga trosijo kar s trosilniki za gnojilo. Pri nas naj bi ga vsipali v luknje. Gospod Mario Lešnik s Kmetijskega zavoda v Mariboru, na vprašanje, kaj bo z ujedami, ki bodo jedle zastrupljene miši: »Če je ta sova v tem času pojedla veliko poljskih miši, bo umrla tudi ona.«

Hodili smo po repišču in videli mišje luknje. Meni se ni zdelo zelo veliko. Kristufek: »Saj jih res ni tako veliko, lahko pa pride do eksplozije.«

Ornitolog Franc Bračko je proti zastrupljanju: »Posledice so lahko katastrofalne, za širše živalstvo. Predvsem seveda za predatorje, za plenilce, sove,

kanje in druge ujede. Pa tudi za mačke in pse. Pozimi je posebnost nepredvidljivo strupen, ker ostanejo miši dolgo nerazpadle.«

Bračko opozarja, da večje število poljskih voluharic, kot je skupno ime za vse vrste malih glodalcev, izzove večje število ujed. »Zaradi njih se bo

Iskanje mišjih lukenj na repišču. Do »eksplozije« lahko pride, lahko pa tudi ne. Miši živijo v kolonijah, zato jih je ponekod preveč.

zmanjšalo število glodalcev. Zato priporoča, da ljudje bolj skrbijo za sove. »Pegasta voluharica.« Zato naj se sovam nametščajo gnezdišnice. Med njimi naj bi se puščalo več drevja, da bi imele sove in druge ujede od kod opazovati in loviti.

»Letos je neki kmet na Polbrežju pri Mariboru posejal pšenico, ki je bila obdela z nekimi prepričevalnimi strupi. Na njivi je pozneje našel petdeset mrtvih golobov.« Ornitolog opozarja, da miši lovijo tudi sive čaple in ščukice. Zato je zaskrbljen, kako bo s temi pticami naslednje leto, če se bo zastrupljalo miši. Vedno pa so miši živele v kolonijah, na enih njivah jih je več, na drugih manj. Ornitolog meni, da narava naredi svoje in da s strupi ni potrebno preveč »bлагославljati« stvarstva.

ŠTEFAN SMEJ
Foto: NATAŠA JUHOV

Cesta prvih borcev II. Brežice 68250
0608 62-233 Telefaks: 0608 62-852
POSREDOVANJE LJUBLJANA
Slovenska cesta 54, Ljubljana 6000
15061 13-655 Telefaks: 061 81-347
POSREDOVANJE MARIBOR
Partizanska cesta 3-5, 20000 Maribor
062 23-460 Telefaks: 062 23-460

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
TER SREČNO IN USPEŠNO
NOVO LETO

CREDITANSTALT

Banka uspešnih

Cene poslej v korak z inflacijo

V kmetijskem ministrstvu v prihodnje ne bodo več dovoljevali, da bi rast cen kmetijskih pridelkov zaostajala za inflacijo, je na zadnjem srečanju z radgoneskimi zadrugami zagotovil državni sekretar za kmetijstvo Ivan Obal. Ta je bil skupaj z Leom Frelhom iz Zadrugne zveze Slovenije gost na seji upravnega odbora Kmetijske zadruge Gornja Radgona, na kateri so med drugim spregovorili tudi o nekaterih problemih, s katerimi se srečuje slovensko kmetijstvo.

Če bo sedanja kadrovska sestava ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo ostala nespremenjena, bo zagotovilo Ivana Obala po vsej verjetnosti držalo, saj nekateri podatki že zdaj kažejo, da se je v zadnjem času odnos do kmetijstva izboljšal. Že samo kmetijsko ministrstvo si zelo prizadeva za razvoj te panoge gospodarstva, uspelo pa mu je prepričati tudi nekatera druga ministrstva, da je kmetijstvo ena tistih panog, ki ima vse možnosti za hitrejši razvoj. S sprejemom razvojne strategije slovenskega kmetijstva je bila dana podpora za njegov razvoj, s tem ko smo se odločili za ekološki razvoj, pa smo se tudi zavestno odločili za kmetijsko pridelavo, ki ni poceni in zahteva podporo države.

Do leta 2000 naj bi bila Slovenija sprejeta v Evropsko skupnost, do takrat pa morajo biti vsi ukrepi naravnani tako, da bomo dosegli takšen preustroj slovenskega kmetijstva, ki bo konkurenčno v tej skupnosti. Kmetijci od države ne potrebujejo miloščine, je bilo večkrat slišati tudi na tem sestanku, pač pa zahtevajo takšne ukrepe, ki jih bodo postavljali v enako praven položaj z vsemi drugimi. Po besedah državnega sekretarja Ivana Obala je v to smer naravnani tudi proračunski memorandum za leto 1995, saj se je vlada z njim zavezala, da bo povečala sredstva, ki jih bo namenila za spodbude oziroma subvencije v kmetijstvo. Če bo proračun za prihodnje leto sprejet v takšni obliki, kot načr-

tuje vlada, in bo kmetijsko ministrstvo razpolagalo s predvidenimi sredstvi, bodo uvedli nekatere nove spodbude v kmetijstvu, zlasti v živinoreji, kjer želijo čim prej sanirati sedanje dokaj kritično stanje. Da bi povečali stavež goveje črede, bodo uvedli spodbude za privedenje telet, hkrati s tem pa tudi večji nadzor nad njihovim prometom.

Če so v zadnjih dveh letih cene kmetijskih proizvodov precej zaostajale za inflacijo, v zadnjem času tega razkoraka ni več čutiti, cene živine in mleka pa so se že približale tako imenovani ciljni ceni. V prasičereji so odkupne cene že celo presegle ciljno ceno, zato so se v vladi tudi odločili za znižanje prelevmanov, ki so doslej veljali za uvoz prasičev. Tudi v Zadrugi zvezi Slovenije ugotavljajo, da se je kmetijsko ministrstvo v zadnjem času hitreje odzivalo na zahteve kmetijcev kot v preteklosti, vendar še niso zadovoljni z nekaterimi rešitvami. Pravijo, da je nadzor uvoza, ki ga opravljajo zaradi izvoza, še vedno pomanjkljiv, zato zahtevajo, da se ob uvozu plačajo vse uvozne dajatve, ki pa naj bi jih država upravičenem vrnila ob izvozu.

LUDVIK KOVAČ

Te dni tudi ugodna posojila

Pred tremi leti je začel delovati v občini Ljutomer poseben odbor za kmetijstvo, ki si je zadal dve osnovni nalogi: pospeševati pridelavo oziroma proizvodnjo hrane ter pomagati pri reševanju kmetijsko-zemljiških zadev. V ta namen so v občinskem proračunu vsako leto namenili določen del sredstev, odbor pa je v letih 1992/93 razpolagal tudi z republiškimi sredstvi, ki so prispela za odpravljanje posledic suše. Te dni je odbor podal obracun svojega dela.

Z lastnimi sredstvi, ki jih še zdaleč ni bilo dovolj, da bi krili vse potrebe, so regresirali nakup 116 plemenskih telic in več plemenskih svinj, sofinancirali konjerejo, čebelarstvo, analizo krme in zemlje, odpravljanje plodnostnih motenj pri kravah, obnove sadovnjakov, testiranje škopolnih naprav in dopolnilne dejavnosti na kmetijah (kmečki turizem) ter namenjali sredstva za izobraževanje in razstave živine pa tudi za posojila in druge pospeševalne akcije.

Tako so pred kratkim pripravili tudi predlog, komu in za kaj podeliti še kar ugodna posojila na podlagi javnega razpisa, ki je bil objavljen v Vestniku. Na voljo je bilo 10 milijonov tolarjev, prednost pa naj bi imeli predvsem tisti, ki bi se odločili za pridelavo zelenjave in kmečki turizem. Prosilci pa so izrazili v večini primerov drugačne želje. Odbor je dobil 34 vlog, pozitivno pa se je opredelil do 16. Le 2 prošilca sta kandidirala za posojilo, s katerim nameravata urediti večji rastlinjak za pridelovanje zelenjave, in sicer sta to Marija Velnar iz Krapja ter Ivanka Alt iz Pristave. Drugi potrebujejo sredstva v glavnem za zgraditev ali obnovo govejih blefov, nakup opreme, strojev idr. Poleg prej omenjenih so na seznamu dobitnikov posojila še naslednji kmetovalci: Janko Magdič s Kamenščaka, Anton Podnar iz Babinec, Stanislav Zmazek iz Radoslavca, Alojzija Babič iz Krapja, Ludvik Gregorinčič z Zgornjega Kamenščaka, Anica Smodiš iz Krapja, Silvestra Rakusa iz Precetinec, Milan Žnidarič iz Vučje vasi, Vlado Črešnovjak iz Sprinca, Matko Galunder iz Veržaja, Janko Kolbl iz Kristanec, Mirko Šonaja iz Veržaja, Pavel Zorko iz Borec in Ivo Trstenjak iz Ljutomera.

Zneski posojil znašajo od 350.000 do 1.000.000 tolarjev, obrestna mera je R + 6, vrtniti pa jih bo treba v štirih letih (po enoletnem moratoriju). Sklenjeno je, da bodo pri vseh posojiljemalcih preverili, ali so denar porabili namen-

JOŽE GRAJ

Kemična analiza tal travinja

Travnja ruša je sestavljena iz velikega števila trav, detelj in zeli. Za optimalno priraščanje le-teh ter vzdrževanje primerne bota-ničnega sestava travne ruše je potrebno vse potrebe zadovoljiti z gnojenjem. Različne vrste rastlin potrebujejo hranilne snovi v določenem razmerju, zato moramo gnojiti travno rušo tako, da ne oviramo rasti kake koristne skupine.

Trave so velike porabnice dušika in kalija. Fosforja ne potrebujejo veliko oz. toliko, da so makrohranila (dušik, fosfor, kalij in kalcij) v določenem razmerju.

Nemalokrat se zgodi, da gnojimo travinje na pamet. S pridelkom suhe snovi odnašamo s travinja velike količine hranilnih snovi, saj tako odnesemo s 100 kg mrve 1,4 kg dušika, 0,6 kg fosforja ter 2,7 kg kalija. Velikokrat se zgodi, da se ta hranila ne vračajo na travne površine, ampak organska gnojila uporabimo na njivah. Zato velja zlasti rek, ki se glasi: »Da je travinje mati njiv.« Zaradi nevratanja hranil na travne površine in preslabega gnojenja z mineralnimi gnojili se tla izčrpajo in postanejo slabo rodovitna. Če so travniška tla slabo preskrbljena s hranilnimi snovmi, uspevajo le slabe, manj donosne trave in strupene zeli. Pomanjkanje hranilnih snovi v tleh je tako poglavitni vzrok za skromen pridelek s slabo proizvodno vrednostjo. Da se izognemo napakam pri gnojenju, je prav, da vemo, kako so travniška tla založena z osnovnimi hranili. Na podlagi odvzetega vzorca tal je mogoče natančno izračunati potrebe travinja po hranilnih snoveh. Zaenkrat opravljamo v Pomurju zelo malo vzorčenja tal travinja, kar dokazuje število analiziranih vzorcev pri Živinorejsko-veterinarskem zavodu. Gospodarnost pridelave pa nas bo k temu prisilila, saj nas vsako delo na pamet veliko stane.

Preglednica 1: Meje vrednosti za fosfor in kalij po Al metodi v plasti tal od 0 do 6 cm na travinju

založenost	mg fosforja/100 g tal	mg kalija/100 g tal
siromašno (A)	manj kot 6	manj kot 10
srednje preskrbljena (B)	6-15	10-20
dobro preskrbljena (C)	16-30	21-30
pretirano preskrbljena (D)	31-40	31-40
ekstremno preskrbljena (E)	nad 40	nad 40

Vir: Gnojila in gnojenje, Mirko Leskošek

Kot je razvidno iz preglednice, izražamo hranila v mg/100 g tal. Za optimalno rasti travne ruše je potrebna založenost C (dobra preskrbljenost), kjer zadostuje, če vrnemo z gnojili toliko hranil, kot smo jih odvzeli s pridelkom. Preskrbljenosti A in B pa pomenita, da tla niso zadosti preskrbljena s fosforjem in kalijem in je potrebno z gnojili (mineralna, organska) vračati tlorod več hranila, kot smo jim ga s pridelkom odvzeli. Na ta način postopoma bogatimo tla s hraniloma in v doglednem času dosežemo stopnjo dobre preskrbljenosti (C). Pri stopnji D in E, ki nakazujejo čezmerno založenost, pa želimo postopoma doseči stopnjo založenosti C. To naredimo tako, da ne vrnemo vseh hranil.

Pri travinju v Pomurju se ni potrebno bati čezmernih založenosti tal s fosforjem in kalijem, saj so analize pokazale na veliko siromašnost založenosti tal. Posledica tega so preskromni pridelki suhe in hranilnih snovi.

Pravilno gnojenje bo pripomoglo k izboljšanju botanične sestave travne ruše, hkrati pa tudi k gospodarnemu pridelovanju kakovostne voluminozne krme iz travinja. Kmetijska svetovalna služba za Pomurje priporoča odvzem vzorca na travniških površinah vsako 4 do 5 leto, katerega vam tudi vzame ob predhodnem naročilu pri vašem območnem svetovalcu. Naredi vam tudi načrt gnojenja travnikov.

Kmetijska svetovalna služba pri ŽVZ-ja za Pomurje M. Sobota: mag. STANE KAPUN, dipl. inž. agr.

Kako zmanjšati število poljskih miši?

V Prekmurju je prišlo na območju nekaj katastrskih občin v okolici Beltincev v letošnjem letu do prevelike razmnožitve poljske miši ali voluharice (*Microtus arvalis*) na kmetijskih površinah. Vzrokov za to je vsekakor več, najverjetnejši pa so: sušno vreme, blage zime z malo snega, dovolj hrane, preslaba skrb za obdelavo tal in navsezadnje porušeno ravnanje med mišmi in njihovimi naravnimi sovražniki. Tako razmnožitev, kot smo ji priča v Prekmurju, pusti za sabo določene posledice, ki se lahko tudi stopnjujejo, zato bi s tem člankom želel opozoriti na nekatera dejstva.

Ze ob žetvi žit, še bolj pa po njej je bilo jasno, da je prišlo do nenormalne razmnožitve omenjenih glodalcev in da so imeli lastniki zemljišč škodo pri pridelkih. Pri podrobnejših pregledih smo ugotovili, da je povzročena tudi že precej škoda na poljskih, ki so bile še na njivskih površinah (proso, sladkorna pesa, deteljica itd.). Tudi na travnih površinah je bila zaradi velikega števila mišjih lukenj in podzemnih rogov povzročena škoda. Kot najhitrejši ukrep smo lastnikom zemljišč svetovali, da vsa nepreorana zemljišča (strnišča in druge neobdelane površine) preorajo in na ta način vsaj delno prispevajo k zmanjšanju populacije.

Problematika pa se je nasprotno ves čas stopnjevala in tako je bilo v poznojesenskem času več aktivnosti, pri katerih so poleg svetovalne službe sodelovale tudi druge institucije. Pregledano je bilo stanje kmetijskih površin, kjer smo ugotovili, da je še precej nepospravljenih pridelkov. Prav tako smo ugotovili, da je kljub opozorilom še precej nepreoranih njivskih površin in neobdelanih rastlinskih ostankov ter neizvedenih čistilnih košenj travnih površin. Vse to pa omogoča nemoteno domovanje in razvoj populacije miši. Glede na na-

vedene ugotovitve strokovnih služb je sekretariat za kmetijstvo izvršnemu svetu občine Murska Sobota predlagal izdajo odredbe o razglasitvi poljskih miši (voluharic) za gospodarsko škodljive in na podlagi tega izvedbo naslednjih ukrepov:

- takojšnje spravilo vseh nepospravljenih pridelkov,
- takojšnje preoravanje neobdelanih njivskih površin (nezadeleni rastlinski ostanki),
- takojšnje preoravanje in obnova slabših (degradiranih) in zelo prizadetih travnikov,
- takojšnje čistilno košnjo in čiščenje zatravljenih površin (travniki, robovi njiv, žive meje).

Odredba je bila izdana 30. 11. 1994 in velja za naslednje katastrske občine: Izakovci, Melinci, Beltinci, Bratonci, Dokležovje, Lipovci, Gančani in Lipa.

Skupaj s predstavniki zavoda za zdravstveno varstvo Murska Sobota, Enota za DDD smo izvedli ugotovitev populacije miši na navedenem območju na podlagi števila mišjih odprtih. S katero koli oceno intenzivnosti razmnožitve primerjamo dejansko ugotovljeno stanje, lahko zapišemo, da je število miši na navedenem območju zelo veliko in je potrebno izvesti ukrepe za zmanjšanje.

Namesto sklepne besede naj ne bo odveč opozorilo vsem tistim, ki bi opazili povečanje števila teh glodalcev. Poljske miši je treba zatirati takrat, ko jih je najmanj, ne smemo čakati na preveliko razmnožitev. Velik delež lahko prispevajo lastniki zemljišč sami z doslednim izvajanjem navedenih ukrepov, ki pa jih ne bi smeli odrežati izvršni svet, saj bi morali biti v zavesti vsakega lastnika kmetijskega zemljišča in bi jih morali redno izvajati.

DRAGO LEGEN, dipl. inž. kmet.

Živinorejsko-veterinarski zavod za Pomurje M. Sobota

Zaostala posteljica pri govedu

Zaostala posteljica (trebilo) je v govedoreji pogosta poporodna motnja, ki lahko v nekaterih primerih celo ogrozi življenje živali. Predvsem pa je bolezen ekonomski problem, ker pogosto povzroči podaljšan poporodni premor, večje število potrebnih oseme-nitev za uspešno obrežitev krave ali celo neplodnost.

Pri kravah se posteljica normalno izloči v treh do osmih urah po porodu. Če se izloči kasneje, vendar do 12 ur po porodu, govorimo o zakasneli izločitvi, neizločenosti posteljice iz maternice krave po 12 urah po porodu pa označimo kot bolezensko stanje.

Stena maternice po porodu ni sterilna, vendar je telo določeno število patogenih mikroorganizmov sposobno premagati. V primeru zaostale posteljice pa se že po 12 urah število mikroorganizmov v maternici zelo poveča. Le-ti pa s svojim delovanjem povzročijo razkroj in gnitje maternice vsebine. Po določenem času, ko že zelo poškodujejo steno maternice, pa lahko prodrejo v krvni obtok ži-

vali in povzročijo sistemsko obolenje. Zaostala posteljica tudi zavira proces krčenja maternice. Po raziskavah profesorja Božidarja Markoviča se zaostala posteljica pojavi v 10-40% porodov, odvisno od pasme goveda, načina krmljenja, starosti in letnega časa.

Mehanična ovira (veliki kotiledoni...) je sicer možen, vendar redek vzrok za zaostalo posteljico. V primeru težkih in dolgotrajnih porodov se lahko tudi zgodi, da postane maternica zaradi utrujenosti in izčrpanosti mlahava in posteljice ne more iztisniti. Najpogostejši vzrok pa je v stiku med posteljico in steno maternice, ki ne oslabi v takšni meri, kot je normalno, zato se posteljica ne more

odlučiti. Temu so lahko krive specifične (bruceloza...) ali nespecifične (streptokoki, stafilokoki, korinebakterije...) infekcije. Večina se le-te prične že dneve, tedne ali mesece pred porodom, povzročijo pa tudi vnetje posteljice (placentitis), kar bolezensko okrepi stik med posteljico in steno maternice.

Motnje v luščenju posteljice pa lahko povzročijo tudi alergijska stanja, ki so večinoma povezana s krmo (pokvarjena ali prevelika količina silaže...). K vzrokom spadajo tudi motnje v izločanju hormonov (predvsem estrogena), zaradi česa je najmanj zaostalih posteljic v poletnih mesecih (ugoden vpliv sonca na hormonalni sistem), pomanjkanje vitaminov in mineralov ter učinki nekaterih zdravil. Bolezen je pogostejša pri predčasnih (pred 273 dnevi) ali poznih (po 285 dnevi) porodihi.

V prvih dveh dneh po porodu splošno zdravstveno stanje živali praviloma ni moteno, izcedek iz roditelja ni smrdeč, del posteljice pogosto visi iz roditelja, krava pa se občasno napenja. Kasneje se pojavi zvišana telesna temperatura, zmanjša se ješčnost, zaudarjati začne izcedek iz roditelja.

Pri zdravljenju mora lastnik upo-

števat dejstvo, da pride v maternici, če se posteljica ne izloči 12 ur po porodu, do škodljivega delovanja mikroorganizmov, ki ga moramo z veterinarsko oskrbo čimprej preprečiti. Veterinar bo ukrepal tako, da bo izvedel lokalno antibakterijsko terapijo v maternici, v primeru poslabšanja splošnega stanja živali pa tudi sistemsko. Oboleni živali se dajo tudi pripravki, ki povečajo njeno odpornost proti boleznim in ki izboljšajo sposobnost maternice za krčenje ter sanacijo poškodb. Glede ročne odstranitve zaostale posteljice obstajajo argumenti za in proti. Zato se o tem odloča pri vsaki oboleni živali posebej, glede na njeno dejansko stanje. Dokler pa se posteljica ne odstrani, je potrebno izvajati lokalno antibakterijsko zaščito in to vsak drugi dan. Lastniku živali svetujemo, da mesec dni po porodu da žival pregledati veterinarju, ki bo ugotovil, ali velikost in konsistenca maternice ustrežata trenutnemu poporodnemu času (izključiti je potrebno nevarno gnojno vnetje maternice). Pri prvi osemenitvi pa mora rejec osemenjevalca opozoriti, da je imela žival pri zadnjem porodu zaostalo posteljico.

DEJAN ŽIDAN, dr. vet. med.

Razmišljajte, pišite, rišite, sodelujte!

DRAGE PREKMURKE IN PREKMURCI!

SLOVENSKI KRŠČANSKI
DEMOKRATI
PREKMURJA SE VAM
ISKRENO
ZAHVALJUJEMO ZA
VAŠO PODPORO, KI STE
NAM JO IZRAZILI NA
VOLITVAH.

ŽELIMO VAM
BLAGOSLOVLJENE
BOŽIČNE PRAZNIKE TER
ZDRAVO IN USPEŠNO
LETO 1995!

SKD

KOZMETIČNI SALON BLANKA

BLANKA DUGAR S.P.
BELTINCI, Š. KOVAČA 1/I
TEL.: 069 42 891

Vabimo vas na
otvoritev
kozmetičnega
salona Blanka
v petek, 23. 12.
1994, ob 14. uri
v Beltincih, Š.
Kovača 1/I
(poslovna
zgradba Panonke
in PTT-ja)

Varčevalcem, kreditojemalcem

in poslovnim partnerjem

se zahvaljujemo za zaupanje v prepričanju,
da bo naše sodelovanje tudi v prihodnje
tako uspešno kot doslej.

Želimo vam

miren božič

in srečno novo leto 1995

Moja domača banka

Pomurska banka d.d.

Murska Sobota

FENIKS
MURSKA SOBOTA D.O.O.

PODIJETJE ZA FINANČNE STORITVE, TRŽENJE IN SVETOVANJE

POMURSKA DRUŽBA ZA UPRAVLJANJE SKLADOV d.d.

VOŠČI VESEL BOŽIČ in SREČNO, USPEHA POLNO NOVO LETO

Poslovnim partnerjem,
znancem in prijateljem
se tudi v letu 95
priporočajo
s kakovostnimi
gostinskimi storitvami
v razširjeni gostilni
v Selu.
POHITITE! Za
silvestrovanje so
potrebne rezervacije.

POSLOVNI PROSTORI, LOKALI, STANOVANJA

INVESTITOR: SKB – INVESTICIJSKO PODJETJE, d.o.o., LJUBLJANA
ZASTOPNIK: PROJEKTIVNI BIRO – INŽENIRING, p.o., MURSKA SOBOTA

Kmalu bomo zgradili poslovno-stanovanjski objekt
SOBOČANKA v Murski Soboti na vogalu Lendavske in Cvetkove
ulice.

IŠČEMO KUPCE ZA:

- ŠE NEKAJ PISARN V I., II. in III. nadstropju
- STANOVANJA v IV. NADSTROPJU in MANSARDI z lastnimi komunikacijami (od garsonjer do 4-sobnih stanovanj).

PREDNOSTI OBJEKTA SO:

- izjemna lokacija,
- atraktivna arhitektura,
- kakovostna izvedba,
- možnost prilagajanja notranje razporeditve in ureditve po želji kupca,
- ugodna cena in
- možnost posojila.

OBJEKT BO
DOKONČAN
JANUARJA 1995

INFORMACIJE:
PROJEKTIVNI BIRO – INŽENIRING
Štefana Kovača 28
69000 MURSKA SOBOTA
tel.: 069/31 782

**projektivni
inženiring biro**

POSLOVNI PROSTORI, LOKALI, STANOVANJA

INVESTITOR: SKB – INVESTICIJSKO PODJETJE, d.o.o., LJUBLJANA
ZASTOPNIK: PROJEKTIVNI BIRO – INŽENIRING, p.o., MURSKA SOBOTA

Pred kratkim smo zgradili poslovno-stanovanjski objekt ob Cesti na stadion v Gornji Radgoni (pri sejmišču).

IŠČEMO KUPCE ZA:

- PRITLIČNI LOKAL (61 m²), primeren za gostinsko ali trgovsko dejavnost (vhod s ceste Maribor–Murska Sobota)
- VEČ PROSTOROV V I. NADSTROPJU (41 do 74 m²), primerenih za gostinsko, trgovsko ali drugo dejavnost (ordinacije, pisarne),
- ENO DVOSOBNO STANOVANJE (54 m²) v mansardi (vhod z dvoriščne strani – ločen od vhodov v poslovne prostore in lokale)

PREDNOSTI OBJEKTA SO:

- izjemna lokacija,
- atraktivna arhitektura,
- kakovostna izvedba
- možnost notranje razporeditve in ureditve po želji kupca
- ugodna cena in možnost posojila

INFORMACIJE:
PROJEKTIVNI BIRO – INŽENIRING
Štefana Kovača 28
69000 MURSKA SOBOTA
tel.: 069/31 782

**projektivni
inženiring biro**

**projektivni
inženiring biro**
murska sobota, p.o.

69000 Murska Sobota
Ul. Štefana Kovača 28
Telefon: (069) 31-782

Telefax: (069) 24-190

S 40-LETNO TRADICIJO PROJEKTIRANJA IN INŽENIRINGA NA
PODROČJU VISOKIH IN NIZKIH GRADENJ

• IZDELUJEMO TEHNIČNO DOKUMENTACIJO ZA VSE VRSTE
VISOKIH IN NIZKIH GRADENJ • OPRAVLJAMO KOMPLETNI
INŽENIRING – OD IDEJNE ZASNOVE, PROJEKTIRANJA,
NADZORA IN PRODAJE • Z NASVETI VAM POMAGAMO PRI
URESNIČITVI VAŠE NALOŽBE • PRI NAS DOBITE VRSTO
PROJEKTOV ZA INDIVIDUALNE STANOVANJSKE IN KMETIJSKE
OBJEKTE • OPRAVLJAMO KOPIRANJE IN FOTOKOPIRANJE.

Slovenski film, ki je združil govorico in sliko

Po ogledu filma *Halgato* čutite olajšanje. Ne doživite sicer velike katarze, niste prečiščeni in očiščeni vseh »teh in drugačnih« obcutij, vam je pa lahko pri srcu. Neko srčno očiščenje doživite. Film je namreč boljši, kot bi si od slovenskega filma upali pričakovati. Veliko boljši.

Reči, da je film *Halgato* v olajšanje in ob tem po tistem misliti, da tam, kjer so filmi »slovenski«, ni težko narediti boljši film od povprečja, bi bilo potuhnjeno. Prav tam, kjer v povprečju delajo slabe filme, je težko izvesti preboj in narediti dober film. Ki pa je seveda še vedno relativno dober.

Ta film je nedvomno rešil dilemo, ki to pravzaprav že dolgo ni bila več, okrog pogovornega jezika v filmu. Premagal je dualizem med igro in govorom, ker je uvedel narečno govorico. Združil je dušo s telesom. S tem njegovi ustvarjalci niso izvedli drugega po-

ran referenčni jezik. h kateremu se govorci zatekajo samo kot k nekakšni nezavedni strukturi. Govorijo pa vsak v barvi svojega dialekta. Prekmurec v barvi prekmurščine, Gorenjec v barvi katerega od gorenjskih dialektov. Film *Halgato*, če ga gledamo kot

netnega oziroma studijskega jezika.

Neprikladnost tako imenovane knjižne slovenščine, ki se, tako menimo, brez škode oglašja samo izza mikrofona radijskega medija, je v filmu slikovito prikazana. V sceni s socialno delavko, ki, v maniri pretekle politične in socialne govorice, ki je obstajala kot žargon pravdnosti, recitira v ciganskem naselju. V tem prizoru se vidi, da tovrstno govorjenje nima naslovnika.

pričevod o tem, kako je nastala bela violina, vstavljena v filmsko zgodbo kot »ozrtje nazaj«. V literarni zgodbi, ki ni podvržena istim zapovedim časovne kontinuitete, v kateri kvaliteta pripovednih časov ni tako zavezana postopku percepcije, je to lahko prispevek k dramatizaciji, v filmu, tako, kakor je vbliskano v *Halgatoju*, pa tak postopek lahko povzroči zmanjšanje siceršnje mitske moči dogodka.

Igralci so bili dobri. V filmu

S predstavitev filmske ekipe po premieri v soboškem kinu

Foto NATAŠA JUHNOV

stopka kot tistega, ki se imenuje mimetični. Potemtakem najbolj filmskega, ker je film najbolj posnemovalna umetnost, kakor pove že opis dejavnosti skozi katero nastaja. Nastaja s snemanjem.

Avtorji filma *Halgato* so posnemali govorne občevalne situacije med govorci različnih dialektov. Tako, kakor nastajajo v vsakdanjem življenju tega naroda, ki se sporazumeva v različnih slovenskih dialektih. Književna slovenščina je tako rekoč samo neartikulir-

medij, drugače kot drugi glasovni mediji, na primer televizija, posreduje enakopravno govorno situacijo. Pod diktatom televizijskega govorjenja je vsako oglašanje s prekmursko govorno barvo slišati kot kmečko in podrejeno. Na televiziji je dovoljeno ožiti samoglasnike, jih požirati, ni pa dovoljeno odpirati široko samoglasniško zvočnost.

V tem filmu pa je pogovor med Ljubljancem in Prekmurcem slišati kot enakovreden. In predvsem živ. Zato, ker ni podlegel diktatu kabi-

Konsistentne dramatike film sicer nima, ima pa dramatično posameznih sekvenc. Gledalec tako uživa v posameznih prizorih in se sprašuje, iz kakšnega razloga, po kateri iztočnici naj se pripravi na naslednjega. Ta most med enim in drugim dogajanjem v filmu ni dovolj zgrajen. To sicer ne zmanjšuje užitka ob gledanju, opustitev integralne dramaturgije postane očitna šele pod črto. Sele ob koncu filma.

Režiser Andrej Mlakar je rekel, da film ni film o Prekmurju, vendar se nam kljub temu zdi, da kamera na mnogih mestih po nepotrebnem pripoveduje manj epsko, manj lirčno kot bi lahko. Mnogi prizori so kratkoma posneti preveč od blizu.

Škrtnost v inscenaciji se kaže tudi drugače. Prizoru s prekmurskim »gostovanjem« manjka tisto najbolj prozaično in najbolj »gostvansko« obnem. Hrana. Mize za katerimi sedijo svatje so premalo polne, pa še tisto, kar je na njih nima svatovskega megalomanstva. Na primer debrecenke ali nekaj takega. Na katerem pravem prekmurskem »gostovanju« so pa že kdaj stregli s klobasami!

Škoda se nam zdi, da je tako rekoč nosilna pripoved filma,

tako rekoč ni slabe igre. Skorajda da bi težko govorili o kakšni opazni razliki med naturščiki in profesionalci. Zdi se nam, da je to presenetljivo izenačenost možno v veliki meri pripisati temu, da je bila govorica spontana. Mnogokrat pa v izborni obrazni igri amaterjev skorajda ni mogoče spregledati nevidne režiserjeve roke. Roke, katere končni učinek je moral nedvomno iti skozi postopek kvantifikacije – prizor je do te dovršenosti bilo potrebno gotovo nekajkrat ponoviti. Razlika med poklicnimi igralci in naturščiki se najbrž začne šele tukaj.

Ne bi sicer radi zašli v socializacijo analize filmske igre, vendar je dejstvo, da Bumbaša marginalca igra (vsaj formalni) marginalca Jože Kramberger razberljivo iz njunih oči. Krambergerjeva igra ima naravnost zafrkljivi podton in je odlična. Za Emanuela Šerkezija bi morda rekli, da je, tako kot kakšni veliki igralci, preprosto igral samega sebe. Toda, ker je bil brez zadrege pred kamero, očitno ni igral, ampak je preprosto bil. Kreslin je presenetil, ali pa se je pokazal kot profesionalca. Oboje je možno, saj gra za človeka z javne scene.

Ta film je, upajmo, dobro znamenje za slovenski film.

ŠTEFAN SMEJ

ŠEŽE IN NAVADE – Na osnovni šoli Sv. Ana v Slovenskih goricah so sklenili enotedensko projektno delo, ki je potekalo pod naslovom Delovne šege in navade v jeseni – skozi zimsko obdobje. Mladi so raziskovali običaje, ki so spremljali različna dela in praznike (miklavževanje, božič), učenci s podružnične šole Lokavec pa so svoje raziskave naslovili Ob dolgih zimskih večerih. Oboji so rezultate predstavili na javni prireditvi, kjer so bili deležni velikega priznanja za trud, ki so ga vložili v svoje delo. Na sliki: Luščenje bučnega semena. (A. Lipko)

Niste sami, Vestnik je z vami!

kulturni koledar

Razstave

MURSKA SOBOTA: V postorih Pokrajinskega muzeja si lahko ogledate razstavo Kelti na Celjskem.

MURSKA SOBOTA: V galeriji razstavlja akademski slikar Franc Mesarič. Razstava z naslovom Doma 1984–1994 je pregled desetletnega zelo plodnega umetnikovega ustvarjanja. Odprta bo do 8. januarja 1995.

RADENCI: V galeriji Medikoss je retrospektivna razstava likovnih del prof. Vlada Sagadina.

LENDAVA: V grajski galeriji je razstava 22. mednarodne likovne kolonije.

MURSKA SOBOTA: V študijskem oddelku Pokrajinske in študijske knjižnice je na ogled tematska razstava Humor in satira v slovenski književnosti. Odprta bo do 20. januarja 1995.

LJUTOMER: V galeriji Ante Trstenjak razstavlja Zlatko Gnezda.

PRIPREDITVE

MARKOVCI: 2. januarja ob 14. uri bo v cerkvi božični koncert.

Vestičke

MURSKA SOBOTA: V prodajalni Galerije so na prodaj voščilnice, slike in grafike.

GODEMARCI: Akademski slikar Igran Premoša prodaja slike v svojem ateljeju.

Kulturna zahvala

Beltinsko društvo upokojencev se zahvaljuje vsem predsednikom in članom KO Beltinci, Bratonci, Gančani, Dokležovje, Izakovci, Lipovci in Melinci za denarno pomoč pri reševanju finančnih težav, v katere je društvo zašlo pri poravnavanju nakazil vzajemne pomoči in izplačil posmrtnin svojcem umrlih članov. Hvala!

Izšle so nove Stopinje

Po sledih prednikov in sledi zanamcem

»Stopinje so pred nami. Vzemimo jih, da bodo z nami. Obudijo naj nam svet preteklosti. Bogatijo naj nam našo sedanost. Povežejo naj nas, da močnejše zadihamo, da zajamemo nove sape za čase, ki jih živimo ... Pustimo za seboj Stopinje in stopinje, po katerih nas bodo zanamci poznali in presojali, kdo smo bili in kaj smo delali. Božja ljubezen naj spremlja naše delo in blagoslovja našo zemljo.«

Take so uvodne in sklepne misli Stopinjam na pot, ki jih je napisal ljutomerski dekan Izidor Veleber. Zdi se, da je s temi besedami dobro ujel vsebino 270 strani obsegajočega letopisa, ki ga že vrsto let izdaja Pomursko pastoralno področje, uredili pa Jože Ftičar, Lojze Kozar, Lojze Kozar mlajši, Vilko Novak, Franc Puncer, Jože Smej in Jože Zadravec.

Letošnje stopinje najprej prinašajo koledarski del, potem pa je 60-letna »pripovedna« pesem Rožni venec, ki jo je skoval dolgoletni radgonski župnik Franc Puncer, sicer pa tudi pisec knjige Duhovnik v taborišču smrti. Jože Smej pa v članku Premišljevalna molitev ob rožnem vencu med drugim pravi: »Rožni venec obsega najbolj častiljive molitve, kar jih ima Cerkev v svoji zakladnici. Zato je rožni venec ves svetopisemski ... Zato ni čudno, da rožni venec nekateri imenujejo kar »evangelij po Mariji« ...»

Spomini na Jožefa Klekla starejšega. Pod tem naslovom Vilko Novak najprej ugotavlja, da mnogi ne ločijo med Jožefom Kleklom starejšim in njegovim mlajšim bratrancem istega imena, ki je drugi urejeval Kalendar srca Jezušovoga in nekaj časa tudi Novine. Nato se avtor razpiše o življenju in delu tega duhovnika in narodnega buditelja (vse to si kaže temeljito prebrati), ki »ni študiral na univerzi, ni bil »falaran« študent, bil pa je slovenski vaški duhovnik z veliko ljubeznijo do svoje Slovenske krajine ...» Jože Smej pa v nadaljevanju prinaša kronologijo Nastajanje, izid in začetne težave Marijinega lista, ki ga je Klekl starejši zasnoval 1903. leta, ko je bil kaplan v Črenšovcih. Zanimiv je prispevek Franca Kuzmiča Plečnikova pisma Jožefu Kleklu. V enem teh slavnih arhitekt Plečnik med drugim piše: »Visokospoštovani gospod! Zdi se mi, da ima malokateri list tako čisto vest kot Vaše Novine ... Vam vdani Plečnik.«

Le kdo ne pozna duhovnika in psihologa ter akademika dr. Antona Trstenjaka, rojenega 1906. leta v Radmoščih pri Radgoni? Franci Kuzmič iz Pokrajinske in študijske knjižnice v Murski Soboti objavlja v letošnjih Stopinjah pregled ustvarjalnosti dr. Trstenjaka. Nanizana so torej njegova dela od 1941. do 1994. leta. Zadnjo (?) njegovo knjigo Ko bi še enkrat živel so v lanskem knjižnem daru prejeli vsi udje Mohorjeve družbe.

Smo (končno?) v demokratični državi, ki naj bi popravila vse krivice? V imenu ljudstva so se glasile sodbe prve povojne oblasti, ki je hotela opraviti s sovražniki, zato veliko dvomljivih sodnih procesov. V imenu ljudstva pa je tudi članek Metke Fujs, ki podaja delo povojnih sodišč oziroma piše o znanih sodnih procesih, katerih žrtve so bile v novejšem času sicer rehabilitirane, svojem tudi vrnjeno premoženje, a nedolžnih žrtev ni mogoče obuditi. Na to temo je naravnano tudi pisanje Karla Bedernjaka Svoboda že, toda kakšna ...

Jože Vogrinec predstavlja Rokopisno bogastvo soboške knjižnice. Najstarejše rokopišno gradivo, ki ga hrani, je vizitacijska listina iz leta 1627. Če boste sestavek v celoti prebrali, boste zvedeli, kateri so drugi pomembni rokopisi v knjižnici, ki je bila ustanovljena 1946. leta.

Še nekaj naslovov drugih prispevkov! Lojze Kozar: Bitka pri Monoštru; Vili Kovač: Hotiza nekoč in danes; Lojze Kozar ml.: Zgodovina župnije Dolenji Senik; Franc Tement: »Rojstvo« župnije Svetega križa v Črenšovcih ... Prav ste prebrali Črenšovci, kajti avtor pravi, da je koren tega poimenovanja črens. Zdaj sicer uradno naselje imenujejo Črenšovci, ker so se tega nalezli od Madžarov, ki naš »s« izgovarjajo kot »š«. Dalje: Redovnica Ema Sobočan prinaša zgodovinski pregled svojega reda franciskank Brezmadežnega spočetja oziroma »slovenjebistriških šolskih sester«, ki so svojčas delovale tudi v Turnišču, kjer so imela vrtce.

V Stopinjah ne manjka važnejših dogodkov s skoraj vseh katoliških župnij Pomurja, dokumentarna pa je tudi fotokronika dogajanj v slovenski katoliški cerkvi, nekaj je spominskih zapisov za umrli duhovniki ... Stopinje so obogatene z več pesmimi. Med temi je tudi Splet prekmurskih krajev izpod peresa Lojzeta Kozarja mlajšega, v katerem »obdela« značilnosti krajev od A do Ž. Torej od Adrijana do Žižkov. Skupaj je to čez 170 naselij. Na pokušino prinašamo prvo in zadnjo kitico: *Adrijanci v abecedi / med vasmi so res prvaki, / vas Andrejce skoraj v sredi / krajine naše najde vsak ... Zenkovi silijo v ravnino, / Žitkovi v obmejni svet, / Ženavlj spušča se v dolino, / Žižki sklepajo ta splet.*

Š. SOBOČAN

trgovina

Radovednost nas je gnala čez mejo

Ženske hlačke za 90 forintov

V četrtek je šlo čez mejni prehod v Dolgi vasi 40 avtobusov in čez 1.500 osebnih avtomobilov, zato ni težko izračunati, da je bilo vseh potnikov okrog 8.000 (osem tisoč!). Skoraj vsi ti so se zapeljali na Madžarsko zaradi kramarskega sejma v Lentiju. Če pa upoštevamo še nakupovalce, ki so potovali čez mejni prehod v Pincah in je bilo cilj njihovega potovanja prav tako »senje«, potem si, četudi nikoli niste bili v »nakupovalnem raj«, prav tako lahko predstavljate, kakšna gneča je morala biti v mestecu, ki ima sicer 5.000 svojih prebivalcev.

Madžarska nakupovalna mrzlica se širi po Sloveniji

Vodja carinske izmene na prehodu v Dolgi vasi Ludvik Penhofer, ki je postregel s pravkar nanižanimi podatki, je še povedal, da utegne mrzlica nakupovanja na Madžarskem počasi preplaviti vso Slovenijo. Najprej so namreč to »ponterosi« odkrili nakupovalci z registrskimi tablicami MS, potem se je ustna reklama razširila na območje MB, potem na SG, CE, KK, zdaj pa je videti tudi že vozila z registrskimi tablicami LJ in KR. Očitno je tudi, da so zaslužek zavohali tudi lastniki avtobusov, saj so zavoljo »šopinga« v Lentiju uvedli posebne vožnje, katerih cena pa se zdi dampinška, vsaj tako izhaja iz izjave Aleksandra Lepoše, Prekmurca iz Dolenec, ki pa živi v Mariboru: za vožnjo iz Maribora v Lento ter nazaj je plačal precej manj, kot stane povratna vozovnica med Mariborom in Mursko Soboto. Ugotavlja je tudi, da je ponudba velika, cene nizke, a kaj ko blago ni kaj prida, zato tudi ni veliko porabil. Gre pa sicer večkrat – bolj iz navade. Nekaj pa tudi zato, vsaj tako smo ga razumeli, da bi utrjeval svojo madžarsčino.

Varuj nas, Gospod, rokohitrecev

Na carinarnici smo zvedeli, da naši ljudje na Madžarskem kupujejo predvsem oblačila, vendar pa vrednost nakupov v glavnem ne presega vsote za oprostitev carinskih dajatev. Kot morda (ne)veste, lahko brez plačila carine prinesemo iz tujine določeno (ne vse) blago v vrednosti do 100 dolarjev (158 DM, 1.100 ATS). Predvidevamo, da so naši četrtekovi potniki – posamezniki vzeli na pot najmanj toliko in večino tudi porabili, torej so na drugi strani meje pustili 800.000 dolarjev (ali v protivrednosti 1.264.000 mark oziroma 8.800.000 šilingov). To so seveda samo predpostavke, kajti najbrž nihče ne ve, koliko denarja so dejansko pustili na drugi strani meje. So namreč tudi potniki, ki nakupijo za več (in med temi ni malo prekupčevalcev!), prav tako pa so tudi domoljubi, ki tolarčkov ne dajo za vsako kramo. Med temi (upajmo: ne belimi vranami) smo bili tudi mi, ki smo tam pustili simboličnih 100 šilingov, za katere smo v državni menjalnici dobili 970 forintov, in se ušeli: v menjalnici v hotelu (le kakšen je to hotel!) bi namreč dobili 10 forintov več! Tam so namreč za 100 šilingov ponujali

Ob četrkih, ko je v Lentiju semanji dan, se čez mejni prehod v Dolgi vasi vijejo dolge kolone vozil, namesto da bi, če že »moramo« iti čez mejo, potovali čez prehode v Pincah, Hodošu ali pa v Martinju, kjer je promet tekoč.

970 forintov, za 100 mark 6.900, za 100 lir 6.62 forintov, za 100 dolarjev 10.850 forintov, za 100 švicarskih frankov 8.144 forintov in (ne prezrite!) za 100 naših dolarjev 85 forintov. To je bila uradna menjava in ne kurz kakega preprodajalca deviz, ki jih tam kar mrgoli, zato predlagamo, da se ne menite za njihovo »ugodno« ponudbo, kajti lahko boste ostali brez vsega denarja. Nekateri so namreč tudi rokohitreci, lahko pa tudi podtaknejo ponaredke. Priložnosti za menjavo denarja v legalnih ustanovah ne manjka, ko pa na toliko mestih piše tudi po slovensko menjalnica.

Se spomnite, tovariši, umetnih srajc?

Odkar tudi na Madžarskem ni več komunizma, ampak se gredo kapitalizem, se je zelo povečala tako imenovana zasebna pobuda.

Veliko je torej obrtnih delavnic in zasebnih podjetij. Ponudba raznovrstnih oblačil je na ulicah Lentija resnično bogata in za vse letne čase. Tako so prodajalci ponujali tudi oblačila (majice in drugo) za vroče poletne dni. Nekateri naivni kupci so to celo kupovali. No, ja, največ gneče pa je bilo pri bundah, ki jih je bilo mogoče dobiti že za 3.950 forintov, vendar so bile slabo podložene in iz umetnih vlaken. Iz takega materiala je tudi večina pocenih moških jopičev, sicer jih ne bi bilo mogoče kupiti že po 850

forintov. Vrag si ga vedi, iz česa pa so bile ženske hlačke, ki se jih seveda nismo dotikali, ko pa so kramarji zanje hoteli imeti minimalnih 90 forintov. »Kavbojke« pa so stale v povprečju 2.500 forintov. To pomeni, da jih je bilo mogoče kupiti tudi ceneje (in tudi še dražje), denimo za 1.800 forintov. Na stojnici prodajalca iz Nagykanizse pa je kar mrgolelo moških oblek v živih barvah. Pa cene? Manj kot 6.000 forintov! Ugodna cena pa kupca ne bi smela zavesti! Tudi te obleke so iz sintetičnega materiala. Ne veste, kaj je to? Prav gotovo se boste spomnili »modernih« moških srajc in ženskih bluz izpred dvajset let. Plastika!

Tudi na Madžarskem Japončki, Kitajčki ...

So pa povsem nekaj drugega izdelki iz volne, ki so bili seveda precej dražji, na primer ženski

Pa se še malo sprehodimo po ulicah Lentija! Poleg osrednjega mesta, kjer naj bi bila tržnica, ki pa še zdaleč ni urejena, so kramarji razprostrli svoje šotore in mize še na manjšem prostoru, kjer so v poletnih mesecih prodajali »prešverano« robo Poljaki pa državljani novonastalih držav iz Sovjetske zveze. Teh zdaj ni bilo, pa so njihova običajna mesta zasedli domači prodajalci. Ti pa tam niso ponujali samo »tekstilnih« izdelkov, ampak tudi nekaj tehničnih, ki pa so jih sicer izdelali na Japonskem, Koreji, Singapuru, Tajskem, Kitajski ... Gre za blago (tranzistorji, sintetizatorji in tako naprej, da ne naštevamo), ki ga je sicer mogoče pod istimi znamkami in za ugodnejšo ceno kupiti tudi pri nas – v naši Sloveniji. Škoda, ker človek včasih kaj kupi, ne da bi pomisljal, zakaj. Takega mnenja sta bili tudi Marija Zemljarič iz Stojincev in Marija Pušić s Pruja, ki smo ju

ogovorili, ko sta pred avtobusom z mariborsko registracijo čakali na vrnitev. Začuda: nič velikega nista kupili, ker da se ne splača preveč, da domov ne bi prišli praznih rok, pa sta kupili nekaj drobničar, v glavnem za vnučke. Tončka Rojko in mož Jožek, ki pa sta se z avtobusom pripeljala od Lenarta, sta prav tako ugotavljala, da na tržnici človek, ki pozna blago in želi kakovost, nima kaj iskati. Onadva sta se v Lento pripeljala predvsem zaradi nakupa nekaterih tehničnih izdelkov, za katere sta trdila, da so cenejši kot v Avstriji, denimo cvrtniki (friteze) pa miksarji in še kaj.

»Echte leder« je presneto drag

Še smo na sejmu! Za usnjeno moško jopo, za katero je prodajalec trdil, da je »echte leder«, naj bi kupec odšel 300 mark oziroma 22.500 forintov. Najbrž je bila zares »echte«, ko pa je bila tako draga. Hudič bi pa bil, če bi človek čez čas ugotovil, da je uspešen ponaredek iz umetnega usnja. Tudi čevlji, ki naj bi bili iz pravega usnja (tako moški kot ženski), so bili dragi, poceni pa so prodajali »umetne« čevlje: ženski nizki zimski čevlji s kosmatim ovratnikom so bili že po 2.300 forintov. Pa še nekaj drugih najnižjih cen: moške flanelaste srajce 450 forintov, moške poletne srajce 600 forintov, pižame 700 forintov, otroške ušnice 1.400 forintov, ženske hlačke ... (oprostite, ceno ste že videli, hlačke na najbrž tudi!), orehi, kilogram prave »kase« 750 forintov, majakovostni orehi 400 forintov in tako naprej.

Kupci iz Slovenije pa so »navalili« tudi v trgovine z živili. Nekako samoumevno je, da z Madžarske prinesesh (dragi) sir in (drago) piksalamo. Tam pa se tudi človek okrepča s kakim »porkotom«. Da bi v gostišče Muskati vstopilo kar največ naših ljudi, so najeli harmonikarja, ki je neumorno igral Avsenikove, Slakove in druge viže. Domiselno. Sicer pa dokaz zaseta pobude.

Na koncu smo. Zdjaj pa še vprašanje: Ste se ob branju navdušili za nakupovanje v mestu v sosednji državi? To ni bil naš namen. ISTVAN BOSCSAN

Pogledali smo tudi na »senje« v Monoštru (Szentgotthárdu)

Brez gneče na meji in sejmu

Kako se časi spreminjajo! Še nedolgo od tega si moral dobro paziti, kaj si kupil na Madžarskem, da so te potem njihovi cariniki spustili čez mejni prehod. Veljalo so namreč precej stroge omejitve. Tako, na primer, niso dovolili iznesti iz njihove države otroških čevljev, ne predmeta, ki je stal čez tisoč forintov, ne svežih živil, predvsem mesa itd. Zdjaj pa kupce vabijo na vse mogoče načine in si prizadevajo, da bi jim tudi čimveč prodali. Ko se vračša, običajno niti ne pogledajo v prtljajnik in te ne sprašujejo, kaj si kupil. Tako je bilo tudi prejšnji četrtek, ko smo obiskali stalno sejmšče v Monoštru.

Brez čakanja čez prehod Martinje–Gornji Senik

Ura je bila okrog devetih, in če bi ob tem času želeli prestopiti mejo med Slovenijo in Madžarsko v Dolgi vasi, bi morali precej dolgo čakati, morda uro ali več, da bi se potem lahko podali v oblegan Lento. Na Pincah gre običajno nekoliko hitreje, a tudi tam zna priti do kolone avtomobilov, ki se počasi premika naprej. Podobno je na Hodošu, kjer se ob četrkih, ko je v Lentiju semanji dan, prav tako nabere precej vozil, zlasti avtobusov. In najbrž vsi veste, zakaj prihaja do zastojev oziroma dolge čakalne dobe? Krivda je vsekakor na madžarski strani, kjer tamkajšnji cariniki in obmejni delavci v vojaških oblekah počasi preverjajo in pečatijo potne dokumente in običajno pogledajo tudi v prtljajnik avtomobila. Le kaj bi lahko »švercali« na Madžarsko? No, na mejnem prehodu Martinje–Gornji Senik (madžarski naziv za to vas je Felszöszénok) je precej drugače. Promet poteka tekoče, ker tam ne more (ne sme) potekati čezmejnih avtobusov in tovorni promet: poleg tega pa je ta prehod meddržavni in torej »rezerviran« samo za slovenske in madžarske državljane. Madžarski carinik te običajno pozdravi in se pogovarja v slovenskem jeziku. Na naši strani pa tako in tako gre skoraj vse kot po tekočem traku.

Policist ANTON ROJHT nam je med drugim povedal, da je včasih sicer kar precej vozil, s katerimi ljudje tamkaj prestopijo mejo. Tako so v soboto, 10. tega meseca, našli 270 avtomobilov s slovenskimi registracijami in 66 madžarskih (gre za potovanje v obeh smereh). V zimskem času je prehod odprt od 8.00 do 18.00, v poletnem pa od 7.00 do 21.00. Ko pa je pri nas ali na Madžarskem praznik, pa je prehod odprt do 2. ure zjutraj.

Carinik ANTON KLEMENČIČ pa nas je na kratko seznanil s pravili za potovanje čez mejni prehod. Vsak potnik ima lahko pri sebi do 1.000 nemških mark brez bančnega potrdila in v tolikšni vrednosti tudi slovenskih tolarjev. Iz tujine pa lahko vsakdo uvozi blago v vrednosti do 100 ameriških dolarjev (trenutno okrog 127.000 SIT). Pri pregledovanju ugotavljajo, da potniki te vsote v večini primerov ne presegajo. »Pravijo nam, da je res poceni, vendar je kakovost vprašljiva.«

Acs Gustavne je doma iz Slovenske vasi in z njo se lahko naši kupci dokaj dobro sporazumejo v slovensčini. (Fotografija: J. G.)

Kako pa je na monoštrskem sejmu?

Tja smo prispeli okrog desetih. Bali smo se, da ne bomo imeli kje parkirati, a je bila bojazen odveč. Na parkirišču sta bili približno dve tretjini avstrijskih avtomobilov, tiste s slovenskimi registracijami (MS, MB, CE) pa smo lahko prešteli na prste obeh rok. V Lentiju jih je bilo tega dne okrog tisoč, če ne še več. Monoštrsko sejmšče, ki je zunaj mesta, je dokaj lepo urejeno. Odprto je vsak dan od 6.00 do 18.00, nad vhodom pa visijo madžarska, slovenska in avstrijska zastava. Tudi velik slovenski napis SENJE pozdravlja slovenske obiskovalce. V najbolj obiskani menjalnici OTP v Lentiju pa stranke razen madžarsčini in nemščini opozarjajo na poškodovan denar le še v hrvaščini. Kot da Lento ne bi bil tako blizu Slovenije!

In še sprehod med monoštrskimi sejmari. Ponujajo večinoma tekstilne izdelke in obutev, nekaj malega pa je tudi drugega. Pravzaprav je videti dokaj podobno kot v Lentiju, le da je tu manjša ponudba in tudi veliko manj obiskovalcev. Gneče sploh ni. Cene izdelkov pa so dokaj podobne, če odmislimo nekatere srajce, majice, jope in obleke, ki smo jih lahko videli v Lentiju, in vse to je bilo skoraj gotovo »sumljivo« kakovosti. Tu si lahko kupil debel zimski pulover za 3.200, tanjšega pa za 1.500 forintov (za 1 FT je treba odšteti približno 1.25 SIT); ženske volnene bluze so stale od 2.000 do 3.000 forintov; visoki ženski čevlji so bili po 3.700, nizki pa po 2.200 forintov; moške srajce uvožene iz Kitajske so prodajali za 750 forintov, ženske kostime pa za 4.000 do 5.000 forintov; če je kdo hotel kupiti lutke za otroke, je lahko izbral med najmanjšim medvedkom za 218 in največjim za 2.000 forintov.

Ko smo se takole sprehajali po sejmšču, si ogledovali blago in zapisovali cene, smo srečali tudi nekaj kupcev iz Prekmurja. FRANC TOPLAK iz Renko-

Franc Toplak s svojo ženo iz Renkovec je prišel prvič na sejem v Monošter in dejal nam je, da se mu zdi boljše kot v Lentiju, ker ni takšne gneče in »ciganskega« videza.

Geza Grah iz Vidonec ima približno enako dolgo pot do Murske Sobotne in Monoštra. Zato gre večkrat po nakupih čez mejo, češ da se mu to splača.

vec nam je povedal, da je bil že nekajkrat na sejmu v Lentiju, v Monošter pa je prišel prvič. Tu se mu je zdelo vse bolj urejeno in zadovoljen je bil, ker ni bilo gneče. Kupoval pa je majice za otroke, zimsko jopo zase in tudi ženi je bilo marsikaj všeč. GEZA GRAH iz Vidonec je menil, da pri nakupu blaga v vrednosti 2.000 šilingov prihrani na monoštrskem sejmu okrog 500 šilingov. Bil je tudi dokaj zadovoljen, ker je lahko kupil (v mestu) vrečo moke po 40 forintov za kilogram. Z ženo gresta večkrat po nakupih čez mejo, saj ima skoraj enako razdaljo do Murske Sobotne in Monoštra – okrog 20 kilometrov v eno smer. Po slovensko smo se lahko pogovarjali tudi z ACS GUSTAVNE iz Slovenske vasi. Okrog 30 let je delala v židani fabriki (tovarni svile) v Monoštru, zdaj pa si služi nekaj zraven k pokojnini še s prodajanjem blaga in prevajanjem na sejmu (honorarno delo za druge). Povedala nam je, da je zelo vesela obiskovalcev iz Slovenije, saj se lahko z njimi pogovarja po domače. Največ jih pride ob sobotah. Izdelki, ki jih ponajbolj prodajajo ona, so v glavnem izdelani v zasebnih delavnicah na Madžarskem in so še kar kakovostni.

To bi bil bežen opis sejemskega romanja na Madžarsko, in sicer po poti M. Sobotna–Mačkovci–Vidovec–Otočci–Martinje–Gornji Senik–Dolnji Senik–Monošter. Ta pot je dolga okrog 45 kilometrov in vodi na Madžarski strani skozi doberšen del slovenskega Prebja. Če se ustavite v kakšni vaški gostilni ali trgovini, se boste povsod lahko pogovarjali tudi po slovensko. S tem pa bo dobil naš jezik tudi večjo veljavo med porabskimi Slovenci. Glejte tega, ali se res tako splača kupovati čez mejo, pa so mnenja dokaj različna. Poceni blago je po navadi tudi precej slabe kakovosti. Kakor torej želite.

Obiskali smo prvo slovensko veleposlaništvo v Budimpešti na Madžarskem

»Poslanstvo« na Rožnem griču

Pređel, kamor se je preselilo slovensko veleposlaništvo le 14 dni pred našim obiskom, se imenuje Rožni grič. Velja za enega najbolj elitnih predelov Budimpešte, kjer v razkosnih vilah živijo predvsem premožnejši Madžari. V eni od takih vil sta slovensko veleposlaništvo (ambasada) in konzulat Republike Slovenije na Madžarskem; na posebno funkcijo snežno bele vile opozarjata slovenska zastava in gneči pred vhodnimi vrati. Da. Veleposlaništvo na Madžarskem oziroma trije predstavniki države Slovenije so zasipani z delom, kajti ne opravljajo le nalog za območje Madžarske, temveč tudi za nekdanje jugoslovanske republike, katerih državljani lahko potujejo v Slovenijo le s posebnim dovoljenjem na osnovi garantnega pisma ter z vizo. Zahtev za vize pa je čedalje več, med slovenskim in srbskim prebivalstvom je – ne glede na trenutno politiko – še vedno veliko sorodstvenih in prijateljskih povezav.

Veleposlanik Ferenc Hajós mora opravljati tudi naloge gospodarskega, tiskovnega in kulturnega atašeja. Vojaški ataše ima svoje naloge, gospodarskega pa še vedno ni. Tajniki, sofer ter varnostnik Robert in njegova soproga so iz domače Lendave, vsi govorijo madžarski in slovenski jezik. Prvi sekretar Mile Butinar na svojem delovnem mestu od tujih jezikov uporablja v glavnem srbskega; je polno (preveč) zaposlen, pred meseci so mu z zunanjega ministrstva pošiljali pripravnike za pomoč pri delu, zdaj pa je sam. Zato mu pogodbeno za štiri ure na dan pomaga veleposlanikova soproga ga. Marija Hajós, ki je po izobrazbi diplomirana pravnica. Pa dolgo več

marsikaj. Pravzaprav je desna roka veleposlanika Slovenije na Madžarskem!

Īz mesteca v velemesto

Ko sta Marija in Ferenc Hajos prvič po osamosvojitvi Slovenije prispela v Budimpešto, sta parkirala avto pred Ljubljansko banko na eni od najbolj prometnih ulic pred Elizabetinim mostom. Čez pol ure, ko sta se želela odpeljati, je bodoči veleposlanik na Madžarskem ugotovil, da so mu z avtomobilu ukradli registrske tablice! Policist jima je povedal, da sta lahko vesela, ker so jima ukradli le tablica in še: »Kaj si mislite, kako se

**Marija Hajos od oktobra po-
maga urejati tudi konzularne za-
deve, kmalu pa se ho morala pov-
sem posvetiti dolžnostim velepu-
slanikove soproge.**

poslanika na Madžarskem, je družina vedela, kaj to pomeni: potrebno se bo preseliti v Budimpešto. Z delom na ulici Lendvay v središču Budimpešte je že 1991. leta začel konzul in prvi sekretar **Mile Butinar**, ki je bil na slovenskem ministruvstvu za zunanje zadeve prej odgovoren za sodelovanje z Madžarsko. 14 dni za njim je svoje naloge začel opravljati tudi ambasador Ferenc Hajós. Januarja 1992 se je preselila v Budimpešto

In zakaj ni obiskovala posebne diplomatske šole? Enostavno zato, ker je predraga. Samo šolnina stane letno 10 tisoč dolarjev, mesečno pa se nabere še precej drugih stroškov. Veleposlanik velike in bogate države si kaj takega lahko privoščijo, veleposlanik majhne države, ki ima toliko prebivalcev kot ena avenija v New Yorku, pa mora biti skromen tudi v načinu življenja.

Namesto bazena: konferenčna soba

Prostori veleposlaništva so bili v enem delu mesta, stanovanje na drugem. Tako ne gre – veleposlanik mora bivati na »svojem teritoriju«! Poleg tega je bila gneča pred vrati konzula čedalje večja, sosesde na ulici Ledvay pa vse glasnejše, pritoževali so se in zahtevali, naj poskrbijo za čakajoče, jim namestijo sanitarije. Pravzaprav se je že od začetka vedelo, da so prostori neprimerni in le začasni ter da bo potrebno nekeje zgraditi pravo veleposlaništvo. Kdo in kako je iskal lokacijo in izvajalce, tega nam niso vedeli povedati ne konzul, ne veleposlanik in ne prva dama veleposlaništva. Dejstvo je, da je izvajalec s predajo objekta zamujal eno leto, razmere v ulici Ledvay pa so bile čedalje bolj nevzdržne. Vsekakor so v Ljubljani iskali najcenejšo variacijo, ki pa ni hkrati najbolj ugodna. Predstavniki slovenske firme, ki se ukvarja s prodajo nepremičnin in gradnjo na ključ, je povedal, da bi jim lahko poiskali boljše prostore in jih tudi prej uredili, vendar je bila za nekoga odločilna razlika v cen. Kakorkoli: tridnadstropno vilo na Rožnem griču, ki so jo kupili v tretji fazi gradnje, naj bi končali madžarski gradbeniki. Vendar so se stvari zatikale, ni in ni bila končana, vedno znova so našli kakšne pomanjkljivosti pri instalacijah ali drugod. Po enem letu je bilo veleposlaniku dovolj. Odločil se je, da se bodo preselili, čeprav so bili delavci še v hiši! Celotna notranja oprema je prispela iz Slovenije in je najvišje kakovosti. Na stenah visijo slike in grafike prekmurških slikarjev, ki jih je ponagel izbirati Ferenc Király.

Zgradba ima dva vhoda, skozi gornjega se pride na veleposlaništvo in ni namenjen strankam, pri spodnjem pa na konzulat. Pred

Veleposlaništvo Republike Slovenije na ulici Cseppkö 48 v Budimpešti
je najbolj »ohlerano«.

vhodom je kamera, čakajočim pa varnostnik zjutraj razdeli številke (tako kot na primer ponekod pri zdravniku), da med čakanjem ne bi prišlo do prepiranja, prerekanja in hude krvi. Imeli so že primere, ko nekateri niso hoteli zapustiti prostorov veleposlaništva ali pa so jim grozili z orožjem in bombo, tudi posredovanje policije je bilo že potrebno. Zdaj so se že naučili, da je potrebno za red in varnost poskrbeti pravočasno. V priložilu veleposlaništva, kjer uraduje g. Butinar, je nato še velika soba z dolgo mizo in stoli (za pogovore s strankami), nato pa eden najlepših delov veleposlaništva, prostorna konferenčna soba, kjer so trije različni prostori za razgovore; največ diplomatov se lahko pogovarja za ogromno okroglo mizo, kjer naj bi bil po prvotnih načrtih bazen – veleposlaništvo seveda bazena ne potrebuje, potrebuje pa primerne prostore za pogovore na najvišji državni ravni. Med našim obiskom so bili v vili še vedno delavci, ki jih je nadzorovalo kar nekaj budnih počti; bili smo navdušeni in počaščeni, da smo si lahko ogledali vse prostore pred uradno otvoritvijo veleposlaništva, ki bo predvidoma v začetku prihodnjega leta.

V prvem nadstropju so torej prostori ambasade, vojaškega in gospodarskega atašeya, najvišje pa veleposlanikova rezidenca. Selitev iz enega stanovanja v drugo je zahtevno in naporno delo. Le kako je, ko se ne seliš le iz stanovanja, tem-

več hkrati tudi iz vele poslaništva?
Ga. Marija Hajós je povedala:

»Selitev je bila težja tudi zato, ker smo se hkrati selili iz stanovanja in veleposlanstva, predvsem pa je bilo moteče to, da so bili v hiši še delavci in da objekti dejansko še ni bil končan. Poleg tega pa moža ta čas sploh ni bilo doma, ker je v Budimpešti potekala pomembna mednarodna konferenca. Eno leto že zamujajo z gradnjo. Če ne bi preselili, bi verjetno zavlačevali še dlje. Vsi se jezimo, toda kaj, ko pa tile fanje tukaj niso nič krivi, oni se trudijo in so zelo prijazni. Vse še ni utečeno tako, kot si moralo biti; dogovorili smo se, da bo Renata polovico časa zaposlena na veleposlanstvu, polovico pa v našem stanovanju. Jaz imam kot veleposlanikova soproga veliko obveznosti, tako da je to delo na konzulatu kar precejšnja obremenitev. Veliko je protokolarnih obveznosti, ko se moramo udeleževati raznih sprejemov. Zdaj pa bo še huje. Doslej nismo prirejali sprejemov, ker nismo imeli primeren prostorov, odslej pa bomo morali vse, kjer smo že bili, vabiti nazaj.«

Ne mislite, da je to tako enostavno, da je morebiti nepotrebno. Razni sprejemi, organiziranje kulturnih prireditev, koncertov, razstav, modnih revij in podobnega, kjer se srečajo tuji diplomati, je del mednarodne politike.

Besedilo in posnetki:
BERNARDA B. PEČEK

Ko zmanjkuje časa – tudi za Prekmurje

Veleposlanik Ferenc Hajós je bil nazadnje doma v Lendavi in v Prekmurju med poletnimi počitnicami, so praga Marija pred petimi tedni. Zmankuje časa, kajti veleposlanstvo v Budimpešti je najbolj zaposleno z najslabši manj zaposlenimi. Kot nalašč je bilo zadnje tedne kar nekaj pomembnih sestankov na evropski in mednarodni ravni prav v Budimpešti; večkrat ga na srečanjih mora spremljati tudi konzul, ki zaradi

Veleposlanik Ferenc Hajós
v Budimpešti je zasipan z de-
lom, tako da ne utegne obi-
skati Prekmurja, je pa vesel
vsakega obiska iz domače po-
krajin.

tega ne more opravljati svojih rednih poslov - dnevno izdajo okrog 80 viz, ko so prazniki pa po dvakrat ali trikrat toliko. Poleg tega pa je potrebno po-
skrbeti še za dokončanje ambasade. Dan pred našim obiskom je veleposlaništvo obiskal tudi predsednik slovenske vlade dr. Janez Drnovšek.

razlog tudi to, da še vedno nimamo atašeja za gospodarstvo. Soglašam, da je zelo potreben. Skrbeti bi moral za vzpostavljane stikov in dobira poznati vse madžarske predpise s področja gospodarstva, da bi našim ljudem lahko pomagal. Veste, naši ljudje imajo nešteto problemov. Mislim tudi, da slovensko-madžarska menjava ne sme ostati na ravni blagovne menjave, moramo preiti na višje oblike gospodarskega sodelovanja, kooperacije, bančništva.«

Imate človeka, ki bi bil primeren za to funkcijo?

»Praktično ga še ni, poleg tega pa kadrova-
nje opravlja slovensko zunanje ministrstvo. Če
želimo dobiti zares uspešnega človeka, bo
moral le-ta znati madžarski jezik – tu niti ni
pomembno, da je ravno Prekmurec, čeprav bi
po mojem moral biti, ker zaradi jezikovne
bariere drugi kot Prekmurec tega posla ne bo
mogel opravljati. Z angleškim in nemškim
jezikom tudi gre, vendar mora kljub temu
vedeti tudi madžarsko. Pa ne le zaradi uvide-
vnosti do države, kjer gostujemo. Res je, da
mlada generacija v zunanjem ministrstvu in
diplomaciji komunicira v glavnem v angle-
škem jeziku, vendar pa zlasti v gospodarstvu
brez madžarskega jezika ne bo prišel nika-
mor. Gre tudi za psihološki učinke, saj če bo
h komu pristopil v njegovem jeziku, bo lažje
sodelovati.«

Ta trenutek ni velikega sodelovanje niti med prebudniki in organi zatorji sodelovanja z madžarskimi gospodarstveniki v Sloveniji - vas o vseh stikih sploh obveščajo?

«Skoraj o vseh in kjer morem, tam sem zraven. Moram pohvaliti Kolomana Cigüta, ki je zelo aktiven in uspešen s poslovnimi srečanji. Slišal sem, da naj bi od 15 do 20 odstotkov udeležencev sklenilo konkretne posle, če je to res, je to velik uspeh. Kar pa zadeva koordinacijo, se strinjam, da bi morali bolj sodelovati, kajti Slovenija je majhna država. In to bi bila ravno ena od funkcij gospodarskega atašeya. To ne pomeni, da bi imela država tukaj nadzor, ne. Pred kratkim sem dobil osnutek sodelovanja med ministrstvom in gospodarsko zbornico in očitno je, da je vlada ugotovila, da je nekaj potrebno spremeniti.»

Kmalu naj bi se slovensko gospodarstvo predstavilo v Budimpešti, menda že decembra. Ste s tem seznanjeni?

»Seznanjen sem toliko, da vem, da bo. Ne bo pa decembra, ampak prihodnje leto. Na budimpeštanskem mednarodnem razstavišču naj bi dobili eno halo in tam naj bi se naša podjetja predstavila.«

mobila, na kate-
lice?» Takšno je
z realnostjo na
sevanje proble-
zaradi kraje
vnes na dnevnem
v Budimpešti
čez 40 avtomo-
stov sloven-
orav lepo potuje
dalje v sosednje

soproga Marija, nato je prišla
hčerka in nazadnje sin – ki pa je
ošel iz Budimpešte in nadalju-
študij v Ljubljani. Hčerka je v m-
nultih dveh letih končala tretji i-
četrli letnik gimnazije v Budim-
šti; opozarjali so jo na težave z jez-
kom in drugačnim programom
vendar je uspeła. Zdaj študira eko-
nomijo in je zadovoljna. V začetku
menda ni bila preveč navdušena
nad selitvijo, uspeła je z vztra-
nostjo in trmo, je izdala skrivnost
hčerkinega uspeha mama Marija

soproga Marija, nato je prišla še hčerka in nazadnje sin – ki pa je že odšel iz Budimpešte in nadaljuje študij v Ljubljani. Hčerka je v minulnih dveh letih končala tretji in četrty letnik gimnazije v Budimpešti; opozarjali so jo na težave z jezikom in drugačnim programom, vendar je uspela. Zdaj študira ekonomijo in je zadovoljna. V začetku menda ni bila preveč navdušena nad selitvijo, uspela je z vztrajnostjo in trmo, je izdala skrivnost hčerkinega uspeha mama Marija.

Ko je bil sodnik Ferenc Hajós iz
Lendave uradno imenovan za vele-

Milivoj Butinar, prvi sekretar Ambasade Republike Slovenije

Imidž slovenskih avtomobilov

Ne mine dan, da ne bi kakšnemu Slovencu na Madžarskem ukradli avtomobila. Skoraj vsa predstavništva slovenskih podjetij v Budimpešti so se že morala posloviti od svojih službenih avtomobilov; tudi kombi ljubljanskega podjetja, ki je pripeljal notranjo opremo za novo veleposlaništvu, je izpred zgradbe izginil neznanu kam. Slovenski avtomobili in registrske tablice so med preprodajalci najbolj cenjeni; tatovi so povezani tako s slovensko kot s srbsko mafijo, ki ukradne avtomobile »izvažajo« naprej v vzhodne in južne države. Ne le avtomobili, zanimivi so tudi slovenski potni listi. Vsake toliko časa se kdo razglasi za Slovenca in zahteva, da mu priskrbijo slovenski potni list, češ da so mu starega ukradli. Po poizvedbah ugotovijo, da gre za kriminalca, ki ima že bogato kartoteko. In devise! Še danes se spominjajo primera, ko so Lendavčanke šle z Italijani »samo plavat«; zbudile pa so se v Budimpešti brez vsega. Menda so jim nekaj zamešali v pijačo ...

Delo konzula je nadvse zanimivo. Dogodivščine se vrstijo iz dneva v dan. Je pa tudi odgovorno, naporno in nevarno. Milivoj Butinar pravi, da se je zdaj več navadil na delo in da ga ni več strah:

»Človek se pač nauči spoznavati ljudi!« Zaradi selitve veleposlaništva ni bilo problema: takoj prvi dan ob 7. uri zjutraj so že čakali pred ograjo nove zgradbe. Državljeni nekdanjih jugoslovanskih republik prav tako potrebujejo vize. Večina je že znanih obrazov, saj so to sorodniki, ki gredo vsake toliko časa na obisk, ljudje, ki so bili včasih zaposleni v Sloveniji in ki gredo po pokojnino, ali pa so šoferji, ki dobijo vizo na osnovi italijanske delovne vize. Vse več je tudi športnih in kulturnih izmenjav. Vsi, ki po-
ujejo v Slovenijo ali čez Slovenijo, morajo imeti vizo, ki jo dobijo le na osnovi »garantnega pisma« (da jih nekdo vabi in da je poskrbljeno za njihovo bivanje). Ali to pomeni, da vsi ilegalci, tudi po petdeset, ki

Mile Butinar, prvi sekretar na veleposlaništvu v Budimpešti, se vsak dan srečuje s problemi okradenih Slovencev.

jih policisti vsako noč zajamejo na zeleni meji med Slovenijo in Madžarsko, niso dobili vize za vstop v Slovenijo?

»Med tistimi, ki jih zavrnejo na mejnem prehodu ali zajamejo med ilegalnim preho-

dom, je veliko Bosancev. Oni vize ne potrebujejo, ne znajo pa povedati, zakaj gredo v Slovenijo. Ušel je in bi šel nekam na boljše. Verjetno je vedno kakšen tehten razlog, zakaj je zavrnjen – največkrat nima dovolj denarja. Srbi pa pridejo vedno sem po vizo. Tudi Romuni so zavrnjeni, čeprav ne potrebujejo vize, oni bi šli radi čez Slovenijo naprej v Italijo. Seveda so pa tudi taki, ki jih jaz tukaj zavrnem, ker ne izpolnjujejo pogojev, pa gredo potem na blef čez.

Menjavanje ministrov v Sloveniji na delo konzula Butinjarja ne vpliva: »Odnosi z Madžarsko so odlični, z njimi se lahko o vsem dogovorijo in ni prav nobenega nagajanja. »Da Bajaga ni dobil vstopnega dovoljenja, je kriva politika; da so ukrajinski umetniki morali čakati na mejnem prehodu Dolga vas, ker niso imeli viz, je kriv organizator. Prve stalne stranke pa so bili zastopniki nekdanjih slovenskih podjetij v Srbiji in Črni gori, ki so ustanovili svoja podjetja na Madžarskem. Na njihov naslov pa prihaja tudi veliko pism, prošnji ljudi, ki so zaradi vedno večjega pritiska v Vojvodini prebežali na Madžarsko in bi radi potovali naprej. Tudi telefon neprestano zvoní. O tem, kdo dosti slovensko državljanstvo ali delovno vizo, odločajo na slovenskem zunanjem ministrstvu. Pred časom je bilo takih prošenj ogromno, zdaj približno 50 na mesec – več pa je prošenj »plesalk« kot zdravnikov.

ne bo mogla, kajti s preselitvijo veleposlanstva jo čakajo naloge in dolžnosti veleposlanikov soproge. Teli pa ni tako malo, niti niso tako nepomembne, kakor se zdi prvi vtis. Biti dobra soproga veleposlanika, pomeni tudi obvladati organizacijo dela, imeti čut za lepo, estetsko, poznati kulinariko in navade gostov iz različnih delov sveta, pravilno sestaviti jedilnik, poskrbeti za izvedbo protokola, stike z javnostjo, komuniciranje z gosti, navezovanje stikov in še

Lucijina trgatev

O Kupljenovih v Okoslavcih 6 smo letos v našem tedniku že veliko pisali; kmetija Kupljenovih je namreč letos prejela laskavi naziv NAJ... KMETIJA 94, kar pomeni, da je od približno 60 kmetij iz severovzhodne Slovenije, ki so bile prijavljene na Vestnikovo akcijo Iščemo naj...kmetije, zbrala največ točk. Že takrat smo poudarili, da so Kupljenovi znani tudi kot dobri vinogradniki.

Če imamo že veliko ledenih, Miklavževih in božičnih trgatev, pa še nimamo takšne, kakršne so se spomnili Kupljenovi: Lucijine trgatev. Resda so nameravali najprej obdržati grozdje na trti do

Trgači v Kupljenovih goricah so trgali grozdje za Lucijino vino.

prve močnejše zmrzali, toda ker je bilo vreme zadnje dni bolj toplo jesensko kot zimsko, so ga morali potrgati. Miklavž je mimo, božiča še ni... in ker je bil naslednjega dne ravno praznik sv. Lucije, so se odločili za Lucijino trgatev. Lucija je tudi zaščitnica svetlobe, kajti tega dne (13. decembra) naj bi bil po starem koledarju dan (svetloba) najkrajši. Letošnji 13. december je bil neverjetno lep, zlate barve sonca so se prelivalo po kapelskih gričih. In trgači, ki so se zbrali dopoldne po 9. uri v vinogradu, so s pesmijo in veseljem dajali moč soncu, da bi se okrepilo in premagalo temo.

Dela ni bilo toliko kot pri redni trgatevi, saj so pod mrežo pustili nepotržanih 500 trsov, zato pa so morali biti trgači pazljivi in vestni. Vsak grozd je dragocen. Vlado Kupljen upa, da bodo iztisnili od 200 do 300 litrov Lucijinega vina, ki ga bodo polnili v 2,5 do 3 del steklenice.

BBP
Foto: Nataša Juhnov

Petrol, TOE Maribor,
skladišče
Murska Sobota, obvešča vse
svoje poslovne partnerje, da
bodo
19. decembra 1994 začeli
poslovati
v novih prostorih v obrtni coni
ob Markišavski cesti
v Murski Soboti. Nove
telefonske
številke so: 069 32 781 in
32 782, telefaks:
32 782.

PETROL

slovenska naftna družba

DISKONT – BELEC
Križevci, Ljutomer, telefon: 81 160, 83 104, 87 630

BOŽIČNO-NOVOLETNA AKCIJSKA PRODAJA po tovarniških cenah

- opeka 6/1 Križevci, kos 46,60 SIT
- betonska opeka 30 cm, kos 86,00 SIT
- polnila velika, kos 69,90 SIT
- nosilci do 3,60 m, m 259,00 SIT
- cement 45, vreča 473,00 SIT
- apno 33 kg, vreča 365,00 SIT
- zidne obloge 1. r., m² 632,00 SIT
- peči za centralno kurjavo na olje od 44.000,00 SIT
- kombinirane peči za centralno kurjavo 75.000,00 SIT
- gorilniki že od 37.763,00 SIT
- bojler za centralno kurjavo že od 20.000,00 SIT
- radiatorji 500 x 100 9.050,00 SIT
- dimnik shidel 20 m 3.250,00 SIT
- terpol m² 5 cm, m² 166,00 SIT

CENE SO BREZ PROMETNEGA DAVKA!

Možnost nakupa na posojilo od 6 mesecev do 5 let.

VESEL BOŽIČ IN SREČNO 1995!

Predvidena nova podoba Glavnega trga v Ljutomeru

Tako kot nekoč?

Ali naj ostane Glavni trg v Ljutomeru takšen, kot je, ali pa je treba spremeniti njegovo podobo? O tem se že precej dolgo govori in pogledi so dokaj različni. Občinska upravna organizacija za prostorsko planiranje je zato leta 1992 objavila javni razpis za izdelavo projektnih elaboratov. Prispelo jih je 6 in pred kratkim so jih razgrnili v Galeriji Anteja Trstenjaka v Ljutomeru ter obenem pripravili tudi javno predstavitev.

Kot nam je povedala vodja upravne organizacije za prostorsko planiranje Jerica Mlinarič, je šlo za tako imenovani povabljen projektni natečaj, in sicer so povabili k sodelovanju 10 projektnih hiš. Odzvalo pa se jih je 6. Komisija za izbor projektov (predsednik je bil g. Reser) je končala delo že lani, za predstavitev pa so se odločili šele sedaj, ker je medtem stekla obnova Mestne hiše in so želeli, da bi to povezali tudi s tem, da bi bila ta tema med ljudmi čimbolj živa.

Komisija se je odločila za delitev 1. nagrade, in sicer jo je

To seveda še ne pomeni, da je vsa stvar končana in določena, tako da ni mogoča več nobena sprememba. Pripravljeni pa so dobre osnove, s katerimi si bo lahko pomagal nov župan oziroma občinski svet pri reševanju tega problema. In kakšen poseg naj bi se zgodil na Glavnem trgu? Mnenje nekaterih strokovnih krogov (podpira ga tudi Jerica Mlinarič) je, da je potrebno odstraniti obe zelenici ali parka pred blagovnico Vesna in pošto, celotno površino pa »opločiti«, postaviti klopi, reklamne panoje, koše za smeti idr. To pa še ne pomeni, da naj bi padla

Danes sta v središču Ljutomera dve manjši zelenici ali manjša parka, kjer rastejo tudi precej visoka drevesa. Predvideno je, da bi ta prostor v celoti »opločili« (uredili kot velik pločnik), nekatera drevesa obžagali in zasadili nekaj novih, manjših vrst. S tem bi se tudi razkril pogled na preurejeno Mestno hišo. (Fotografija: J. G.)

Glavni trg v Ljutomeru, kakršen je bil leta 1902.

prisodila avtorjema Bogdanu Reichenbergu in Ivu Žnidariču, to je projektu »TRG I«, ter Edu Jalšovcu in Bogdanu Černetu, projekt »DINGO«.

oziroma izginila tudi vsa drevesa, kajti predvidena je zasaditev novih, nižjih vrst, nekatere sedanje pa naj bi le obžagali. In okrog tega predloga se bodo gotovo najbolj lomila kopja, saj bodo mnogi nasprotovali takšnemu posegu. Res pa je, o čemer govori tudi fotografija iz leta 1902, da na Glavnem trgu nekoč ni bilo zelenic in drevja, vsaj v neposredni bližini Mestne hiše ne. Tu so se namreč zbirali ljudje na zborovanjih in shodih. Tudi v prihodnje naj bi bilo tako, le da nameravajo urediti tudi parkirne prostore za avtomobile.

★ ★ ★

GOSPODINJE!

Če vam zamrzovalna skrinja toči ali ledeni, pokličite
IZOLACIJSKI SERVIS
F. HAJDINJAK;
Gornji Slaveči 6, Kuzma,
tel.: 55071
Popravilo z garancijo na vašem domu.

SREČEN BOŽIČ

posredno povezali tudi tržnico, ki se ji pravzaprav le reče tržnica, v resnici pa ne opravlja te funkcije in niti ni predvideno, da bi ta prostor urejali s tem namenom. Manjši del že, sicer pa naj bi tamkaj zgradili poslovno-stanovanjske objekte ter uredili parkirne prostore. Tako naj bi »tržnica« zares začela živeti.

JOŽE GRAJ

RITOBRISNIK

EDINI ČASNIK S PRAVIM IMENOM (pred uporabo nekoliko zmenčaj)

NE ŠKRABLI TAM KJER NE SRBI

Iz določenega mesta je prikapljala novica o tem, kako so si na zunanjem ministrstvu že zdavnaj omislili strategijo »nadgradnje« osimskih sporazumov. Najprej so zavrgli »moteči zgodovinski spomin«. Ko se je potem pokazala vizija »ravnega polja«, so Italijanom, ki so na kaj takega komaj čakali, namignili, da si bodo šli drug k drugemu v vas in da bodo odprli to diplomatsko konservo iz prejšnjega desetletja. Ko so to storili, so našli v konservi še manjšo konservo, v tej pa listič z napisom: NE PRASKAJ TAM KJER NE SRBI!

Naša stran sedaj mrzlično proučuje to sporočilo, Italijani, kot stari in prebrisani diplomatski mački pa so se odločili za igro mačke z miško. Z veliko vnebo iščejo naši po vsej Evropi lepilo, s katerim bi to famozno škatljo, ki se ji pravi Osimski sporazum, ponovno zalepili in jo dali nazaj na arhivsko polico. Pri tem zelo večje uporabljajo tudi polena. V zvezi s tem nam je zadnje čase vse bolj pri srcu takomenovana višegrajska skupina (Madžarska, Češka, Slovaška, Poljska), o kateri včasih sploh slišati nismo hoteli.

EXPRESS ZA PEŠTO?

Vozil bo novi vlak od Beltincev naprej do Lendave, potem pa nekoč morda tudi naprej. Zadevo je že požegal Državni zbor. Sobočani se bodo tudi vnaprej vozili samo do Puconcev.

PRVA VRANA – Pri nas baje kandidira tudi neka bela vrana, kra!

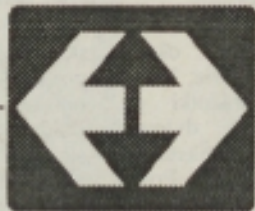
DRUGA VRANA – Sram jo bodi, kra, kra, kra!

BI RADI DENAR

Nič lažjega in enostavnega. Dajte v pisemsko ovojnico 10 tolarjev. Na listek napišite naslov svojega starega očeta (ne de, če je že med pokojnimi), naslovite na GYX p.p. 600p. Budina pri Meki in vrzite v najbližji poštni nabiralnik. Medtem, ko čakate na denar, lahko počnete kaj koristnega in pametnega.

O BESEDAH

GOLMAN – človek, se pravi moški, ki ima rad žensko goloto.
VREME – Počakajmo na jutri.

BAREX

export-import

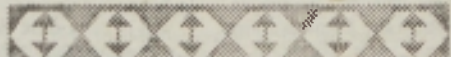
BAREX, d.o.o.

Trgovina s keramičnimi ploščicami in
sanitarno keramiko
Nemčavci 1 d (BTC)

daje kupcem **25-50%**
popust na določeno vrsto
keramičnih ploščic in sanitarne
keramike,

hkrati pa obvešča, da ima v zalogi širok izbor stenskih in talnih keramičnih ploščic priznanega španskega izdelovalca.

Cenjenim kupcem se zahvaljuje za
nakupe v iztekajočem se letu, in se
priporoča v letu 1995
ter želi vsem vesele božične praznike
in srečno novo leto

verovanja

Človek išče resnico

Iščite in boste našli, trkajte in se vam bo odprlo ...

Človek je bitje, ki neprestano išče, raziskuje, spoznava in gradi. Njegova pozornost ni usmerjena samo v materialni svet, ampak tudi na svet duha, na svet, ki človeka presega in se mu človek le s težavo približa, a vendarle spada v širši krog njegovega bivanjskega izkustva. Prav v tem resežnem svetu je človek vedno iskal zadnjo temeljitev svojega bivanja; v tem svetu je zaslutil zadnjo stvarnost vsega bivajočega - Boga. In Bog prihaja človeku v njegovem iskanju naproti. Ob srečanju človeka z Bogom se poraja religija. »

Množica verstev pohujšuje? Tako je zapisal Franc Perko v knjigi *Verstva v Jugoslaviji*, ki jo je 1978. leta izdal Mohorjeva družba, in nadaljeval: »Množica verstev v svetu množi koga pohujšuje. Nehote se sprašuje, kako je mogoče, da je toliko verstev, ki boga tako različno razlagajo in si med seboj nasprotujejo, če je Bog. Vzroki za to so mnogi. V veri gre za dojemanje in izražanje božje neskončnosti, ki je človek ne more nikdar do kraja zajeti. Potem je na vpliv človeške omejenosti in slabosti, vpliv raznolikosti ljudi, kultur, okolja in še vrsta stvari, ki povzročajo, da si človek oblikuje Boga po svoji podobi.«

Kot smo nedavno tega zapisali v intervjuju z direktorico urada za verske skupnosti, deluje v naši državi 26 verskih skupnosti, katerih imena smo takrat posebej navedli. V želji, da bi se javnosti, še posebej pa poslanci državnega zbora, ki bodo odločali o novem zakonu o verskih skupnostih, seznanili s to množico iskanj Resnice, je urad za odnose z verskimi skupnostmi izdal *Verstvo* Verske skupnosti v Sloveniji. V njej se predstavljajo 23 skupnosti, torej 3 manj, kolikor jih sicer deluje. Katoliška cerkev se ne predstavlja, ker je najbolj razširjena in zato poznana, po lastni odločitvi pa se ne predstavlja tudi Svobodna katoliška cerkev v R Sloveniji in Reformatorska krščanska cerkev v R Sloveniji.

V želji, da bralec, ki mu knjižica ne bo prišla v roke, ga pa iskanje Resnice drugače verujočim zanima, sem se odločil za tole popotovanje, v katerem pa ne bo zapisov o verskih skupnostih, ki so na našem območju svet na splošno znane, razen sem jih že predstavil v pisanju o župnijskih kronikah (katoliška, evangeličanska, židovska, biserstna, adventistična ...)

Slovenska starokatoliška cerkev

Starokatoliška cerkev je nastala zaradi neenotnosti na prvem vatičanskem koncilu v Rimu (1869-1870). Večje število škofov in telogov se namreč ni strinjalo s sprejetjem dogme o papeževi nezmotljivosti in dogme o brezmadežnem spočetju Marije. Prvi starokatoliški kongres je bil v Münchnu marca 1871. leta, kjer so sprejeli ustavo te cerkve, ki v prvem členu določa: »Katoličani, ki odklanjajo na tako imenovanem vatičanskem cerkvenem zboru v papeški buli 'Pastor Aeternae' novo postavljene nauke o nezmotljivosti papeža in njegovi vseobsežni oblasti nad vso Cerkvijo, tvorijo versko skupnost pod imenom Starokatoliška cerkev.«

Nauk te Cerkve:

1. Starokatoličani verujejo, kar so nekdanj verovali vsi kristjani. To je namreč vsesplošen katoliški nauk, kakor ga je učil Kristus in ga najdemo v evangelijih, apostolskih pismih in veroizpovedi prvih kristjanov.

2. Ne priznavajo dogme o nezmotljivosti rimskega škofa (papeža) in njegovem prvenstvu, primatu.

3. Bogoslužje in vsi obredi se opravljajo v živem narodnem jeziku.

4. Duhovnike in škofo volijo kristjani.

5. Cerkevno imetje upravljajo strokovnjaki po izvoljenih funkcionarjih.

6. Duhovniki in škofo se lahko poročijo.

7. Obiskovanje božje službe, prejemanje zakramentov in opravljanje dobrih del se priporoča, vendar k temu ne sme nihče nikogar biti pod pretnjo smrtnega greha.

8. Duhovnik ne sme zahtevati plačila za sv. mašo, delitev zakramentov itd.

9. Učesna zapoved ni obvezna, saj je bila vpeljana šele 1215. leta na lateranskem koncilu in nima osnove v Svetem pismu.

10. Vsaka narodna starokatoliška cerkev je samostojna in neodvisna od druge. Kot nasledniki apostolov imajo vsi škofo isto duhovno oblast.

Na temelju ekumenskega sodelovanja dobijo verniki te cerkve

duhovno pomoč tudi od drugih krščanskih cerkva.

Kristusova cerkev bratov v R Sloveniji

Začetek te cerkve je v prvih skupnostih, ki so jih postavili Kristusovi apostoli. V novem času pa je začetek te skupnosti leta 1720, ko so se oddvojili od luteranstva. Po »bratih« pa se je cerkev poimenovala 1828. leta kot dokaz, da v božji skupnosti ni večjih in nižjih. Gospod Jezus je rekel: »Eden je Bog in oče, eden je gospod in učitelj, vsi ste bratje med seboj.«

Verovanje sloni izključno na evangeliju Jezusa Kristusa in nauku apostolov. Evangelij je tudi njihov zakon in pravilnik v tej skupnosti. Drugih predpisov nimajo.

Verniki Kristusove cerkve bratov se sestajajo zaradi razlaganja Svetega pisma in skupnih molitev. Ne opravljajo in ne poznajo nobenih obredov, ker takega nauka naj ne bi bilo v evangeliju. Sestajajo se v navadnih prostorih. Otroke poučujejo v okviru svojih družin, starejše pa vodijo na skupne sestanke.

Ta cerkev nima skupnega poglavarja na tem svetu, ampak je vsaka skupnost krajevna (verska) skupnost, združeni pa so vsi v gospodu Jezusu Kristusu po njegovem evangeliju in duhu. Eden izmed bratov (članov cerkve) je odgovoren pred oblastmi.

Novoapostolska cerkev v R Sloveniji

Skupnost, ki jo je ustanovil Jezus Kristus, je bila pracerkev oziroma apostolska skupnost, saj so jo vodili apostoli. Ime novoapostolska cerkev pa pove, da je bila prvotna cerkev ponovno postavljena in od začetka 19. stoletja nadaljuje delo svoje predhodnice.

Nosilci duhovnih služb so možje najrazličnejših poklicev iz različnih družbenih slojev. Svoje poslanstvo opravljajo v večini častno, torej brez plačila. So poročeni in skrbijo za svoje družinsko življenje. Zunanja podoba bogoslužja je preprosta in slovesna. Duhovni služabniki oznanjajo evangelij v preprosti priidnji. Višek nedeljskega bogoslužja pomeni obhajanje svetega obhajila, ki sledi skupno izgovorjeni molitvi očenaš in odpustanju grehov. Posebni blagoslovi se podeljujejo ob konfirmaciji, zaroki, poroki ali jubilejnih obletnicah poroke.

Novoapostolski kristjan. Njegov verski cilj je priti v skupnost z Bogom očetom in njegovim sinom Jezusom Kristusom, kar pomeni, da želi in se trudi vreden dočakati dan Kristusovega ponovnega prihoda, bodisi še telesno živeč, bodisi kot duhovno bitje v predelih večnosti. Novoapostolski kristjan ne trdi, da je boljši od drugače verujočih; ima svoj cilj: biti deležen prvega vstajenja ob ponovnem prihodu Jezusa Kristusa; spoštuje vero drugih ljudi; ni zaslepljen fanatik, temveč realist; se trudi živeti po svoji veri; se svobodno udeležuje v družbenem življenju ter vestno in odgovorno izvršuje zaupane mu naloge v družbi, družini in na delovnem mestu.

V novoapostolski cerkvi imajo tri zakramente: sveti krst z vodo, sveto zapečatenje ali zapečatenje s svetim duhom in sveto obhajilo.

Svobodna katoliška cerkev

Je versko združenje, neodvisno od rimske ali kake druge stolice ali oblasti. Njeno naziranje je svobodno in katoliško, ki pa ga skuša spojit z najboljše svobodo uma in spoštovanja vesti posameznika. Zavzema se za popolno svobodo v tolmačenju veroizpovedi, svetega pisma in izročila, liturgije in vsebine nauk.

Svobodna katoliška cerkev ima sedem nauk

1. Bog je neskončen, večni ... On je samoobstoja, večna, živa in

ki predstavlja verski in zgodovinski zapis davnih ameriških civilizacij. Člani prav tako sprejemajo knjigi Nauk in zaveze in Dragocen biser, ki sta bili razodeti v 19. stoletju, kot božjo besedo. Vse te knjige predstavljajo sveta pisma in pričajo o božjem poslanstvu gospoda Jezusa Kristusa. Člani verjamejo, da je cerkev Jezusa Kristusa svetih iz poslednjih dni obnovljena po vzorcu prvotne Kristusove cerkve. O obnovitvi cerkve so zapisane prerokbe v Svetem pismu. Eden izmed prerokov iz Mormonove knjige: »Govorimo o Kristusu, ožnanjamo Kristusa, pričujemo o Kristusu in pišemo v skladu z našimi prerokbami, da bodo naši otroci vedeli, h kateremu viru naj se obrnejo za odrešitev od svojih grehov.«

resnična Eksistenca, ki daje življenje vsemu ...

2. Bog se manifestira kot trojstvo: Oče, Sin in Sveti duh ...

3. Človek je ustvarjen po sliki in podobi Očja ... On je iskra božanskega plamena ...

4. Kristus je venomer prisoten v svetu kot močna duhovna Prisotnost, ki vodi in vzdržuje svoje ljudstvo ...

5. Svet je oder, na katerem se uredničuje božji načrt ...

6. »Ti moraš ljubiti Gospoda, svojega Boga, z vsem srcem, z vso dušo, z vso svojo močjo in vsem svojim umom.«

7. Zakramenti: krst, sv. maša, odveza in odrešenje, sv. maziljenje, sv. zakon in sv. posvečenje.

Cerkev Jezusa Kristusa svetnikov zadnjih dni

To versko skupnost so ustanovili 1830. leta. Člani te cerkve so poznani pod vzdevkom mormoni.

Nauk cerkve je, da je Jezus Kristus božji sin. Njegovo rojstvo so napovedali Gospodov angel in množica nebeških vojske. Jezus Kristus je odrešenik sveta, mesija, zveličar vseh ljudi in edini posrednik med Bogom in njegovimi otroci.

Mormoni uporabljajo staro in novo zavezo Svetega pisma, prav tako pa tudi Mormonovo knjigo - dodatno zavezo Jezusa Kristusa,

jejo, da je bil Kristus, božji sin, uđlovečen v Jezusu iz Nazareta.

2. Bog Oče je Bog Abrahama, Izaka in Jakoba, vseh nebeških bitij, vseh duš in vseh ljudi. Verujejo v deset zapovedi, po katerih dosežemo življenje v Bogu.

3. Največji prerok vseh časov je bil Jezus Kristus iz Nazareta ...

4. Tudi po smrti Jezusa je govoril Kristusov božji duh po prerokih in prerokinjah ...

5. Verujejo, da je Gabriele von Wurzburg božja prerokinja za človeštvo tega časa ...

6. ... Kdor izkoristi čas zemeljskega bivanja in obžaluje težke grehe v Kristusu, prosi za odpustanje, sam odpusti, popravi škodo in tega ne stori več, se njegova duša ne bo več vrnila na zemljo, ampak bo šla v božje naročje.

7. Razodevajoči se Kristusov božji duh je prikladal v življenje Notranjo cerkev Kristusovega duha. Vsem ljudem, ki iščejo, se tam razodeva po ustitih prerokinje

8. ... Na temeljih Dela Jezusa Kristusa za vrnitev domov je osnovan razodevajoči se Kristusov božji duh - Univerzalno življenje. Ljudem je dal Notranjo pot, krščansko pot šolanja, ki vodi v najglobljo notranjost naše duše - v resnično življenje, v božje kraljestvo, ki je v notranjosti vsakega človeka. Verujejo, da bo vsaka očiščena duša prišla nazaj v božje kraljestvo, iz katerega je nekoč odšla kot čisto bitje.

9. Kot je nekoč Bog sklenil zavezo s svojim ljudstvom Izraelom, po Noetu in Mojzesu, tako je zdaj sklenil zvezo s člani praskupnosti Novi Jeruzalem v Univerzalnem življenju, ki je tako postala Njegova zavezna skupnost ...

niti koliko jih je. Poznamo le imena nekaterih in njihove naloge: Džebail (Gabriel), preko katerega je do Mohameda prišlo božje razodetje; Mikail (Mihael), ki skrbi za ohranjanje živih bitij; Azrail, angel smrti; Israil, angel, ki bo napovedal konec sveta, sodni dan.

Tretja resnica je verovanje v božje knjige, ki se ljudem posredujejo preko božjih odposlancev, preko meleka Džebaila. Označene so štirili Velike knjige, knjige: Tevrat (Tora) - Musi ali Mojzesu; Zebur (Stara zaveza) - Davudu (Davidu); Indžil (Nova zaveza) - Isi ali Jezusu in Kor'an - Mohamedu.

Četrta resnica je verovanje v božje odposlance, ki so izbrani med ljudmi, ki jim je Bog poslal oznanilo, da ga posredujejo ljudem. Bilo je več božjih odposlancev, tako da ne vemo niti, koliko jih je bilo in kdo vse so bili. V Kor'anu je omenjenih 25 imen, med katerimi so Adem, Nur, Ibrahim, Musa (Mojzes) in Mohamed.

Peta resnica je sodni dan; tisti dan, ko bodo ljudje odgovarjali pred Bogom za svoja dejanja na tem svetu. Tedaj bo človek soočen s svojimi dobrimi in slabimi dejanji in mu bo sodil Najpravičnejši sodnik - Bog. Četudi se človek varuje greha, lahko nekaj zagreši. Obrniti se mora k Bogu in se iskreno pokasati, prositi za odpustanje.

Šesta resnica je božja volja, ki jo moramo razumeti takole: Vsemogočni Bog je ustvaril vse, kar obstaja na zemlji in v nebesih. On določa zaporedja vsega dogajanja tu in tam. On je vzrok nad vsemi vzroki. Nihče ga ne more ovirati pri njegovi volji in delovanju. Kar On hoče, to biva; česar On ne želi, to se ne more zgoditi.

Pa še islamske dolžnosti. Ni dovolj samo verovati, treba je tudi nenehno in pravočasno islamske dolžnosti tudi izvrševati. Pet islamskih dolžnosti je: razodevanje vere, opravljanje predpisane molitve, postiti se v mesecu Ramazanu (30 dni), zekat - 2,5-odstotni davek za čisti dobiček in enkrat v življenju, če je to možno, obiskati Meko.

Pripadnik islama ima dolžnosti tudi do samega sebe: ohranjanje življenja in zdravja, zdravit se v primeru bolezni, delati in na ta način pridobivati sredstva za življenje, preučevati koristne nauke, obvladati strasti, izkoreniniti iz sebe vse slabe lastnosti, ki kvarijo čast in ugled.

Pravoslavna cerkev v Sloveniji

Med nami pa živijo tudi pripadniki srbske oziroma makedonske pravoslavne cerkve. Ti se v knjižici *Verske skupnosti v Sloveniji* niso predstavili s svojimi dogmami, zato nauk pravoslavcev črpam iz Perkov knjige *Verstva*.

Katoliško in pravoslavno cerkev družijo skupna krščanska dediščina prvega tisočletja, vendar so že tedaj nastale razlike v disciplini, to je v načinu cerkvene ureditve in raznih predpisih, razlike v obredih in nekatere teološke razlike. Pravoslavne cerkve se držijo stare pravne ureditve, ki temelji na predpisih prvih cerkvenih zborov, zlasti pa trulanske sinode iz leta 692. Skupnega vrhovnega organa pravoslavne cerkve nimajo, carigrajski patriarh uživa le častno prvenstvo. Škofje imajo isto vlogo kot v katoliški cerkvi. Pravoslavni duhovniki so navadno poročeni. Pravoslavna cerkev uporablja v bogoslužju bizantinski obred. Pri bogoslužju uporabljajo največkrat liturgijo sv. Janeza Zlatoustega, na določene dneve pa tudi liturgijo sv. Bazilija Velikega. Rabiyo kvašen kruh; obhajilo vedno delijo pod obema podoboma. Zakrament birme podelijo redno takoj po krstu, prav tako tudi obhajilo. V cerkvi gleda pravoslavna teologija odrešenjsko skrivnost, v kateri se na nek način nadaljuje skrivnostni spoj božjega in človeškega, ki se je začel v bogočloveku Kristusu. Cerkev podarja vlogo sv. duha v cerkvi in tudi vloga evharistije. V duhu pravoslavne teologije se za posameznika sicer zaključuje doba zasluženja ali krivde s smrtjo, toda odrešenjski proces traja vse do poslednje sodbe. Duše so v prednebesih ali predpeklju, od koder jih še vedno more rešiti molitev Cerkve. Pravoslavci častijo svete podobe oziroma ikone, ki jih je vsepolno po cerkva. Po njihovem verovanju ikona ni le tisto, kogar predstavlja, ampak so Kristus, Marija ali svetniki v ikoni resnično duhovno pričujoči. Pravoslavne poznano tudi po tako imenovani »slavi«. Gre za zavetnike srbskih pravoslavnih družin. Slava je povezana z vrsto domačega verskega obredja.

Prva resnica je najširšem smislu pomeni: Bog je in obstaja. Bog je eden, Bog je od vekomaj, ker ni bil ustvarjen; bog je vekomaj, ker ne bo izginil; Bog ni ničemur in nikomur podoben; Bog obstaja sam po sebi, ker ni od nikogar odvisen; Bog živi svoje večno življenje; Bog vse ve, Bog vse sliši, Bog vse vidi, Bog vse stori s svojo voljo; Bog je vseomogočen; Bog govori s svojo božansko govorico in Bog vse ustvarja, ohranja in razgrajuje.

Druga resnica je verovanje v božje meleke, nevidna duhovna bitja. Ne vemo, kakšni so videti,

Pripravljen: ŠTEFAN SOBOČAN

ne zgodi se vsak dan

Moskva se vedno bolj uveljavlja kot svetovno modno središče. Na tamkajšnjem festivalu mode so domači kreatorji predstavili modele, ki se jih ne bi sramovali niti na modnih revijah Pariza in Milana. V središču pozornosti je bil Valentin Judashtin s svojo kolekcijo Katarina velika. Že ime pove, da je navdih iskal v razkošju nekdanjega ruskega carstva. Drugo vprašanje je seveda, kaj naj potomke nekdanjih tlačank počnejo s takimi oblačili. A pri visoki modi je to tako in tako odveč.

Avgusta lani so v altajskem pogorju našli 2500 let staro mumijo 23-letne ženske. Znanstveniki, ki so bili odkritja bržkone veseli, napovedujejo, da jo bodo rekonstruirali. Na posnetku: Vladimir Kozelcov, strokovnjak moskovskega centra za biološke vede, se je lotil dela.

Protestno križanje

Sporazum med Izraelci in Palestinci, po katerem so slednji dobili v upravo območji Gaze in Jeriha v Izraelu, ni navdušil tamkajšnjih izraelskih naseljenecv. Tudi na območjih, ki so ostala pod izraelsko oblastjo, so zelo poostriili varnostne ukrepe. Eden od razjarjenih Izraelcev je protestiral tako, da se je obesil na križ in polil s paradižnikovo mezgo, da bi bilo vse skupaj učinkoviteje. S svojim spektaklom je prišel v časopise... več pa ni dosegel.

Brez dima in pepela

Ameriški proizvajalec tobakovih izdelkov je našel pot k spravi med kadilci in nekadilci. Naredil je cigareto, ki nima ne dima ne pepela. Kako deluje cigareta aclipse? Kot pri filtriranju kave, kjer vrela voda teče prek zmlete kave in dobi aromo.

Tobak v novi cigareti ne tli, ampak ga segrevajo. Vroči zrak gre skozi tobako-glicerinsko mešanico. Pare prenesejo okus tobaka in nikotin v kadilčeva usta. Vprašanje je seveda, ali se bodo kadilci navdušili za takšno brezdimno kajenje.

Usmrtitev v živo

Februarja prihodnje leto bodo lahko Američani na svojih malih zaslonih v živo spremljali usmrtitev dvojnega morilca na električnem stolu.

K usmrtitvi je povabil televizijske snemalce neki sodnik v ameriški zvezni državi Ohio z naslednjo obrazložitvijo: »Če ljudem pokažemo eksekucijo, jim bo jasno, da storilce kaznujemo hitro in zanesljivo.«

Spi 23 ur na dan

Linda Warnetto iz Dolutha (ameriška zvezna država Minnesota) boleha za zelo redko živčno boleznijo: njena organizem potrebuje kar 23 ur spanja na dan.

Njen mož Merle je navdušen: »Kljub vsemu je Linda fantastična žena in mati. V tisti uri, ki jo vsak dan prebudi, čisti in kuha, skrbi za otroke in telefonira svoji materi.«

Ta spalna bolezen pa ima vendarle svojo pomankljivost: do seksa je ženska le vsakih štirinajst dni. Njen razumevanje mož jo zagovarja takole: »Več pri njej ni mogoče doseči, kajti Linda se zelo hitro utruji.«

Reklamacija (II.)

Detetex otroška konfekcija
Spodnji Osrednjek

Murska Sobota, 15. 1. 1988

Spoštovana Mimica Skok!
Zahvaljujemo Vam se za novoletno voščilo, tudi mi Vam želimo čim več zdravja. Žal je prišlo do pomote, ki jo je verjetno napravila Vaša ekspedit. Namesto dveh parov otroških žabic, kot je bilo v spremnem pismu, smo prejeli šest parov otroških hlačk, ki jih naša Pika še ne more porabiti, saj so izdelane za veliko večjega otroka.

Lepo pozdrave vam pošilja
Milan in Milka Smrekar

Milan in Milka Smrekar
Murska sobota, Ježeva 5

Spodnji Osrednjek, 23. 2. 1988

Spoštovana Milan in Milka!
Žal je prišlo do težkega nesporazuma, ki ga je zagrešil nevestni delavec v našem ekspeditu. Nimam več besed, s katerimi bi Vam opravičila. Sama pa sem bila nekaj časa odsotna, ker sem morala opraviti cel niz zdravniških pregledov.

Lepo Vas pozdravi
Mimica Skok

Detetex, Spodnji Osrednjek

Murska Sobota, 13. 3. 1988

Spoštovana Mimica!
Žabice smo prejeli, ponovno ste potrdili, da je Vaše podjetje zares solidno. Žal pa smo medtem že kupili več parov zimskih žabic za našo Piko. Prosili bi Vas, če bi nam zaradi zamenjave zimskih žabic za poletne. Upava, da boste najino razumeli, saj je končno prišlo do nesporazuma zaradi višje sile. Priznane pozdrave Vam pošilja
Milan in Milka Smrekar

Milan in Milka Smrekar
Murska sobota, Ježeva 5

Spodnji Osrednjek, 24. 3. 1988

Spoštovana Milan in Milka!
Popolnoma razumem vašo željo, saj bi bilo nemogoče pričakovati, da toliko časa čakate na naš odgovor. Pošiljam vam dva parova poletnih otroških žabic št. 3. Ker so cenejše, Vam pošiljam po 55 din po pošti.

Lep pozdrav
Mimica Skok

Detetex, Spodnji Osrednjek

Murska Sobota, 7. 3. 1988

Spoštovana Mimica!
Prav nerodno nama je, spet Vas nadlegujeva. Kot vedno Vam Vaše podjetje izkazalo za solidno. Velika zasluga za to, da ste verjetno prav Vam. Naša Pika je medtem tako zrastle, da ne more več obleči žabic št. 3, zato Vas prosiva, da nam pošljete št. 4. Kako ste kaj z zdravjem?

Lepo pozdrave Vam pošilja
Milan in Milka Smrekar

Milan in Milka Smrekar
Murska Sobota, Ježeva 5

Spodnji Osrednjek, 25. 3. 1988

Spoštovana Milan in Milka!
Priznam, da se mi v moji dolgoletni delovni dobi še ni zgodilo kaj podobnega, vedno sem bila vestna in sem takoj opravila svoje delo. Žal me je bolezen ponovno odtegnila za dlje časa z delovnega mesta. Danes sem prvič po treh mesecih prišla nazaj na delo. Česar sem se lotila, je bila Vajina reklamacija. Medtem je preteklo toliko časa, da ne vem več, kaj bi Vam poslala. Prosim, sporočite kaj potrebujete.

Lepo pozdrave
Mimica Skok

(Se nadaljuje v
Borivoj 1988)

Note dražje kot violina

Za originalnim notnim zapisom Schumannove druge simfonije je med drugo svetovno vojno izginila vsaka sled. Note so našli šele pred kratkim in pri ugledni britanski avkcijski hiši Sotheby so to odkritje ocenili za eno najpomembnejših na glasbenem področju. Schumannov rokopis bodo prodali na dražbi. Računajo, da bodo zanj iztržili več kot 1,3 milijona dolarjev. Seveda so pri Sothebyju so tudi preizkusili, kako zveni druga simfonija v originalu. Zazvenela je na violini, ki jo je mojster Stradivari izdelal daljnjega leta 1696.

To violino bodo prodali na isti dražbi, a bo prinesla le kakega pol milijona dolarjev.

zvezde vam kažejo

OVEN

Ona: Če boš poskušala na vsak način ugoditi prijateljični želji, se bo vse skupaj karseda slabo končalo. Vedno znova se spuščaš v stvari, ki se ti sploh ne tičejo in kjer lahko ustvariš le še večjo zmedo.

On: Če boš neko preizkušnjo dobro prestal, se ti bodo odprla marsikatera vrata, ki so ti bila do sedaj zaprta. In to tako na poslovnem področju kot tudi v povsem zasebnih zadevah. Torej se ti res splača potruditi!

Ona: Končno se boš uspela sprijazniti z dejstvom, da tvoja čustva niso tako izjemna, kot bi si želela. Je že res, da boš imela splošno manjše težave, vendar se boš kaj kmalu znašla in uspela.

On: Navdušenje te bo zaneslo na povsem negotova pota, a se bo vse skupaj izteklo na najboljši način. Poslovni uspehi se bodo pokazali malo kasneje, vendar se ti tudi sedaj ni potrebno prav nič bati.

Ona: Imelo te bo, da bi storila nekaj, kar te zelo mika, a je zate trenutno povsem prepovedano. Doletela te bo popostrebitv in ljubezni, ki ti zna prinesiti še kaj več, kot pa samo prehodno avanturo.

On: Spoznal boš, da si v bistvu šele na začetku poti in da je vse še pred tabo. Nekdo ti bo vrnil nekdanjo uslugo in ti s tem veliko pomagal. Potrebno pa bo še veliko dela, preden se bodo začeli kazati pravi rezultati.

Ona: S teboj je pogosto tako, da te šele neprijetno razočaranje uspe privedi na pravilno pot do uspeha. Razmisli raje in se naslednjic poskusi učiti predvsem na tujih in ne svojih napakah.

On: Pismo, ki ga pričakuješ, bo sicer prišlo, a bodo novice drugačne, kot predvidevaš. Nikakor ti ne bo uspelo preboleti zadeve, ki se ti je ponesrečila, a to še ni vzrok, da bi ostal sam in jezen na vse okoli sebe.

LEV

DEVICA

TEHTNICA

ŠKORPIJON

Ona: Misliš si že, da je vse skupaj pozabljeno, pa se bo kar naenkrat v tebi ponovno prebudilo čustvo, ki ga boš le težka krotila. In da bo vse skupaj še zanimivejše, se bo podobno godilo tudi nasprotni strani.

On: V družini se ti bodo stvari počasi uredile, pa tudi težavam bo prišel konec. Dobro bi bilo, če bi tu in tam pomislil tudi na svoje prijatelje, saj se ti lahko v nasprotnem primeru vse skupaj precej čudno obrne.

Ona: V zapleteni osebni zadevi se boš ravnala predvsem po svojem občutku, čas pa bo povedal, ali je bila ta odločitev prava. Toda nikar se preveč ne zanašaj na svojo srečno zvezdo, raje si srečo prisluži.

On: Prijetna neznanka ti bo pokvarila sicer mirno življenje, v prihodnosti pa še marsikaj več. Zavedaj se, da se nekdo s tem ne bo hotel strinjati, pa najsi bodo tvoji argumenti še tako prepričljivi.

Ona: Vse boš stavila na eno samo karto, čeprav nisi povsem prepričana, ali bo dobiček res tolikšen, da bi te zadovoljil. Toda star pregovor pravi, da imajo »norci« srečo, pa se bo to izkazalo tudi v tvojem primeru.

On: Vse bo še dobro, le pohiteti bo treba. Tvoji načrti so povsem uresničljivi, toda za to je potrebno še kaj več kot samo dobra volja. Prijatelj ti bo ponudil finančno pomoč, o kateri se splača podrobneje razmisliti.

Ona: Ne poskušaj spreminjati življenjskih navad, saj boš kmalu naletela na osebo, ki te bo prav zaradi njih kovala v zvezde. Predvsem pa hodi naokoli z odprtimi očmi in ušesi, kajti nekaj se bo zgodilo.

On: Izkoristil boš ponujen namig, a se boš pozneje še pošteno kesal. Saj ne, da bi ne bilo prijetno, a je že tako, da brez težav v zadnjem času enostavno ne gre. Obisk pri zdravniku ti bo precej pomagal, zato nikar ne omahuj.

STRELEC

KOZOROG

VODNAR

RIBI

Ona: Čeprav ti ne bo šlo tako, kot si si zamislila, se bo na koncu vendarle izkazalo, da si imela popolnoma prav. Partner ti bo priredil prijetno presenečenje, ti pa mu boš vrnila na najlepši možni način.

On: Vse prevečkrat si zadajaš skoraj nemogoče naloge, pozneje pa se zaradi tega predajaš melanholiji. V prihodnjem obdobju se raje posveti realnim ciljem, ki jih vidiš, da se sreča lahko nasmehe tudi tebi.

Ona: Nikakor ne moreš pozabiti tistega, ki si ga po neumnosti izgubila. Konec tedna boš izvedela informacijo, ki ti bo pomagala do ponovnega zblizanja. Paziti pa ne boš vsega skupaj ponovno pripeljala v slepo ulico.

On: Zaradi stvari, ki si jih naredil, te nekdo občuduje, ker pa si priznal tudi svoje napake, je to le še dopolnil tvoj dobi vtis. Sprejmi povabilo, saj se ti obeta nekaj česar doslej še nisi doživel. Le tako naprej!

Ona: Skrajni čas je že, da si temeljito izprašaš vse in dokončno razčistiš, kaj v resnici pričakuješ. S partnerjem se boš zapletla v precej neprijeten prepir, ki pa se bo končal veliko bolje, kot boš pričakovala.

On: Zdravstvenim težavam se bodo pridružile še finančne. Zaradi nepredvidenega dogodka boš morala kar precej seči v žep in to se ti bo še dolgo poznalo. Če partner lahko kaj posumi in že bodo tu težave.

Ona: Dolgo si bila prepričana, da si neobčutljiva za ljubzenske težave, sedaj pa se bo izkazalo popolnoma nasprotno. V trenutku, ko bo tvoje hrepenenje največje, se ti bo vse skupaj kar naenkrat porušilo.

On: Pripravljen si na marsikaj, vendar bodo dogodki prihodnjega tedna docela presegle tvoja pričakovanja. Toda kar brez panike, saj se ti obeta le dobro, še posebno pa bodi pozoren na ljubzenske premike.

za vsakogar nekaj

Lučke veselja

Decembra prižgimo sveče: drobnji plamen je kot

žarek upanja, ki razsvetli zimsko temo, kot napoved svetlega praznika in bližajoče se pomladi. Svečke, lučke za praznike pripravimo na veliko načinov. Enega od načinov vam prikazujemo.

Veje povežemo v butaro. Na vrhu jih nekoliko izvotlimo. V izvotljene dele zatakamo enostavne bele sveče. Butaro povežemo z zlatim trakom. Postavimo jo na negorljiv podstavek in pazimo, da sveče ne dogorijo preveč. Svečke in lučke torej lahko pripravimo na nešteto načinov. Pokažite še vi svojo spretnost in presenetite prijatelje.

Pravila obdarovanja

Obdarovanje za praznike je lahko zabavno, če začnemo izbirati pravočasno. Poigramo se z domišljijo, drobna pozornost je največ vredna. Seveda je posebno pomembno, kako dati darilo in kako ga sprejeti. Vedeti moramo tudi, kaj komu podariti in česa ne. Praznika, ki sta pred nami, božič in novo leto, sta ena najlepših, zato si z darovanjem ne povarimo obeh. Nekakšna pravila pa vendarle so, zapomnimo si jih.

Obdarovanec mora čutiti, da je bilo darilo zanj izbrano skrbno in z veseljem.

Sploh ni potrebno, da bi nam darilo aranžirali v cvetličarni; na voljo je toliko lepega darilnega papirja, da ga zlahka zavijemo sami. Če se odločimo podariti perilo ali nogavice, namenimo tak dar le ožjim družinskim članom ali res dobrim prijateljem.

Tudi denar podarjamo le izjemoma, v ozkem družinskem krogu. Damo ga v odprto pisemsko ovojnico.

Nikoli ne darujemo preveč dragocenih stvari; človeka, ki mu je darilo namenjeno, spravimo v zadrego in naložimo mu skrb, da nam mora podarjeno vrniti v še večji vrednosti.

Nekoč je bila okrašena smreka ob božiču nekaj najlepšega in nepozabnega. Posebna je bila zato, ker je razveseljevala otroke, zanje sta bila praznični večer in pisano okrašena smreka nekaj najlepšega v življenju. V današnjem svetu pa je vse drugače, odrasli se smreki največkrat odrečejo. Namesto nje postavijo na primer mesto božični aranžma. Če boste med tistimi, ki boste božične praznike praznovali sami, si omislite aranžma iz materialov, ki so vam pri roki.

Steklenička žlahtnih vonjav

Ko iščemo primerno darilo, se nam misli pogosto ustavijo pri parfumi, vendar si nekako ne upamo kupiti stekleničke, v kateri se skriva prelep vonj. Kaj če obdarovanki ne bo všeč? Pri izbiri in odločitvi si pomagamo z nekaterimi splošnimi pravili, ki veljajo v svetu dišav. Parfum je lepo darilo za ženo, mater, prijateljico pa tudi za moške, če se radi dišavijo. Kdor parfum izbira, mora vedeti marsikaj. Pri ženskih parfumi ločimo tri velike skupine: cvetličnega, orientalskega in chypre. Ko kupujemo

parfum, moramo razmisliti kakšne lastnosti ima obdarovanka. Polovica od kakih sedemsto znanih vonjav diši po cvetlicah, na primer Chloe, Chanel 19, Kenzo. Cvetlični parfum pristaja vedri ženski, ki se rada zabava in uživa življenju. Orientalne vonjave se podajajo resnobni, zamišljeni in skrivnostni ženski, ki rada priključne svoji notranjosti. Parfum iz skupine chypre, na primer Armani, Montana, Gem in drugi, imajo rade odločne in stvarne ženske, z obema nogama trdno na tleh.

Kuhajte z nami

Novoletna rezina z lešniki (velik pekač)

10 rumenjakov in 21 dag sladkorja v prahu penasto umešamo. Dodamo 10 dag zmečane čokolade in z mešanjem maso poenotimo. V posebni skledi zmešamo 27 dag sveže praženih oluščeni in zmletih lešnikov in 6 dag moke, ki smo jo presejali skupaj s kavno žličko (ne zvrhano) pecilnega praška. Tako pripravljeno mešanico istočasno s trdo stepenim snegom iz 10 beljakov rahlo zmešamo z maso iz rumenjakov in sladkorja. Vlijemo v pomaščen in pomokan pekač in spečemo pri srednji temperaturi. Ohlajeno prerežemo na dva enaka dela. Prvo polovico premažemo s kremo in z drugo polovico pokrijemo. Glaziramo s čokoladnim ledom. Ko se strdi, pecivo narežemo na manjše kocke, ki jih lahko ponudimo v papirnatih skledicah.

Priprava lešnikov:

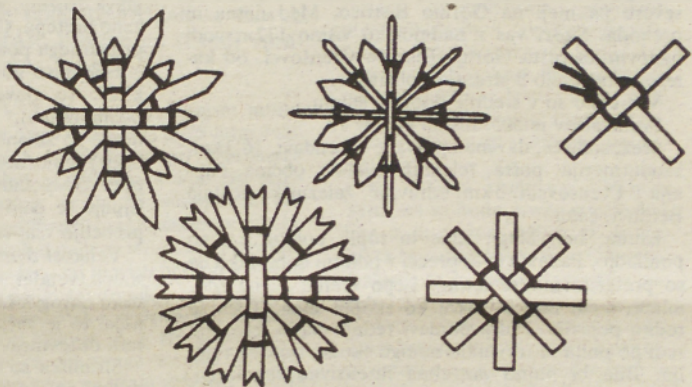
Lešnikom odstranimo prvo trdo luščino (take običajno že kupimo). Damo jih v suho kozico in pri višji temperaturi med mešanjem s kuhalično pražimo, da tanka svetlorjava kožica poka in se lušči. Tedaj usujemo lešnike na grobo krpo, jih ovijemo in drgnemo z rokami, da se lešniki med seboj luščijo. Ko je oluščeni približno tri četrti plodov, jih lahko zmeljemo in uporabimo.

Krema za nadev:

1/2 l mleka, 1 vaniljev puding, 3 žlice sladkorja skuhamo in ohladimo. Penasto umešamo 15 dag surovega masla. Skrbimo, da sta spenjeno maslo in puding vsaj približno enako hladna. Med mešanjem puding po žlicah dodajamo maslu, da se krema poenoti. Cilka Sukič

Okraski za lepo drevo

Posebno veselje otrokom in odraslim bodo okraske, ki jih bomo izdelovali sami iz papirja, slanega testa, iz slame ali drugih materialov. Mi vam ponujamo izdelovanje slamatnih zvezd.

Naraven in lep okrasek so slamatne zvezde. Slamice namočimo za 2 do 3 ure v vročo vodo. Pripravimo plast časopisnega papirja in nožek za rezanje. Izberemo dve enako debeli slamici in ju odrežemo, da sta tudi enako dolgi. Z (zlati) nitko ju povežemo v križ (1). Naredimo še en križ in ga položimo prek prvega, krake pa prevežemo z nitko, ki jo prepletamo enkrat zgoraj, enkrat spodaj (2). Naredimo še en element z osmimi kraki. Če izbiramo krajše in daljše, ožje in širše slamice, nastanejo drugače oblikovane zvezde. Poskusite!

SESTAVIL MARKO NARAPST	SODOBNI SLOVENSKI DRAMATIK SATIRIK	VAROVALNI OKLEP PRI SABLJANJU	KRSTA	TROJANSKI PLEMENI JUNAČE ENDE	GOVEJA SAMICA DO PRVE TELTIVE	SPRETNOST V RAZPRAVLJANJU	LEVI PRITOK INNA
DELAČEC V APRETURI							
JUŽNO-AMERIŠKI KAVBOJ							
UMETNA SMOLA ZA IZOLATERJE							
PISEC ESEJEV							
RADIO-TELEVIZIJA				COURTIS TONY GORA V JULIJU			POKLON DARILU
TREMOLO				POKRALJI EGIPTA PTICA UJEDA			
ODGOVORNAJE PRI JEDI					KARLI ARHAR JAPONSKI CESAR		
IZVAJALEC ANKITE							
FOSFOR		OSEBNI ZAMERK ČESKO M. IME				AMERIŠKI TENISKI IGRALEC COURIER	ETIOPSKI GOSPOD
OKOSTJE GLAVE							
GRADBE NI MATERIAL OBLIKOVAN V PLOŠČE							
IGRALEC RADO POLIC					PRITOK RUDOLFO-VEGA JEZERA		

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE – Vodoravno: sopran, flutrid, risbica, Aktajon, Ga, teta, I, koc, stas, Asa, tartrat, Iia, Aba, kemizem, anemona, Ti, Ran.

Dišave

Po stanovanju se širijo praznične vonjave: vanilija in cimet, pomaranča lupinica in nageljnovi žbice. Diši kot v dobrih starih časih po božiču, po vselem pričakovanju, po miru in ljubezni.

Dišavni krožnik ali skledo pripravimo iz pomaranč in jabolk. Pomaranče pretakemo s klinčki: s petilko naredimo v lupini luknjico, vanjo pa vtaknemo nageljnovi žbico. Čim bolj

na gosto, tem močnejši bo vonj. Čim bolj domiselno, tem lepši bo krožnik.

Pomešamo posušene pomarančne in limonine rezine, cimetovo skorjico, lovorjev list, zvezdasti janež. Rezine naredimo tako, da limono in pomarančo zrežemo na tanke kolobarje, zložimo na papir in sušimo v pečici. Nasvet: če želimo v stanovanju še izrazitejši božični vonj, kupimo aromatično dišavno olje in lučko, ki sodi zraven. V lučki nad plamenom sveče segrevamo mešanico dišavnega olja in vode.

Glasbene lestvice

NAJBOLJŠIH SEDEM TUJIH SKLADB NA MURSKEM VALU NSTSNMV

1. COTTON EYE JOE – Rednex
2. KNOW BY NOW – Robert Palmer
3. TURN THE BEAT AROUND – Gloria Estefan
4. RUN AWAY – M. C. Sar & The Real McCoy
5. BLIND MAN – Aerosmith
6. REGULATE – Warren G.
7. AN ANGEL – The Kelly Family

PREDLOGI:

1. ALL I WANT FOR CHRISTMAS IS YOU – Mariah Carey
2. ZOMBIE – Cranberries
3. OUT OF TEARS – Rolling Stones

LESTVICA SLOVENSKE ZABAVNE GLASBE 7 VELIČASTNIH

1. MLINAR NA MURI – Chateau
2. NE BOM TE PUSTIL SAME – Pop design
3. SAMO SE TEBE IMAM – Andrej Sitrč
4. VSE BI DAL – Royal Flash
5. TRALALA TRALALI – Agropop
6. OBETAJOČI VETERAN – Dušan Uršič
7. V MESEČINI CHA CHA CHA – Magnet

PREDLOGI:

1. PODARIMO POLJUB – Avia band
2. TI SI MENI VSE – Zasavci
3. OBRNI, OBRNI – Vlado Kreslin

LESTVICA NARODNOZABAVNE GLASBE S KRŠČAKOM, CEKRON PA Z MARELOF

1. SREČA JE – Zasavci
2. NAJLEPŠA LETA – Fantje izpod Vurberka
3. MOJA MAM'CA – Ans. Stanka Mikole
4. MOJA SLOVENIJA – Ans. Janeza Goršiča
5. MUZIKANT – Ans. Lojzeta Slaka
6. VSAKO LETO LE EN MAJ JIMA – Ans. Franca Pročarja
7. NA HRIBČUKU STA ŽIVELA – Ans. Toneta Čučka

PREDLOGI:

1. NA BREGU MURE – Slovenskogoriški kvintet
2. ORLEK KRAŠKI – Franc Korbar z ansambлом
3. SAVINJSKA DOLINA – Ans. Slovenija

Izpolnjene kupone pošljite do četrtega, 29. decembra 1994, na naslov: Murski val, Slovenska 41, 69000 Murska Sobota, za glasbene lestvice.

Kupon št. 51

Glasujem za skladbo:

- tuja
- domača
- narodnozabavna

Ime in priimek ter naslov

Socialnomedicinska podoba nekaterih prekmurskih vasi v 30. letih

Prim. dr. Jože Zadravec

3

Karakteristika: Posebnost vasi je kretenizem. Vzrok: bedno življenje in medsebojna ženitev, redkosti gre po nevesto iz vasi, potem golšavost, vzrok podnebne razmere in sestava tal. Beda je že prišla ljudem v kri in meso. Niti se več ne trudijo, da bi stvar izboljšali. Bede je krivo tudi veliko število otrok. To opravičujejo s tem, da potrebujejo delavce, čeprav jim otroci umirajo od lakote. Higijenske razmere so zelo slabe. Šola premalo skrbi za higijensko-prosvetni napredek. Šol. upravitelj je naprednega mišljenja, zato nima z ljudmi, ki so izključno versko usmerjeni stikov, razen s par kmeti, njegovimi somišljeniki. Otroci so ali zelo nadarjeni ali duševno zaostali. Srednji potni ni. Bolezni: jetika, trahom, griza. Stanovanja so slaba. V sobi z 1 ali 2 posteljama spi do 10 ljudi. Spijo na tleh, ki so ilovnata. Stanovanja so vlažna in jih ne zračijo. Drv nimajo. Otroci pridejo pozimi v šolo že ob sedmih, da se ogrejejo. Kruha je malo. Oblike ni. Oblast naj bi prepovedala poroko tistim, ki nimajo eksistenčnega minimuma, saj pride ženin k poroki z izposojeno suknjo. Prisiljeni so beračiti. Golšavosti je sedaj manj, ker jih je bilo mnogo operiranih. Tesno so lepi fantje in lepa dekleta ali pa praver nasprotje. Prej je bilo še več kretenov. V primerjavi z drugimi vasi jih je najmanj v Franciji. Nezakonskih otrok ni mnogo, ker se mladi poročijo, s 16 ali 17 leti. Manjka za ženitev, pri duševno manj razvitih še posebno. Prebivalci okoliških vasi jih imenujejo »mešički dundečki«. Tesno izboljšanje ob pomoči gmočnih razmer je prvi pogoj duševnega izboljšanja. Pri družinah se opazi, da so otroci zelo nadarjeni, mlajši, ki morajo stradati, pa so zaostali.

Srednja Bistrica

se razprostira na levem bregu Mure; je ravninska sklenjena vas, na jugu obdana s travniki in polji, na severu pa meji na Gornjo Bistrico. Med njima ni prehoda. Skozi vas z nadmorsko višino 172m vodi banovinska cesta Gornja Bistrica-Črenšovci, od katere se odcepijo 3 stranske, občinske.

Vse ceste so v srednje dobrem stanju.

Prebivalcev je 505, hišnih števil 73.

Srez, sodišče, davčna uprava je v Lendavi, 16,3km. žandarmerija, pošta, telegraf, telefon, občina, župnija v Črenšovcih, 3km, zdravnik, železniška postaja Beltinci, 8km.

Klima: bolj blage zime in topla poletja z lepo pomladjo. Padavin je tu precej v poletni dobi, tako da so pretežno mokre letine. Lepo vreme začne spomladi, sredi marca, takoj ko skopni sneg. Toča se redko pojavlja. Mura poplavi redno vsako leto, naredi po polju in travnikih mnogo škode, odnaša zemljo. Bila bi nujno potrebna intenzivna regulacija. Zemlja je peščena, zelo rodovitna, a bolj slabo obdelana. Po dežju voda ne ostaja na površini. Movčirja so le ob Muri. Največji kmet ima do 15 oralov zemlje; takih je 5; 5-10 oralov zemlje ima kakih 10 družin, drugi imajo izpod 5 oralov. Družin brez lastne zemlje je okrog 18. Pri hiši je več družin: poroči se hčer, z možem ostaneta v hiši, isto sin s svojo ženo. Cena enega orala zemlje okrog leta 1924, 1925 je bila 25.000 din, danes 12.000 din.

Za 5-člansko družino, da srednje živi, je treba do 8 oralov zemlje ali v denarju 1500 din mesečno.

Od kulturnih rastlin uspeva najbolje koruza, pridelava se 60%, manj se pridelava pšenice, rži, krompirja, še manj pa ajde, prosa, repe, pese, tudi deteljo in oves gojijo. Vse to se porabi v glavnem doma.

Živinoreja je dobro razvita, vendar je primanjkuje; največ je govedoreje. Povprečno ima družina 2-3 krave, da lahko orje, in nekaj mlajše živine za izrejo. Prevladuje svetloisasta pasma (seleksijsko društvo v Črenšovcih, kjer so včlanjeni ti vaščani). Konjereja propada kot povsod, tako da je v vasi danes okrog 3 pare konj, in sicer je več družin z 1 konjem. Srednje sta razvita svinjereja in perutninarstvo; tu se pojavi večkrat kaka nalezljiva bolezen: kuga, rdečica. Ljudje zelo redko ali pa sploh ne kličejo žvinozdravnika zaradi pomanjkanja denarja, ampak so v ta namen izvežbani nekateri vaščani, ki v skrajni sili pomagajo s svojim večjim ali manjšim znanjem.

Sadjarstvo je srednje razvito. Na boljše prodajne sorte se ne da mnogo, sploh pa umne sadjereje ti ljudje, kot po veliki večini tudi drugod po Prekmurju, ne poznajo.

Vinograde ima nekaj družin na Štajerskem okrog Ljutomeru ali v lendavskih goricah.

Gozdovi so dobro razviti ob Muri, a niso last vaščanov, nego beltske grofice Zicsy. Drva odslužijo z delom. Težak dobi na dan 10 din in hrano.

Obrtniki: 1 kovač, 1 mizar, 1 kolar, 2 čevljarja, 1 trgovec in 1 gostilničar. Vas je precej siromašna in gosto naseljena, zato ljudje gredo v tujino za kruhom, in to najboljše delovne moči. Največ jih gre v Francijo, manj v Nemčijo, tudi sezonsko delo je na prvem mestu. Doma ostanejo največ le otroci do 14. leta in starejši. Povprečno je pri vsaki družini 6-7 otrok. Mnogo je družin, kjer je 10-11 otrok, imajo komaj do 3 orale zemlje. Žene tu redko abortirajo. Mož je glava družine, vse mu je podrejeno. Zgodi se tudi, da ženo pretepa. Opaža se razkroj družine. Pri ženitvi so primarnega pomena materialna sredstva.

Hiše niso posebno velike, grajene so pretežno na ključ. To povečini starejše. Prevladujejo starejše »cimprane«, lesene z enosobnim stanovanjem, druge so zidane, z dvema sobama, in to so navadno hiše premožnejših. V stanovanjih prevladuje lesen pod. Gospodarska poslopja so premajhna in slaba. Ljudje še dajo nekaj na čistočo, hiše in stanovanja prebelijo vsaj enkrat na leto.

Velikost dvorišča je pač taka, kakršno je posestno stanje, vendar se vsak stiska zaradi premajhnega prostora okrog hiše. Na dvorišču vidimo največkrat gnojšče, to je večja ali manjša jama, v kateri se nabira tudi deževnica.

Stranišča so nekatera čedna, največ pri svinjaki. redko na gnojšču, brez greznice, nekatera malo-marno zgrajena in nehišenična, pri nekaj družinah pa stranišča sploh ni. Tudi vodnjake vidimo na dvorišču, kakih 10-20m oddaljene od gnojšča, kolikor pač dopuščata velikost dvorišča. Trije so na črpalko, drugi pa odprti na ključ. Voda je mehka, ob poplavi so studenci polni, ob suši redko usahnejo, čeprav so bolj plitvi.

(Nadaljevanje prihodnjic)

23. 6. 1993-2. 9. 1993

6.500 km s kolesom po Evropi

Sergej Kaučevič

6.

Ker sva si hotela privoščiti drugi celodnevni počitek, sva se odpeljala iz mesta in iskala primeren prostor. Zagledala sva nekaj posebnega. Kakšne tri metre pod nivojem makadamske ceste je bila zelo strma skala, porasčena s travo in mahom na ravnem vrhu. Pet metrov pod njo so bile skale, ki so vodile do morja.

Postavljanje šotora na »poštno znamko« je bila prava znanstvena naloga, ker je bila skala ravno tako velika kot površina šotora, oziroma malo večja, saj sva pred šotor lahko postavila še čevlje. Kline sva morala zabijati v navpični del skale.

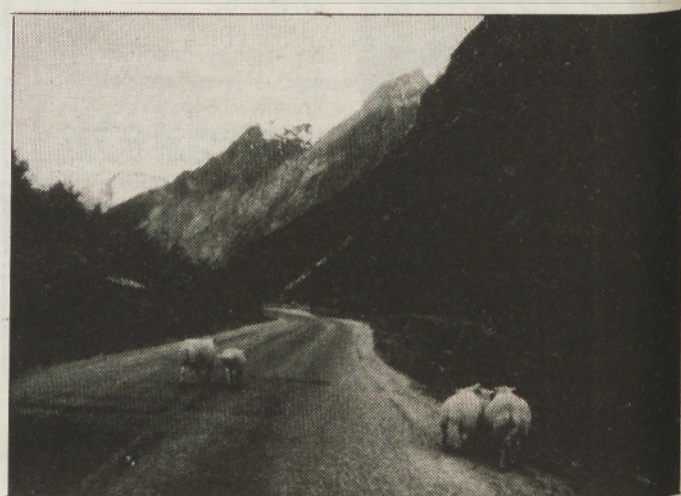
Ker si veliko radovednežev ni upalo gledati najinega izdelka ob navzočnosti avtorjev, sva se za nekaj časa skrila. V nekaj minutah se jih je zbralo kakšnih deset.

Iz Narvika sva se podala proti okrog petsto kilometrov oddaljeni Altu. Po dolgem času sva si spet privoščila trajekt, ki ga nisva uporabljala že od Kopenhagena. S tem sva prihranila petinštirideset kilometrov vožnje okrog rokava Ljengskega fjorda. Namesto po magistrali E6 sva se pri kraju Oteren odcepila in nadaljevala do Ljengena, kjer sva se vkrcala proti Olerdalenu. Ljengen je prijetna tiha ribiška vasica. Življenje teče počasi, a zanesljivo. Prav z veseljem bi ostala kak teden, a žal za to ni bilo časa.

Ovirali naju je zelo močan veter, tako da sva s težavo napredovala. Kolesarjenje od ovinka do ovinka in s klanca na klanec naju je zelo utrudilo, vendar nisva popustila, ampak sva vse etape prevozila po načrtu. Niti spusti nama niso vrnil moči, saj sva se zaradi vetra spuščala po poltje. Nekajkrat naju je kratko malo pometlo s ceste in že sva začudena obležala v jarku.

Mogoče je prav to vplivalo na naslednjo okvaro Igorjevega kolesa. Po šestih preluknjanih zračnicah, ki sva se jih že navadila, tako da nama niso več mogle do živenga, mu je sredi klanca počila balanca. Bila sva prisiljena pešati do vasi Talvik, kjer so nama domačini z veseljem pomagali. O plačilu niso hoteli niti slišati.

Od njih sva dobila veliko informacij o življenju na skrajnem severu. Zanimalo naju je predvsem,

Ovce so bile včasih edino živo bitje, ki sva ga srečevala čez dan.

kako preživijo dobra dva meseca teme, ko ni naravne svetlobe niti za vzorec. Dejali so, da berejo knjige in gledajo televizijo. Neki domačin je dodal, da takrat pač delajo otroke.

Življenje pozimi je zelo zanimivo, saj v prostem času prav vsi tekajo na smučeh. Skoraj vsaka družina ima priključene motorne sani, ki niso le za zabavo, saj jih marsikdo uporablja, da se na poti v službo prebije do glavne ceste, ki je skoraj vedno prevozna.

Okrog polnoči sva prispela v Alto, ljubko mesto, ki se razprostira po zložitnih gričih, s katerih se ponuja lepo razgled na fjord Altafjorden. Logično, ne? Ob vhodu v mesto je muzej, ki se lahko pohvali kot najboljši v Evropi v letu 1993. V ta namen so postavili velik plakat. Ker sva bila za obisk nekoliko prepozna, bila je skoraj polnoč, sva si ga ogledala samo od zunaj. Ravno ob pravem času pa sva prišla nakupovat na bencinsko črpalko. Fanta, ki sta delala na njej, sta pravkar zapirala. Tako sva dobila poleg nakupljene hrane in sveže vode še nekaj brezplačnih vročih hrenovk v štručki.

North Cape – otok megle

Z vsakim dnem sva se vedno bolj bližala severnemu rtu oziroma

North Capeu, enemu najatraktivnejših krajev na najini poti. Ta naj-severnejša točka Evrope leži na 71 stopinjah, 10 minutah in 21 sekundah severne zemljepisne širine in je od severnega tečaja oddaljena le še tri tisoč kilometrov. Rt leži na otoku Mageroya, katerega največje naselje je Honningsvåg. Otok je kot začaran, saj med tem ko je na celini toplo in sončno, piha na njem mrzel veter, tako da je bunda dobrodošla.

Kljub neprijetnemu vremenu sva si na obrobju Honningsvaga privoščila tretji celodnevni počitek pred vzponom na vrh Evrope, ki leži na dobrih tristo metrih nad morjem. Za nama je bilo enaindvajset napornih, a zanimivih etap. Ležerno sva se basala z jabolki, čokolado, kruhom, marmelado. Gorilnik je zadovoljivo brnel in mehal rič. Veter mu ni mogel do živenga. »Kako pripraven je šotor, ta niti milimeter debela stvar,« sva modrovala. Igor je urejal dnevnik, jaz pa sem se mučil z reportažo. Po štirih urah pospešenega spanja sva se počutila kot prerojena.

Vzpon je bil mnogo težji, kot sva pričakovala, predvsem zato, ker sva se vmes spustila skoraj do morja in se zato dvakrat močno vzpenjala.

(Se nadaljuje)

NADA,

Ferdo Godina VRNI SE 36

Zelo bo vesel, če bo prišla v sredo zvečer k Čuričevemu križu. Tam jo bo čakal, ko se bo zvečerilo. Ne bo prišel z avtom, ampak s kolesom, tako bo manj možnosti, da ju bo kdo videl. Gre za njo, ne zanj. Tam jo bo čakal, ko se bo zvečerilo.

Ko je pismo prebrala, se ji je zdelo, da se je svet okrog nje spremenil. Viktor je zanj v hipu postal človek, s katerim bo mogoče zvezana za vse življenje. Ali ni to bilo določeno že prej? Sonjo je preblislilo nekaj podobnega že takrat, ko je v prometni nesreči umrla Viktorjeva žena. Že takrat jo je prešinila misel (kdo naj ve, zakaj se ji je porodila), da bi se lahko to zgodilo. Z ženo je bila Sonja sošolka in skupaj sta končali učno dobo za šivilje in se zaposlili v isti tovarni za konfekcijo. Ni se na to več spomnila, ko sta se pozneje z Viktorjem srečevala na pokopališču, ko je on hodil na ženin grob, Sonja pa na grob svojih staršev. Zdaj jo je prevzel občutek, da bi ji gotovo že takrat rad povedal, kaj je sedaj pisal.

Ni prišla takoj k sebi. Ali se bo zgodilo, kar je v podzavesti nosila s seboj? Sploh je Sonja v zadnjem času prihajala v tako težko stanje, ki nikakor ne bi moglo trajati dolgo. Nekaj bi se moralo spremeniti. Zdelo se ji je mogoče prenaplajeno, da bi zdaj našla pot iz svojih stisk.

Viktor se ji je približal, ker je to moral storiti, saj ji je bil v njenem zavoženem življenju sojen. Skoraj ne bi znala oditi s postdenja, kamor je k njej privozil poštar na ropotajočem, smrdečem motornem kolesu in ji je v naglici izročil pismo, se obrnil in odpopotal na cesto. Frčak se ji je oddaljeval, ni bil več človek, na katerega je kljub negotovosti še vedno nesmiselno računala. Nikoli ni našla pravega zadovoljstva pri tistih, ki so se lepili na njeno telo, od njene duše pa so bili tako daleč, kakor je nebo od zemlje. Viktor govori drugače. Vsaka njegova beseda, napisana v strahu, je stala na trdnih tleh. Vse, kar je povedal, je resnica.

Imela je popoldansko izmenjo. Ker je dobila pismo, preden je odšla, se ji je zdelo, da bo dan neskončno dolg in da se ne bo nehal tudi med

njeno izmenjo v tovarni. Nič se ni dogovorjeno, a ker ji je bil Viktor od rojstva določen, se ne bo moglo zgoditi drugače.

Za hip se je doma ustavila Nada, ki je šla z avtom po župnika. Tisto popoldne je bila namreč pri Dominkovih spoved za starce iz okoliških hiš. Zaradi Dominkove babice, ki je imela odprte rane na nogah, je prihajal župnik k njim spovedovat in obhajati. Sonja ni mogla zadržati novice zase, ne da bi jo povedala Nadi. A v tistem je, opirajoč se na palico, že priključkal na Dominkovo dvorišče Adam Brunec, Nada pa je sedla v avto in odbrzela po župnika. Brunec je bil, kolikor je premožen, svetelne obločen. Njegova nekotna temna obleka ni mogla skriti, da jo ob svetlih nosi že dolgo vrsto let. Tudi klobuk je imel svetelnejši, a tisti rob, ki se je dotikal njegove glave, je bil od starega potu sivkast in že preperel. Gotovo se je Brunec trudil, preden je šel na pot, da bi si za tako priložnost očistil čevlje, vendar jim ni mogel vtisniti zaželenega leska.

Adam Brunec je na spoved in sveto obhajilo prišel prvi. Seveda ni opazil, kaj se dogaja s Sonjo. V svoji svetelnosti glavi je kakor vedno imel šaljive misli.

»Je že kateri izmed dečkov in deklet pri vas, da odloži svoje grešno breme?« Misli je na starice in starce.

»Nobenega še ni. Babica pa čakajo.«

»Kaj ona čaka; ona ne more grešiti. Bi rad vedel, kaj ima povedati župniku, razen če se ji je po njeni krivdi na štedilniku kaj prismo-dilo.«

Stopila sta v hišo. Brž ko je babica zagledala Sonjo, je takoj vedela, da se je nekaj zgodilo. Preveč je poznala svojo vnukinjo, da ne bi na njiju opazila spremembe, pa naj je bilo potem znamenje dobro ali slabo.

Adam je v kuhinji z očmi iskal prostor, kamor bi sedel. K spovedi pride precej bab in včasih mora stati, njegove noge, pravi, pa so polne protina.

Za njim je v kuhinjo priključkala Ščapova Gejta, nato še Javorova Kristina. Vsak izmed starcev je prinesel s seboj košček nekdanjih časov, ki so dišali po preperlem. Nazadnje je privihlala še Rousova Lujza, ki pa ni prišla k spovedi, saj je bila za spoved pri Dominkovih premlada. Prosila bo župnika, ali bi hotel priti k njim spovedovat očeta, ki v postelji prebolevala pljučnico z visoko vročino.

Sonja je šla pripraviti svojo sobo, kjer je ponavadi spoved. Nikogar ni motilo, da sta v tej sobi vedno Sonja in Frčak, kadar ob večerih ostaneta doma. Ljudje to razumejo in tudi Bog razume, da drugače ne more biti, saj majhna Dominkova hiša ne premore prostora, ki bi bil bolj primeren za njeno ljubezensko srečanje in za božje opravilo. Soba je opremljena z novo zakonsko posteljo z jogiji, z nočnima omaricama, z novimi industrijskimi omarami, nizko mizo in s tape-ciranimi stoli.

Vzdušje v kuhinji ob takih priložnostih nikoli ni bilo čisto sproščeno, kljub šalam. Odpreti bo treba vrata v svojo notranjost, kar pa ni užitek. Babica je bila še najbolj sproščena. Adam je vedel, da je ona pravzaprav brez pravega greha. Vse življenje je rada molila in se postila, kaj bi zdaj na starost s čim žalila Odrašenika. Tudi poje rada in kdor rad poje, ne misli slabo. Sicer pa se babica ni rada nikoli predajala strahu in malodušnosti, saj drugače ne bi mogla priti tako daleč, kakor je prišla. Rekla je:

(Nadaljevanje prihodnjic)

šport

Prva državna rokometna liga

Nepričakovan poraz Rajha No 1 Bakovci

V trinajstem kolu prvenstva v prvi državni ženski rokometni ligi je ekipa Rajh No 1 iz Bakovca v derbi tekmi za dno lestvice nepričakovano izgubila z Izolo z 10:19 (4:9). Bakovčanke, za ekipo so nastopile nekatere nove igralke, niso izpolnile pričakovanj, zapravile so preveč žog in igrale premalo zbrano, da bi lahko dosegle uspeh. S tem je bilo končano letošnje prvenstvo. Strelke za Rajh No 1 Bakovci so bile: Santlova 6, Gomilškova 2 ter M. Buzeti in Malekova po enega.

Druga državna rokometna liga

Zmage Pomurke, Kroga in Poleta

V trinajstem kolu prvenstva v drugi državni ženski rokometni ligi je Pomurje iz Bakovca v Brežicah premagala domačo ekipo s 26:24 (13:11). Strelci za Pomurje: Okreša 6, Kavaš 5, Bedekovič 5, Ritonja 3, Husar 3, Škrabac 3 in Buzeti 1. Krog je premagal Dol z 32:26 (18:13). Strelci za Krog: A. Kolmanko 8, Meolic 8, Šernek 5, D. Kolmanko 4, Hegeđuš 4, Titan 2 in Babič 1. Polet pa je v pomurskem derbiju premagal Mladinca z 32:20 (13:7). Strelci: Gomboc 12, Titan 2, Kosednar 2, F. Gregorinčič, Kolmanič, Serec in D. Buzeti po 1 za Mladinca ter Horvat 9, Murgelj 7, Lovenjak 6, Sečko 4, Černela 2, Žugelj 2, Slamer in Merica po 1 za Polet.

Druga državna košarkarska liga

Rekordna zmaga Pomurja

V trinajstem kolu prvenstva v drugi državni ženski košarkarski ligi je ekipa Pomurja iz Murske Sobotice z rekordnim rezultatom 136:42 (48:30) premagala Domžale. Strelke za Pomurje: Cerova 16 (2:4), Drožinova 35 (4:6), Kolarjeva 6 (4:6), Pušenjakova 2 (2:2), Sokolanova 28 (6:7), Orjever 13 (1:1), Novakova 6 (2:3), Karova 14 (2:6) in Zadravnikova 16 (1:1). (Z. Tibaut)

Prva državna odbojbarska liga

Zmagi Vigrosa in Ljutomera

V desetem kolu prvenstva v prvi državni ženski odbojbarski ligi sta oba pomurska ligaša zmagala. Vigros Pomurje iz Murske Sobotice je v gosteh premagal Kamnik s 3:0 (15:7, 15:3, 15:4). Vigros Pomurje: Vuković, Prša, Kempa, Kerec, Bačević, Novak, Topovšek, Poredoš, Fujs, Ljutomer pa je premagal FI PROM s 3:0 (15:5, 15:10, 15:8). Ljutomer: Berlot, Kavnik, Škrobar, Belec, Zidar, Grut, Rajnar, Marič, Šiftar, Šumak in Savič.

Odbojkarji Vigrosa Pomurja so v povratni pokalni tekmi premagali Olimpijo II Brezovico s 3:0. Prvo tekmo pa so dobili s 3:1. (NS, FM)

Druga državna odbojbarska liga

Zmagali vsi trije

V enajstem kolu prvenstva v drugi državni ženski odbojbarski ligi je Žibrat Ljutomer premagal FI PROM s 3:0 (15:9, 15:5, 15:6). Žibrat Ljutomer: Vrbnjak, Kuhar, Senčar, Kolar, Lukienko, Žibrat, Šostarič, Kosi, Ljubec, Mlinarič, Primož. Sobotica pa je premagala Šentvid s 3:1 (10:15, 15:12, 16:14, 15:6). Sobotica: Kuhar, Drevenšek, Zver, Šlebingar, Novak, Murec, Šiftar, Černela, Casar, Denko in Cipot. V povratni pokalni tekmi je sobota premagala Bled s 3:0 in se uvrstila v nadaljnje tekmovalje.

V enajstem kolu prvenstva v drugi državni ženski odbojbarski ligi je Claudia shop iz Beltincev premagala Mežico s 3:0 (15:6, 15:6, 15:2). Claudia shop Beltinci: Mitja Janža, Marko Janža, Krajcar, Čeh, Hochstatter, Fišer in Prelog. (NS, FM)

Tretja državna odbojbarska liga

Radenci in RTC Kranjc zmagala

V enajstem kolu prvenstva v tretji državni ženski odbojbarski ligi so Radenci premagali Lenart s 3:2, RTC Kranjc iz Ljutomera je premagal Ptuj s 3:2, Fužinar II pa Pomurje II s 3:0. V ženski konkurenci je Dravograd premagal Žibrat II iz Ljutomera s 3:0.

Pomurska strelska liga

Bukovec in Elrad

V tekmovalju pomurske strelske lige – mednarodni program je bilo na sporedu drugo kolo. Vodi Elrad s 1672 krogi pred MI Pomurje, 1650, in TS Ormož, 1622 krogov. Med posamezniki pa vodi Branko Bukovec s 579 pred Dušanom Šiško, 579, (oba Tišina) in Darkom Horvatom (Ljutomer), 568 krogov. (D. Slanič)

Podpis štipendij

V prostorih tovarne moških oblačil Mura iz Murske Sobotice, ki je glavni pokrovitelj Nogometnega kluba Mura, je predsednik kluba Milan Murec podpisal pogodbo o štipendiranju perspektivnih mladih nogometašev. Pogodbe so podpisali mladinci: Dejan Nemec, Damjan Ošljaj, Matej Fras, Fabjan Cipot, Simon Ulen, Kristijan Kerec in Alan Mesarič ter kadeti: Mitja Erniša, Robi Petrovič in Srebrnko Posavec.

Namizni tenis

Zmaga Moravskih Toplic

V Mariboru je bilo kvalifikacijsko namiznoteniško tekmovalje za ekipno državno prvenstvo pionirjev. Prvo mesto je osvojila ekipa Moravskih Toplic-Sobote (Kocuvan, Koščak, Šbul, Zver in Pihan) in se uvrstila na državno prvenstvo, ki bo januarja v Križah. Sobočani so premagali TAM in Krško s po 4:0, Radlje in Petrovče s po 4:1 in Ero 4:2. (M.U.)

Košarka

Celje prvo, Radenska peta

Košarkarski klub Radenci veterani je bil organizator prvega košarkarskega turnirja veteranov Slovenije. Sodelovalo je 12 ekip. Zmagala je ekipa Celja, ki je v finalu premagala Novo Gorico z 42:38 in Maskom Lenart s 50:40. Radenci so premagali Dravo z 51:36 in izgubili z Novo Gorico 31:38. Pomurje pa je izgubilo z Lenartom 22:31 in Trnovim 22:31. Vrstni red ekip: 1. Celje, 2. Lenart, 3. Nova Gorica, 4. Rossi Laško, 5. Radenska, 6. Trnovo, 7. Elektra Šostanj, 8. Koroška, 9. Elan Begunje, 10. Pomurje, 11. Logatec in 12. Drava Ptuj. (D. Mauko)

Miran Močan – trener NTK Moravske Toplice-Sobota

Imamo najbolj izenačeno ekipo

Namiznoteniška ekipa Moravskih Toplic-Sobote je postala jesenski prvak v prvi državni ligi, kar je gotovo velik uspeh, saj so prvič osvojili ta naslov. Ob tem uspehu smo se pogovarjali s trenerjem Miranom Močanom.

– Koliko časa že treniraš soboške igralce namiznega tenisa?

»Trener soboških igralcev namiznega tenisa sem postal po odhoda Boruta Verena k ljubljanski Olimpiji, to je pred petimi leti. Takrat je imel NTK Sobotica 15 igralcev, medtem ko jih je bilo včasih 50. Članska ekipa je takrat tekmovala v drugi zvezni ligi, da o kakšni dobri pionirski in mladinski ekipi ne govorimo. Danes imamo v klubu, ki se je nekaj časa imenoval Potrošnik, sedaj pa se imenuje Moravske Toplice-Sobota, 30 igralcev, medtem ko mladi še vedno prihajajo. Mnogičnost je namreč pogoj v namiznem tenisu, da lahko čez nekaj let dobiš solidno pionirsko ekipo. Od prvega oktobra letos mi pri treniranju pomaga Mirko Unger starejši, ki me je v začetku razbremenil, medtem ko bo v nadaljevanju s svojimi bogatimi izkušnjami lahko pripomogel k hitrejšemu napredku mladih igralcev.«

– Članska ekipa je osvojila naslov jesenskega prvaka v prvi državni ligi. Kako vam je to uspelo?

»Zelo sem vesel, da smo postali jesenski prvaki v prvi državni namiznoteniški ligi. Največ težav smo po pričako-

vanju imeli z ljubljansko Olimpijo, ki smo jo uspeli premagati. Imamo namreč najbolj izenačeno ekipo v Sloveniji in same domače igralce, na kar smo še posebej ponosni. Na letošnjo tekmovalno sezono smo se dobro pripravili, treniramo 8- do 10-krat tedensko. Imamo

– Kako pa si zadovoljen z rezultati nižjih selekcij?

»V zadnjih treh letih dosegamo vidnejše rezultate tudi v drugih selekcijah. Naj omenim, da je pred dvema letoma Mitja Horvat igral v državni reprezentanci na evropskem pionirskem prvenstvu, da je letos kandidat za mladinsko reprezentanco, da je lani Miran Solar igral na evropskem pionirskem prvenstvu in da imamo tudi letos najboljšega pionirja v Sloveniji. To je Gregor Kocuvan. V klubu pa imamo še 10 do 15 igralcev, od katerih pričakujem podobne rezultate.«

– Kaj pa pričakuješ od nadaljevanja prvenstva v prvi državni namiznoteniški ligi?

»Na nadaljevanje prvenstva v prvi državni ligi se moramo prav tako dobro pripraviti, kot smo se na začetek sezone. Najpomembnejše je, da vsem igralcem, Benku, Benkoviču, Ungerju in Horvatu, povsem zaupam. Zelo dobro se bomo tudi telesno pripravili, kajti končnica prvenstva bo še napornejša. Upam, da bomo imeli tudi malo športne sreče in podpora s tribune, potem pa bi novega državnega prvaka morala dobiti Murska Sobotica. Želim si tudi, da bi naša članska vrsta uskladila študijske obveznosti z vrhunskim športom in našla motiv, da se poteguje za kakšno mesto v državni reprezentanci.«

– Kljub velikemu uspehu se zdi, da igrajo igralci iz tekme v tekmo zelo spremenljivo. Kaj je vzrok?

»Namizni tenis je zelo kompleksen šport. Na tekmi mora biti več faktorjev in le vsi skupaj dajo želen rezultat. Nekaj tekem smo odigrali precej utrujeni in mislim, da je v tem vzrok naši občasni nekoliko slabši igri. Z mislimi smo ves čas v play offu, tako

da še ne načrtujemo vrhunca forme, pač pa pazimo, da dovolj in dobro treniramo.«

– Kako pa si zadovoljen z rezultati nižjih selekcij?

»V zadnjih treh letih dosegamo vidnejše rezultate tudi v drugih selekcijah. Naj omenim, da je pred dvema letoma Mitja Horvat igral v državni reprezentanci na evropskem pionirskem prvenstvu, da je letos kandidat za mladinsko reprezentanco, da je lani Miran Solar igral na evropskem pionirskem prvenstvu in da imamo tudi letos najboljšega pionirja v Sloveniji. To je Gregor Kocuvan. V klubu pa imamo še 10 do 15 igralcev, od katerih pričakujem podobne rezultate.«

– Kaj pa pričakuješ od nadaljevanja prvenstva v prvi državni namiznoteniški ligi?

»Na nadaljevanje prvenstva v prvi državni ligi se moramo prav tako dobro pripraviti, kot smo se na začetek sezone. Najpomembnejše je, da vsem igralcem, Benku, Benkoviču, Ungerju in Horvatu, povsem zaupam. Zelo dobro se bomo tudi telesno pripravili, kajti končnica prvenstva bo še napornejša. Upam, da bomo imeli tudi malo športne sreče in podpora s tribune, potem pa bi novega državnega prvaka morala dobiti Murska Sobotica. Želim si tudi, da bi naša članska vrsta uskladila študijske obveznosti z vrhunskim športom in našla motiv, da se poteguje za kakšno mesto v državni reprezentanci.«

Feri Maučec

Karate klub Murska Sobotica

Dvajset let uspešnega dela

Karate klub Murska Sobotica praznuje letos 20-letnico delovanja. Ta jubilej so proslavili z organizacijo mednarodnega turnirja v karateju, na katerem je sodelovalo okrog 160 karateistov iz štirih držav. Najštevilčnejši med njimi so bili Sobočani, ki so tudi ekipni zmagovalci in ki so tako dokazali, da pri svojem delu namenjajo veliko skrb mlademu naraščanju.

Karate klub je bil v Murski Soboti ustanovljen leta 1974 na pobudo Tončka Kosa, takratnega predsednika Judo zveze Pomurja, in Geze Abrahamia, trenerja karateja, zaposlenega v Nemčiji, ki je mlade seznanjal z novo borilno veščino. Sobočani (Peter Miklič) so nato navezali stike s trenerjem Karate kluba Ljubljana Tokohiso Takašijem, predsednikom Karate zveze Slovenije, in Franjem Glavico, ki sta jim pomagala tako pri usposabljanju strokovnih kadrov kot tudi pri organizaciji. Dve leti pa je Sobočanom tudi strokovno pomagal trener Karate kluba Trbovlje Zvone Keršič. Po treh letih prizadevnega in načrtnega dela so se soboški karateisti leta 1977 prvič udeležili republiškega prvenstva v Kopru, na katerem je Milan Kardoš zasedel 33. mesto. Leto kasneje je v Ljubljani opravil trenerski izpit in postal prvi trener pri Karate klubu Murska Sobotica.

Kardoš je prevzel vadbno članov, medtem ko je mladince treniral Roland Horvat. Potem so bili od leta 1980 trenerji Borut Sušec, Slavko Rozman, Roland Horvat in Milan Zadravec, ki so veliko prispevali k množičnosti in kakovosti karateja v Pomurju. Posebej velja omeniti Milana Zadravca, ki

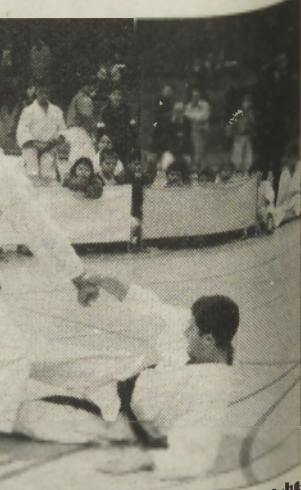

Na mednarodnem karate turnirju ob 20-letnici Karate kluba Murska Sobotica je sodelovalo okrog 160 tekmovalcev iz tekmovalk iz štirih držav.

Fotografija: N. Juhar

vadi soboške karateiste že od leta 1986 ter ima velike zasluge za njihov uspešen razvoj in tekmovalne dosežke. Med delovanjem so klub vodili predsedniki: dr. Šiška, Belovič, Rozman, Ismajlovič in Skandati.

Zanimivo je, da je bil Ismajlovič pobudnik za organizacijo prvega karate turnirja za pionirje v Sloveniji. Od leta 1980 je predsednik kluba Dragan Skandati, ki ima velike zasluge za množičen razvoj karateja, vključevanje staršev in pokroviteljev ter za uspešno organizacijo državnih in mednarodnih turnirjev. Leta 1986 se je Karate klub Murska Sobotica tudi združil v SKI-federacijo in navezal stike s predsednikom SKI-federacije za Slovenijo Čeričem.

Na mednarodnem karate turnirju ob 20-letnici Karate kluba Murska Sobotica je sodelovalo okrog 160 tekmovalcev iz tekmovalk iz štirih držav.

Fotografija: N. Juhar

Soboški karate klub je med delovanjem poleg množičnosti dosegel tudi zavidanja vredne tekmovalne rezultate, med katerimi velja posebej omeniti Tatjano Ternar, Gabrijelo Bočkaj in Borisa Baranja, ki so sodelovali na svetovnem prvenstvu v Mehiki, kjer je Bočkajeva zasedla deveto mesto. V zadnjem času pa je najuspešnejša tekmovalka Sabina Ismajlovič, ki je sodelovala v španski evropskem prvenstvu in se ni uvrstila. Soboški karate klub, ki se je uveljavil tudi z organizacijo mednarodnih turnirjev, pa ima velike zasluge tudi za ustanovitve in delovanje novih karate klubov v Pomurju.

Feri Maučec

I. DNTL – moški

M.TOPICE-SOBOTA	9 9 0 47:16 18
Melamin	9 8 1 37:26 16
TAM G.V.	9 6 3 41:22 12
Olimpija	9 5 4 39:24 10
Preserje	9 5 4 29:34 10
Vesna	9 4 5 29:34 8
Ilirija	9 3 6 21:42 6
Novotehna	9 2 7 23:40 4
RADGONA	9 2 7 24:39 4
Slovan	9 1 8 25:38 2

I. DRL – ženske

Krim Electa	13 12 0 1 350:238 24
Marcus Burija	13 11 0 2 361:231 22
Olimpija	13 10 2 1 348:244 22
Zalec	13 8 3 2 325:304 19
Mlinotest	13 7 3 3 307:260 17
Branik M.	13 6 3 4 295:247 15
Kočevje	13 5 1 7 275:318 11
Piran	13 4 0 9 269:300 8
Velenje	13 4 0 9 253:290 8
Izola	13 3 0 10 229:330 6
RAJH No 1	13 1 1 11 229:370 3
Kranj	13 0 1 12 226:335 1

I. DOL – moški

VIGROS P.	10 9 1 28:8 18
Olimpija	10 7 3 24:14 14
LJUTOMER	10 6 4 22:15 12
Pionir	10 4 6 15:21 8
Kamnik	10 4 6 15:21 8
FI PROM	10 0 10 5:30 0

II. DOL – moški

Izola	11 10 1 31:4 20
Turbina	11 9 2 28:9 18
Pan Kovinar	11 8 3 28:16 16
Črnuče	11 8 3 25:15 16
Termo Lubnik	11 7 4 24:15 14
Pionir II	11 6 5 23:20 12
Salonit II	11 5 6 19:22 10
CLAUDIA SHOP	11 5 6 17:22 10
Maribor	11 4 7 19:24 8
Braslovče	11 2 9 12:28 4
Mislinja	11 2 9 9:28 4
Mežica	11 0 11 1:33 0

II. DOL – ženske

ŽIBRAT	11 11 0 33:5 22
Šostanj	11 8 3 29:9 16
Šentvid	11 8 3 27:16 16
SOBOTA	11 8 3 29:19 16
FI PROM	11 6 5 22:23 12
Paloma	11 5 6 21:20 10
Ptuj	11 5 6 20:24 10
Rogoza	11 4 7 18:21 8
Ruše	11 4 7 15:25 8
Solkan	11 3 8 13:26 6
Mežica	11 3 8 12:27 6
Črna	11 1 10 7:31 2

Karate

Klaudija Reiter prvakinja

V Novi Gorici je bilo državno prvenstvo v karateju za mlajše in starejše mladince in mladinke. Med 166 tekmovalci so sodelovali tudi člani Karate sekcije Ljutomer in dosegli nekaj odličnih uvrstitev. V borbah je bila najuspešnejša Klaudija Reiter, ki je pri st. mladinkah v teški kategoriji osvojila prvo mesto in naslov prvakinje. Beat Dolanič je bil pri st. mladincih v teški kategoriji drugi. Tretji mesti sta zasedla Branko Horvat v polteški kategoriji pri ml. mladincih in Stanko Boštjan v srednji kategoriji pri st. mladincih. Četrta pa je bila Brigita Brezovac v srednji kategoriji pri ml. mladinkah.

Šah Kovač pred Harijem

Šahovsko društvo Radenska Pomgrad iz Murske Sobotice je pripravilo decembrski hitropotezni turnir. Med 13 šahisti sta bila najuspešnejša Boris Kovač in Danilo Hari, ki sta zbrala po 10,5 točke. Sledijo: Bogdan Hari 9, Robi Radosavljevič 8,5, Štefan Režonja 8, Matija Gabor 7,5 in Lea Števanec 6 točk. V skupnem seštevku za leto 1994 je zmagal Kovač pred Harijem, Radosavljevičem, Režonjo in Gaborjem.

Hari in Gerenčer

V aktivnem šahu za prvenstvo Pomurja so doslej odigrali 6 kol. Najuspešnejša sta bila Jože Gerenčer in Danilo Hari, ki sta zbrala po 5 točk. Sledijo: Alojz Kos, Igor Kos in Robert Radosavljevič, vsi imajo po 4,5 točke. Na prvenstvu sodeluje 28 šahistov.

Prva Števančeva

Na decembrskem mladinskem hitropoteznem turnirju, ki ga je organiziralo SD Radenska Pomgrad iz Murske Sobotice, je med 10 šahisti zmagala Lea Števanec z 9 točkami pred Gašperjem Tompo, 8, ter Miho Gombocem in Jožetom Sedonjo, po 6,5 točke. Med 7 pionirji je bil najboljši Weindorfer s 6 točkami. Zmagovalka letošnjih mladinskih hitropoteznih turnirjev je Števančeva s 105 točkami pred Sedonjo, 75, Gombocem, 68, Tompo, 60, in Kovačem, 52 točk.

Motokros

Doslej največji uspeh

Člani Mototouring kluba iz Radenec so pred dnevi ocenili letošnjo tekmovalno sezono in ugotovili, da je bila doslej najuspešnejša, čeprav jih je zapustil najboljši tekmovalca Boštjan Kampuš, ki je odšel v Avstrijo. Na štadijskem državnem prvenstvu se je najbolje odrezal Leon Lang, ki je bil v kategoriji do 80 cm drugi. Marko Jaušovec pa je bil v kategoriji do 125 cm četrti. Solidne uvrstitve sta dosegla tudi Tadej Korošak in Rajko Vogrin. Ugodno so ocenili tudi finančno poslovanje kluba. (F. Klemenčič)

Kajakaštvo

Nagradi za Horvata in Vargo

Kajakaška zveza Slovenije je ob iztekačem se letu pripravila slovesnost, na kateri so izbrali najboljšo tekmovalce in zaslužni delili priznanja in nagrade. Za najboljšega letošnjega tekmovalca med mladinci so razglasili kanuista Boruta Horvata, člana BD Mura iz Kroga, dobitnika dveh zlatih medalj na svetovnem mladinskem prvenstvu v ZDA (posamično in moštveno). Nagrado pa je prejel tudi trener slovenske reprezentance in Horvatom trener Štefan Varga.

Nogometni klub Mura

Priznanja ob 70-letnici

V soboto je bila v sejni dvorani skupščine občine Murska Sobota slavnostna seja Nogometnega kluba Mura ob njegovi 70-letnici. V svojem nagovoru je predsednik kluba Milan Mörec poudaril vlogo kluba v preteklih sedmih desetletjih in dejal, da je bilo opravljeno pomembno delo številnih generacij, da se je klub prebil v vrh slovenskega nogometa in na evropske stadione. Z zadovoljstvom je tudi ugotovil, da imajo v klubu registriranih 150 nogometašev in da tudi nižje selekcije spadajo v slovenski vrh ter da jim je po več letih uspelo dograditi stadion s klubskimi prostori in tribunami. Ob tej priliki sta tudi spregovorila predsednik skupščine občine Murska Sobota in novi župan Andrej Gerenčer ter direktor tovarne Mura Božo Kuharič, ki je glavni pokrovitelj kluba, ter poleg čestitk izrazila zadovoljstvo nad uspehi, ki so jih dosegli nogometaši Mure. Predsednik Medobčinske nogometne zveze Murska Sobota, Vlado Škof pa je klubu izročil jubilejno priznanje. Sicer pa so najzaslužnejšim delavcem in igralcem podelili številna priznanja. Posebna priznanja so dobili: Janez Lanščak, Štefan Merklin, Vili Žižek, Tugomir Frajman, Milan Mörec, Feri Maučec, Mirko Babič, Karel Čermjavič, Bojan Skalar, Zlatko Tkalec, Rudi Merica in Ludvik Filo.

Judo

Uspeh Sobočanov in Lendavčanov

Na novoletnem turnirju v judu, ki je bil v Celju, je sodelovalo okrog 190 tekmovalcev iz 17 klubov. Sodelovali so tudi tekmovalci iz Murske Sobotice in Lendave in dosegli lep uspeh. Med Sobočani so bili najuspešnejši: Žilavec (50 kg), Rancigaj (55 kg) in Hašaj (60 kg), ki so zasedli prva mesta. Drugi je bil Lesjak (46 kg), tretji pa M. Horvat (55 kg) in P. Horvat (nad 71 kg). Peto mesto pa je zasedel Bobič (65 kg). Med tekmovalci Lendave je bil najuspešnejši Perme (27 kg), ki je zasedel prvo mesto. Živko (30 kg) je bil tretji. Peto mesto pa so zasedli: Fodor, Pot, Recek, Trojak in Nedelko. Ekipo je zmagal Impol pred Mursko Soboto.

V Lendavi na Madžarskem pa je bil božični turnir v judu. Med 250 tekmovalci iz 9 klubov so bili tudi Sobočani in Lendavčani in se lepo odrezali. Najuspešnejša pri Sobočanih sta bila Vučko (30 kg) in Samec (44 kg), ki sta zmagala. Drugi je bil Rogan (22 kg), tretja pa Santro (28 kg) in Zlatar (30 kg). Med Lendavčani je zmagal Hajdo (24 kg), ki je bil tudi razglašen za najboljšega tekmovalca. Drugi so bili: Fodor (28 kg), T. Kavaš (nad 63 kg) in Zdravec (38 kg). Tretja mesta pa so zasedli: Kuk (41 kg), Lekčević (30 kg), Vida (45 kg), Radikovič (22 kg), P. Kavaš (28 kg) in Horvat (32 kg).

V Slovenski Bistrici je bila skupščina Judo zveze Slovenije. V predsedstvo je bil izvoljen tudi dolgoletni športni delavec Tonček Kos iz Murske Sobotice. (J. Kovač in T. Kos)

Rokometni komentar

Neizkušnost in poškodbe opravile svoje

Končan je prvi del prvenstva v prvi državni ženski rokometni ligi, kjer prvič sodeluje ekipa Rajh No 1 iz Bakovec. Bakovčanke so s 3 točkami pristale na predzadnjem mestu. Doma so premagale Kočevje ter igrale neodločeno v Kranju. S to uvrstitvijo pri klubu niso zadovoljni, saj so pred začetkom tekmovalne priča-kovali več. Pokazalo pa se je, da imajo premalo dobrih igralk, poleg tega pa so jih pestile številne poškodbe, zaradi česar nekaj časa niso igrale Voharjeva, Kolblova, Buzetijska in Hozjanova, kar se je poznalo pri igri in rezultatih. Kljub vsemu pa bi lahko osvojile kakšno točko več. Svoje je opravila tudi neizkušnost ekipe, saj so po nepotrebnem izgubile točko v Kranju pa tudi na nekaterih drugih tekmah so v prvem polčasu dobro igrale in celo vodile, na koncu pa tekmo izgubile. Po prvem delu prvenstva se je možno Rajh No 1 Bakovci v prestopnem roku okrepilo z nekaterimi igralkami. Prišle so: Mirijana Panič (Magazin, Hrvaška), Zdenka Gomilek in Ksenija Skok s Ptujja ter Marjeta Malek iz mariborskega Branika. Te so zaigrale v prvih dveh kolih

spomladanskega dela prvenstva, ki sta bili odigrani že letos proti ekipama Burje in Izole, ki pa so jih Bakovčanke izgubile. Pričakovati je bilo, da bodo Bakovčanke premagale Izolo in se tako povzpele s predzadnjega mesta. Pokazalo pa se je, da ekipa ni uigrana in da nekatere igralko niso izpolnile pričakovanj. Kljub vsemu pa predzadnje mesto ekipe, ki je v zadnjem trenutku tudi dobila pokrovitelja, ne bi smelo negativno vplivati na nadaljnje delo, saj se da z zavzetim in načrtnim delom še marsikaj doseči. Trener Moco Radulović, ki je ekipo prevzel sredi jesenskega dela prvenstva, gotovo ni mogel narediti čudeža. Z vrnitvijo poškodovanih igralk in novimi okrepitevami pa čakajo na svoje prilike tudi mlade in talentirane igralko: Cajnkarjeva, Sreševa in Buzetijska.

Morda si bo ekipa Rajh No 1 Bakovci lahko zagotovila obstanek v prvi državni ligi, o čemer bo na koncu odločalo tekmovalje v play outu, kjer bodo sodelovale zadnje štiri ekipe. To pa je tudi edina želja tako vodstva kluba kot ljubiteljev rokometu.

Feri Maučec

Uspeh soboških jahalk

Jahalke Konjeniškega kluba Murska Sobota, grad Rakičan so se udeležile velikega božičnega turnirja, ki ga je pripravil konjeniški klub iz Zagreba. V zelo močni konkurenci so jahalke Katja Šajnovič s konjem Laie, Mojca Horvat s konjem Lucky His in Maja Vohar s konjem Grefin v parkurju 1,10 metra v ekipni konkurenci zasedle zelo dobro tretje mesto in tako z uspehom zaokrožile letošnjo tekmovalno sezono.

Dolina in Varga

Na strelskem tekmovalju za pokal Doline je med 8 ekipami zmagala Dolina z 868 krogi pred Varstrijem, 684, in Coal Petišovci, 680 krogov. Med posamezniki je zmagal Varga (Dolina), 178, pred Gaborjem, 177, in Sobočanom (oba Varstrij), 176 krogov. (A. Zver)

Prva zmaga Lendavčanov

V zadnjem kolu prvenstva v slovenski članski košarkarski D-ligi je Lindau iz Lendave premagal Koroško s 67:66 (33:24) in prvič zmagal. Radenci pa so premagali Pragersko s 102:94 (52:43) in zasedli prvo mesto.

Šah

Gaber, Vučko in Žilavec

Na odprtem novoletnem hitropoteznem turnirju, ki ga je pripravilo SD Lendava, je sodelovalo 16 šahistov. Najuspešnejša sta bila Gaber in Vučko, ki sta zbrala po 13,5 točke. Sledijo: Ligeti 11,5, Žil-

lavec 11 in Toplak 10 točk. Šahovska sekcija Črenšovci je pripravila hitropotezni turnir. Med 8 šahisti je zmagal Žilavec s 7 točkami pred Strbadom in Ligetijem, po 5 točk. (F. Bobovec)

III. DOL – moški

IGM Hoče	11	11	0	33:1	22
Domžale	11	10	1	30:4	20
Vuzenica	10	8	2	26:6	16
RADENCI	11	8	3	24:14	16
Celje II	10	5	5	18:16	10
Šempeter II	10	4	6	15:18	8
Lenart	10	4	6	16:21	8
Topolšica II	10	4	6	14:22	8
RTC KRANJ	10	4	6	13:21	8
Ptuj	11	3	8	13:28	6
Fuzinar II	11	2	9	6:27	4
POMURJE II	11	0	11	3:33	0

II. DKL – ženske

POMURJE	11	11	0	1021:561	22
Maribor, ml.	12	10	2	956:761	22
SD Šentvid	11	6	5	692:734	17
Sežana	11	5	6	800:735	16
Domžale	11	3	8	673:885	14
Jesenice	11	2	9	557:741	13
ŽKK Šentvid	11	1	10	513:790	12

DKL – D – moški

RADENCI	10	9	1	902:718	19
Podčetrtek	10	8	2	883:794	18
Pragersko	10	5	5	844:757	15
Žaluzije	10	4	6	778:757	14
Koroška	10	3	7	728:831	13
LINDAU	10	1	9	692:909	11

I. ROKOB. LIGA

M. SOBOTA	8	7	0	1	185:127	14
Razvanje	7	6	0	1	164:93	12
Grosuplje	7	3	2	2	134:144	8
LJUTOMER	7	2	1	4	136:143	5
Lenart	7	1	2	4	129:148	4
Maribor	8	0	1	7	102:203	1

PKL – moški

Rezultati – 6. kolo	
Sobota vet. : Maraton	78:68
Claudia shop : Sebeborci	53:43
Lindau vet. : Lindau ml.	57:56
Petrovci : Ljutomer	79:74

Sobota vet.	6	6	0	449:298	12
Maraton	6	5	1	481:397	11
Claudia shop	6	4	2	393:371	10
Petrovci	6	3	3	432:425	9
Sebeborci	6	3	3	375:380	9
Ljutomer	6	2	4	412:409	8
Lindau vet.	6	1	5	322:388	7
Lindau ml.	6	0	6	333:527	6

Državna rokoborska liga

Nova zmaga Sobočanov

V osmem kolu prvenstva v prvi državni rokoborski ligi je ekipa Razvanja prepričljivo s 34:6 premagala Ljutomer. Edino zmago za Ljutomer je dosegel Jože Vrbancič (62 kg). Rokoborci Murske Sobotice pa so v gosteh premagali Lenart z 22:18. Za Mursko Sobotico so zmagali: Matej Horvat (57 kg), Edi Vogrinec (68 kg), Rade Bačič (74 kg), Zoran Vukan (82 kg) in Slavko Zec (90 kg). (EV, NS)

Strelstvo

Turniščani na vrhu

Končan je bil prvi del tekmovalnega prvenstva v prvi državni strelski ligi. Največji uspeh so dosegli tekmovalci SD Štefan Kovač Kovač iz Turnišča, ki so na prvem mestu tako v ekipni kot posamični konkurenci.

Ekipo:	
SD ŠK TURNIŠČE	(8706) 15
SD Olimpija	(8694) 15
SD Proleter	(8551) 13
SD A. Honkrat	(8625) 11
SD Brest	(8608) 11
SD Kamnik	(8535) 11
SD I. Poh. bataljon	(8558) 9
SD KF TIŠINA	(8532) 9
SD Portorož	(8532) 7

Motokros

Velik uspeh pomurskih motokrosistov

Za nami je zopet ena tekmovalna sezona v motokrosu, ki je bila za pomurske predstavnike ena najuspešnejših tako na organizacijskem kot tekmovalnem področju. V Pomurju imamo štiri društva, ki se ukvarjajo z motokrosom. To so: AMD Štefan Kovač Murska Sobota, MTC Radenci, AMD Sotina in AMD Goričko Prosečka vas. ATC Radenci je bil organizator motokrosa dirke na Janževem Vrhju

v razredih 60, 80 in 125 ccm, kjer je v razredu 80 ccm zmagal Rogan (Sotina). Lang (Radenci) je bil tretji, v razredu 125 ccm pa je bil tretji Kitz (Goričko). AMD Štefan Kovač Murska Sobota je bil organizator motokrosa dirke v Mačkovičih v razredih 80, 125 in 250 ccm, na kateri sta se izkazala Rogan (Sotina), ki je bil v razredu 80 ccm prvi, in Kitz (Goričko), ki je bil drugi v razredu 125 ccm. AMD Sotina pa je bil zaradi zapetljajev

z dirkami v Sotini organizator motokrosa dirke v Mačkovičih v razredih 80, 125 in 250 ccm, kjer sta se zopet izkazala Rogan s prvim in Kitz z drugim mestom. V Sloveniji je bilo letos 5 motokros dirk na stadionu in 8 motokros dirk na dirkališčih.

Med tekmovalci v razredu 80 ccm se je najbolje odrezal Oliver Rogan (Sotina), ki je zmagal na šestih dirkah od osmih in z 271

točkami zasedel drugo mesto. Marko Jaušovec (Radenci) je vozil na vseh dirkah in s 132 točkami zasedel solidno šesto mesto. Rajko Vogrin (Radenci) je na šestih dirkah osvojil 98 točk in zasedel deveto mesto.

V razredu 250 ccm sta se preizkušala Dušan Gyergyek (Goričko), ki je šestih dirkah zbral 46 točk in zasedel petnajsto mesto, in Anton Inašič (Goričko), ki je sodeloval le na dveh dirkah in z 9 točkami zasedel sedemnajsto mesto.

Na štadijskih motokros dirkah se je od pomurskih tekmovalcev najbolje odrezal Leon Lang (Radenci), ki je v razredu 80 ccm na petih dirkah zbral 53 točk in zasedel drugo mesto. Oliver Rogan (Sotina) je na dveh dirkah osvojil 15 točk in zasedel deveto mesto. Danijel Kežman je bil le na eni dirki in z 1 točko zasedel dvanajsto mesto.

Na štadijskih motokros dirkah v razredu 125 ccm je bil od pomurskih tekmovalcev najuspešnejši Marko Jaušovec (Radenci), ki je sodeloval na štirih dirkah in s 30 točkami zasedel četrto mesto. Rajko Vogrin (Radenci) je bil na štirih dirkah in s 17 točkami zasedel deveto mesto. Siegfried Kitz (Goričko) pa je sodeloval le na eni dirki in z 8 točkami pristal na enajstem mestu.

V skupni štadijski vožnji je bil od pomurskih tekmovalcev najuspešnejši Siegfried Kitz (Goričko), ki je od petih dirk sodeloval le na eni in z 12 točkami zasedel osmo mesto. Takoj za njim se je na deveto mesto uvrstil Rajko Vogrin (Radenci), ki je na dveh dirkah zbral 10 točk. Sodelovala pa sta še Leon Lang (Radenci), ki je na dveh dirkah s 7 točkami zasedel štirinajsto mesto in Marko Jaušovec (Radenci), ki je bil le na eni dirki in s 6 točkami zasedel šestnajsto mesto. Z letošnjimi uvrstitvami pomurskih motokrosistov smo lahko zelo zadovoljni.

Feri Maučec

Oglašujte v Vestniku

Sportna zveza Murska Sobota je letos že tretjič izbrala tri najboljše športnike, športnice in moštva soboške občine za leto 1994 in jim podelila plakete. Za najboljše so razglasili – športniki: Boruta Horvata (kanuista), Štefana Škaperja (nogometaša) in Uroša Kolarica (letalca); športnice: Barbaro Berden (atletinjo), Sonjo Roman (atletinjo) in Sabino Jakovljevič (karateistko); moštva: Nogometni klub Mura Murska Sobota, Nogometni klub Beltinci in Odbojškarski klub Vigros Pomurje Murska Sobota. Za izreden uspeh na svetovnem mladinskem kajakaškem tekmovalju pa je BD Mura iz Kroga prejelo denarno nagrado 100.000 SIT. Na posnetku: Plaketo prejema najboljši strellec prve državne lige Štefan Škaper iz Beltincev.

Fotografija: N. Juhnov

odsevi mladosti

Ali veste?

(Pokrovitelj nagradnega kviza je knjigarna in papirnica DOBRA KNJIGA Murska Sobota)

Na 12. vprašanje smo prejeli 25 odgovorov in vsi so pravilni. Bravo! Obala zlata je res v afriški državi Gana. Seveda se tako samo imenuje ena od tamkajšnjih morskih obal. Zlata pa tamkaj najbrž ne boste našli. Našo nagrado pa bomo tokrat poslali MANICI GOMBOŠI v Gornjo Radgono (Trg svobode 11). Čestitamo!

KUPON št. 14 - ALI VESTE

Ali veste, kateri kraj v Pomurju je leta 1992 praznoval 800-letnico?

Odgovore pošljite najkasneje do 28. decembra.

Igrala bom v igrici Pištek

Pri podaljšnem bivanju smo se zmenili, da se bomo naučili igrice Pištek. Jaz bom igrala Petro. To je dobra deklica. Rada ima vse sošolce in oni tudi njo. Pištega bo igral Marko iz 4. razreda. Čeprav ni Prekmurec, ga dobro posnema. Igrica je zanimiva.

KLAUDIJA PRAVDIČ, 2. c
OŠ G. Radgona

December

Prišel je december. Zelo se veselim praznikov in daril. Le kaj mi bo prinesel Miklavž? Upam, da ne bom dobila šibe. Za božič bomo šli k babici. Pod jelko nas bodo čakala darila. Za silvestrovo bomo ob polnoči nazdravili novemu letu. Želim, da bi bilo vsem ljudem lepo na svetu.

PETRA HAMER, 1. b
OŠ Apače

Ne maram postelje

Zvečer grem spat. Hočem, da bi mi postelja povedala pravljico, a se noče oglasiti. Ne uboga me tudi, da bi se sama pospravila. Zato ne maram postelje.

ALEKSANDRA ŽEKŠ, 2. b
OŠ Tišina

Koline

Zima je spet tu in z njo čas kolin. Tudi mi jih imamo vsako leto, in to pri babici in dedku na Goričkem. Tokrat smo jih imeli v soboto, 10. decembra.

En dan prej je dedek pripravil vse potrebno. Nabrusil je nože, pripeljal kadi, v kateri naj bi ležala svinja, ko bi bila mrtva, pripravil je tudi kotel za krop... Naslednji dan se je vse začelo. Babica in dedek sta morala zelo zgodaj vstati. Prav tako sta kar zgodaj vstala mama in z njo tudi moj brat. Vsi skupaj so začeli pripravljati, kar je bilo potrebno. Čez čas so prišli možje in pripeljali dve svinji. Prejšnje leto sta imela dedek in babica svoje svinje, zdaj pa smo jih morali kupiti. Jaz sem spal zelo dolgo, in ko sem se zbudil, so bili že vsi zbrani pri zajtrku. Ko so se najedli, so odšli na dvorišče opraviti svoje delo. Tudi moj brat je neprestano silil ven, ampak mama ga ni pustila. Ko je bila svinja že v kadi, pa sva lahko šla tudi midva gledat, kaj delajo. Do kosila sta bili svinji »obdelani« in možje so jedli meso, kruh in hren. Dobili so tudi pijačo. Nato so se še malo pogovorili in se razšli. Potem smo pripravili ocvirke, ki smo jih jedli za večerjo.

Koline so tudi to leto uspele. Bilo mi je všeč in upam, da jih bomo prihodnje leto ponovili.

ČRTOMIR JUST
OŠ I. M. Sobota

Božič

Na nebu zvezdice žare,
na jelkah kresnice se bleste.
Družina vsa že skupaj je,
povsod lepo in veselo je.
Vsi mladi jelke krasijo,
se polnočnice veselijo.
Ob mizi družina zbere se,
saj slatke pečenke diše.
Prazniček, raduje se cela vas,
božiček prišel je med nas.

KATJA GONC, 6. raz.
DOŠ Genterovci

Dedku

Dedek Mraz hiti med nas,
zanj svetle lučke se bleste
in v velik krog vrte.
Na saneh se on prisanka,
otroke obiskuje brez pre-
stanka.
Po gričih, dolinah... hiti
in nobenega ne zgreši.
Zdaj je tu, zdaj tam,
ves z darili je obdan
in vedno nasmejan.

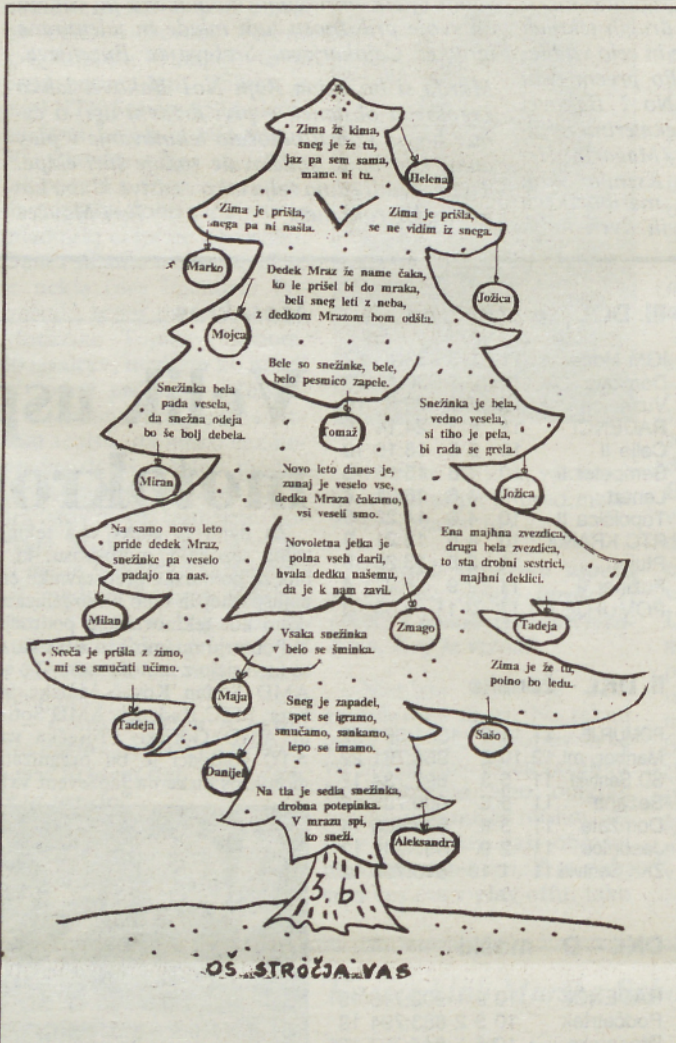
JASMINA PUCKO,
6. raz. DOŠ Genterovci

Vestnik

Kaj si želim v novem letu?

- Najbolj si želim, da bi lahko imela živega mačka. (Nikita)
- V novem letu si želim igračko na baterije. (Tadeja)
- Želim si igračke in tudi zdravje. (Alenka)
- V novem letu si želim veselje, zdravje in mir. (Mateja)
- Kakšen je dedek Mraz?**
- Dedek Mraz je prijazen do otrok. (Andreja)
- Je dober in spoštljiv. (Nikita)
- Dedek Mraz je vesel. (Marko)
- Kaj si želim, da mi prinese dedek Mraz?**
- Dedek Mraz, prinesi mi zvezek in nalivno pero! (Petra)
- Želim si, da mi prinese računalnik. (Marko)
- Vesela bom, če mi bo dedek Mraz prinesel nove copate. (Mateja)
- Dedek Mraz, prinesi mir! (Melita)

Učenci 2. a-razreda
OŠ Grad

Spomin na prve šolske dni

Slonim ob oknu. Moje misli se vračajo k dnevu, ko sem prvič prestopila šolski prag.

Kot vsi, sem tudi jaz nestrpno pričakovala ta dan. Babica mi je spekla makovo pito. Z užitek sem jo pojedla. V torbico sem zložila knjige in zvezke ter se z mamo odpravila v šolo. Obstali sva pred veliko zgradbo, ki naj bi bila šola.

»Osem let jo boš obiskovala,« mi je dejala mama. Po-

slovi sva se. Stekla sem v razred, kjer so bili sami neznani obrazi. Obstala sem. To so bili moji sošolci. Prišla je učiteljica in posedli smo v klopi. Učiteljica nam je pripovedovala, kaj vse bomo delali v prvem razredu, in prijazno dejala: »Ne bojte se šole.« Zvedela sem še marsikaj drugega. Ko sem prišla domov, sem mami hitela razlagat, kaj vse sem videla in slišala v šoli.

Sedaj sem že v šestem razredu. Nikoli ne bom pozabila dne, ko sem prvič prestopila šolski prag. To je bilo zame posebno doživetje.

MARTINA MLINARIČ, 6. a
OŠ Beltinci

Naša družina

Ko zjutraj se zbudim,
dobro jutro vsem želim.
Zajtrk že na mizi čaka,
saj pripravil ga je ata.
Mami v službo se mudi,
še za kavo časa ni.
Sestra pod odejo se smeji,
saj lahko še dolgo spi.
Meni pa za vse to ni,
ker se v šolo mi mudi.
Tam je polno učenosti,
ki odkriva vse skrivnosti.

JANJA ZAGORC, 4. b
OŠ I. M. Sobota

To je bilo veselo

To je bilo veselo, ko smo šli na Miklavžev vlak. V soboto smo se zbrali na železniški postaji v Murski Soboti. Tam je bilo toliko otrok in staršev, da smo se zbal, ali bo za vse dovolj prostora. Vlak pa je bil velik in vse nas je odpeljal v Ormož. Vmes je prišel Miklavž z angeli in parklji ter nam delil darila, ker smo bili vsi pridni.

ALEKSANDRA ŽEKŠ, 2. b
OŠ Tišina

Velika sprememba

V poletnih počitnicah sem doživela veliko spremembo, saj smo se z družino preselili iz Murske Sobotice na vas. V Trnju smo že nekaj let gradili hišo, kak kilometer oddaljeno od babice. Medtem sem spoznala veliko prijateljev, ki so živele v bližini. Bila sem zelo vesela, da se bom lahko vsak dan videvala z njimi.

Počitnice so počasi minevale in začelo me je skrbeti, kako bo v šoli, ki naj bi jo začela obiskovati. Že nekaj tednov pred začetkom pouka je bila otvoritev novih šolskih prostorov. S starši in sestro smo se odločili, da si jih bomo ogledali. Šola je bila veliko manjša od moje prejšnje, a zelo lepa.

Zelo sem se veselila prvega dne. Lepo so me sprejeli in spoznala sem svoje nove učitelje. Oddahnila sem si, saj sem videla, da so me oboji, učenci in učitelji, sprejeli medse.

ŠTEFKA HORVAT, 6. a
OŠ Franceta Prešerna Črenšovci

Dragi Miklavž in dedek Mraz!

Smo prvošolci. Verjamemo v vajino dobroto in moč. Želimo, da nam izpolnita tri želje: SREČNI BOMO, če nas bosta obiskala, SREČNEJŠI, če nas bosta obdarila, NAJSEREČNEJŠI pa, če bodo vajine roke segle po vsem svetu in ustavile krvave vojne, otrokom vrnila mamice in očke, jim dale tople domove, šole, igračke...

Vrnita vsem otrokom smeh v žalostne oči!

Hvala!

Učenci 1. b-razreda
OŠ Apače

Papagaj pripoveduje

Požival sem na veji, ko je poglavar vseh papagajev sporočil, da preži nevarnost. Vsi so se prerivali in vsak se je nekam skril.

Jaz in moja prijateljica Tika sva zletela k jezeru in sedla na travo, ki je plavala na gladini vode. Prišli so ljudje, naju ujeli in zaprli v kletko. Prodali so naju neki stari ženi brez otrok. Hotela je, da bi bila slavna, zato naju je učila govoriti. Vsak dan je sedela pri

kletki in ponavljala: »Zdravo! Kako si? Adijo! Zapo...« Čez čas sva se je naveličala govoriti. Nekega dne, ko so prišli k njej gostje, sva začela govoriti: »Ven, barabe! Zapri vrata! Ne vstopajte, babe...« Gostje so se prestrašili in odšli. Zaprta sva ostala v kletki. Nato pa odšel na okensko polico. Od tam sva poletela nad mesto in se ustavila pred cvetličarno. Tam me je kupil Tiki rožo, ona pa me je povabila na sladoled.

Tako sva lepo preživela prvi dan prostosti.

KLARA JESENIK, 3. b
OŠ Veržej

Kdo je to?

Vsi ga poznamo,
vsi radi ga imamo.
Ima veliko dela in skrbi,
da vse otroke obdari.
Kar tri pomočnike ima:
jelenčka, zajčka in palčka.
Z njimi od šole do vrta hiti,
mi pa mu zapojemo pesmice tri.

HELENA ŠTEFANEC,
6. raz. DOŠ Genterovci

Pesem o mucu

Moja muca pridna je,
vsako jutro se umije
in do siteda naje.

Rada miši lovi,
kadar jo zaslisi,
za njo se zapodi.

Ostre ima zobe,
nikoli je ne bole,
najraje miši je.

UROŠ VIRAG, 3. b
OŠ Odanci

POP ROCK noviceeee

Pred kratkim se je mesni odbor Aberdeena, rojstnega mesta Kurta Cobaina, odločil, da mu postavijo kip kot enemu izmed največjih idolov mladih tega časa. Tej ideji je nasprotoval edino Grail, ki je zagrozil, da bo kip še isti dan podrl, če ga bodo postavili.

Popravek

**Zanikanje navedb G. Filipiča
v članku »Poročena in ločena«
v Vestniku, izdanem dne 8.
12. 1994**

G. Filipić je v mesecu septembru leta 1994 prišel na naš upravni organ in se pozanimal o možnostih podaljšanja bivalnega vzkuma za njegovo ženo, ki je tužka, ne pa o pogojih pridobitve državljanstva, kar neresnično navaja v članku. V prisomstvi referentke za pome listine in vodje ONZ mu je bila podana obrazložitev o pogojih, ki morajo biti izpolnjeni, da se prošnja lahko ugodno reši.

Zeni imenovanega smo prošnja na osnovi zdravniškega potrdila, izdanega Zdravstvenem domu v Ljutomeru dne 25. 9. 1902, ugodno rešiti. Pozneje je mož stranke poskušal pridobiti prihodno-odhodno vizo samo na našem organu in ni mogel razumeti, da za to nismo pristojni, ampak je pristojno vključno diplomatsko-konzularno predstavništvo Republike Slovenije v Lujani.

Smatram, da imenovani hoče z izjavo, ki jo je navedel v uvodnem članku, doseči protipravno rešitev z izsiljevanjem in zavajanjem javnosti preko sredstev javnega obveščanja.

DARIJA MOHORIČ

Gospodična Nana A. Rituper!

in se razgledati, da ste si govorice vzele za edino načelo
izsključnega novinarstva. Prav gotovo ste iz govorice pobrali
informacije, kako je bilo na simbolični čistilni akciji »Bodo-
laži prostora« Zveze za razvoj kulture mladih (v nadaljevanju
ZRRKM) – udeleženci te akcije dobro vedo, da vas takrat tam
ni bilo. Iz govorice ste pobrali informacijo, da je član našega
predsedstva Zdravko Pravičkar samo član ZRRKM-a (mogoče
pa tam je »neramno« izpadla beseda »predsedstva«). Iz
govorice niste nepoklicani postavljali »teoretične predpo-
ložitve« o cenah mladim namenjenih stavbe. Mimogrede,
po ocenah bi jih stalno dobili 150.000 in 200.000 DEM.

Cappuccino band

Eno leto že v Moravskih Toplicah obstaja skupina Cappuccino band, ki ga sestavljajo kitarista Tine Kovič in Sandi Krampač, baskitarist Andrej Koceper, bobnar Bojan Bojnec in klavirist Slavko Fartelj. Če je potrebno, pa zapojejo kar vsi. Zaenkrat so usmerjeni na pomursko-štajersko tržišče, njihov repertoar pa obsega evergreene, sodobno pop rock glasbo, narodnozabavno in prekmursko narodno glasbo, ki temelji na ljudskem izročilu. Poslušalci jih poznajo po skladbi **Na vzhodu**, spomladi pa nameravajo izdati svojo prvo kaseto.

Kar se niče očirkov glede predvolilnih kampanj, vpletanja politike v zahteve ZZRKM-ja po prostorih za naše delovanje, se vam ne zdi, da ste prekršili kakšno novinarsko pravilo, ko ste v svojem članku na straneh »neodvisnega« časnopisa Vestnik objavili povzete predvolilne TV-govora kandidatke za sobosko županjo, gospe B. B. in to skoraj v celih drugi polovici? ZZRKM zahteva vaše javno opravičilo za vse zapisane laži, polnesnice, nepravilne informacije in manipulacije, ki ste jih zapisali v članku. Priporočamo vam tudi, da se v bodoče raje držite svoje glasbene strani v Vestniku, torej prepisovanja člankov iz Stop-a, ponedeljkovega Dela in intervjujev, ki jih opravite z gostujočimi glasbeniki na koncertih (izgleda, da jih je preveč) v M. Soboti.

Predsedstvo ZZRKM

Kljub vsemu se nosilce kmetijske pridelave in predelave v soboški občini rušijo

Poleg tega pa se je "posluževala" tudi drugih virov, ki bi jih morali dobiti neposredno kmetje. Tako naj bi po toči, ki je pustošila po teh krajih leta 1978, dobila solidarnostna sredstva republike. Od teh naj bi ostalo nerazdeljenih štiristo milijonov. Kakor je slišati, naj bi bil ta znesek nekeje skrit, uporabljen za pokrivanje izgube v letu 1982. Samoupravni organi o tem niso bili seznanjeni.

Druzi primeri, čeprav ni tako očiten, pove pa vendar, kar so si v vodstvu žadnega dovolili. Širi leta sem se s pospeševalci žadnega prek ŽVZ-ja pa do republike »prepiral« zaradi nekvalitetne semenske kornuze. Z intervencijo predsednika IS republike, takrat tov. Zemljariča, sem vendarle uspel. Prišli so pridelovalci semenske kornuze. Skupaj smo s prsti brskali po nivalah pri Bakovcih, Borejcih in še v nekaterih drugih krajih. Se istega dne so pridelovalci semenske kornuze brez ugovora pristali, da bodo brezplačno dobavili 23 ton semenske kornuze za naslednje leto in plačali za stroške ponovne seve istega leta na površinah 1.000 ha osemdeset milijonov dinarjev. Kornuz

Pred nekaj dnevi je izšla kompaktna plošča ter kaseta prvega slovenskega rapperja **Ali Ena**, ki se imenuje **Leva scena**, na njej pa je 15 skladb. Poslušalci so lahko slišali nekatere njegove skladbe, ki vsebujejo kar nekaj pikrih na račun slovenskih glasbenikov. Nai-

AUDIO – VIDEO – CD

M SHOP

**69000 Murska Sobota,
Slomškova 43
TELEFON, TELEFAKS:
069/32-465**

Glasbena uganka

Evropske MTV-nagrade so podelili v Nemčiji v Berlinu. Pravilno je odgovorila tudi **Nada Šparaš, Vidonci 53, 69264 Grad**. Čestitamo! Obvestilo o nagradi, ki jo podarja pokrovitelj iz rubrike trgovina M-Shop, do dobila po pošti. Vse pa vas vabimo k reševanju nove glasbene uganke. In ker se bližajo prazniki, je vaša naloga, **da naštejete vsaj tri skladbe in avtorje, ki pejejo o božičnih in novoletnih praznikih!**

Odgovor:

Odgovore s kupončkom pošljite, na dopisnici do 30. decembra na naš naslov: Podjetje za informiranje, Slovenska 41, 69000 Murska Sobota, s pripisom za Pop Rock Novi-
cece.

Ugovor zoper pisanje g. Voteka o ljutomerskih bogovih

V zvezi s trditvijo, da navedb v zvezi s kršitvami »zakona o funkcijah« in »zakona o javni porabi« (avtorji očito niso poznali niti točni nazivi navedenih predpisov) ni moglo dokazati, ker je informacijski krog zapri kot jedrski reaktor, želimo poudariti, da smo predvsem javni uslužbenci, da je nase delo javno in nobene ovire, ki bi preprečevala preverjanje navedenih trditev, ni bilo – problem je verjetno v tem, da avtorji v trdni nameri, da bi v točno določenem trenutku, točno določeni osebi in njenim sodelavcem škodovali, tega niso želeli...

Pogodba med podjetjem AgTech (tudi naziv podjetja ni bil nazivano očitno) je dejansko sklenjena in velja do konca leta. Avtorji so profesionalno povzeli delegatsko vprašanje, ki je bilo postavljeno na zadnji seji občinske skupščine in ga predstavili približno tako kot trditve, saj so pozabili povedati tudi odgovore, ki so bili na seji občinske skupščine podani v zvezi s tem vprašanjem: da obstoječa pogodba temelji na izhodišču, da mora biti pogodben odnos cenejši, kot če bi v upravi imeli v ta namen zaposlenega človeka, nadalje, da je delovno mesto računalniškega strokovnjaka ovrednoteno ravno tako visoko (ali nizko), kot ostala delovna mesta, vendar, kot nezasedeno me more vključevati napredovanja (zakon, ki ga avtorji očitno ne poznajo, je jase) in ne nazadnje, da je predsednik izvršnega sveta na isti seji občinske skupščine odgovoril, da je s prevzemom funkcije predal podjetje drugi osebi.

Tratimo, da ima občina dobro organiziran in učinkovit računalniško podpiri informacijski sistem, in da je za to v veliki meri zaslužno kvaliteto sodelovanje s podjetjem AgTech. Občinska uprava ni predimenzionirana z računalniško opremo in tudi ni res, da bo potrebno zaradi neizkoriščenosti nekaj opreme prodati – nasprotno, ugotavljamo, da bo potrebno nekaj računalniške opreme še dokupiti in ponekod obstoječo opremo zaradi tehnološkega zastaravanja prenoviti. V tej zvezi želimo poudariti, da smo prav na račun dokaj dobro organiziranega računalniško podprga informacijskega sistema v občini uspeli v petih letih skoraj prepoloviti število zaposlenih v občinski upravi. Tudi nabava računalniške opreme ni bila v nasprotju s predpisi in v vseh primerih nabav je bilo predhodno zbranih več konkurenčnih ponudb. Ne želimo voditi medijskega dialoga in ga v našem delu tem pisanem zaključujemo in pripominjamo, da verjameмо v pravno državo in upamo, da bodo avtorji trdive znali pojasniti in argumentirati pred pristojnimi institucijami, in da se bodo pozabili informirati javnosti o ugotovitvah, ki bodo s takšnim postopkom sledile.

Sekretariat za upravne in gospodarske zadeve
občine Ljutomer
MIRJAM TOMINC

Klinično mrtva

Sklenila sem, da ta svoj dogodek napišem za javnost. Bilo je 1. oktobra letos, ko sem okrog 9. ure postala klinično mrtva. Bila sem 3 do 4 ure v komi. Spominjam se samo tega, kar so mi povedali drugi.

Dokler mi nista iz kome pomagala dobra zdravnik, g. dr. Amica Hauser- Petrovič in g. dr. Ivan Gasparac vem le toliko, da sta se borila za moje življenje in takoj ugotovila, da mi ne moreta pomagati drugače, kot da me pošljeta na Klinični center v Ljubljano. Bila je sobota in težko je bilo najti prevoz, naposled se je vse uredilo in takrat sem bila že zunaj kome. Povedali so mi, da me morejo jako peljati naprej, ker mi pri njih ne morejo pomagati. Poklicala sta v Ljubljano, da so jih pripravili na moj prihod.

Preostane mi samo še to, da se jima obema iz srca zahvalim in lahko rečem hvala našima dobrima zdravnikoma in tudi mojemu operaterju g. dr. Miru Kosinu za uspešno delo. Hvala njemu in celotnemu osebju Kliničnega centra.

Ida Malacik

iz naših krajev

Gračari so fajn lidge

Tak je bil naslov pesmi, ki so jo zapele Bele pike (Nikita, Tamara in Irina Juhnov) pred občinstvom v nabito polni dvorani pri Gradu na kulturno-zabavni večeri. Da so prebivalci Grada zares dobri ljudje, smo se lahko prepričali vsi, ki smo sledili poldrugo uro trajajočemu programu, ki sta ga pripravila prosvetno društvo in osnovna šola.

Navzoče je najprej pozdravil Ludvik Kočar, župan občine Kuzma, kamor po novem spada tudi KS Grad. Povezovalka programa Justina Vertič pa je povedala, da so društvo ustanovili 1950. leta, žal pa je bilo v nekaterih letih manj delavno; zdaj pa kaže, da bo spet polno zaživelo. Pobudo za tokratni kulturni program sta dala mešani pevski zbor oziroma Elizabeta Klement, ki ji je uspelo zbrati starejše in mlajše pevске talente. Tako smo ob spremljavi harmonikarja Jožeta Slavička slišali tri sklope starih ljudskih pesmi. Pri Gradu pa ne manjka tudi dobrih pesalcev, kar sta potrdili plesni skupini pod vodstvom Ambroža Pušnika ter folklorni skupini osnovne šole, ki sta pod mentorstvom Jožice Žižek zapeli prekmurske, madžarske in belokranjske plesne. Za popestritev večera sta ob pomoči mentorice Marije Jošar poskrbela osnovnošolca s prepričljivo odigranim skečem.

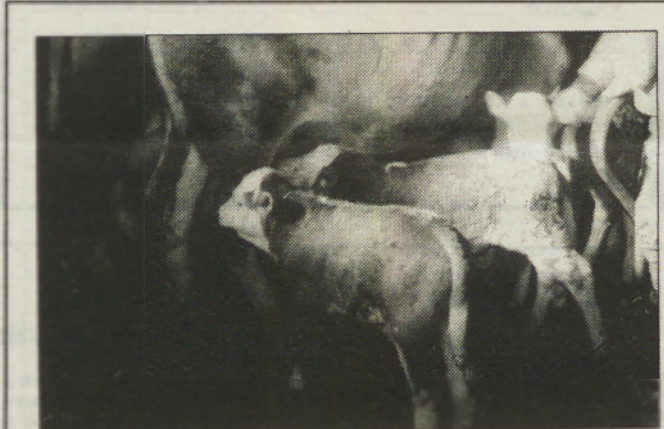
Petja, plesa in smeja je bilo resnično veliko. Tudi najbolj zahtevne posameznike je najbrž presenetil pester kulturni program, za katerega so zaslužni organizatorji ter učitelji s prizadevnim ravnateljem osnovne šole. Upajmo, da bodo »Gračari« čez čas znova potrdili, da »so fajn lidge.«

MARJANCA FERKO

MIKLAVŽEVANJE

Člani folklorne skupine Vrisk iz Apač so pripravili kar 40 darilnih paketov, naštevali pa so tudi igrice Miklavž prihaja. Dvorana kulturnega doma je bila veliko premajhna za številno občinstvo. Najbolj veseli pa so bili seveda otroci, ki jim je dobri Miklavž podelil vsa ta darila, za katera so denar velikodušno prispevali podjetja in zasebniki. Program so pozneje prikazali še varovancem doma na Tratah, gostovali pa so v Gornji Radgoni. (M. Č.)

TELETA - Na domačiji Štefana Mertika v Odrancih imajo velik naraščaj: krava Bela je pred kratkim skotila kar trojčke: telički sta tehtali 24 oziroma 25 kilogramov, teliček pa 26 kilogramov. Zdaj so se seveda že nekoliko zredili. Ker prav vsi ne morejo hkrati sesati materinega mleka, jim ga dajejo tudi iz steklenice z dudo. Prav ravna, ker so sklenili, da telet ne bodo prodali, ampak jih bodo pitali. To, da je kravo osemnil živinozdravnik Ante Karamarko, pa ste že slišali oziroma prebrali. - Posnetek: Jože Žerdin

Skavtizem se širi: Beltinci

Prihaja betlehemska luč miru

»Pri svoji časti obljubljam, da bom z božjo pomočjo vestno služil Bogu in domovini, pomagal bližnjemu in spolnjeval skavtske zakone.«

Taka je skavtska slovesna obljuba. Skavtski zakoni pa so: 1. skavt je šteje v čast, da si pridobi zaupanje, 2. skavt je zvest Bogu in domovini, 3. skavt pomaga bližnjemu in naredi vsak dan vsaj eno dobro delo, 4. skavt je prijatelj vsakomur in vsem skavtom brat, 5. skavt je plemenit, 6. skavt spoštuje naravo in vidi v njej božje delo, 7. skavt uboga starše in predstojnike in vestno opravlja svoje dolžnosti, 8. skavt si v težavah živi po poje, 9. skavt je delaven in varčen, 10. skavt je čist v mislih, besedah in dejanjih.

Skrb za duhovno življenje

Slovenski katoliški skavti in skavtije so bili pri nas aktivni pred drugo svetovno vojno. Znova pa so začeli z delom šele po družbenih spremembah, samo združenje pa deluje od 1990. leta. Skavti so v marsičem podobni pri nas bolj znanim tabornikom, vendar je razlika v tem, da na niso laični, ampak na svojih pohodih, taborjenjih in sicer v življenju utrjujejo tudi svoje duhovno oziroma versko življenje. V ta namen nad njimi bdi kak duhovnik, pri beltinskih je to kaplan Edi. Kot je razvidno iz skavtskih zapovedi, morajo vsak dan narediti vsaj eno dobro delo. Priložnosti za to pa seveda ne manjka, le volje je treba. Gibanje je 1907. leta ustanovil Robert Baden - Powel, o katerem smo v Vestniku nekaj več napisali, ko smo predstavljali veržeske skavte.

»Krivi« Mateja in Sabina

Iz veržeske skavtske organizacije sta prišli pobudnici ustanovitve prekmurske skavtske skupine (pravijo ji tudi klan) s sedežem v župniji Beltinci. To sta Mateja in Sabina. Sprva so se za skavtstvo navdušili mladi iz beltinske fare, pozneje pa so se vključili še vrstniki, ki so doma na območjih župnij Tišina, Martjanci in Črenšovci, tako da se imajo za prekmurske skavte.

Vseh članov je že 50, od tega jih je v starejši skupini (17 do 21 let) 20, srednja skupina (12 do 17 let) pa ima 30 članov; nimajo pa še mlajše skavtske skupine (7 do 12), to pa zato, ker v njihovih vrstah še ni dovolj skavtskih vodnikov. Za zdaj

Skupina prekmurskih skavtov (in dveh skavtjin) na enem iz niza skavtskih pohodov.

prekmurski skavti še nimajo svojega stega, ampak spadajo v mariborsko škofijo, medtem ko imajo že rutice s svojimi znamenji. Lani so začeli izdajati celo svoje glasilo Štrkovo čitalo, »da bi krajšalo dolgčas in pripomoglo k obveščanju o skavtizmu v Premurju«. Sicer pa se šaljivo imenujejo »Markovski štrki«, kajti njihov znak je štrkija. Nekateri imajo tudi »štrkasta«

imena: Močni štrk. Iznajdljivi štrk. Postavni štrk. Močni štrk ...

Teden dni po Prekmurju

Mladi prekmurski skavti so letos sodelovali na srečanju vseh slovenskih katoliških skavtjin in skavtov, ki je bilo v Kamniku; bili so na izletu na Brinjevi gori in si ogledali Rogaško Slatino, bili so na srečanju skavtjin in skavtov mariborske regije pri Slovenj Gradcu, kjer so se spoznali tudi z življenjem in delom koroških kmetov; izdali so tri

»razširili« po vsej deželi, v poznejših letih pa tudi po sosednjih državah. K nam, v Slovenijo, je prišel plamen 1990. leta prinesel sam preneavstrijski deželni glavar. Prekmurski skavti so se vključili v akcijo in v lanskem adventnem času je zagorela v nekaterih domovih beltinske župnije. Letos pa so se nekako obvezali, da bi njen plamen osvetlil temo srca kar največ ljudem Prekmurja. Sami tega ne bodo zmogli, zato kličejo na pomoč prekmursko mladino. Luč miru so 18. decembra pripeljali v Maribor, od tam pa so jo prenesli v beltinsko župnijsko cerkev, kjer je bil istega dne verski obred in prižiganje svečk. Po luč miru pa ni prišlo le iz beltinske župnije, ampak s sedežev dekanij (iz župnijske Sobote, Lendave in tudi iz Grada, ki pa ni dekanija, je pa večje krajevno središče). Iz beltinske naj bi lučke odnesli v cerkve v omenjenih krajih, od tam pa naj bi se razširile po več kot 20 katoliških cerkvah in tudi po evangeličanskih gmajnah. In prav pri tem prenosu iz Beltincev računajo na mladino iz drugih krajev. V Beltincih bo mogoče kupiti svečke z napisom »luč miru«. Simbolno predstavljajo mir, tudi mir v družini naših srcih. In ta naj bi vsaj za nekaj časa v adventnem času, času pričakovanja, zavladal pri ljudeh dobre volje, seveda ne glede na pripadnost ali nepripadnost tej ali oni verski skupnosti.

Prihodnje leto »klan« mladih

Prekmurski skavti hočejo s to akcijo narediti dobro delo. V prihodnjem letu bodo prav tako našli luč miru, še naprej bodo dajali svoje glaslice, sodelovali bodo v akcijah za neomadeževanje naravo, skušali pridobiti lastne prostore za shajanje, sodelovali bodo v programih, ki bodo potekali v okviru regijske skavtske organizacije oziroma stegov, skušali pa bodo tudi ustanoviti »manjši« klan« najmlajših skavtjin in skavtov. To bo pa predvsem odvisno od tega, ali bodo v letu, ki je pred njimi, usposobili dovolj voljnih teljev le-teh. Sicer pa se prekmurski skavti ne zapirajo v lasten klan, ampak dobro sodelujejo tudi s taboriški organizacijami.

S. SOBOČAY

Ptičarji ponesli glas daleč naokrog

Rezultati z raznih mednarodnih, regijskih in društvenih tekmovanj dokazujejo, da se v zadnjem času vedno bolj uveljavljajo tudi tekmovalci iz pokrajine ob Muri. Društvi za vzgojo in varstvo ptic v Beltincih in Murski Soboti se namreč uveljavljata tudi s svojimi tekmovalnimi dosežki v slovenskem merilu, saj sta med najuspešnejšimi v državi. Načrtna vzgoja različnih vrst ptic in pritegovanje mlajših gojiteljev ptic sta že doslej obrestovana, v prihodnje pa naj bi svojo dejavnost še razmahnila.

Tudi nedavno četrto mednarodno tekmovanje ptic v Murski Soboti, ki je bilo hkrati tudi regijskega značaja, je potrdilo pravilno usmeritev obeh prekmurskih društev. Številna priznanja za najvišja mesta v posameznih kategorijah so gotovo dobra spodbuda za nadaljnje delo, za kar prizadevnim članom ne manjka volje. Edinole gmotna podpora za njihovo družbeno koristno delo je še vedno premajhna, zato so veseli vsakega denarnega prispevka, ki jim ga namenijo pokrovitelji njihovih odmevnih razstav in tekmovanj. Vsekakor velja omeniti vsaj nekaj imen uspešnih tekmovalcev s pticami. Karel Gjeršek s postavnimi kanarčki, Koloman Kerčmar z lipokrom in postavnimi kanarčki ter standardnimi papigami in eksoti, Štefan Čeršnjavič s postavnimi kanarčki, križanci in eksoti, Janez Vučkovič s postavnimi kanarčki in eksoti, Slavko Paldauf z eksoti, Jure Bertalanč in Dejan Gjeršek s standardnimi papigami,

Borut Stiberc in Jože Lipaj s srednjimi in velikimi papigami - vsi člani soboškega društva gojiteljev ptic. Iz beltinskega društva pa so to: Ivan Maučec s kanarčki lipokrom in postavnimi kanarčki ter Štefan Virag in Franc Glavač s postavnimi kanarčki. M. JERŠE

številke svojega glasila, zelo pa jih je zaposlil tako imenovani potovalni tabor po Prekmurju, po katerem so se podali s kolesi, spali na prostem v vrečah, spoznavali krajevne znamenitosti, naravo, poskrbljeno pa je bilo tudi za dohodno življenje. Utaborili so se namreč tudi pri duhovnem središču Benedikt v Kančevcih. Med taborjenjem so v »klan« sprejeli 5 novih članov.

Prišla je luč miru

Sedaj pa najpomembnejše! Pred kakimi osmimi leti je avstrijska televizija začela z adventno akcijo Luč miru: iz Betlehema, Jezusovega rojstnega kraja, so z letalom prepeljali lučko, ki so jo pozneje

Tudi v novem letu oglašujte v Vestniku!

Štefanu Kuharju-Pišti v spomin

Letos je slavil petdesetletnico svojega rojstva. V vasi Markišavci v Prekmurju je zagledal luč sveta, kaj kmalu pa se je družina preselila v Pucconce, kjer je oče kupil mlin in kmetijo. Ljubil je delo na kmetiji in vse, kar je sodilo zraven. Mladost mu je pravezaprav dala vse: pravi odnos do zemlje in veselje do pisane besede. Sel je po očetovih stopnjah, ki je bil ravno tako velik zanesenjak, in kar upravičeno je podedoval očetovo ime Pišta. Izredno nadarjen ter z občutkom za pravo pisano besedo je že kot dijak gimnazijec ter absolvent državne trgovske šole v Mariboru pisal v Grudo, Mladega Prekmurca in Večernik. Urejal je tudi literarni list mariborskih dijakov »Naša beseda«. Bil je eden od agilnih predvojnih članov napredno mislečega društva Sokol v Murski Soboti. Tam se je tudi spoprijateljil s tvorcem prvega organiziranega upora v Pomurju, narodnim herojem Štefanom Kovačem-Markom. Sam je bil v začetku okupacije v ujetništvu kot redni vojak jugoslovanske vojske. Po izpustitvi in zapora je dal pobudo za oživitve razbite uporniške organizacije in bil vse do končne osvoboditve eden redkih stalnih aktivistov ter organizatorjev OF, ki so med okupacijo delovali na zelo težkem ravninskem prekmurskem terenu. Kot okrožni sekretar OF je nosil partizansko ilegalsko ime Peter Koštrica.

Po vojni se je vpisal na ekonomsko fakulteto (kot izreden študent). Bil je redni dopisnik Pomurskega vestnika ter drugih glasil širom po domovini. Bil je podpredsednik planske okrajne komisije in zadrutni referent.

Pogosto je predaval na podeželskih izobraževalnih tečajih za ljudsko prosveto, zaradi prisnosti je bil pri kmetekem prebivalstvu zelo priljubljen.

Iva radio Ljubljana je Štefan prišel 1949. leta. Med številnimi dolžnostmi, ki jih je opravljal, je bilo tudi mesto urednika popularne oddaje za kmetijske proizvajalce in kasneje izredno odmevne uspešnice. Za našo vas, v kateri je kasneje uredil rubriko Tam gori za našo vasjo. V njej je predstavil številne domače muzikante in podeželske pevске zборе. Razporednost je bilo njegovo profesionalno vodilo. Bil je tudi televizijski pionir. Prišlo se je kar na poskusni oddaji, na Gospodarskem razstavišču 1956. leta. Kasneje je pripravil več mesečnih oddaj. Televizijska ni osvojila. Ostal je zvest radni ter pisani besedi. Zelo mikavno delo v zunanje-političnem uredništvu je odklonil, rekoč: »Jaz sem sin zemlje, rajši sem na tleh, kot da bi bil lutka, katero si podajajo vzhod in zahod.« Pri RTV je bil tudi predsednik upravnega odbora stanovanjske zadrage in še bi lahko naštevali naloge ter funkcije, ki jih je opravljal še ob svojem rednem novinarskem delu. Za svoje zasluge je prejel številna državna priznanja, med njimi Tomšičevo nagrado za življenjsko delo komentatorja RTV Ljubljana.

S svojim polemičnim in kritičnim pristopom je nadaljeval tudi kot novinar v pokouju ter veliko prispeval k odkrivanju resnice o naši pretekli zgodovini.

Ni prenašal krivic, še manj laži, pa najsij je šlo za spore ali kaznovanja v vinogradništvu, kjer je bil priznani strokovnjak in dobitnik najvišjih priznanj s področja kakovosti, ter pri odkrivanju in zmerjanju številne boleče problematike druge svetovne vojne.

Sedaj so na potezi poklicani, da njemu v spomin naredijo korak, ki jih obvezuje.

Hvala ti, nam dragi prijatelj, naj ti bo večna slava tvojemu spominu. LENART HORVATČ

VIDEM OB ŠČAVNICI - Že nekaj časa ima gornjeradgonsko komunalno podjetje težave z odvozom smeti, ker je vozilo dotrajalo. Kaže, da bodo problem rešili januarja. Novo vozilo bo imelo prostornino 17,5 kubičnega metra, stalo pa bo 14,5 milijona tolarjev. Dobršen del - 4,8 milijona tolarjev - so vzeli iz občinskega proračuna, komunalci pa so si pomagali še s posojilom. V novem letu bo torej občina Gornja Radgona bolj čista. (F. Kl.)

BELTINCI - Minilo je 25 let, odkar so v Beltincih ustanovili sedanje kulturno društvo, ki je še najbolj znano po folklornem festivalu. Na proslavi jubileja pa so se predstavili člani vseh sekcij društva, ki so jim pozneje podelili jubilejne Gallusove značke. Dobili so jih člani folklorne in tamburaške sekcije ter moškega pevškega zbora. (J. Ž.)

GORNJA RADGONA - Ker v bližini ni bilo urejenega parkirišča, so obiskovalci gornjeradgonske cerkve puščali svoja vozila na divjem parkirišču ob Apaški cesti. Sedaj pa je župnišče dalo urediti pravi parkirni prostor, saj so delavci ob Šiebingerevem sadnem vrtu postavili podporni zid in parkirišče za silo uredili. Na pomlad, ko se bo teren »usedel«, pa bodo položili tlakovce, med katerimi bo rasla trava, torej bo parkirišče avtomobilom navkljub - zeleno. (L. Kr.)

LENDAVA - Učenci nižjih razredov osnovnih šol v prejšnji lendavski občini so imeli te dni v gosteh dramaturginjo in lutkarico Jeleno Sitar in magistra muzikologije Igorja Cvetka, ki sta mlade navduševala za uprizorjanje ljudskih pripovedk z lutkami in glasbo. Zanimanje za njuno predstavljanje je bilo veliko, zdaj pa bodo morali pobudo prevzeti mentorji, ki naj bi skupaj s svojimi varovanci pripravili kako lutkovno predstavo. (J. Ž.)

MURSKA SOBOTA - Soboška PAN-AGRA želi svoje izdelke prodajati tudi na francoskem trgu, zato je lani prvič sodelovala na specializiranem sejmu v Parizu in z izdelki vzbudila veliko pozornost. Še bodo skušali iti na sejme, čeprav tako razstavljanje, vsaj kar zadeva Francijo, še zdaleč ni poceni: za kvadratni meter razstavne površine je bilo treba odšteti 400 nemških mark. Zdaj tuhtajo, kaj storiti, da bi se izognili tako velikim stroškom. Morda bi si jih delili s kakim drugim razstavljalcem? (G. G.)

iz naših krajev

Postanite
dopisnik
Vestnika!

Gradiva za strani iz naših krajev nam sicer ne manjka, vendar ugotavljamo »bele lise«: z Goričkoga, Apaške doline, videmskega in bukovskega ter še kakšnega drugega območja je zdaleč premalo vesti. Postanite naš dopisnik! Za začetek pošiljajte krajše vesti o dogajanjih v vašem kraju, krajevni skupnosti, delovni organizaciji, na šoli, v društvi, o zanimivih ljudeh ..., kot to počno naši neutrudni honorarni dopisniki Ljudvik Kramberger, Franci Klementič, Jože Žerdin, Geza Grabar, Franc Kuhar in drugi, pozneje pa se poskusite z zahtevnejšimi zvrstmi. Več o sodelovanju boste izvedeli od »lefa« dopisnikov Sobočana, telefonska številka je 21 383 ali 33 019. Honorar obračunamo na koncu meseca!

Naše srečanje

Marijini »pušeljci«

Marija Leopold iz Ihove od otroških let izdeluje »pušeljce« in druge okrasne šopke iz povoščenega papirja. Včasih so bili taki okrasni obvezni na prsih ženinov, nevest in tudi svatov. Kaj nam je povedala?

»Veste, včasih je bilo življenje težko, a vendarle bolj veselo kot danes. Posebno lepo je bilo v zimskem času, ko so ljudje imeli več prostega časa. Tedaj, zlasti v drugi polovici decembra in tja do pusta, je bilo največ porok. Na nekaterih gostijah je bilo do 100 svatov. Po stari navadi so si pripeli povoščene »pušeljce« iz papirja. Take so nosili zato, ker pozimi ni bilo pravega cvetja. Pa tudi zato, da na gostijah, ki so včasih trajale več dni, okrasni ne bi oveneli. Take reči so sicer znale narediti mnoge ženske, med njimi tudi moja teta Elizabeta Šuta od Sv. Trojice v Slovenskih goricah. Pri njej sem se že kot osemletna deklica tudi jaz naučila izdelave. Po njeni smrti sem tudi podedovala modele za različne in druge listke ter okraske. Vseh teh »štanc« je že čez

Marija Leopold iz Ihove pri Benediktu izdeluje »pušeljce« že 74 let. Foto: L. Kr.

dvajset. V dobrih starih časih sem za eno poroko oziroma gostijo morala izdelati tudi do 100

»pušeljcev« za goste, posebne, nekoliko drugačne, pa »pušeljce« za ženina in nevesto, potem za »strašinarja« in »strašinarico« in »pušeljce« za »pubare« in »deklice«, katerim so tedaj sicer tudi rekli »svaterci« oziroma »svaterčanke«. Skoraj vedno je nevesta nosila »kranec« (krono) in veliki »pušlec«, ki ga je nosila v rokah. Za opremo svatov na eni gostiji je bilo dela za mesec dni. Tudi sama sem morala velikokrat na gostijo, kar je bilo priznanje, da so bili z mojim delom zadovoljni.«

Marija Leopold pa je svojčas izdelovala tudi okraske za klobuke, ki so jih nosili fantje, ko so šli na »štelingo« (nabor). S svojimi okraski je krasila tudi svetnike v kapelicah in cerkvah. Nazadnje pa je prišlo naročilo za izdelavo poročnih »pušeljcev« iz Melov za Šerugova zlatoporočca. Sicer pa je za ta par »pušeljce« izdelala tudi daljnega 1944. leta, ko sta se prvič poročila.

In kak material Marija od Negove pravzaprav potrebuje za izdelavo vseh teh okrasov? To so: krep papir v raznih barvah, tanka žica, »mirten« (posebne s prejšnje ovite paličice), prejšica in parafin.

Vesela je, ker je zanimanje za izdelavo »pušeljcev« pokazala hčerka Betka, ki je učiteljica, »pušeljce« pa izdeluje za maturante. Od Marije se je izdelave naučila še Krambergerjeva Marija z Negovskega Vrha. Vesela je, da z njenim delom vsaj nekdo nadaljuje, ko pa sama zaradi bolezni tega ne more več. Pa tudi v letih je že.

LUDVIK KRAMBERGER

VOLITVE – Volitve županov in svetnikov so mimo, ostali pa so razcefrani plakati, s katerimi so nas stranke snubile, da bi svoj glas dali ravno njihovim kandidatom. Prav bi bilo, da bi zdaj prizadeti za seboj še pospravili, ne pa da plakati še vedno visijo na drevesih, ograjah, avtobusnih postajališčih in drugih mestih. Morda pa plakati ostajajo zaradi prihodnjih volitev? – Foto: G. G.

HOTIZA – Referendum o uvedbi novega krajevnega samoprispevka na Hotizi je uspel, saj se je od 630 glasovalcev zanj odločilo 71 odstotkov občanov. V naslednjih petih letih bodo denar zbirali predvsem za ureditev vaške kanalizacije, potrebno pa je tudi asfaltirati nekaj cest in dokončno urediti pokopališko vežico. Pogled pa je uprt še naprej: načrtujejo tudi napeljavo plinskega omrežja. Sicer pa predvidevajo, da bodo v referendumskem obdobju zbrali 11.000.000 tolarjev. (J. Ž.)

GORNJA RADGONA – Vodstvo gornjeradgonskega upokojenskega društva je hotelo oživiti pevsko dejavnost, toda od 1.600 upokojencev sta se prijavila le dva. To pa nikakor ne pomeni, da upokojenci nimajo talenta, veliko jih namreč prepeva v drugih zborih, nekateri pa kar tako – zase. Upokojenski pevski zbor v Gornji Radgoni je že deloval, a je razpadel, ko je odstopil pevovodja. (F. Kl.)

Samozaposlovanje

Zgled mirnega Janeza Mira

Dobre, lepe, uporabne, dragocene ... stvari ne nastajajo samo v sodobnih prostornih delavnicah, ampak (ali pa celo predvsem) v skromnih delovnih kotičkih. V takem se stiska tudi dejavnost umetnega kovača, s čimer se ukvarja Janez Mir iz Grabonoša.

Poskusil je, pa je šlo

No, kovaštvo pa je vendarle dejavnost, ki zahteva večje prostore, zato Janez že nekaj časa bje boj za posojilo, seveda po ugodni obrestni meri, kajti njegova dejavnost ni »stancanje« istih izdelkov, ampak povsem ročno delo – izdelava unikatnih kovaških izdelkov. S tem se uradno okvarja (ima dovoljenje) kaka tri leta. Pokazal mi je album s slikami kovanih dvoriščnih in stopniščnih ograj, vrtnih vrat, okenskih mrež, kovanih lestencev, kovanega okovja za vrata, mogočnih ključavnic za vinske kleti, svečnikov, okvirjev za slike, kovanih črk za razne napise, vrtnih in stenskih svetilk ... S tem prikazom mi je posredno odgovoril na vprašanje, česa vse je sposoben narediti s svojimi kovaškimi orodjem in seveda s svojimi sposobnimi rokami, ki pa jih vodi bistra glava. Zmotno pa sem mislil, da se vse to naučil v kovaški industriji v Kropi na Go-

renjskem. Ne, ni bilo tako. Za navadnega kovača se je izučil pri kovaču Kocuvan v Sovjaku. Ko bi ne hodil po sejnih in ugotavljal, da se na kovaškem nakovalu da narediti še kaj drugega, ne le vroče zavariti obroč za kolo lesenega voza, narediti podkev ... in »švacati« z električnim varilnim aparatom, ki je družabnik sedanjih »kovačev«, potem bi pač ostal klasični kovač. Janez je torej tuhtal, kako bi s kladivom in drugimi pripomočki naredil še kaj drugega, takega, kar so zmogli nekdanji kovači, ki so bili odvisni predvsem od žarečega oglja. Šlo je in zdaj – po nekaj letih – je že uveljavljen izdelovalec izdelkov umetniškega kovaštva. Nič takega ni, česar ne bi znal narediti.

Kako do ugodnega posojila?

Kotiček v podaljšku stanovanjske hiše, kjer je kovačnica, je resnično tesen, udarjanje po nakovalu pa velikokrat prebudi nekaj mesecev starega kovačevega otročička. Zunaj na dvorišču, kjer je postavil temelje z armirano ploščo za večjo delavnico, bo seveda primernejši prostor. Tam sta tudi že dve strojni kovaški kladivi. Pa so nadaljnja gradbena dela zastala, kajti mirni kovač Janez Mir je porabil vse prihranke.

Potegoval se je za pomoč iz sklada za demografsko ogrožena območja in kandidiral za posojilo po ugodni obrestni meri, za katerega je natečaj objavil gornjeradgonski občinski izvršni svet. Obakrat ni bilo nič, kar mu seveda upravičeno ne gre v glavo, zato se Janez Mir včasih celo vznemiri. Sam mu dajem seveda prav, ko pa so bankirji in »občinarji« najbrž slepi, saj ne vidijo (nočejo videti), da tam, v Grabonošu, živi mladenič, poln energije, znanja, zagnanosti ..., ki hoče delati, ustvarjati, a je pri tem zelo utesnjen, ker pač kovačnica v podaljšku stanovanjske hiše ni tak prostor, kjer bi si človek lahko dal duška pri delu.

Kovačeve jagode

Izdelki, ki mi jih je Janez pokazal na slikah, in tisti, ki sem jih našel v delavnici, so mi bili všeč. Pobral sem ga, da grozdnih jagod, s katerimi je okrasil kovani lestenec, najbrž ni koval, ampak je privaril kupljene kroglice – jagode. Pa ni bilo tako: tudi jagode je, ki pa niso povsem gladko okrogle, ampak nekoliko rebraste (podobne nogometni žogi) je naredil s kovaškim kladivom. V ta namen (da bi me ja prepričal) mi je pokazal eno od takih jagod. Ja, trudi pa se!

Ko bo Janez Mir uredil delavnico, bo imel v njej tudi razstavo svojih izdelkov. Zdaj si jih lahko ogledamo le na slikah in seveda tam, kjer so že vgrajeni. Če boste videli kak izdelek umetnega kovaštva (to je med drugim lahko v kakem lokalu), pomislite, ali ga ni morda naredil kovač iz Grabonoša. Tisti mirni Janez Mir, ki pa se tudi vznemiri, ko vidi, da tisti, ki imajo denar, nimajo poslušna za njegova stremiljenja. Sram jih bodi!

Š. SOBOČAN

Nova črpalka v Odrancih

Kar dolgo se je govorilo, da bodo med Odranci in Črenšovci zgradili bencinsko črpalko in motel, zdaj pa gre za res. Pravzaprav so stekla prva dela že 10. novembra. Medtem pa so na gradbišču že veliki rezervoarji in tudi gradbena dela hitro napredujejo. Kot nam je povedal lastnik zasebnega podjetja Mobix Matija Kuzma iz Črenšovca, ki je investitor te naložbe (v sodelovanju s Petrolom Ljubljana), bi morala biti črpalka in vse dolgo nared do julija prihodnjega leta. Vse skupaj bo dokaj veliko in nontirano bo najmodernejša oprema. Uredili bodo tudi parkirno ploščad za 50 osebnih in okrog 20 tovornih avtomobilov (vlačilcev).

J. G.

Pismo mojemi poslanci

Dragi moj Kóvet!

Pišen Ti eto malo pijsmo v eton med pa povolitnom cajti, tou je tak za ništerne, kak so stari lidgej pravli, ka je v Búdini somo denouk pesko senje bilou pa so te se pse oudali, ali zaništerne vó odebrane ešče so tej telko vó križane volijve nej gotove. Zatogovalo, čiglij si Tij nindri nej kandidatejro nej za župana pa nej za svetnijka, Ti seglij pošiljan vrouče volilne pozdrave.

F ton premočeno kejndi, gda je na den svejtoga Miklouša f Soboti tou veliko senje bilou, sva miuva z mojoj starof Žuškof tudi malo bole rono gor stonola pa fšitali pa pri svinjaj fčijnola, zato ka je una kak tisti, šteri pri kuči se ravna pa zravna, vó dala, ka po dugi lejaj ideva na tou velko senje. Prišla sva z autobusom f Soboto kouli devete vóre, pa te že na senji telko naroda bilou, takkak čí bi se šenke davali. Ges san si ščou kúipiti edne šlapšline, takše kak mij starejši nosimo, s trdim poplaton pa s svinškoga ledra, ali na celon senji tudi pri šujstaj, šteri so obuteu odavali, san nej mogo dobiti, ponujali so mi plastične pa štofame s plastičnin poplaton, ali ges znou, ka tou nej dobro za moje stare novej, ništerni so mi tanač davali, naj iden v Zalaegerseg na senje, ka ton se tou zagvišno dobij. Žuška si je pa ščela kúipiti eden napou fšortof z čarnoga glata, kak se za takše starejši ženske zavolo pošterja šika nositi, ali tudi una je tou nej mogla najti. Zatogavolo sva bila oba preveč slabe volej, pa sva seglij odila pa malo glejajala pa san spomet vzeu, ka somo ženske kúipijejo na ton senji kakše lejeje srakice ali bluze po ton pa tudi spougne lače, ka tou zaj predse fal ponujajo, somo ka so bole takše vžili, ge je malo blaga za nej trbelo ponučai. Žuška je pa spomet zejla, ka je saki drugi štant na senji šank bío, a pri sakon je takša stejska bijla, ka se tiskati trbelo, čí si ščeu kcoj prijti, pa pravla, ka pokač okoli šankof stejska, tečas nega navoule na eton svejti. Proti pouadneji, da sva se prouti postaji autobusa npoutila, ka bi domou šla, sva srečala Vinceka Želarovoga pa Rozo, pa pravla, ka njeva tudi se domou riktata pa se lejko znijma domou pelava, ka nikaj prišparava, ka bi za karte dala.

Vinci je ešče od nedeje preveč slabe volej bío, ka je za župana tej non vó doloučene občine kandidatejro, pa žgubo, ali kak tou pravijo malo djakše, nej je prišo v drúji kroug, ka ga je volilo somo telko lujdi, kak ji gej prinas f Čurgovi, tou pa nej bilou zadosta. Pijjan ga po pouti, kak je tou mogouče, vej je pa na edijni paver bío na papejri, si drúji so bilij gospoda ali penzjonisti, ka paverski človik voli takšoga, za šteroga že naprej zna, ka se zonzega nika nede brigo. Vjidiš, Janči, pravi un, tou se dela predvolilna propaganda, ges san nej móu pejnec, ka bi na saki plout pa sako drejvo pa posoudo za smetij svoje kejeje gor kelo, ges san nej mogo pijsati na plakate, ka mo vaš župan dobrevoule, zatou ka tej šteri so tou pijsali, so že naprej lagali, tudi san se nej mogo po psaj kuči, kelko pejnec san za našo vejs spravo sten, ka bi druge kouli prneso.

Nej san mogo obečati, kak so tou delali drúji, ka čí mo zvoljeni, ka te na saki brej pa do sake kuče don asfalt napraviti, nej san mogo obečati, ka f Čurgovo s Sobote šenki vodovod napelamo pa ksakoj kuči šenki telefon pa rususki plin za kurjavo pa kabelsko televizijo pa navenka se ešče drújo, ka so ovi obečevali. Ges san pravo somo tou, ka mo za se glij pošteni, pa se zdaj vajdi, ka tou nikaj ne vala. Tudi san nej móu niti ednoga Kóveta, ka bi me okouli vozo zautojon po oštarijaj pa pijačo plačivo veškin pijancon, šteri furt po oštarijaj visijo pa njin je se tou že naprej dijšalo. Nej san mogo dati kujati bogračof pa po telefoni lidij na pijačo zvati, ka neman telefouna, nej san si mogo privouščiti, ka bi bika dao pečti, kak so tou ništerni obečavali, nej san tudi prešieu knige od toga, kakso za drúge bojne propagando tej velki tirali, pa so ništerni zaj tou núcali, zato je pa prišlo vajdi. Nej san sevozo okouli, ka bi kejeje drúji kandidatoj doj čejso ali pa s farbof notri mazo, se ka san delo, je bilou pošieno pa po istini.

Gda sva v kújni sedela z Žuškof po večerdi, pa sva si od toga Vincekovoga dela zgúavala, so njou se skuzej polejale, da san pravo, ka je tou velka sromota, ka se mij pavri med sebof ne pošitijemo pa nikaj fškup ne držijmo. Bole kak proustomi pavri, šteri se ešče nej najčo lagati pa se po istini gučij, vórdjemo takšin, ka sefelej obečajo, ka njin na pomet prijde, na kuncí nas pa sefkúper okouli prinesejo pa svoje žepke fejst napunijo.

Malo san začo od toga premlislati pa san pogrúnto, ka tou niti nej tak velki grej, čí so tej, kak so ščeli izvoljeni bití, eden drúgomi plakate doj čejšali ali pa s farbof notri mazali, bole grdou je tou, ka so ništernin na glaviej rdeče zvezde malali ali pa klúkašte križje. Najbole pa me je stisnolou pri srcej, da san čúio, ka so ništernin na kejpaj očij vó kopali pa pou glave ali pa cejlo kraj rezali. Ka bi bilou, čí bi naprijliko do kakšne svaje prišlo pa bi ništerni tou zaistino probali delati? Obačan se zato na Tebej s pijanjon, kak je mogouče, ka je naš narod, šteri je odnikdamao za mernoga valao, naednouk tak po domačen povejdano zmejšani grato? Nikaki pravijo, ka je tou od toga, ka zdaj že saki furt tou televizijo glejda, pa ton se saki den vjidi, kak se vij ton f parlamentu med sebof štíkate, božno eden ovomi gučijte pa eden ovoga bi v žlici vodej fšoupili, čí bi mogli, pa te zatogavolo tudi prousti narod takši grata, vej so stari lidgej že nikda pravli, ka riba od glave smrdij.

Drújo ti zaj nika ne bi znao pijsati, naš pivanoš so pa eto med mešof pravli, ka narod naš takše voje, kak si je zaslužti.

Preveč lipou. Te pozdravla pa ti želej vesejli advent, lejpe božijčne svejke, v nouvon 1995. leti pa malo več pameiti, da tejiš tiste gombe!

F Čurgovi, decembra 1994

Tvoj Janči Borojčnjek
s Čurgove

[illegible]

7.55 Poročila – 8.00 Dobro jutro – 10.00 Poročila
– 10.05 Lov na Dumboolt – 10.30 Vic or Hugo
– 11.20 Risnike – 11.35 Namijske kronike
– 12.00 Poročila 12.05 Cesarica – 12.30 Conan
Barbar, američki film – 15.30 Otraski program
– 16.30 Poročila – 16.40 Z jadrli okoli sveta
– 17.10 Turistični magazin – 17.40 Hrvatska da
mes – 18.00 Kolo sreće – 18.35 Sanna Barbara
– 19.30 Dnevnik – 20.10 Kvizoteka – 21.30
Kultura – 22.40 Slika na uliko – 23.20 Moć
denarja – 23.30 Navigator, novozelandski film
1.00 Poročila

7.00 Čebelica Maja - 7.25 Lutke - 7.30 Am.
- 7.40
- 7.45
- 7.50
- 8.00 Lastie
- 8.10
- 8.20
- 8.30 Bago
- 8.40 Lastie
- 8.50
- 9.00 Bago
- 9.10
- 9.20
- 9.30 Bago
- 9.40
- 9.50
- 10.00
- 10.10
- 10.20
- 10.30
- 10.40
- 10.50
- 11.00
- 11.10
- 11.20
- 11.30
- 11.40
- 11.50
- 12.00
- 12.10
- 12.20
- 12.30
- 12.40
- 12.50
- 13.00
- 13.10
- 13.20
- 13.30
- 13.40
- 13.50
- 14.00
- 14.10
- 14.20
- 14.30
- 14.40
- 14.50
- 15.00
- 15.10
- 15.20
- 15.30
- 15.40
- 15.50
- 16.00
- 16.10
- 16.20
- 16.30
- 16.40
- 16.50
- 17.00
- 17.10
- 17.20
- 17.30
- 17.40
- 17.50
- 18.00
- 18.10
- 18.20
- 18.30
- 18.40
- 18.50
- 19.00
- 19.10
- 19.20
- 19.30
- 19.40
- 19.50
- 20.00
- 20.10
- 20.20
- 20.30
- 20.40
- 20.50
- 21.00
- 21.10
- 21.20
- 21.30
- 21.40
- 21.50
- 22.00
- 22.10
- 22.20
- 22.30
- 22.40
- 22.50
- 23.00
- 23.10
- 23.20
- 23.30
- 23.40
- 23.50
- 24.00
- 24.10
- 24.20
- 24.30
- 24.40
- 24.50
- 25.00
- 25.10
- 25.20
- 25.30
- 25.40
- 25.50
- 26.00
- 26.10
- 26.20
- 26.30
- 26.40
- 26.50
- 27.00
- 27.10
- 27.20
- 27.30
- 27.40
- 27.50
- 28.00
- 28.10
- 28.20
- 28.30
- 28.40
- 28.50
- 29.00
- 29.10
- 29.20
- 29.30
- 29.40
- 29.50
- 30.00
- 30.10
- 30.20
- 30.30
- 30.40
- 30.50
- 31.00
- 31.10
- 31.20
- 31.30
- 31.40
- 31.50
- 32.00
- 32.10
- 32.20
- 32.30
- 32.40
- 32.50
- 33.00
- 33.10
- 33.20
- 33.30
- 33.40
- 33.50
- 34.00
- 34.10
- 34.20
- 34.30
- 34.40
- 34.50
- 35.00
- 35.10
- 35.20
- 35.30
- 35.40
- 35.50
- 36.00
- 36.10
- 36.20
- 36.30
- 36.40
- 36.50
- 37.00
- 37.10
- 37.20
- 37.30
- 37.40
- 37.50
- 38.00
- 38.10
- 38.20
- 38.30
- 38.40
- 38.50
- 39.00
- 39.10
- 39.20
- 39.30
- 39.40
- 39.50
- 40.00
- 40.10
- 40.20
- 40.30
- 40.40
- 40.50
- 41.00
- 41.10
- 41.20
- 41.30
- 41.40
- 41.50
- 42.00
- 42.10
- 42.20
- 42.30
- 42.40
- 42.50
- 43.00
- 43.10
- 43.20
- 43.30
- 43.40
- 43.50
- 44.00
- 44.10
- 44.20
- 44.30
- 44.40
- 44.50
- 45.00
- 45.10
- 45.20
- 45.30
- 45.40
- 45.50
- 46.00
- 46.10
- 46.20
- 46.30
- 46.40
- 46.50
- 47.00
- 47.10
- 47.20
- 47.30
- 47.40
- 47.50
- 48.00
- 48.10
- 48.20
- 48.30
- 48.40
- 48.50
- 49.00
- 49.10
- 49.20
- 49.30
- 49.40
- 49.50
- 50.00
- 50.10
- 50.20
- 50.30
- 50.40
- 50.50
- 51.00
- 51.10
- 51.20
- 51.30
- 51.40
- 51.50
- 52.00
- 52.10
- 52.20
- 52.30
- 52.40
- 52.50
- 53.00
- 53.10
- 53.20
- 53.30
- 53.40
- 53.50
- 54.00
- 54.10
- 54.20
- 54.30
- 54.40
- 54.50
- 55.00
- 55.10
- 55.20
- 55.30
- 55.40
- 55.50
- 56.00
- 56.10
- 56.20
- 56.30
- 56.40
- 56.50
- 57.00
- 57.10
- 57.20
- 57.30
- 57.40
- 57.50
- 58.00
- 58.10
- 58.20
- 58.30
- 58.40
- 58.50
- 59.00
- 59.10
- 59.20
- 59.30
- 59.40
- 59.50
- 60.00
- 60.10
- 60.20
- 60.30
- 60.40
- 60.50
- 61.00
- 61.10
- 61.20
- 61.30
- 61.40
- 61.50
- 62.00
- 62.10
- 62.20
- 62.30
- 62.40
- 62.50
- 63.00
- 63.10
- 63.20
- 63.30
- 63.40
- 63.50
- 64.00
- 64.10
- 64.20
- 64.30
- 64.40
- 64.50
- 65.00
- 65.10
- 65.20
- 65.30
- 65.40
- 65.50
- 66.00
- 66.10
- 66.20
- 66.30
- 66.40
- 66.50
- 67.00
- 67.10
- 67.20
- 67.30
- 67.40
- 67.50
- 68.00
- 68.10
- 68.20
- 68.30
- 68.40
- 68.50
- 69.00
- 69.10
- 69.20
- 69.30
- 69.40
- 69.50
- 70.00
- 70.10
- 70.20
- 70.30
- 70.40
- 70.50
- 71.00
- 71.10
- 71.20
- 71.30
- 71.40
- 71.50
- 72.00
- 72.10
- 72.20
- 72.30
- 72.40
- 72.50
- 73.00
- 73.10
- 73.20
- 73.30
- 73.40
- 73.50
- 74.00
- 74.10
- 74.20
- 74.30
- 74.40
- 74.50
- 75.00
- 75.10
- 75.20
- 75.30
- 75.40
- 75.50
- 76.00
- 76.10
- 76.20
- 76.30
- 76.40
- 76.50
- 77.00
- 77.10
- 77.20
- 77.30
- 77.40
- 77.50
- 78.00
- 78.10
- 78.20
- 78.30
- 78.40
- 78.50
- 79.00
- 79.10
- 79.20
- 79.30
- 79.40
- 79.50
- 80.00
- 80.10
- 80.20
- 80.30
- 80.40
- 80.50
- 81.00
- 81.10
- 81.20
- 81.30
- 81.40
- 81.50
- 82.00
- 82.10
- 82.20
- 82.30
- 82.40
- 8

5.30 Jurčani program - 9.00 Čez dan - 9.35 Igra
- 9.45 Disnejev film, pon. - 11.30 Edmi zose,
- 9.45 film - 12.00 Zvon, por. - 11.30 Disnejski
- 12.25 Varka TV - 12.50 Oroški program
- 14.40 Iz programov prejšnjega tedna - 15.30
Telesporov boke, gala - 16.00 Poročila - 16.05
Čakajo na vlado - 16.30 Gospodična, serija
- 17.00 Zalutnivo, link - 17.45 Zamerski Mad-
- 18.15 Film - 18.30 Prmas, kviz - 19.00
Sport - 19.10 Povelje - 19.30 Dnevnik - 20.15
Malo mesto, serija - 20.50 Dnevi obleganja
- 21.00 Mississippi - 21.20 Elina družba, serija
- 23.00 Jerry Lee Lewis, glasbeni film - 23.30
- 23.55 Jerry Lee Lewis, glasbeni film - 23.55

5 - 30 Dobro jutro, Nemačko - 9,05 Kojak - 10,00
Lepi u bogati - 10,30 Čas isprečenja - 11,00
Vroča nagrada - 11,30 Družinski dvoboj - 12,00
Opoidanski - magazini - 12,30 Springfildova
zgoda - 13,15 Kalifornijski plan - 14,10 I mori
so njen kremen - 15,00 Ilona Christen - 16,00
Hans Meiser - 17,00 Ivezano - 17,30 Med nam
- 18,00 Lepi in bogati - 18,30 Eksplozivno
- 18,45 Poročila - 19,10 Eksplozivno - 19,40
Dobri časi, slabi časi - 20,10 Naša šola je naj-
boljša - 21,30 Mestna kulinika - 22,05 Širaza
- 23,00 Poročila - 0,00 Poročila - 0,05 Nema-
ško - 15,00

800-4-A-BOOKS
 800-4-A-BOOKS

[illegible]

55 Poročila – 8.00 Dobro jutro – 10.00 Poročila
10.05 Loh na Doornbult – 10.30 Naravne zna-
čajnosti Evrope – 11.20 Risanke – 11.35 Nar-
avne značajnosti Evrope – 12.00 Poročila – 12.05 Češtica
12.10 Slovenska IM, ameriški film – 15.30 Moj
ljubljenec – 16.05 Božič pri babici – 16.30 Poroc-
ila – 16.40 Hrovača v letu 1991 – 17.10 Pazi,
ste se začeli – 17.40 Hrovača danes – 18.00 Kolo sreče
18.35 Santa Barbara – 19.18 Loto – 19.30
Dnevnik – 20.05 Loto – 20.10 Politične sranke
21.00 Šport v letu 94 – 22.40 Silika na silko
23.20 Rešna glasba – 10.00 Poročila

[illegible]

9-10-35 Jutarnji program - 9.00 Celjčan - 9.35 Jelen
 9-10-35 Hagbenčekovi - 11.30 Prča, 23 film
 9-10-35 Zvon, poročila - 12.05 Posel - 12.25
 14.00 Vrtaki TV - 2.45 Pet Shop Boys glasbeni film
 15.00 Otoki - 15.30 Otokski program - 15.30 Begovski
 16.00 Poskila - 16.05 Za zadržano - 16.30 Go-
 spodina, serija - 17.00 Za otroke - 17.50 Zvijel-
 je kipo - 18.05 Znamstvo - 18.15 Posel - 18.30
 Macek v jaku - 19.00 Sport - 19.10 Pravica
 19.30 Dnevnik - 20.15 Apatoka serija - 20.50
 Elitna družba, serija - 22.25 Dnevi obleganja
 22-23 Resni glas - 23.00 Druge misli, ba-
 zebani program - 23.40 Dnevnik BBC-a

2. program
15.00 Kronid brezdinstva - 15.50 Ameda - 16.00
oroške - 16.10 Panžanka, film - 17.35 Minipon
- 17.45 Spominska drevesa - 18.00 Regionalni
program - 18.45 Zelena točka - 19.05 Turistični
magazin - 19.45 Letvica počev - 20.20 Zavi
nivo - 20.30 Prelomna tisoletja - 21.05 Vse
ali nič, kviz - 21.40 Muza - 21.50 Poljska
poročila - 22.00 Objevit - 22.40 Kit ubijalec,
ameriški film

7 DECEMBER 2005
TOREK

[illegible]

10.05	Loz na Dombolt, otroška serija	10.30
10.05	Naravne znamenitosti Evrope	1.20
11.05	Namizne kronike, otroška serija	12.00
11.05	Cesanja	12.50
11.05	Otroški program	16.30
11.05	Dokumentarna oddaja	17.10
11.05	Hrvatska danes	18.00
11.05	Zupanja, dokumentarna oddaja	19.30
11.05	Parlament	22.50
11.05	Slika na sliko	0.25
11.05	Proti alkohol, dokumentarni film	0.25

7.00 Čebelica Majja - 7.50 Am. dan. des - 8.40
Ljubljana - 9.30 Bolognolova dvojica - 10.15 Le-
teči zavrhniki - 12.25 Carolea Jeanette - 12.50
Boštne risanke - 13.00 Čas vsilki - 13.10 Harry
in Hendersonovi - 13.35 Pes v družino, risanka
- 14.00 Trejca s štirimi pestmi - 15.00 Otročki
- 16.00 Stela Stellars, fantazijska kome-
dija - 17.00 Mim Čas vsilki - 17.10 Pomorska
dravzava dva DSV - 18.00 Čas vsilki - 18.30 Halo,
ste doc! - 19.30 Čas vs silki - 20.00 Sport
20.15 Hunter, kriminalna natizanka - 21.25
Smrtonožni trikotnik, film - 23.05 Čas vs ilki
- 23.10 Žigevca v snet, film

30. Jutranji program – 9.00 Čas dani 9.35 Igra
9.45 Hagenbein kovi – 11.30 Ujemeni vabara, 13.00
14.00 Film – 12.00 Zvon, poročila – 12.05 Posel – 13.00
14.05 Vaskita, posel – 13.20 Otroški program – 14.35
15.00 Športni – 15.45 Črbi Čobanika,
16.00 Poročila – 16.05 Čobanika,
16.06 Gospodčina, serija – 17.00
Nagymaros – 17.00
Koledar 1994 – 17.40 Za boljši izsek – 17.55
Križotiska hronika – 18.05 Posel – 18.30 Mažek
v začju – 19.00 Šport – 19.10 Pravdila – 19.30
Dnevnik – 20.15 Zakaj prav, Alaska, serija
21.05 Studij 99 – 21.50 Dnevni obtegan – 22.00

BBC - ja

9. i 10. Zasedanje parlamenta – 16.35 Za otroke
– 17.05 Mladici Indiana Jones, artilja – 18.00 Regi-
onarni program – 18.45 Parlament, kmetovanje
o proračunu – 19.20 Magnatni, glasovanje
– 20.14 Velika vizita – 21.05 Vse ali nič, kviz
– 21.40 Ministri – 22.00 Objektiv – 22.40 Muza
– 22.50 Vesti iz okolja – 22.55 Čar športa

RITL

6.00 Dobro jutro. Nemčija – 9.05 Koljak – 10.00
Leti, in bogati – 10.30 Čas hrepenjca – 11.00
Vrta za nagrado – 11.30 Družinski dvoboj – 12.00
Opoldanski magazin – 12.50 Springfieldova
igra – 13.15 Kalifornijski klub – 14.10 Umori
si njen konjek – 15.00 Iona Christen – 16.00
Hans Meiser – 7.00 Tveganje – 17.30 Med nami
– 18.00 Leti in bogati – 18.30 Eksplozivno – 19.40
Dobri časi, slabi časi – 20.15 Dvojni stavki
– 21.15 V meniju dekleta – 22.15 Quizz – 23.15

DECEMBER
PONDOKJAYA

Otroški program: 8.20 Zimska pravljica – 9.30 Skrivnosti vasi Vila U, španska nadaljevanka – 9.30 Praznične zgodbe iz školjke – 9.30 Tedenski zbor – 9.30 Za TV kamero – 9.45 Predstavo s svetli deželi – 10.15 F.Lehar Dežela mečljajla, opereta – 12.15 Šortim pregled – 13.05 Povetava, ponovitev – 15.10 Ana, Ana, tvevarsko kroski-luksuslurški film – 16.20 Dvojevan dan Kroska – 17.00 TV Dnevnik 1 – 17.10 Dvojedoveden Tabej: Zmešljanje – 17.25 Hroščosede: Res tu den par, ameriška minizanka – 17.50 Prvi pisi – na zdrave – 18.45 ABC – 1D: TV minica – 19.13 Otroci otrokom za praznike – 19.30 TV Dnevnik 2 – 20.05 Midletomarch angleška nadaljevanka – 23.00 TV Dnevnik – 22.20 Jova Murphy Brown, 1. epizoda, ameriške minizanke – 23. ulica, ameriški film

[illegible]

7.00 Otroški sporod - 7.25 Lutke - 7.45 Zgodbe iz Tisoč in ene noči - 8.00 Sreča v drobnariči, otroški film - 9.45 Deklira, film - 11.25 Slon v bolnici, film - 12.48 Čas v sliki - 14.15 Mosquito Coast, pustolovski film - 16.10 Pomorska raziskava DSV - 16.35 Heidi - 18.30 Hladna, srce Doč! - 19.30 Čas v sliki - 20.15 Moja prava ljubezen - 22.00 Blue Steel, policijski film - 23.40 Zasedača - 24.00 Detonirani, vestnik.

08.05. Pavičič - 8.45 Lutke - 8.45 Pavičič - 9.00
 Igre in darila - 10.30 Božične pesni - 11.00 Tr
 11.06 Kraljevič in torak, angli film
 12.00 Zvon, poročila - 12.05 Glasbeni
 15.10 Risanka - 15.40 Poročila - 16.45
 Najlepša mamca leta - 17.50 Za otroke - 18.25
 Kol sreče - 19.00 Poročila - 19.15 Dobrodelni
 koncert Josipa Carstena - 20.20 Filozofska kome
 dija - 22.05 Trije moški - 22.05 Po prazni
 kihn - 23.05 Trije moški in ena kodara, francoski
 film - 0.45 Dnevnik BBC-ja

9.05 Pravičlna igra – 10.55 Sv. František Asijský
dok. film – 11.25 Dedičtina – 13.10 Pogled nazaj
– 12.40 Varski program – 13.10 Zabavnogig-
bena novičte – 13.55 Jaremo v Klvno – 14.30
Madžarski športniki leta – 16.40 V 80. dneh okoli
Zemlje, serija – 18.20 Anna, kumóska serija
– 20.20 Natura magazin, ekologija – 21.15 Vse
all nič, kviz – 21.50 Vardi: Rigoletto, nemški
operčni film

25 DECEMBER NEDELJA

[illegible]

8.40 Poročila – 8.45 Risanke – 9.15 Narodna glasba – 9.43 Božične pesmi – 10.00 Priloge in ložnice male z zagrebške katedrale
Poročila – 11.55 Božična postojana papra – 12.30 Božični koncerti – 13.45 Mir in dobrot – 14.20 Poročila – 14.25 Ko zarjavojo zvonci avstriski film – 16.00 Alpe-Donava-Jadrano – 16.30 Beethoven, dokumentarni film – 17.30 Poročila – 17.30 Film – 18.55 Risanke – 20.00 Božič na Dunaju, koncert – 21.35 Ben H ameriški film – 0.35 Poročila

7.00 Otroški spored – 7.45 Zgodbe iz Tine
ene noči – 8.00 Risanka – 9.20 Naš Jack Cou
bojše, film – 10.35 Adamcovi, ponovito – 12
Luč v temi – 12.50 Čas v sliki – 13.00 A
v človeški detelji, risani film – 14.10 Old Sh
hand, film – 16.05 Pomorska raziskava D
– 16.50 Hesdi, film – 18.30 Halo, stric D
– 19.30 Čas v sliki – 20.15 Šov Petra Alek
– 21.55 Penzion Schöller – 23.55 Izravnava

7.50 Risanka - 8.20 Blesnja - 8.30 Lepotica
nedeljski muzigan - 11.00 Božično bogoludstvo
prejeto iz crkve - 12.00 Urbi et Orbi
- 12.45 Gospodičina, serija - 14.40 Potovanja
v neznanu - 15.10 Ekumenški verski program
- 15.30 Madžarske športnice - 17.05 Bolnica
- 17.30 Madžarske športnice - 17.05 Bolnica
- 18.05 Za otroke - 18.25 Kolo srca
- 18.55 Deklamacija - 19.00 Poročila - 19.15
Na sploji leva na Vzhodnem morju - 20.25 Društvo
prijateljev ameriški film - 22.05 Društvo
prijateljev ameriški film - 22.05 Društvo
prijateljev ameriški film - 22.05 Društvo

2. program

7.35 Mladinski magazin - 8.00 Julijin program
8.35 Božični program za otroke - 11.00
sambel Repulok - 11.50 Prosta ura - 12.30
Danko Pista in memoriam - 13.05 Mala božična
nasa, težki film - 13.45 Božič nekdaj - 14.00
Olimpija - 14.35 Čudoviti Hickey, serija - 15.00
Orok Madagaskar - 16.25 V hroči okoli 2
lje, serija - 17.55 Praktika - 18.00 Božične po
- 18.35 Ana, serija - 20.25 Oporna pevka L
Budaj - 21.20 Variacije na božič - 22.05 Fra
glasnik božji, čb film

5.40 Različne izsanke in nadsljevanke - 1
Božič s kremenčkovimi - 12.30 Racing Star
del - 13.25 Prijazna družina - 14.25 Čud
tenis - 14.55 Allice v čudežni deželi, 2
- 15.45 Poročila - 19.10 Sov Rusija, Ca
- 20.15 Sanjska potoka - 22.00 Narod na
svetu, film - 23.55 Očim, 2
1.30

**24 DECEMBER
SOBOTA**

8.20 13.anski izbor: 8.20 Radovnice: 12.20
Budu: 8.35 Oscar Junior: zeleno, sivo, rumeno
tulligian: film - 8.45 Moja celovita ženska
Kenguru: 8.55 Male sine celice, kviz za šolce
koče - 9.45 Tok Tok, kontakta oddaja za mlade
dostojne: - 10.30 Zgodbe iz skrajne - 11.15
S piko okoli sveta, avstralski risani film - 11.30
Gore in ljudje, ponovitev: 13.00 Poročbo
13.05 večerni gost: Melita zate, ponovitev
- 14.05 Videostari: 14.30 Tedenski izbor
14.30 Tednik - 15.15 Pogledi in zadnji - 16.00
Podarim - dobim: ponovitev: - 16.50 EP Vrhovni
strani: TV Dnevnik 1 - 17.10 Znamenite na-
ske poti, 4 zadnji del angli. Dokumentarne na-
bevanje - 18.00 RPL - Studio Luwigiana - 18.15
Hugo, TV igrica - 19.05 Otroski otrokom
prezime - 19.15 TV nočy - 19.17 Zrebanje
3 x 1 - 19.30 TV Dnevnik 2, 20.15 Božič je
spoda Krugerja - 20.50 Kulturna Suc, ameri-
film - 22.40 TV Dnevnik 3 - 23.00 Zvezd-
bojke zgod. Smarne gore - 23.30 Polnočnica
prenos iz stisk-gke samostana - 1.15
zemlji mir ljudem

8.55 Poročila - 9.00 Dobra jutro - 10.30 Poročila
gram za otroke: Božični obiski - 12.00 Poročila
- 17.05 Malavaja - 13.30 Božičke avtostanke
- film - 15.30 Sezamova ulica - 16.05 Poročila
- 16.30 Poročila - 16.40 Tri kladive, avstrijski
film - 18.15 Tv otv - 18.40 Narodna proslavica
- 19.30 Dosevnik - 20.05 Božična proslavica
- 20.15 Sreča med dokumentaristi - 20.30
dinal, Franja Kušarica - 20.50 Izložbe pesni-
- 21.45 Sreča med dokumentaristi - 22.05
Božič na Hrvaškem - 23.10 Poročila - 23.30
Zbor Dunajski orkestri - 23.55 Prenos Polnočnice
Z razpisnim oddelkom

7.00 Lenčeka Majla – 7.25 Smežni kraj –
Božič v zimskem gozdu – 9.00 Adventni kolero –
9.05 Kot metulj v vetru, film – 10.05 H H H
v Jeruzalemu – 11.35 Predstava Krumelov
film – 13.00 Čas vs vstiki – 13.10 Luč na tempi – 13.15
Zadnji samorec, risani film – 15.00 Božični
godove – 15.45 Božiček, film – 17.15 Pomorica
razsvetla DSV – 18.00 Evangelizatska misel
– 18.45 Halo, srce! Doel – 19.30 Čas vs
– 19.45 Skofci božično nagovor – 20.15 Koro
spet hit, komedija – 21.50 Igrami film (mas
mislim prejeti) – 23.20 Na celovni voljni, pustolov
ski film.

5.30 Injurni program – 8.00 Za otroke – 11.15
Po sledih sončnega žarka – 11.30 Zgodovinske
tehniko – 12.00 Zvon – 12.05 Sončnice, polje
– 12.35 Bebelhem – 12.55 Sposobnost, pot
– 13.20 Najpovetna programa – 13.45 Amur, fi
zavniko – 13.45 Alfa, mala princesa, amur, fi
– 13.55 Slogje – 14.00 Kolo sreče – 18.15 I
– 17.25 Slogje – 17.40 Kolo sreče – 18.15 I
– 18.25 Pravilnica – 19.00 Poročila – 19.10 E
– 19.15
govni mikoli ne poročajo – 19.55 Skafost vsi
niških podob – 20.10 Gumbo – 20.55 Matja
– 21.00 Dnevi obleganja – 21.05 Marcelino, fi
– 21.30

2. **program**
7-20 Zvezlice Madžari – 8.05 Božična pesni
– 8.30 Trenutki – 10.30 Puder – 11.00 Za otro
– 12.00 J. S. Bach: Suite za d-člura – 12.15 De
in Božič, amer. film – 14.00 Cimbora – 14
Familja – 15.25 Šport – 17.25 Vesti iz 19
– 17.30 V 8.00 dneh okoli Zemlje, serija – 19
Ama, serija – 14.30 Silskar Gyozo Somoc
– 21.00 Martin evangeli, rock-opera – 22.0
Spomladunske vode, angleški film

RTL

5-20 Različne nadležavnke in risanke – 8
Kapitan planet – 9.10 X-Men – 9.35 Power R
egers – 10.00 Disney in družabniki – 11.25 E
Indiana – 11.55 Vsi ljubijo Julijo – 12.25 K
tukaj se? – 13.00 Prince z Bel Avra – 13.30 Po
hika – 14.05 Kreпка družina – 14.40 Opera
Pardyl – 15.05 Alice v čudežni deželi – 16
Boddy lovci le volite rite – 16.45 Ponobila – 1
Priprava družina – 20.00 Romane – 21.30 M
Nagrade – 22.30 Opera – 23.00 Zvezlice

23 DECEMBER PETEK

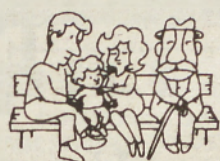
10-35 Jedinsteni ribar - 10-35 Rakuni - američki
sana nanizanka - 11-00 Rocka - 11-15
Znamenite romanske gov. angl. dokumenti
dajevanka - 12-40 Za vestie - 13-00 Porobio
- 14-25 Film tedna: Ljubeznje je bolela, ponovo
ev nizozem. serija filma - 15-45 kam vodjo napa
teletizem: oddaja TV Koper - 16-45 Podarim - d
bim, ponovitev - 17-00 TV Dnevnik 1 - 17-15
Ebu drame za otroke: Pislisti tiger - 17-30 Nig
rava in tehnika - 18-00 Regionalni studio Kopo
za praznike - 19-30 TV Dnevnik 2 - vrenje
- 20-05 Pogledi na zadetih - 21-40 Turistična o
daja - 22-05 TV Dnevnik 3 - 22-31 Sport - 22-
30ava: Davov svet, ameriška nanizanka - 23-
Zaoblubljeni, ameriški film

7.35 Porocića – 8.00 Dobro jutro – 10.00 Porocića – 10.05 Solški program – 11.30 Jelenko, otroši serija – 12.00 Porocića – 12.05 Cesarica, serija – 12.50 Muzi, poslušaj moje pesme, spasi film – 13.00 Solški program – 13.30 Solški program – 14.30 Solški program – 15.30 Otkosi program – 15.50 Briljantna, serija film – 16.30 Porocića – 16.40 Ana ešterina – 17.10 77 zdravlje, do lepore – 17.45 Hrvatska danas – 18.00 Koričre – 18.35 Santa Barbara – 19.30 Dnevnik – 20.10 Požeske breze, reportaža – 21.00 Dobro jutro – 22.30 Sika na silko – 23.10 Božić u Cijecitcu, američki film – 0.40 Pongla

7.00 Čebelica Maja – 7.25 Lutke
dom, des – 8.35 Rdeča luna – 9.05 Nas glas
dam, des – 9.30 Blagoslavlina dvojica – 10.15 Les
zdravniki – 11.05 Gospod z milijoni, film – 12.15
Božične risanke – 13.00 Čas vsiljivosti – 13.10 Halo
in Hendersonovi 13.35 Pes in družina, risanka
– 14.00 Trojica s štirimi pestmi – 15.00 Otročje
spored – 15.30 Božič v zimskem gozdu – 16.15
Vročna sled – 16.30 Miti brez Marjke, otroški
nizniznaka – 17.00 Miti Čas vsiljivosti – 17.10 Miti
morska raziskava DSV – 18.00 Čas vsiljivosti – 18.15
Ml – 18.30 Halo, streže! – 19.30 Čas vsiljivosti
– 20.00 Šport – 20.15 Adamsovi, film – 21.15
Pogledi s strani – 22.05 Tango & Cash, akcijski
film – 23.40 Marka, Robert Coghlan, vestnik

5.30 Izlazi program "9.00 Čez dan - 9.35 P
- 9.45 Dallas - 11.30 Pragožda past, db - 12.00 Film
Zvon, poročila - 12.05 Požel - 13.00 Familij
pon - 13.30 Vaska - V - 13.50 Risanka - K
Dekle povzroča težave, danski film - 15.05 A
glešina - 15.30 Evropski magazin - 16.00 Posel
Sila - 16.10 Božič - 16.15 Požel - 16.30 Gos
doba serija - 17.00 Za upokojence - 17.30 T
17.40 Okno s prilogo - 19.00 Sport - 19.
Pravilica - 19.30 Dnevnik - 20.30 Dallas - 21.
Aprudjo - 22.15 Brez vabil - 22.35 Oslaga
Budimpeste leta 1944 - 22.45 Kot v kinu, vr
matarski film - 0.50 Dnevnik - BBC-ja

9.00	Za Rome - 9.25 Narodne ostro- vne - 9.50	10.00	RTL	5.30	Dobro jutro, Nemčija - 9.05 Kopak - 10.00
12.00	Siesta - 14.30 Alpski ladur-Doma- n - 15.00	10.00	RTL	10.00	Čas hrepotenja - 11.00
15.00	Uboje, magazin - 15.50 Zgodovinska rečka - 15.55 Zamirivo - 16.10 kviz - 16.15	10.00	RTL	11.30	Družinski dvoboji - 12.15
16.15	Civilna korajga - 17.00 Za kmetovotransko in dino - 17.30 Rim-Tim, serija - 18.00 ROK onlino program - 18.45 Anna, serija - 20.30 ROK o Madžarski - 21.50 Politička poročila - 22.25 Objektiv - 22.45 Muza, novice iz kulture - 22.55 Evropska nagrada	10.00	RTL	12.30	Springfeind - 13.15
22.55		10.00	RTL	14.10	Utrje - 15.00
		10.00	RTL	16.15	Kalifornijski klan - 17.00
		10.00	RTL	17.00	Ilona Carmen - 17.15
		10.00	RTL	17.15	Hans Meiser - 17.20 Tvegano - 17.20 Med mi- - 18.00 Lepi in bogati - 18.30 Exprez - 18.45
		10.00	RTL	18.45	Poročila - 19.10 Eksplozivno - 19.15
		10.00	RTL	19.15	Dobri tasi, slabi tasi - 20.15 Božja - 20.15
		10.00	RTL	20.15	Wolfram Komelha - 22.00 Ameriški sam- - 22.00
		10.00	RTL	22.00	Amerski sam - 22.00
		10.00	RTL	22.00	Amerski sam - 22.00

PROSTOVOLJNA ZDRAVSTVENA ZAVAROVANJA

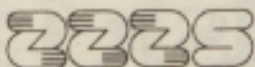
ZDRAVJE nima cene.

Je **BOGASTVO** vsakomur,
ki ravna odgovorno.

Ceno pa ima **ZDRAVLJENJE**
in **STROŠKI** so lahko zelo visoki.

Zato se odločimo
za **ZAVAROVANJE**,
za večjo **KAKOVOST** in
brezskrbno, zdravo **ZIVLJENJE**.

Zavarujemo bogastvo zdravja.

ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE SLOVENIJE

*Urejen in razvejan sistem prostovoljnih zdravstvenih zavarovanj. Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije zagotavlja pokrivanje stroškov zdravstvenih in drugih storitev za sprejemljivo premijo. Blizu milijon dvesto tisoč zavarovancev je Zavodu že doslej zaupalo in si zavarovalo doplačila za zdravstvene storitve. Sedaj Zavod ponuja še nova zavarovanja, ki bodo tudi potrdila zaupanje zavarovancev. Obiščite nas v najbližji enoti Zavoda. Radi vam bomo pojasnili novosti.

»EMAL«

Tršina d.o.o.
Storitveno in trgovsko podjetje
69251 TIŠINA, tel.: 069/46-733
Telefax: 069/46-733
ERO RACUN 51900-601-17538

Poslovna enota Metlika
Stavba poslovnega
centra Metlika
tel.: 068/58-369
68330 Metlika

Poslovna enota
veleprodaja maloprodaja
Štefana Kuzniča 2
69000 Murska Sobota
tel.: 069/31-100

VAŠ ZANESLJIVI DOBAVITELJ REZERVNIH
DELOV
ZA TRAKTORJE IMT, MOTORJE PERKINS,
SIP CREINA,
GUM, AKUMULATORJEV, VSEH VRST
FILTROV
IN VSEH DRUGIH REZERVNIH DELOV ZA
TRAKTORJE
SE ZA ZAUPANJE V LETU 1994
ZAHVALJUJE
IN SE PRIPOROČA TUDI V PRIHODNJE.

INFOND CENTER ŠE NI POLN,

ker smo še pravočasno pridobili dovoljenje za povišanje
osnovnega kapitala na 9,5 milijard tolarjev.

A BO KMALU.

Če nam bo še naprej dnevno zaupalo svoj certifikat toliko ljudi.

NAJKASNEJE DO NOVEGA LETA

bo tako nastal že drugi štajerski mega sklad.

ŠE LAHKO

vpišete certifikate na vseh enotah Nove KBM, PTT Slovenije, Zavarovalnice
Maribor in pri pogodbenih partnerjih in s tem

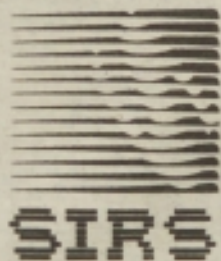
ZAUPATE CERTIFIKAT PRAVI ZIBELKI!

KBM Infond
PODBLAŠČENA DRUŽBA ZA UPRAVLJANJE INVESTICIJSKIH SKLADOV

*V našem novem poslovno-
stanovanjskem poslopu v središču
Beltinec imamo še naprodaj:*

- trisobno stanovanje
- lokale v velikosti po 25 m², primerne za
trgovinsko ali storitveno dejavnost
- in garaže

INFORMACIJE:

Kocljeva 7,
MURSKA SOBOTA,
tel.: 069/31 610

*Vsem želimo
vesel božič
in srečno
novo leto!*

AVTOBUSNI PROMET
Murska Sobota d.o.o., Bakovska

ulica 29a objavlja prosto delovno mesto
voznika avtobusa

OBVEZNE ZAHTEVE

1. strokovna izobrazba najmanj IV. stopnje zahtevnosti
2. vozniško dovoljenje D kategorije
3. ustrezne delovne izkušnje

POSEBNE ZAHTEVE

1. zdravniško spričevalo s psihotestom
 2. uspešno opravljen predhodni preizkus znanja pred komisijo
 3. karakterne vpljudnostne lastnosti
- Prednost pri izbiri bodo imeli kandidati s stalnim bivališčem v M. Soboti oz. njeni bližnji okolici ter kandidati, ki obvladajo vsaj en svetovni jezik (nemški ali angleški).
- Vloge z ustreznimi dokazili zbira kadrovska služba podjetja v 8 dneh od dneva objave.

Razpisna komisija Podjetja PAN – AGRA Murska Sobota objavlja na podlagi sklepa skupščine in statuta podjetja naslednje prosto delovno mesto:

direktorja podjetja

(ni reelekcija)

POGOJI:

- da ima visoko ali višjo izobrazbo strojne, ekonomske ali pravne smeri
- da ima 5 let delovnih izkušenj pri vodenju
- da aktivno obvlada vsaj en svetovni jezik

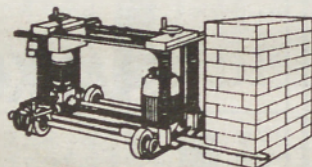
Za opravljanje navedenega delovnega mesta se kandidat imenuje za dobo štirih let.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju objavljenih pogojev pošljite na naslov: PAN – AGRA Kovinska industrija, Pleše 1, Murska Sobota v 30 dneh po objavi razpisa.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v 60 dneh od objave razpisa.

**ZIDARSTVO, FASADERSTVO
IN IZOLACIJA ZIDOV**

Jože Horvat

Pilovci 110, 69222 Bogojna
Tel.: 069/47-014; 45-388;
Fax: 069/47-014

Vsem svojim
strankam vesele
božične praznike
in srečno novo
leto 1995
s priporočilom za
v naprej.

*Vesel božič in srečno novo leto
vam želi*

ELLA
iz Vidonec

**ELLA, pod. za trgovino,
proizvodnjo in poslovne storitve,
vam tudi v letu 1995 ponuja:**

- vse za dom in družino
- krmila
- gradbeni material
- plin za gospodinjstvo
- premog

*(tona lignita le 6.850 SIT,
sprejemajo naročila, premog pa
je tudi v zalogi).*

**Trgovina je odprta vsak dan od
8.00 do 10.00**

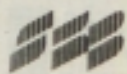
**ELLA, Vidonci 127,
tel. 069 51 170 in 21 976**

**UGODNA
POSOJILA
ZA UVOZNIKE**

V SKB banki nudimo
uvoznikom blaga široke
potrošnje, avtomobilov in druge
opreme ugodna potrošniška in
obrtiška posojila brez pologa.

- Letna obrestna
mera: R + 12 %
- Odplačilna
doba: 3, 4 ali 5 let

Podrobnejše informacije dobite
na tel: 131 51 24 ali na sedežih
poslovnih enot SKB banke
v Celju, Kamniku, Kočevju,
Kopru, Mariboru, Murski Soboti,
Novi Gorici, Novem mestu
in Škofji Loki.

SKB BANKA D.D.

TUROPOLJE d.o.o.

**POOBlašČeni ZASTOPNIK FIRME "STIHL"
SERVIS IN TRGOVINA**

69000 Murska Sobota, Zorana Velmarja 13, tel.: (069) 26-580

*Vsem svojim strankam želimo vesele božične
praznike ter srečno in uspešno novo leto.*

Posebna ugodnost ob nakupu motornih žag Stihl 029
in 039, ob gotovinskem plačilu (do 6. januarja)
poseben popust.

ŽAGA PEČAROVCI,
tel. 51 080, 26 027

- žaganje vseh vrst hlodovine do 1 m debeline
- prodaja rezanega lesa
- prodaja kompletnega ostrešja
- prodaja krajnikov za kurjavo

*Želimo vam blagoslovljene božične
praznike in srečno novo leto!*

**Magna odslej tudi
v Prekmurju!**

Plačilna kartica MAGNA vam omogoča:

- plačevanje goriva in drugega blaga
na Petrolovih bencinskih servisih
- poravnovanje računov v
avtopralnicah, zavarovalnicah,
mehaničnih delavnicah, izposojevalnicah
vozil, izbranih gostilnah in hotelih

Za MAGNO potrebujete:

- tekoči račun v eni od šestindvajsetih
slovenskih bank, med katerimi sta
poleg SKB, PBS in Abanke tudi
POMURSKA BANKA
in **UBK BANKA**
- prijavnico, ki jo dobite na Petrolovih
bencinskih servisih, izpolnete in
oddate v svoji banki

STUDIO MARKETING

PETROL

MAGNA

Je MAGNA. Je moč.

motorna vozila

SUZUKI ZA MOTOKROSS 80 IN 125, letnik 1984 in Jamah 80, prodam. Tel.: 57 734.
RENAULT 19, star dva meseca. JUGO A. traktor ZETOR 50-11 in traktor STEYR 36 KM. ugodno prodam. Tel.: 57 833.
JUGO 45, letnik 1989, dobro ohranjen. prodam. Krajna 23.
NISSAN PRERIE, letnik 1991, prodam. Tel.: 45 331.
RENAULT CLIO 1.4, letnik 1983, z dodatno opremo. prodamo ali zamenjamo za cenejšo vozilo (JUGO 55, ZASTAVA 101). Tel.: 80 141.
ZASTAVO 128, letnik 1985. prodam. Tel.: 60 547, po 16. uri.

FORD ESCORT CLX 1.8 D, letnik 1991, prodam. Zhenavje 41.
RENAULT 4, letnik 1985 in OLCIT 11 R.L. 1091 in ZASTAVO 101, letnik 1987, ugodno prodam. Tel.: 23 421.
ZASTAVO 101, letnik 1984, prodam za 1500 DEM. Tel.: 48 496.
JUGO KORAL 45, letnik 1988, rdeče barve, dobro ohranjen, na novo registriran. prodam. Tel.: 40 138.
VW GOLF GL TURBO, dizel, letnik 1993, prodam ali zamenjam za cenejšo vozilo ali za doplačilo. Tel.: 40 251.
AUDI 80, letnik 1986, prevoženih 100.000 km, kovinsko srebrne barve, odlično ohranjen, prodam. Tel.: 54 047.

živali

ROTTWEILERJE z rodovnikom, na prodaj. Tel.: 21 754, po 19. uri.
ALJAŠKE MALAMUTE, mladiče z rodovnikom, prodam. Tel.: 062 415 230.
KRAVO, visoko brejo, staro 8 let, prodam. Filovci 66.
DVE SVINJI ZA ZAKOL z domače jeje, prodam. Dolga ulica 115, Moravice Toplice.
MALE PUJSKE prodam. Vanča vas 7, p. Tišina, tel.: 46 566.

Staneta Rozmana 17
 69000 Murska Sobota
 tel./fax: 069 32-230

**PRODAJA
MONTAŽA
SERVIS
TELEFONSKIH
NAPRAV**
Panasonic

ŠČAP
- AVTOŠOLA
BENJAMIN

obvešča vse
zainteresirane kandidate,
da lahko ob šoferskem
izpitu kategorije A in B,
pri njih opravljajo tudi
izpit za kategorijo C.
Informacije po tel.: 21
507.

RTV SERVIS, Marjan Zemljič,
Ljutomer, Glavni trg 13

POPRAVILA VSEH TV SPREJEMNIKOV NA INAMI

Popravilo pralnih strojev.

* televizor vam popravimo na dan naročila ali po dogovoru
 * za večja popravila je možno plačilo na 2 obroka
 * cena prevoza znaša ne glede na oddaljenost samo 400 SIT
 Garancija do 6 mesecev!
 Naročila sprejemamo 81 580, mobilni 0609 618 683.
 VSEM PRIJETNE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČO
 V LETU 1995.

DEVET MESECEV BREJO TELICO, kontrola A, vino rizling, šipon – lahko tudi na drobno – prodam. Velika Polana 116 ali po tel.: 70 586.
 mv13

posesti

DILL d.o.o.

**POSREDNIŠKO IN
AGENCIJSKO PODJETJE
KUPUJETE, PRODAJATE,
ODDAJATE, NAJEMATE,
ISČETE... VSE VRSTE
NEPREMIČNIN
NE IZGUBLJATE ČASA IN
DENARJA!**

TEL. (069) 32 322
 FAX-TEL. (069) 32 322
 A. NOVAKA 4. M. SOBOTA

DVOSOBNO STANOVANJE v Murski Soboti prodam. Tel.: 31 604, zvečer. m30219
DVOINPOLSOBNO STANOVANJE v Murski Soboti prodam. Tel.: 61 791, dopoldan. m30268
100 BAL OTAVE in travnik 60 arov v Kupšincih, prodam ali dam v najem. Tel.: 24 093.
DVOSOBNO STANOVANJE, takoj vseljivo, v Murski Soboti, prodam. Tel.: 42 843.
POSLOVNI PROSTOR, 2x50m², v Moravskih Toplicah, oddam. Selitev takoj. Tel.: 26 434.
STANOVANJE, 65m², v Tomšičevi ulici 5 v Lendavi ugodno prodam. Tel.: 0038 540 310 177.

m-le
MLADA DRUŽINA išče stanovanje v Murski Soboti. Tel.: 70 078.
VISOKOPRITLIČNO STANOVANJSKO HIŠO v Mostju št. 40 a, prodam. Tel.: 76 190 ali 76 191 od 14. ure.
 m-le
V POMURJU PRODAJAMO, menjamo ali oddamo v najem več, kot 500 vseh vrst nepremičnin (hiše, stanovanja, parcele, vikende, poslovno-gostinske prostore, kmetije ...) DILL d.o.o. 32 322.
 m-pf
ENOSOBNO STANOVANJE, 41m², komfort, 1. nadstropje, center mesta, vseljivo takoj, prodamo. DILL d.o.o. 32 322.
 m-pf
GARSONJERO, manjšo, 15m² v Murski Soboti, vseljivo, takoj prodamo. DILL d.o.o. 32 322.
 m-pf
MANSARDNO TRISOBNO STANOVANJE v Murski Soboti prodam. Tel.: 22 818.
GRADBENO PARCELO, 2700m² z lokacijsko dokumentacijo, okrog 13 km od Murske Sobotice, lepa sončna lega, prodam. Tel.: 22 884.
ZDOLICE
 Če želite počitek v lepi mirni naravi v okolici Jeruzalema, vam je naprodaj vinograd, jugozapadna lega z novo vinsko kletjo, 9x10, z vsem potrebnim inventarjem ter delno vseljivo hišo, voda, elektrika in telefon. Cena po cenilnem zapisniku. Tel.: 81 710.
 m1427
STANOVANJSKO HIŠO, takoj vseljivo, centralno ogrevano, vodovod, gospodarsko poslopje, 4 ha, zemlje (ali brez) ugodno prodam. V Kurbincih 36 a, Mala Nedelja.
 m1425
TRISOBNO MANSARDNO STANOVANJE v Murski Soboti, ugodno prodam ali zamenjam. Možno obojestransko doplačilo. Tel.: 23 430, po 18. uri. 30302

**GOSTILNO
S STANOVANJEM**, primerno
tudi za kakršnokoli drugo
dejavnost, prodamo ali
damo v najem.
Vse informacije v Gostilni
Nad v Bakovcih.

SATELITSKI SISTEMI
 Pace, Lasat od 399 DEM,
 garancija, tudi na obroke.
 TAF, Trnje 61, tel.: 70 021.

KURIVO PREVOZ BOJAN JAKŠIČ,
Gornja Bistrica 51

PREMOG

HITRA DOBAVA IN UGODNE CENE:

– velenjski lignit, kocke 6.580,00
 – velenjski lignit, kosi 6.990,00
 – visokokalorični češki premog 13.800,00

Možnost plačila na obroke brez obresti.

Pridite ali pokličite 71 106.

Vsem strankam hvala za zaupanje, lepe božične praznike in srečno novo leto 1995.

ENOSOBNO STANOVANJE, 38m², v Murski Soboti, prodam. Tel.: 24 915.
TROSOBNO STANOVANJE v Murski Soboti prodam. Možnost plačila na obroke. Tel.: 21 800.
GRADBENO PARCELO v Krogu, POlešnikova 29, prodam. Tel.: 26 562.
POL HIŠE z vrtom v Murski Soboti prodam. Šerčerjevo naselje 20 a. m30321
V LENDAVSKIH GORICAH, pet minut peš hoje od centra Lendave prodajamo brunarico s kletjo, garažo in vinogradom. Brunarica primerna za stanovanje. Poleg možna gradnja stanovanjske hiše. Tel.: 26 220.
NEDOGRAJENO STANOVANJSKO HIŠO v 4. gradbeni fazi v Petanjcih prodamo. Tel.: 46 590.
PRODAJAMO HIŠO z večjim vrtom v Lendavi. Tel.: 75 561.
HIŠO Z GOSPODARSKIM POSLOP-JEM na 2ha orne zemlje v Filovcih prodam. Tel.: 24 906 po 16. uri.

m-š
ENOSOBNO STANOVANJE v Murski Soboti, 42m², prodam. Tel.: 21 292.
V BLIŽINI MURSKA SOBOTE prodajamo hišo z gospodarskim poslopjem na 20- arki parceli. Klicati po 18. uri po tel.: (069) 31 286.
VINOGRAD, v Sovjaku, 500 trsov in vinsko klet, ter parcelo, 40 arov, prodam. Tel.: 23 320.
ENOSOBNO STANOVANJE v središču M. Sobotice prodam. Tel.: 21 271.
ENOSOBNO STANOVANJE ali opremljeno sobo, po možnosti s posebnim vhodom, v Radgoni ali Radencih, vzajem v najem. Plačilo vnaprej. Tel.: 61 029.
STAREJŠO HIŠO v Brezovcih 30, z gospodarskim poslopjem in 1ha sadovnjaka, prodam. Markišavci 23. m30276
STAREJŠO HIŠO z gospodarskim poslopjem na okrog 7 arski parceli v Borecih, prodamo. Tel.: 46 181 po 18. uri. m2311
MEDETAŽNO HIŠO, na lepi parceli v Murski Soboti prodam. Tel.: 24 493 ali 061 347 849.
GRADBENO PARCELO v Gornji Bistrici prodam. Tel.: 76 191, po 19. uri. m-le

**KMETIJSKA
MECHANIZACIJA**
BALIRKO PANONIJA B 344, malo rabljeno, prodam. Gorička ul. 45, Černelavci. m30297
TRAKTOR IMT 539, letnik 1983, prodam. Tel.: 62 359, popoldan. m2611
TRAKTOR STEYR, tip 190-36KM z nakladačem Riko Ribnica št. 2, prodam za 4.300 DEM in plemensko telico, kontrola A, prodam. Tel.: 70 229.
SATELITSKI SISTEMI
PARAT SERVIS
KUPŠINCI 67, tel.: 069/31 268
ALARMI - RTV 24 569

kmetijska
mehanizacija

**AVTO M FIAT
SCIONERI**
POOBlaščen PRODAJALEC HYUNDAI
 Fiat Cinquecento 12.690 DEM
 Fiat uno 1.0/11 /3V/5V
 Scioneri od 15.630 DEM
 Fiat tipo 1.4/1.6 5V
 Scioneri od 21.740 DEM
 Fiat tempr 1.6 SX
 Scioneri od 26.460 DEM
SUPER UGODNO - AVTOMOBILI POŠKODOVANI OD TOČE.
FIAT TEMPRA 1.4 SX CLASIC
- MAKSIMALNA OPREMA
NOVO!
ACCENT
ŽE OD 17.500 DEM
PRODAJAMO TUDI RABLJENA VOZILA!
IVANKA MURŠIČ, BABINCI 56, 69240 LJUTOMER,
TEL./FAX: 81 507.

KMETOVALCI. AGROIZBIRA KRAJNJ ugodno prodaja sestavne dele za generalno popravilo motorjev za traktorje Ursus, Zetor, Univerzal, Fiat, Store, IMT, Tomo Vinkovič, Torpedo, Deutz. V zalogi imamo vedno vse vrste akumulatorjev Vesna in Topla, gume za traktorje Barum itd. Predno se odločite za nakup nas pokličite. Priporoča se Agrozibira Kranj. Tel.: 064 324 802.

ŽITNI KOMBAIN ĐURO ĐAKOVIČ M770 z adapterjem, za koruzo, mulčar za koruzinje, dvoredni, mulčar za travo, žitno sejalnico, 15 redno, obračalnik Panonija za seno, širine 220, prodam. Jože Kuzmič, Salamenci 54. m30334
ŽITNI KOMBAIN KLASS konzul, kosa 260cm, traktorska freza 200cm, na 4 prestave, dvobrazdni mehansko obračalni plug, prodam. Tel.: 55 074, Rudolf Rogan, Gornji Slaveči 25. m30266
TRAKTOR FIAT STORE 504, letnik 1983, dobro ohranjen, prodam. Tel.: 57 208.
TRAKTOR IMT 560, hidravlični volan, prodam za 4.800 DEM. Tel.: 062 731 117, Benedikt. m2609
CISTERNO za gnojnico 2.700l, prodam. Melinci 170. p. Beltinci. m30212
JERMEČNO za traktor ZETOR 2511 prodamo za 35.000 SIT. Stanjevi 101. m30196
ZETOR 5245, na prednji pogon, 1000 delovnih ur in STEYR 430, 30 KM, 3700 delovnih ur, prodam. 069 46 104. m30294

razno
PRIKOLICO ZA AVTO, termoakumulacijsko peč, posteljo, zamrzovalnik in šivalni stroj prodam. Tel.: 24 493.
OZVOČENJE DYNACORD 2x30W, 14 kanalov s procesorjem in Efektom prodam. Tel.: 56 010.
PREKLIČ
 Preključujem veljavnost šolskega spričevala izdanega l. 1969 na ie Albin Kozic, Gorica 62, Puconci. m30336
V ŽIVLJENJU RAZOČARANA, stara 50 let, želi spoznati priscnega prijatelja do 57 let, ki si želi družbe ali trajne zveze s prijetno žensko. Ponudbe pošljite na upravo lista pod: STROGO ZAPUŠNO.
VINO, laški rizling, prodajamo. Tel.: 76 700, zvečer. m30287
PEKAČ z dvema pečicama, kovinsko, prodam. Dolnji Lakoš 71.
PREKLIČ
 Preključujem veljavnost zaključnega spričevala, izdanega l. 1972 na Splošni gimnaziji v M. Soboti. Alojz Jerič, Dopklozovje 63. m30270
HLADILNE PREDALE, nove, za šanke iz nerjaveče kovine in 500l lanskega vina in 300l novega, prodam. m30280
POSODIM DO 1200 DEM, garancija čeki, zlato obresti, po dogovoru. Tel.: 0609 626 215.
VIDEOREKORDER SELECO, nov, zapakiran, 4 glave, prodam po tovarniški ceni 85.000 SIT. Tel.: 26 731.
TERVOL TRDI IN MEHKI ugodno prodam. Tel.: 33 003.
TELEVIZOR ISKRA na daljinsko upravljanje, VIDEOREKORDER Fischer in zamrzovalno skrinjo, 220l in govejo kožo, obdelano, prodam. Lipovci 135. m30309
PLINSKI ŠTEDILNIK KEKEC in štedilnik, na drva, Derbi, električni štedilnik Gorenje, zamrzovalno skrinjo, 320l, rezervne dele za Golf in mežalniki za motor 1600, prodam. Tel.: 48 181 ali Lukačevci 5 a, Martjanci. m30292
SUHE HRASOVE PLOHE, 5cm in male pujske prodam. Hoheger, Tišina 41, tel.: 46 374.
TUROPOLJE Podjetje za proizvodnjo trgovina in servis M. Sobota Zorana Velnarja 13 obvešča vse stranke, ki imajo stroje pri njih na popravilu več kot dva meseca, da jih pridajo iskat do konca leta, sicer bodo zapadli v njihovo last! m-pf

razno

PRIKOLICO ZA AVTO, termoakumulacijsko peč, posteljo, zamrzovalnik in šivalni stroj prodam. Tel.: 24 493.
OZVOČENJE DYNACORD 2x30W, 14 kanalov s procesorjem in Efektom prodam. Tel.: 56 010.
PREKLIČ
 Preključujem veljavnost šolskega spričevala izdanega l. 1969 na ie Albin Kozic, Gorica 62, Puconci. m30336
V ŽIVLJENJU RAZOČARANA, stara 50 let, želi spoznati priscnega prijatelja do 57 let, ki si želi družbe ali trajne zveze s prijetno žensko. Ponudbe pošljite na upravo lista pod: STROGO ZAPUŠNO.
VINO, laški rizling, prodajamo. Tel.: 76 700, zvečer. m30287
PEKAČ z dvema pečicama, kovinsko, prodam. Dolnji Lakoš 71.
PREKLIČ
 Preključujem veljavnost zaključnega spričevala, izdanega l. 1972 na Splošni gimnaziji v M. Soboti. Alojz Jerič, Dopklozovje 63. m30270
HLADILNE PREDALE, nove, za šanke iz nerjaveče kovine in 500l lanskega vina in 300l novega, prodam. m30280
POSODIM DO 1200 DEM, garancija čeki, zlato obresti, po dogovoru. Tel.: 0609 626 215.
VIDEOREKORDER SELECO, nov, zapakiran, 4 glave, prodam po tovarniški ceni 85.000 SIT. Tel.: 26 731.
TERVOL TRDI IN MEHKI ugodno prodam. Tel.: 33 003.
TELEVIZOR ISKRA na daljinsko upravljanje, VIDEOREKORDER Fischer in zamrzovalno skrinjo, 220l in govejo kožo, obdelano, prodam. Lipovci 135. m30309
PLINSKI ŠTEDILNIK KEKEC in štedilnik, na drva, Derbi, električni štedilnik Gorenje, zamrzovalno skrinjo, 320l, rezervne dele za Golf in mežalniki za motor 1600, prodam. Tel.: 48 181 ali Lukačevci 5 a, Martjanci. m30292
SUHE HRASOVE PLOHE, 5cm in male pujske prodam. Hoheger, Tišina 41, tel.: 46 374.
TUROPOLJE Podjetje za proizvodnjo trgovina in servis M. Sobota Zorana Velnarja 13 obvešča vse stranke, ki imajo stroje pri njih na popravilu več kot dva meseca, da jih pridajo iskat do konca leta, sicer bodo zapadli v njihovo last! m-pf

PRIKOLICO ZA AVTO, termoakumulacijsko peč, posteljo, zamrzovalnik in šivalni stroj prodam. Tel.: 24 493.
OZVOČENJE DYNACORD 2x30W, 14 kanalov s procesorjem in Efektom prodam. Tel.: 56 010.
PREKLIČ
 Preključujem veljavnost šolskega spričevala izdanega l. 1969 na ie Albin Kozic, Gorica 62, Puconci. m30336
V ŽIVLJENJU RAZOČARANA, stara 50 let, želi spoznati priscnega prijatelja do 57 let, ki si želi družbe ali trajne zveze s prijetno žensko. Ponudbe pošljite na upravo lista pod: STROGO ZAPUŠNO.
VINO, laški rizling, prodajamo. Tel.: 76 700, zvečer. m30287
PEKAČ z dvema pečicama, kovinsko, prodam. Dolnji Lakoš 71.
PREKLIČ
 Preključujem veljavnost zaključnega spričevala, izdanega l. 1972 na Splošni gimnaziji v M. Soboti. Alojz Jerič, Dopklozovje 63. m30270
HLADILNE PREDALE, nove, za šanke iz nerjaveče kovine in 500l lanskega vina in 300l novega, prodam. m30280
POSODIM DO 1200 DEM, garancija čeki, zlato obresti, po dogovoru. Tel.: 0609 626 215.
VIDEOREKORDER SELECO, nov, zapakiran, 4 glave, prodam po tovarniški ceni 85.000 SIT. Tel.: 26 731.
TERVOL TRDI IN MEHKI ugodno prodam. Tel.: 33 003.
TELEVIZOR ISKRA na daljinsko upravljanje, VIDEOREKORDER Fischer in zamrzovalno skrinjo, 220l in govejo kožo, obdelano, prodam. Lipovci 135. m30309
PLINSKI ŠTEDILNIK KEKEC in štedilnik, na drva, Derbi, električni štedilnik Gorenje, zamrzovalno skrinjo, 320l, rezervne dele za Golf in mežalniki za motor 1600, prodam. Tel.: 48 181 ali Lukačevci 5 a, Martjanci. m30292
SUHE HRASOVE PLOHE, 5cm in male pujske prodam. Hoheger, Tišina 41, tel.: 46 374.
TUROPOLJE Podjetje za proizvodnjo trgovina in servis M. Sobota Zorana Velnarja 13 obvešča vse stranke, ki imajo stroje pri njih na popravilu več kot dva meseca, da jih pridajo iskat do konca leta, sicer bodo zapadli v njihovo last! m-pf

PRIKOLICO ZA AVTO, termoakumulacijsko peč, posteljo, zamrzovalnik in šivalni stroj prodam. Tel.: 24 493.
OZVOČENJE DYNACORD 2x30W, 14 kanalov s procesorjem in Efektom prodam. Tel.: 56 010.
PREKLIČ
 Preključujem veljavnost šolskega spričevala izdanega l. 1969 na ie Albin Kozic, Gorica 62, Puconci. m30336
V ŽIVLJENJU RAZOČARANA, stara 50 let, želi spoznati priscnega prijatelja do 57 let, ki si želi družbe ali trajne zveze s prijetno žensko. Ponudbe pošljite na upravo lista pod: STROGO ZAPUŠNO.
VINO, laški rizling, prodajamo. Tel.: 76 700, zvečer. m30287
PEKAČ z dvema pečicama, kovinsko, prodam. Dolnji Lakoš 71.
PREKLIČ
 Preključujem veljavnost zaključnega spričevala, izdanega l. 1972 na Splošni gimnaziji v M. Soboti. Alojz Jerič, Dopklozovje 63. m30270
HLADILNE PREDALE, nove, za šanke iz nerjaveče kovine in 500l lanskega vina in 300l novega, prodam. m30280
POSODIM DO 1200 DEM, garancija čeki, zlato obresti, po dogovoru. Tel.: 0609 626 215.
VIDEOREKORDER SELECO, nov, zapakiran, 4 glave, prodam po tovarniški ceni 85.000 SIT. Tel.: 26 731.
TERVOL TRDI IN MEHKI ugodno prodam. Tel.: 33 003.
TELEVIZOR ISKRA na daljinsko upravljanje, VIDEOREKORDER Fischer in zamrzovalno skrinjo, 220l in govejo kožo, obdelano, prodam. Lipovci 135. m30309
PLINSKI ŠTEDILNIK KEKEC in štedilnik, na drva, Derbi, električni štedilnik Gorenje, zamrzovalno skrinjo, 320l, rezervne dele za Golf in mežalniki za motor 1600, prodam. Tel.: 48 181 ali Lukačevci 5 a, Martjanci. m30292
SUHE HRASOVE PLOHE, 5cm in male pujske prodam. Hoheger, Tišina 41, tel.: 46 374.
TUROPOLJE Podjetje za proizvodnjo trgovina in servis M. Sobota Zorana Velnarja 13 obvešča vse stranke, ki imajo stroje pri njih na popravilu več kot dva meseca, da jih pridajo iskat do konca leta, sicer bodo zapadli v njihovo last! m-pf

PRIKOLICO ZA AVTO, termoakumulacijsko peč, posteljo, zamrzovalnik in šivalni stroj prodam. Tel.: 24 493.
OZVOČENJE DYNACORD 2x30W, 14 kanalov s procesorjem in Efektom prodam. Tel.: 56 010.
PREKLIČ
 Preključujem veljavnost šolskega spričevala izdanega l. 1969 na ie Albin Kozic, Gorica 62, Puconci. m30336
V ŽIVLJENJU RAZOČARANA, stara 50 let, želi spoznati priscnega prijatelja do 57 let, ki si želi družbe ali trajne zveze s prijetno žensko. Ponudbe pošljite na upravo lista pod: STROGO ZAPUŠNO.
VINO, laški rizling, prodajamo. Tel.: 76 700, zvečer. m30287
PEKAČ z dvema pečicama, kovinsko, prodam. Dolnji Lakoš 71.
PREKLIČ
 Preključujem veljavnost zaključnega spričevala, izdanega l. 1972 na Splošni gimnaziji v M. Soboti. Alojz Jerič, Dopklozovje 63. m30270
HLADILNE PREDALE, nove, za šanke iz nerjaveče kovine in 500l lanskega vina in 300l novega, prodam. m30280
POSODIM DO 1200 DEM, garancija čeki, zlato obresti, po dogovoru. Tel.: 0609 626 215.
VIDEOREKORDER SELECO, nov, zapakiran, 4 glave, prodam po tovarniški ceni 85.000 SIT. Tel.: 26 731.
TERVOL TRDI IN MEHKI ugodno prodam. Tel.: 33 003.
TELEVIZOR ISKRA na daljinsko upravljanje, VIDEOREKORDER Fischer in zamrzovalno skrinjo, 220l in govejo kožo, obdelano, prodam. Lipovci 135. m30309
PLINSKI ŠTEDILNIK KEKEC in štedilnik, na drva, Derbi, električni štedilnik Gorenje, zamrzovalno skrinjo, 320l, rezervne dele za Golf in mežalniki za motor 1600, prodam. Tel.: 48 181 ali Lukačevci 5 a, Martjanci. m30292
SUHE HRASOVE PLOHE, 5cm in male pujske prodam. Hoheger, Tišina 41, tel.: 46 374.
TUROPOLJE Podjetje za proizvodnjo trgovina in servis M. Sobota Zorana Velnarja 13 obvešča vse stranke, ki imajo stroje pri njih na popravilu več kot dva meseca, da jih pridajo iskat do konca leta, sicer bodo zapadli v njihovo last! m-pf

NAF NAF

V Murski Soboti ICS
 INTERING CENTER SOBOTA
 Arh. Novaka 13

IZIDI ŽREBANJA NAGRADNE KRIŽANKE, OBJAVLJENE V BROŠURI »DVE LETI KASNEJE!«: 1. nagrada – intarzija Lendave – Evgen Gyorkoš, Čentiba 108, 69220 Lendava; 2. nagrada – knjiga v vrednosti 5000 SIT – Silva Mertik, Sevranska 13, Odranci, 69231 Črenšovci; 3. nagrada – veliki Petrolov atlas – Janez Žalik, Štefana Kovača 12, 69224 Turnišče. O datumu dviga nagrad boste pisмено obveščeni. Čestitamo!

ZDENEX d.o.o.

EXPORT - IMPORT
 Finančni inženiring

ODSLEJ TUDI MI V POMURJU.

Oplemenitite svoj denar po zelo ugodni obrestni meri in kratkoročno premoštitvena posojila.

P. E. MURSKA SOBOTA
 Arhitekta Novaka 4
 Tel. – telefaks: (069) 32 848

PRONIEDON

PE MURSKA SOBOTA
 LIŠKOVA 49, ČERNELAVCI

**SVETLOBNI NAPISI
REKLAMNE TABLE
REKLAMNE NALEPKE
PLEKSI IZDELKI**

TEL/FAX: 069 31 284

delo

IŠČEMO NUJNO DOBREGA KEY BORD (synthetizator) igralca in pevca pri ugledni skupini v okolici Bad Radkersburga – Avstrija. Tel.: 0034 3475 2833.
 m1428
KANADSKO-SLOVENSKO MESANO PODJETJE išče komercialnega direktorja z izkušnjami na področju MLM. Možnost solastništva. Znanje angleškega ali madžarskega jezika. John Fellner, 8200 Vhszprem, Liliom u. 8, Madžarska. Tel.: 0036 88 321 639, fax. 88 323 691.
 mle

BLAGOSLOVITEV
 – Gasilsko društvo Lešane je bilo ustanovljeno 1946. leta in šteje 113 članov iz Lešan in Nasove. Na gasilski dom, ki so ga zgradili 1949. leta, so že tedaj dali naslikati zaščitnika gasilcev, a ga tedanje oblasti niso marale in so ga morali prebarvati. Pred kratkim pa je Anton Štorman iz Lastome-rec znova upodobil sv. Florijana, apaški župnik Ošljaj pa je njegovo podobo in prizidek h gasilskemu domu blagoslovil. (L. Kr.)

dragi

EDI

vedno boš ostal v naših mislih.

Sošolci iz Gimnazije

ZAHVALA

V SPOMIN

Tiha bolečina in sledovi tvojih pridnih rok spremljajo spomin na 26. december pred enim letom, ko se je ustavilo srce našega ljubelega moža, očeta, dedka in pradedka

Alojza Brunca
iz Mostja

Hvala vsem, ki se ga spominjate.

Vsi njegovi

Skrb, delo in trpljenje
bilo tvoje je življenje.
V domu našem ostala je praznina,
a v naših srcih bolečina.

V SPOMIN

26. decembra mineva žalostno leto,
odkar nas je zapustil dragi mož, oče,
dedek in brat

Franc Šebök
iz Šalovec

Tvoje pridne roke, pošteno in dobro srce so lep spomin nate.

Vsi tvoji najdražji

Nekje v tebi je bila bož,
a zamahnil si z roko,
češ zmagal bom, močnejši sem,
pa vendar ni bilo tako.

ZAHVALA

V 77. letu nas je zapustil naš dragi
oče, dedek in brat

Peter Korpič
iz Brezovec 85

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom in prijateljem, ki ste
ga spremljali na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage sestre in
tete

**Veronike
Horvat**

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem,
sosedom in znancem, ki so jo spremljali na njeni zadnji
poti, darovali cvetje, g. kaplanu za pogrebni obred,
pevcem za odpete žalostinke in osebju internega oddelka
v M. Soboti.

Žalujemo vsi, ki smo jo imeli radi

Ko si odhajal, se nisi poslavljaj,
saj si verjel, da boš prišel,
a usoda je hotela, da za vedno si odšel.

Ni več besed, ne stiska rok,
ostal je le spomin in trpek jok.

Mnogo prezgodaj, po hudi
bolezni, nas je v 58. letu staro-
sti zapustil dragi brat

Alojz Edšid

roj. 9. 4. 1937 v Gederovcih
Pokopan v Torontu 13. 12. 1994

Žalujemo bratje in sestre z družinami ter drugo
sorodstvo

V SPOMIN

Še vedno je živ spomin na
naša dobrotnika

**Ano Cipot
in
Štefana Cipota**

Njuno plemenito življenje se je izteklo pred petimi
in sedemnajstimi leti. Vse življenje sta živela le za
dom in nas.

Z bolečino v srcu se ju spominjajo vsi, ki ju imajo
radi

Skrb, delo in trpljenje
Tvoje je bilo življenje,
nam ostala je praznina
in velika bolečina.

V SPOMIN

27. decembra bo minilo leto žalosti,
odkar nas je zapustil dragi mož, oče,
stari oče, tast, brat in stric

Franc Feher
iz Kobilja 131

Hvala vsem, ki se ga spominjate, obstojite ob njegovem grobu,
mu prinašate cvetje in prižigate sveče.

Vsi njegovi najdražji

V SPOMIN

23. decembra mineva ža-
lostno leto, odkar nas je
mного prerani smrti zapustil
naš dragi

Ernest Kočar
iz Brezovec

Žalujemo: mati, sestra Štefka z možem, sestra Ema
z družino in drugo sorodstvo

Srce tvoje več ne bije,
bolečin več ne trpiš,
nam pa žalost srce trga,
solza lije iz oči.
Dom je prazen in otožen,
ker te več med nami ni.

ZAHVALA

V 33. letu nas je po kratkotrajni, hudi
bolezni zapustila naša draga mamica,
hčerka, sestra in nečakinja

Marija Lukač
iz Bakovec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom,
sosedom, prijateljem in znancem, ki so jo v tako velikem številu
pospremili na njeni zadnji poti, darovali vence, cvetje, sveče in
za svete maše, nam pa izrekli sožalje.
Posebna hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete
žalostinke, govornici KS Bakovci za poslovične besede ter
učiteljem in učencem 7. b razreda OŠ Bakovci, učiteljem OŠ
Veržej ter 201. brigadi TMO.

Žalujemo vsi njeni

Morda je tako ustvarjeno, da ne sme biti
izgubljena nobena kapljica trpljenja,
ki jo je mogoče iztisniti iz človeških src,
istih prav drobnih, ki znajo najbolj trpeti.

V SPOMIN

Anton Tibautu
iz Črenšovec
(1992-1994)

Vsem, ki se ga spominjate z lepo mislijo, postojite ob
njegovem grobu, mu poklonite cvet ali prižgete svečo,
iskrena hvala.

Bolečina se da skriti, tudi solze zatajiti, a TEBE ...

Tvoji Marinka, Robi in Metka

Prežalostni so naši dnevi,
ker zapustil si nas ti,
v naši hiši je praznina,
a v srcih velika bolečina.

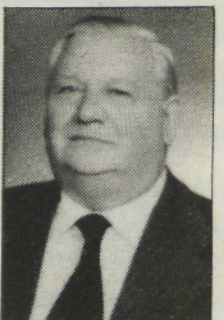
V SPOMIN

19. decembra mineva leto žalosti, od-
kar nas je zapustil naš dragi mož, oče
in stari oče

Štefan Puhan
iz Bukovnice

Tiho in žalostno je ob tvojem grobu, a polno lepih spominov
nate. Hvala vsem, ki se ga še spominjate in postojite ob
njegovem grobu.

Vsi, ki smo te imeli radi

Ljubezen, delo in trpljenje
bilo tvoje je življenje,
nam ostala je praznina,
in velika bolečina.

ZAHVALA

V 80. letu starosti nas je za vedno
zapustil naš dragi papi

Janez Balažic

Od njega smo se poslovili v družinskem krogu 6. 12. 1994.
Ob tej priliki se iskreno zahvaljujemo g. dr. Nadi Šavel - Švagelj
za dolgoletno zdravljenje in obiske, g. dr. Antonu Trčaku, g. dr.
N. Kapunu in vsemu osebju urološkega oddelka kirurgije
v Rakičanu za pomoč in lajšanje bolečin v času bolezni.
Zahvaljujemo se g. duhovniku in pevcem za pogrebni obred,
govorniku g. Farkašu in g. Marušiču za odigrano Tišino.
Posebna hvala sodelavcem firm EEK-EKO, KOMUNALA in
ZVEZDA, sorodnikom, vsem dobrim sosedom in znancem za
izrečena sožalja, darovano cvetje, svete maše in sveče.
Vsem še enkrat - iskrena hvala!

Žalujemo vsi njegovi

Kako je prazen dom, dvorišče,
naše oko zaman te išče,
ni več tvojega smehljaja,
le trud in delo tvojih pridnih rok
za vedno nam ostaja.

ZAHVALA

V 88. letu nas je zapustila naša draga
mama, tašča, babica in prababica

Jožefa Skuhala
roj. Jelen
iz Lukavec 1

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem srodnikom,
dobrim sosedom, prijateljem, znancem in vsem, ki ste jo v tako
velikem številu pospremili na njeni zadnji poti, nam izrekli
sožalje ter darovali vence, cvetje, sveče za sv. maše.
Prisrčna hvala dr. Ljubici Gašparac za zdravstveno pomoč, g.
župniku za pogrebni obred, cerkvenim pevcem, pevskemu
zboru iz Ljutomera za odpete žalostinke.
Vsem še enkrat - iskrena hvala.

Žalujemo vsi, ki smo te imeli radi

Kako bi rad dihal,
poslušal, se nasmejal
in se veselil med vami,
katero vmes povedal,
pa me tišči, tepan
nad mano grob prerani.

V SPOMIN

27. decembra mineva že četrto leto,
odkar si nas mnogo prerano zapustil
ljubljeni očka in mož

Mihael Šinko
iz Markovec

Komu ne bi utrnilo srce, spolzela solza po licu ob tako žalostnem
spominu. Kako rad bi se vedno ob božičnih praznikih iz tujine
vračal domov, kdo si ne bi zaželel srečo doma. Zakaj ti je to
srečo kruta smrt tako nenadno in tragično odvzela, ne najdemo
odgovora, ne besed, tolažbe, da so ti domači zvonovi na
silvestrovo zadnjič zadoneli v slovo in nam zapisali v srce
bolečino in neizmerno žalost za vedno.
A vedi, tvoja ljubezen, tvoja plemenitost ostaja vsepovsod in
nam daje poguma v novi dan življenja.
Iskrena hvala staršem, ki neutrudno krasijo tvoj grob, prav tako
bratu in sestri in vsem, ki mu prižigate sveče.

Vedno tvoji najdražji vsi, ki te neizmerno pogrešamo in ki te še
vedno imamo radi

V SPOMIN

20. decembra so minila tri žalostna leta, odkar nas je za vedno zapustil naš ljubi oče, tati in dedi

Bogomir Jagodič

iz Kroga

Hvala vsem, ki se ga spominjate in obiskujete njegov grob.

Vsi njegovi

Kako je prazen dom, dvorišče, naše oko zaman te išče, ni več tvojega smehljaja, le trud in delo tvojih pridnih rok za vedno nam ostaja.

ZAHVALA

V 92. letu nas je tiho in brez slovesa zapustila naša draga mama, babica in prababica

Terezija Kerčmar

roj. Janot
iz Kukeča 9

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter jo pospremili na njeni zadnji poti. Iskrena hvala g. duhovniku Balažicu in pevcem za odpete žalostinke. Posebna hvala pogrebništvu Banfi za vso organizacijo pogreba. Hvala podjetju Dinos iz M. Sobote.

Žalujoci vsi, ki smo te imeli radi

Zaman je bil tvoj boj, zaman vsi dnevi hudega trpljenja, bolezen je bila močnejša od življenja.

ZAHVALA

21. novembra nas je v 76. letu starosti zapustila draga žena, mama, tašča in babica

Alojzija Dervarič

roj. Kisilak
iz Skakovec 70

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje, darovali vence, sveče in za svete maše. Posebna hvala g. Balažicu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, hvala g. dr. Peričevi in patronažni sestri Bernardi Herzog, sodelavcem otrok in pogrebništvu zavodu Banfi iz Veščice.

Vsem še enkrat iskrena hvala, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoci: mož Mihael, sinova Mihael in Ernest z družinama, sin Viktor, sestra Irma z družino iz Maribora ter drugo sorodstvo

V SPOMIN

22. decembra mineva žalostno leto, odkar nas je zapustila skrbna in dobra mama in stara mama

Marija Zamuda

iz Stare Nove vasi

in

minilo je 19 let, odkar nas je zapustil dragi oče in stari oče

Alojz Zamuda

iz Stare Nove vasi

Hvala vsem, ki se ju spominjate, jima prinašate cvetje in prižigate sveče.

Žalujocih enajst otrok z družinami, vnuki in pravnuki

Skromno in pošteno si živela, veselje, srečo in ljubezen si med nas delila. Srce tvoje več ne bije, bolečin več ne trpiš, nam pa žalost srce trga, solza lije iz oči. Dom je prazen in otočen, ker tebe več med nami ni.

ZAHVALA

Boleč in nepozaben je spomin na 9. december 1994, ko je prenehalo biti srce naše komaj 40-letne žene in mame.

Marije Kavaš

roj. Bogdan iz Odranec

Ob mnogo prerani smrti naše drage žene in mame se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, botrini in znancem, ki ste jo obiskovali med njeno boleznijo in ji lajšali bolečine, nam v težkih trenutkih stali ob strani, darovali vence, šopke, sveče in za sv. maše, izrekli sožalje, ter jo v tako velikem številu pospremili v njen mnogo prerani grob. Posebna hvala g. župniku, g. Antolinu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govornicam Maričevi in Puhanovi za poslovitne besede, dr. med. Zlatki Bojnec, osebju onkološkega oddelka v Ljubljani in Mariboru, bolnici v Rakičanu, ginekološkemu oddelku, patronažnemu osebju in sodelavcem Mure, 7. r. OS Odranci ter drugim sošolcem in sošolkam. Vsem in vsakemu posebej še enkrat – hvala!

Žalujoci: mož Jože, hčerki Melita in Lidija, sin Peter, mama, oče, bratje Stefan, Martin, Franc, Slav, sestra Elizabeta z družinami, tašča, Kristina, Stefan in Marija z družino

Kako je prazen dom, dvorišče, naše oko zaman te išče, ni več tvojega smehljaja, le trud in delo tvojih pridnih rok za vedno nam ostaja.

ZAHVALA

V 68. letu nas je zapustil dragi mož, oče, deda in brat

Janez Novak – Jani

iz Prešernove 45
v Murski Soboti

Zahvaljujemo se sorodnikom, sosedom, prijateljem in vsem, ki ste ga pospremili na zadnji poti, darovali vence, cvetje, za sv. maše in sveče in izrekli sožalje. Posebna hvala celotnemu zdravstvenemu osebju intenzivne nege internega oddelka bolnišnice v Rakičanu. Zdravilišču Radenska in sodelavcem AR Conta.

Iskrena hvala g. župniku za pogrebni obred in slovo, pevcem žalostink in godbi na pihala. Vsem še enkrat – najlepša hvala.

Žalujoci vsi njegovi

V 83. letu starosti je prenehalo biti plemenito srce naše ljube žene, mame, babice, prababice, sestre in tašče

Angele Kolbl

roj. Kolmanič

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki so nam v težkih trenutkih pomagali, sočustvovali z nami, nam izrekli ustna in pisna sožalja, darovali vence, cvetje, sveče, za svete maše, dobrotelne namene ter našo mamiko v tako velikem številu pospremili k njenemu zadnjemu počitku. Iskrena hvala dr. Imreju Farkašu in Bredi, dr. Ivanu Gašparcu in Ljubici za dolgoletno pomoč.

Zahvala tudi za pomoč v Bolnišnici M. Sobota interno-intenzivnemu oddelku.

Posebno zahvalo želimo izreči župniku g. Štefanu Vinkoviču, g. Tonetu Vrisku, g. Janku Novaku za opravljene obrede ter pevcem za odpete žalostinke.

Zahvaljujemo se g. Milanu Korenu za presunljive besede ob odprtem grobu.

Lepa hvala sosedovim družinam Kost, Čuk, Čor-Klemenčič, Osterc za pomoč.

Vučja vas, Bučevčevci, Ljubljana, M. Sobota, Avstralija, Dunaj

Globoko žalujoci vsi njeni

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi dragega moža, očeta, dedka, tasta, brata in bratranca

Jožeta Koračina

nosilca partizanske spomenice 1941
iz Rakičana

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki so prišli od blizu in daleč in ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence, cvetje, prispevke za humane namene in nam izrazili ustna in pisna sožalja. Hvala zdravnikom in medicinskemu osebju pljučnega oddelka bolnišnice v Rakičanu. Posebna hvala družinskemu zdravniku dr. Ivanu Neratu za dolgotrajno skrb in zdravljenje pa tudi dr. Jožetu Magdiču. Iskrena hvala vsem trem govornikom za lepe in ganljive besede ob njegovem slovesu, pevcem za odpete pesmi in godbenikom za odigrane žalostinke. Hvala nosilecem odlikovanj, praporjev, častni straži ter Zvezi združenih borcev, Združenju vojaških vojnih invalidov in klubu upokojencev za organizacijo pogreba ter vsem drugim, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani in pomagali.

Žalujoci vsi njegovi

23. decembra mineva žalostno leto, odkar si nas za vedno zapustil, naš dragi

Štefan Kerec

iz Murske Sobote

Žalujoci vsi, ki smo te imeli radi

Ljubezen, delo in trpljenje, tvoje je bilo življenje, vsakega osrečiti si znal, vendar pred usodo neizbežno ves nemočen si zaspal. Nam ostala je praznina in velika bolečina.

ZAHVALA

Z bolečino v srcu ne moremo dojeti, da nas je v 80. letu starosti za vedno zapustil naš dragi mož, oče, dedek in brat

Aleksander Horvat

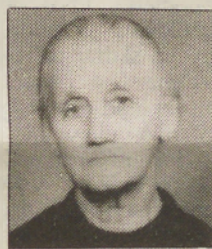
cestar v pokoju

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje, darovali vence, šopke, sveče, ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna hvala g. duhovniku Balažicu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, g. Zrinskemu za odigrano Tišino. Prisrčna hvala kolektivu Cestnega podjetja ter Avtobusnega prometa M. Sobota.

Vsem, ki ste mu storili karkoli dobrega, še enkrat iskrena hvala.

Mačkovec, Cleveland, 8. 12. 1994

Globoki žalujoci vsi, ki smo ga imeli radi

Čprav te več ne vidimo, med nami ti nevidna si. (iz cerkvene pesmi)

V 82. letu se je preselila v večnost naša draga mama, mamca in pramamca

Marija Magdič

iz Trnja

Ob njenem zadnjem slovesu se zahvaljujemo vsem sorodnikom, posebej Mariji Hozjan, botrini, sosedom, zdravstvenemu osebju, zdravnici dr. Editi Hadjmaš in vsem, ki ste se v tako velikem številu udeležili pogreba, ji darovali za sv. maše, cvetje in sveče.

Posebna hvala častnemu g. karoniku Francu Tementu in g. dekanu lendavske dekanije Fancu Kodili za lepe in tolažilne besede, vsem g. duhovnikom, pevcem domače župnije in pevcem iz Šmartnega v Rožni dolini ter gospe Manciki Mlinarič za izbrane in jasne besede o naši mami.

Vsi njeni najdražji

Kje si, ljubi mož in dragi oče, kje tvoj mili je obraz in tvoja skrbna roka, ki skrbela je za nas.

SPOMIN

na 16. december 1991, ko je mnogo prezgodaj prenehalo biti ljubeče srce našemu dragemu možu, očetu, sinu in bratu

Milan Banfiju

iz Puzevec

Za vsako misel in spomin nanj, za vsak obisk pri grobu, darovanje cvetja in prižiganje svečk – prisrčna hvala.

na 14. december, ko je minilo leto dni žalosti, odkar nas je zapustil dragi sin, brat in stric

Ludvik Banfi

roj. V Puzevcih
stanujoč v Celovcu

Ko mlad si bil, si šel v tujino, da najdeš tam svoj novi dom, a sedaj te črna zemlja krije, nazaj domov te več ne bo.

Z ljubeznijo in bolečino v srcu vajini najdražji

Prezidij je dobil kopico pisem, v katerih ga državljanji sprašujejo, zakaj se nova stavba, v kateri bo uradovalo Ministrstvo resnice Prekmurko-Prieške republike (beri: Vestnik, Murski val in Venera, imenuje KALUŽ-NICA.

Tule je pojasnilo. Prvič: stavba je rumena kot cvet istoimenske rastline. Drugič: v stavbi je manjša kaluža z vodomotom. Tretjič: dejavnost Ministrstva resnice je bledenje v kalnem.

Čeprav je Jožef Tivadar - Prerok Beltinčanom pokazal pot v svetovno nogometno prihodnost, ko jim je v osamosvojitvenih bojnišnih govorih obljubljal gostovanje Manchester Uniteda na domačem igrišču, ga niso izvolili za župana. Takoj po razglasitvi drugokrožnih rezultatov volitev je rodnim Lipovcem obljubil svetovno hokejsko prvenstvo na travi v Vuči jami. Spet bodo svetovni pravki.

»Tudi če bi se Svetec pisal Svetnik, me ne bi mogel premagati, ker je Abraham očak,« je izjavil novoizvoljeni šalovski župan Aleksander Abraham - Alfa o svojem podleglem nasprotniku.

Anju Mariška noče sprejeti novega lendavskega župana Jožeta Kocona - Fluja v slavnostno avdienco. Boji se ošpic.

Radenski socialdemokratski župan Jože Toplak - Traktorist je že naročil trasiranje traktorske steze skozi radenski zdraviliški park. »Naši gostje se morajo zavdati, da so na oddihu v delavsko-kmečki državi,« je izjavil.

Ker so rodoslovci prezidija Prekmurko-Prieške republike izbrskali, da je Ludwig van Bratuša - Aaron prekmurskega porekla, se je ljutomerski novi župan nemudoma podvrnil kuri s pijavkami. Kri si hoče dati nadomestiti z jeruzalemcenom.

Pred kratkim se je Sobota po imenitnosti župana izenačila z največjima slovenskima mestoma. Prezidijeva Filmska akademija in nekaj drugih filmskih ustanov, med njimi tudi Paramount Pictures in Metro Goldwin Mayer, so Andreja Gerencerja - Brokera za njegov govor na premieri filma Halgato počastile s podelitvijo doktorata. Doktor je izjavil, da je film star »nekaj stoletij«, doslej pa je veljalo, da mu bo kmalu sto let. V svojem govoru je nadkrilil celo velikega Lenina in povedal, da je film poučen in vzgojen.

BESEDA NI KONJ

Radgonski mehurčki

Povem vam, da je moja žena Micika kriva, ker sem ostal brez politične perspektive. Že tisti dan, ko sva se s prijateljem Frančkom srečala pri dobri kapljici piva na Zgornjem Grislu, mi je zatrjeval, da sem jaz kot nalašč za kandidata na listi svetnikov za upokojece. Obrtnik sem bil, nisem prišlek, dosti ljudi poznam, tudi premožen sem še, da ne bi rekli, da si iščem zaslužek... Pa sem mu podpisal, da bom kandidiral. A bil sem na listi le toliko časa, dokler nisem tega zaupal moji Miciki. Ne bom vam ponavljal, kaj vse mi je »vrgla v nos«. Moral sem pa pri priči poiskati Frančka in svojo kandidaturo umakniti.

Zvesto sem pa spremljal vse predstavitve naših županov ne samo v Radgoni, ampak tudi v Radencih. In veste, kaj sem spoznal, da imam vse lastnosti tudi za župana. Sem človek velikih razsežnosti, pokončen, imam voljo in pogum in srce. V času prelomnih viharjev sem tudi jaz pomagal pri gradnji razdejanega Radgone. Lepo znam tudi brati, saj sem videl, da so v Radencih na predstavitvi župana vsi brali

svoje tekste, tudi doktorji, profesor in drugi pedagoški delavci.

Najbolj pa me je presunil razglas, ki je dan pred volitvami zasul Radgono. Poslušajte tisti, ki ga niste imeli v rokah: »Slovenci, Slovenke! Ko zvezdice božje migljajo v širno nebo, kristjanu naj bije srce lepo. Bogu v čast in ljudem v ponos, nedeljska srečna številka dva naj bo. Pojdimo in izvolimo kristjana našega župana g...»

Kristjani, pojdite na volišče, vaš glas je potreben. Podpisana je »Demokratska civilna pobuda«.

Naj bo. Vse bom odpustil moji Miciki. Ob takih županah nas čaka raj na zemlji brez vsakih trudov. Oni bodo mislili in delali za nas. Mi bomo pa samo uživali ob urejenih socialnih vprašanjih, zvišanju pokojnin, ob lepih asfaltiranih cestah, brez smrada v Podgradu, ob lepih službah naših otrok in še in še. Jaz bom pa spet lovil ribe v isti reki Muri. Kaj hočem še več. Naj že pridejo ti srečni dnevi po volitvah!

Vaš Tunek

En TOTI IN TOTA iz Lotmerka

Čeprav ste volilnega golaža najbrž že sili, vam ga vseeno še malo ponujava. Ko sva se pred nedeljskim drugim krogom volitev tako mimogrede kje pogovarjala, kdo bo naš novi župan, je večina navijala za gospoda L. Bratušo, češ da je kot predsednik izvršnega sveta marsikaj storil in da ima še velike načrte. Omenjali so novo šolo pri Mali Nedeleži, Mestno hišo, vrtno, tovarno smeti v Lotmerki itd. Zdaj je, če sva prav informirana, prevzel direktorsko mesto Mira Steržaja v Mlekoprometu, medtem pa je »spretno« vodil tudi svoje zasebno podjetje. O njegovem protikandidatu, gospodu M. Prelogu, pa skoraj nič takega nisva slišala. Le da je bolj umirjen, da lepo poje v Ljutomerskem oktetu in še kje, da je njegovo kandidaturo podpiral celo gospod B. Z. iz Razkrižja... sicer pa da so ga v drugem krogu podprle kar tri stranke - Slovenski krščanski demo-

krati, Socialdemokratska stranka Slovenije in tudi Liberalna demokracija Slovenije. Kljub temu ni uspel. Kaj bo sedaj z njegovo službo, ko ne bo več profesionalni predsednik občinske skupščine? To bi tudi midva rada vedela, ampak ni lepo vsepovsod vtikati svojega nosu. Zdaj je, kar je, in bo, kar bo.

Gospod J. V., urednik Vestnika, nama je povedal, da je te dni nekdo telefoniral iz Veržeja in se zanimal za najin naslov, češ da ima tudi on nekaj za toto rubriko. Bila sva vesela, da sploh kdo bere to najino »pisarijo«. Če nama boste še drugi kaj sporočili (pisno na naslov Vestnika, od tam pa pride do naju), bova zelo vesela. In kaj se je takega zgodilo v Veržeju? Telefonski informator je sporočil, da je bilo tudi pri njih nekaj takega kot v Lotmerki, ko je bil k vabilom za volitve priložen tudi propagandni material SDSS.

V Veržeju pa da je tak material priložila ZLSD. Kakšna borba za glasove! Če bo treba na naslednjih volitvah spet glasovati o strankah, in ne o ljudeh, nsju ne bo več zraven. Ali pa prideva in vse skupaj prekrizava.

V tem sva si enotna, čeprav se včasih tudi midva kaj razhajava v pogledih.

Tudi v novem letu z Vestnikom!

STRAŠNA STVAR SE JE ZGODILA, VLOMILCEM CEDILE SO SE SLINE, ODNESLI NISO NIČ ZLATNINE, LE PREKMURSKO VSE MESNINE. VAM PA NI TREBA NIČ VLOMITI, DA BILI BI LEPO SITI, PRIDITE ZA MALE NOVCE H KODILI V MARKIŠAVCE!

MESARSTVO KODILA,
Markišavci 44, tel. 069/21 604

Cene sadja in zelenjave

	Tržnica Murska Sobota	Tržnica Gomja Radgona	Ljutomer
Jabolka	70	60	60
Pomaranče	150	80	120
Mandarine	160	180	150
Limone	180	200	140
Banane	150	100	140
Kivi	290	300	280
Hruške	-	200	-
Grozdje	240	200	240
Krompir	35	40	40
Endivija	160	160	160
Radič	250	200	200
Korenje	160	150	120
Čebula	100	100	100
Zelje	60	80	50
Rdeče zelje	120	100	80
Česen	300	250	280
Paradižnik	280	300	280
Paprika	240	300	280

S.O.S. Company Veščica d.o.o.
69000 MURSKA SOBOTA, Veščica 4a, tel.: 069/23 507, fax: 31 576

Cene rabljenih avtomobilov

41 rabljenih vozil so vozniki ponujali minulo nedeljo na sejmišču pri soboškem Agroservisu. Kupčija ni ravno cvetela, saj je lastnike zamenjalo le 5 vozil.

Znamka avtomobila	Letnik	Prevož. km	Cena
Zastava 128	1987	84.000	2.350 DEM
Opel Ascona	1979	130.000	3.000 DEM
Jugo 45	1990	36.000	4.000 DEM
Jugo 55	1988	59.000	3.500 DEM
Zastava 126 PGL	1988	63.000	1.500 DEM
Ford Orion 1.6i	1990	73.000	14.500 DEM
Opel Kadet 1.4	1990	74.000	14.200 DEM
Fiat Uno 45	1992	29.000	10.500 DEM
Golf JX	1989	66.000	11.000 DEM
Nissan Sunny	1992	34.000	15.000 DEM
Škoda Favorit 135 L	1992	31.000	8.400 DEM
Renault 4 GTL	1992	27.000	7.000 DEM
Lada Samara	1991	37.000	7.500 DEM
Renault 5 C	1992	35.000	11.200 DEM

Lendavski pereci

No, pa smo tudi v naši staro-novi občini dobili svojega župana. Slišal sem sicer, da tokrat volilna udeležba ni bila boveka, a to ni bilo tolikanj pomembno, saj četudi bi na volišča prišli le trije in bi dva volila tega in tega, bi bil izvoljen s 66,3 odstotki. No, sedaj izvoljen župan pa je dobil več kot 72 odstotkov glasov tistih, ki v nedeljo niso poležavali, ampak so šli na volišča samo zato, da bi glas oddali Jožefu oziroma Györgyu. Zanimivo pa je, da je tisti, ki zdaj ni bil izvoljen, v prvem krogu dobil nekaj več od sedanjega, izvoljenega. Na uho mi je prišlo, da so v prvem krogu tako volile predvsem ženske, ki da so mislile, da za župana kandidira ginekolog Tomka, dejansko pa se je za župana potegoval veterinar Tomka.

Zgodi se pač, da se človek zmoti. Motiti se je človeško. Temu bi najbrž pritrdila tudi Terezija H. iz zdaj druge občine (Črenšovci), ki se je po svoje odzvala mojemu povabilu iz prejšnjih Perecev, naj bi se oglasile snahe in poskušale oprati »madeže«, ki so jim ga »naprtile« tašče. Moja zvesta bralka pa sicer piše o »plantavi« (šepavi) kuri. Pa pogledjmo, kako je bilo!

»Da san šče bijla mala diklička, mlajše, san rada kaj na vuha vlekla, kak sa deca šče gnjes dën. Tak san čula, ka sta bila dedek in mamca preci skopiva. Kak ne bi bila, či je pa bilou z leta v leto več dicé pri hiži. Ceber su mamca zaklepali, ključ pa pri sebi nosili. Mama so večkrat skrma zabio vō zeli, pa deci ranu zabelili. Naš ajtek pa su bilij pouleg sej nevoud prekšeni, pravi vragulin. S kakšuv kupicof vijna su znali mamcu ukoli prinesiti in se jim prikupiti.

»Mamca, kiura je plantava!«, su jim ajtek pravili. »Juj, juj, kakši kvar!«, su se starali mamca, da so kure ranili. »Pa ravno ta, najbolje debela! Karlin, ka pa čakaš, ka de crknila; zateži jo, Roza pa naj jo spuca!«

Ajteki je tou nej trbelo dvakrat praviti.

Včasi pa se je kiura, na rante (late na lestvi) obejsila, pa ju je trbelu bujti. Najbole je tou sen prav prišlo za kakše svetke, kurečo župo pa sta dedek pa mamca jaku radiva jela.

Zrasli smo. Živimo v časi bejloga krūha. Naše kure so nej več, »pod silov« plantave.

Tako moja cenjena dopisovalka. Spomnila je na težke čase, ko sta bila na jedilniku zelje in repa, meso pa le za velike praznike. Tudi do čebra (»tünke«) ni mogel vsakdo; ponavadi »mamca« (stara mama). Če pa je kdo kljub temu hotel priti do »zabila« (zaseke) in mesa, je moral ključavnico odpreti s silo ali pa s ponarejenim ključem. Bila je pa še tale možnost: odprl je dno čebra in od tam skrivaj jemal dobrote. Prej ali slej so mamca ugotovili, kaj se je zgodilo. Potem pa je bilo joj!

In danes? Sami vidite, kako je. Zlasti v teh prazničnih dneh je skoraj pri vsaki hiši vsega v izobilju. Človek pa se je vse te sodobne hrane iz trgovin preobjedel in spet se vrača k jedem naših »dedekov in mamc«: zelje, repa, mlečen močnik, ajdova kaša... Marsikdo bi si zdaj tudi želel, da bi imeli pri hiši babico, ki bi preprečevala čezmerno uživanje hrane in pijače, saj je vse več takih, ki bi se radi znebili svojih »nosečniških« trebušov. Hočejo biti vitki!

Glede na to, da se je nekaj krajevnih skupnosti šlo separatizem in se je odcepilo od stare lendavske občine, ostaja nova (enako vse druge novonastale) oskubljena kot »mamčina kura«. Sicer pa: strinjate se, da ni pomembno, v kakšnem stanju so občina, pokrajina, država..., glavno je, da so ljudje »bogati«. In kaj je to - bogastvo?

NACI

Turnišče: cene pujskov

Na sejem pujskov v Turnišče so rejci minuli četrtek pripeljali le 19 pujskov, starih od 7 do 10 tednov in težkih od 15 do 20 kilogramov. Zanimanje za nakup je bilo veliko, zato so lastnike zamenjale vse živali. Za par je bilo potrebno odšteti od 10.000 do 13.000 tolarjev.

Moja domača banka

Pomurska banka d.d.

Murska Sobota

Menjalniški tečaj Pomurske banke z dne 20. decembra 1994, tečajji veljajo od 21. 12. 1994 od 00.00.

Srednji tečaj Banke Slovenije velja od 20. decembra 1994 od 00.00 dalje.

Država	Enota	Banka Slovenije	Nakup	Prodaja
Avstrija	100	1.158,0287	1.108,00	1.155,00
Francija	100	2.363,9825	2.280,00	2.333,00
Nemčija	100	8.150,5396	7.935,00	8.095,00
Italija	100	7,7919	7,44	7,72
Švica	100	9.617,6367	9.270,00	9.520,00
ZDA	1	128,4444	124,40	127,20

NENAMENSKO VARČEVANJE MLADIH

Pri LB, Pomurski banki tudi na mlade nismo pozabili. Le-ti se lahko odločijo za nenamensko varčevanje. To je postopno varčevanje brez določenega namena in v zneskih, ki so prilagojeni mladim. Najnižji znesek mesečnega pologa je 20 DEM v tolaški protivrednosti. To je preudarna naložba, ki varčevalcu že po trimesečnem varčevanju omogoča obrestovanje posameznih pologov po obrestni meri, ki velja za nenamenske vezane depozite nad 6 mesecev. Nenamensko varčevanje mladih je namenjeno posameznikom pa tudi razrednim skupnostim v osnovnih in srednjih šolah. Vse informacije o različnih oblikah varčevanja dobitte v vaši enoti LB, Pomurske banke.

*Želimo vam
mirne božične praznike
in srečno novo leto!*

VESTNIK

fotografija: NATAŠA JUHNOV

*Vesele
božične
praznike
in srečno
novo leto
vam želi
veletrgovina*

Potrošnik

MESNA INDUSTRIJA RADGONA

*Nosilec kakovosti
za leto 1994*

**Vesel božič
in srečno novo leto!**

POREDOŠ

T & V

trgovina z živili,
gradbeno-tehničnim
materialom in okrepčevalnica,
Gregorčičeva 2, Beltinci,
tel. 42 900

MINIMARKET

trgovina z živili,
Ravenska 73a,
Beltinci,
tel. 42 191

TESARSTVO IN ŽAGA IŽAKOVCI

*Vesele božične praznike
in srečno novo leto 1995!*

AGROSERVIS p.o.

Murska Sobota Telefon: (069) 21 630.

SERVIS Z NAJDALJŠO TRADICIJO V POMURJU

Servisiranje, vzdrževanje, generalna popravila vseh vrst
motornih vozil.

Avtokleparstvo—avtoličarstvo—avtoelektrikarstvo

Prodaja vozil in rezervnih delov.

*Cenjenim strankam in poslovnim partnerjem se
zahvaljujemo za zaupanje in jim želimo vesele božične
praznike ter srečno novo leto 1995.*

PRODAJAMO PO NAJNIŽJIH CENAH:

- tehtnice: elektronske, laboratorijske, mehanske, živinske in mostne
- registrirne blagajne vseh vrst
- REHNINGHAUS salamoreznice, mline za meso, žage za kosti
- nakupovalne košarice in žično opremo za trgovine

SERVIS IN POPRAVILO
TEHTNIC
ŠTRAKL DUŠAN

Ulica ob kanalu 22
69000 Murska Sobota
Telefon (069) 22-486

SMO POOBlašČEN SERVIS ZA NAŠ PRODAJNI PROGRAM

*Vsem bralcem in poslovnim partnerjem želimo vesel božič
in srečno novo leto 1995!*

alpina®

*v veliko zadovoljstvo
kupcev že 20 let
v Murski Soboti*

*Naši čevlji se tradicionalno odlikujejo po modnem videzu,
udobnosti in trpežnosti.*

Predvsem smo znani po odlični obutvi za zimske športe.

*Božične in novoletne
praznike in vse
prihodnje leto preživite
srečni in veseli
v obutvi alpina®*

O P T I K A

*Povsod, tudi na počitnicah skrbi za
vaše oči in vaš vid, bodisi da so vaš
stalni spremljevalec očala ali
potrebujete le zaščito za oči pred
soncem, na smučanju ali pri drugih
športih.*

*Tudi ko s fotoaparatom zabeležite
počitniške trenutke ali bi jih
zabeležili, pa nimate filma...
takrat je tu ABA optika-foto.*

Murska Sobota, Tržnica
in Lendavska 8

Vsem želimo blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto!

NE PRODAJAMO MAČKA V ŽAKLJU SEZNANITE SE TUDI S STRUKTURO PERFEKTNEGA OKNA!

STANDARDNI SISTEM Široko profilni okvir

Intenzivno raziskave privedejo k izboljšanim rešitvam, predvsem za uporabo v termografiti in aperturah za okenske svetilnice s širokimi odprti priskoti. Sistem treh komor zagotavlja odlično izolacijo in topelno izolacijo. Sistem je primeren tako za 2-plastno kot tudi 3-plastno izolacijsko zasedbo.

Proizvodnja – Trgovina
Export-import
na debelo in drobno

Kozjak nad Pesnico 2a
62211 Pesnica
Telefon: (062) 656-161, 656-222

AJM
OKNA - VRATA - SENCILA

lip bled - POHIŠTVO IZ MASIVNEGA LESA

LIP: Lesna industrija Bled sodi med največje slovenske izdelavalce stavbnega pohištva in opažnih plošč, v zadnjih letih pa se uveljavlja tudi kot pomemben izdelovalec spalnic in mladinskih sob tako na domačem kot na tujem trgu.

Les iz gozdov Pokljuke, Jelovice in Mežaklje je visokokakovostna surovina za izdelke LIP Bled. Iz te surovine izdelujejo v tovarni LIP Bohinj okolju prijazno masivno pohištvo. Najsodobnejša tehnološka oprema omogoča proizvodnjo kakovostno in oblikovno zanimivega pohištva tako v serijski kot posamični izvedbi. Kot pri drugih izdelkih LIP-a Bled, tudi pri proizvodnji masivnega pohištva tekmujejo s konkurenco doma in v tujini. Dolgoletne izkušnje pri obdelavi masivnega lesa so omogočile sodelovanje z znanimi izdelovalcem in kupci masivnega pohištva v Evropi. Sodelovanje s tujimi partnerji jim je prineslo nova razvoja, oblikovalska, proizvodna in podjetniška znanja. Vse to združujejo s slovenskim kulturnim izročilom in v svojih izdelkih poudarjajo toplino slovenske domačnosti.

Spalnice in mladinske sobe so funkcionalne, trpežne, kakovostno površinsko obdelane z okolju prijaznimi materiali, ohranjajo naravno barvo smrekovega lesa in približajo v naše domove naravno okolje, s tem pa prostore obogatijo s prijetnim bivalnim ozračjem.

V LIP-u Bled so prilagodljivi in zanesljivi. Imajo bogat in raznolik program spalnic, ki zadovoljujejo skoraj vse želje zahtevnejših kupcev. Vse potrebne rešitve skušajo uskladičiti z vami, priporočajo vam najboljše in najustrežnejše, tako da se boste v bivalnih prostorih dobro počutili.

Tudi prodajni način je prilagojen vašim potrebam in zahtevam. Kratki dobavni roki – blago vam izdelajo v mesecu dni – prevoz, po potrebi montaža, servis, garancija, vse to vključujejo njihove konkurenčne cene.

Prepričajte se sami.

Obrnite se na njihove prodajne centre na Bledu in v Murski Soboti, vaš obisk ali telefonski klic bodo prijazno sprejeli.

SOLAR
MASIVNO POHIŠTVO - SPALNICA

KONCERN
lip bled
lesna industrija
64260 bled, ljubljanska c. 32
telefon h.c. 064 79-50 telefaks: 064 741-202

TRGOVINA
MURSKA SOBOTA,
Cvetkova 1a,
tel. 22-941, 22-942

Želimo vam vesele božične praznike in srečno novo leto 1995!

GRADBENA IN INSTALACIJSKA DEJAVNOST,
OBRT TER STORITVE LENDAVA, p.o.

Gidos
LENDAVA

Telefon: h.c. (069) 76 055, direktor podjetja: 75 420
direktorji PE: 75 169
telefaks: (069) 75 254

Smo podjetje, ki je eno najcelostnejših izvajalcev gradbeno-obrtniških in inštalacijskih del v Sloveniji. Za nami so številna kakovostno opravljena dela in objekti v Sloveniji, na Hrvaškem, Madžarskem, na Poljskem in v Nemčiji.

Vsem poslovnim partnerjem doma in
v tujini, strankam in občanom želimo
vesele božične praznike
in srečno novo leto
1995!

SALON POHIŠTVA
INTERDOM
Svetozarevska 13 (nasproti VEČERA),
Maribor, tel.: (062) 225-599

**BOŽIČNO-NOVOLETNA AKCIJSKA PRODAJA VSEH VRST POHIŠTVA
DODATNI POPUST PRI NAKUPU VSEH VRST POHIŠTVA**

Postelje velikosti 200 x 90 cm, bele in
črne barve, samo 12.990,00 SIT
- dobava takoj - do prodaje zaloga
• enodelne garderobne omare

• v barvi hrasta, velikosti 50 x 60 x
200 cm
- samo 9.900,00 SIT - zaloga
• znižanje cen masivnim regalom
• dodatni 10% popust med akcijo
• v zalogi spalnice

VSE VRSTE DRUGEGA POHIŠTVA!

INTERDOM, SALON KUHINJ

Ruška 104 (Studenca), Maribor, tel. (062) 102-618

- KUHINJE SVEA, MARLES, GORENJE - POLEG 35% POPUSTA
ŠE BOŽIČNO-NOVOLETNI 5% POPUST
- V ZALOGI POMIVALNA KORITA • VGRADNI ŠTEDILNIKI IN HLADILNIKI •
NAPE • POSEBNA PONUDBA: MASIVNE KUHINJE

Novo

na tržnici v Murski Soboti

SALOMON

- trgovina na drobno (za pošto)
- velika izbira igrac po najugodnejših cenah
- šolske potrebščine
- kozmetika • ročne ure • orgle • makete
letal, ladij, avtomobilov...

**OBOGATEN ODDELEK S ČASOPISI,
REVIJAMI IN GALANTERIJO**

- odprto od 5.30 do 19.00
 - ob sobotah od 6.30 do 13. ure
- Telefon: 21-186

Vesele božične praznike in srečno novo leto!

VANEČA, tel. 0609 613-628, tel. in telefaks 45 014

KOVINOPLASTIKA - induplati

NOVO

- zavese • šivanje zaves po
naročilu
- namizni prti
- senčila • šotori • platnene
garaže

NOVO

**OPREMLJANJE LOKALOV
IN POSLOVNIH PROSTOROV**

Možnost nakupa na 3 čeke in druge ugodnosti.

**Vesele božične praznike
in srečno novo leto 1995!**

**Bramacova streha bo z Vami
vse življenje**

Zato odločitev med klasičnim in donavskim strešnikom
ni preprosta

Klasični in donavski strešnik se med seboj razlikujeta po svojih
značilnih oblikah. Zasnovana sta tako, da bo Vaša streha z Vami
in z okoljem zaživela čim bolj skladno. Mehki obrisi klasičnega
strešnika ustvarjajo poseben notranji ritem in tradicionalno ele-
ganco strehe, donavski strešnik pa s tekočimi linijami, ki pona-
zarjajo valovanje vode, strehi daje živahen in zanimiv videz.

Oba sta, tako kot vsi Bramacovi betonski strešniki, izdelana
po najsodobnejših tehnoloških postopkih iz izbranih in kakovo-
stnih naravnih surovin: mletega peska, vode, portlandskega ce-
menta ter železooksidnih pigmentov. Zaradi učinkovitega nad-
zora na vseh stopnjah proizvodnje sta zagotovljeni visoka kako-
vost in natančnost dimenzij vsakega strešnika.

Oba, klasični in donavski strešnik, lahko izberete v štirih bar-
vah: opečnato rdeči, rdeče-rjavi, temnorjavi in črni. Bramacov
program originalnih dodatnih delov, s katerim harmonično do-
polnite streho ne glede na model strešnika, v naštetih barvnih
tonih ponuja vse strešne detajle od kapa do slemenca. Naj gre za
novo ali staro hišo, pri vsaki strešni konstrukciji z nagibom od
17 do 90° je pokrivanje strehe s katerim koli modelom strešnika
hitro in preprosto.

Naravne sestavine, ki zagotavljajo ekološko neoporečnost in
trajnost Bramacovih strešnikov, gospodarnost ter estetski videz
strehe, so temeljne odlike, ki so doslej v Sloveniji prepričale že
več kot 15.000 zadovoljnih lastnikov hiš. Za kakovost strešniko
Vam Bramac jamči s 30-letno pisno garancijo. Za isto obdobje
dobite tudi dodatno jamstvo za poškodbe zaradi zmrzali. Streha
Bramac je varna odločitev za vse življenje, ne glede na to, kate-
rega od obeh strešnikov boste izbrali.

Za vse dodatne informacije in nasvete se obrnite na naš
tehnično-informativni oddelek ali pošljite izpolnjen kupon.

BRAMAC
Vse za streho

Bramac d.o.o.
Dobruška vas 45, 68275 Škocjan
tel.: (068) 322-007,
faks.: (068) 76-290, ali
Bramac d.o.o., Otiški vrb -
Dravograd, 62373 Šentjanž
tel.: (0602) 85-074
faks.: (0602) 85-206

Kupon

VESTNIK

Prosim, da mi brezplačno in neobvezujoče pošljete predloge, pro-
spekte in podatke o prodajnih pogojih za izdelke Bramac.

Ime in priimek

Naslov

izolirka

Industrija izolacijskih materialov, Ob železnici 18,
61110 Ljubljana, tel.: 14 03 096, telefaks: 445 182

**PRIJAZNA DO VAS
IN OKOLJA**

želi vsem prijateljem
in poslovnim partnerjem
srečno in uspešno
leto 1995

IZOTEKT

IBITOL

STIROPOR

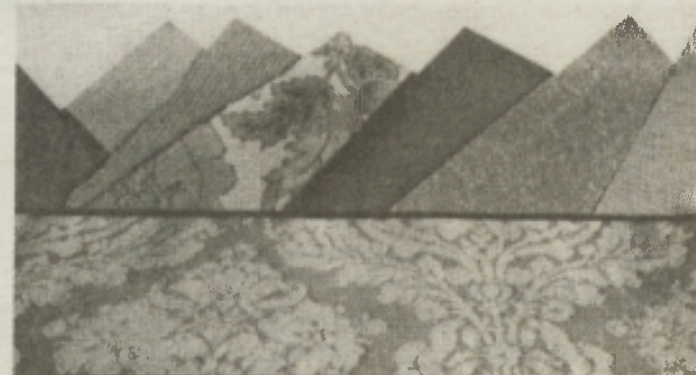
Veseli božič in srečno novo leto

Trgovina z mizarskim
in gradbenim
materialom

GRADMAT, d.o.o.

Nemčavci, BTC - telefon: 21-813

**NOVO
NOVO
NOVO**

• preproge • tapisoni • itisoni • topli podi • umetne trave...

Vse iz uvoza!

Cene zelo ugodne.

Stole, mize, kotne klopi izdelujemo iz masivnega lesa, zlasti iz hrastovega, jesenovega in bukovega. Z modernim mizarskim stolom smo se uveljavili povsod po Evropi in drugod po svetu. Ker cenimo les, ta čudoviti dar narave, znamo iz njega oblikovati izdelke, ki so všeč še tako zahtevnim kupcem. Stole izdelujemo v različnih oblikah in različnih barvnih kombinacijah. Ustrežemo tudi naročnikom s posebnimi željami.

Vesel
božič
in srečno
1995!

MURALES, Tovarna masivnega pohištva, p.o.
69240 LJUTOMER, Kolodvorska 3, tel. 82 413, delovni čas
od 7. do 15., ob sobotah od 8. do 12. ure.

PRILOŽNOST

NAKUP POSLOVNIH LOKALOV

V novem, pravkar dokončanem, atraktivnem in sodobnem poslovno-trgovskem objektu INTERING CENTER SOBOTA, postavljenem na izvrstni lokaciji na vogalu Gregorčičeve in Arhitekta Novaka pod ugodnimi pogoji prodamo še zadnja dva poslovna lokala v pritličju

Lokal št.
»P-101«
47 m²

Lokal št.
»P-104«
47 m²

Lokala sta popolnoma dograjena in imata ulične izlozbe. Primerna sta za trgovsko dejavnost neživilske stroke, agencijo ali predstavništvo.

Za polovico pogodbene vrednosti dajemo posojilo pod ugodnimi pogoji.

INFORMACIJE:

INTERING, d.o.o., M. Sobota, Arh. Novaka 13,
tel.: 069 32-767, telefaks: 069 32-955

- 15 % popust za okna in vrata
- 15 % popust za naš novi program uvoženega blaga iz Italije:

- kristal • porcelan • keramika • darila
- izdelki iz plastike

Vesele božične praznike in srečno novo leto 1995!

Trgovina SANDRA

Kmečka 28, Beltinci
telefon: 42-678

V HLADNE DNI Z OBLAČILI
IZ NAŠE TRGOVINE

MOŠKA, ŽENSKA in OTROŠKA KONFEKCIJA
SVETOVNO ZNANIH IZDELOVALCEV

ŽELIMO VAM
VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
TER SREČNO IN USPEŠNO
NOVO LETO 1995!

TEKSTIL

pletilstvo

- Izdelujemo ženska, moška in otroška oblačila za prosti čas.
- Znani smo po tehničnih tekstilnih izdelkih za industrijo in gospodinjstva.
- Priporočamo vam nakupe v naših trgovinah.

Vesel božič
in srečno novo leto 1995!

TRGOVINA KEGL

Mladinska ulica 60, Murska Sobota
telefon: 24 080, 31 321
mobitel: (0609) 624 496

VSE ZA CENTRALNO KURJAVO:

- radiatorji VOGEL-NOT, AKLIMAT, KORAD
- peči FERROTHERM, SIME
- gorilniki LIBELA, EKOFLAM, OLYMP
- bojlerji in kopalniške peči
- bela tehnika in mali gospodinjstvi aparati GORENJE
- barve, laki
- kopalniška oprema
- cisterne za kurilno olje

MOŽNOST PLAČILA NA 5 ČEKOV BREZ OBRESTI
TER BREZPLAČNA DOSTAVA NA DOM.

Delovni čas: 7.00 do 19.00,
ob sobotah do 13.00.

PETROL

Podjetje za notranjo in zunanjo trgovino ter
finančno poslovanje, r.o.,
Dunajska cesta 50, Ljubljana, TOE Maribor,
organizacijska enota
Murska Sobota

PETROL

**Slovenska
naftna
družba**

PETROL

Prijeten zvok in mirno
delovanje vašega avtomobila
spremenita tudi vaš značaj.

olja PROTON,
akumulatorji,
čistilniki za zrak,
avtomobilska kozmetika,
avtomobilske gume
z brezplačno montažo,
osvežilne pijače

PETROL

**TUDI NAJBOLJŠI PRIJATELJ
VAS LAHKO ZAPUSTI,**

PETROL

NIKOLI!

VAŠ SPREMLJEVALEC NA POTI

PETROL

**VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
TER SREČNO IN USPEŠNO NOVO LETO 1995!**

Hej,

prijatelji Radenske!

Kako čas neslišno odteka v včeraj. Lahko so le trenutki, ki nam ostajajo za danes. To so delčki življenja v tem času in tem prostoru tik pred novim tisočletjem.

Tudi vi ste delček tega našega pretakajočega življenja. Hvala prijatelji, ker ste z nami, hvala, ker sodelujemo, hvala, ker nam zaupate, hvala, ker ste naši!

Radenska

LADA CENTER * AVTOTRGOVINA

82231 Pernica, Vosek 6d (ob cesti Maribor-Lenart), tel. 062/540-540

ODPRTO ponedeljek-petek 8.-16., v soboto 8.-12. ure

PRODAJA NOVIH AVTOMOBILOV LADA SAMARA, KARAVAN, NIVA

- Najugodnejši lizing (tudi za kmetovalce) - Posojilo brez pologa do štirih let (tudi za rabljena vozila) - V posredniško prodajo sprejemamo vse tipe vozil - Staro za novo

AVGUSTA

CENA LADE SAMARA
ZNIŽANA DO
129.990 SIT

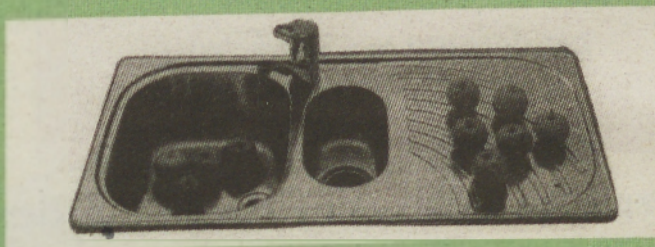
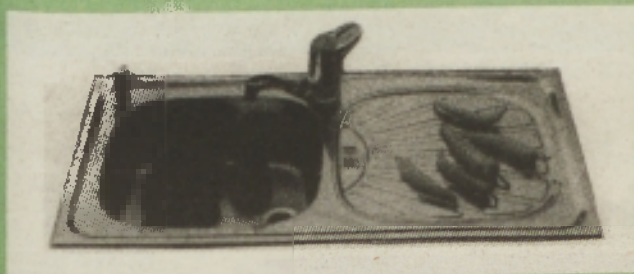
POOBlaščen PRODAJALEC IN SERVISER
10-LETNA TRADICIJA

- rezervni deli
- avtomehanika
- avtokleparstvo
- vulkanizstvo

Vesele božične praznike in srečno novo leto!

Borut Jagodlič

POMIVALNIKI

Pomivalniki
različnih tipov in izvedb

Vaša kuhinja bo veliko lepša,
če boste izbrali pravega

Veliko dodatne opreme
vam bo olajšalo delo

Priključitev stroja
za pomivanje posode je enostavna

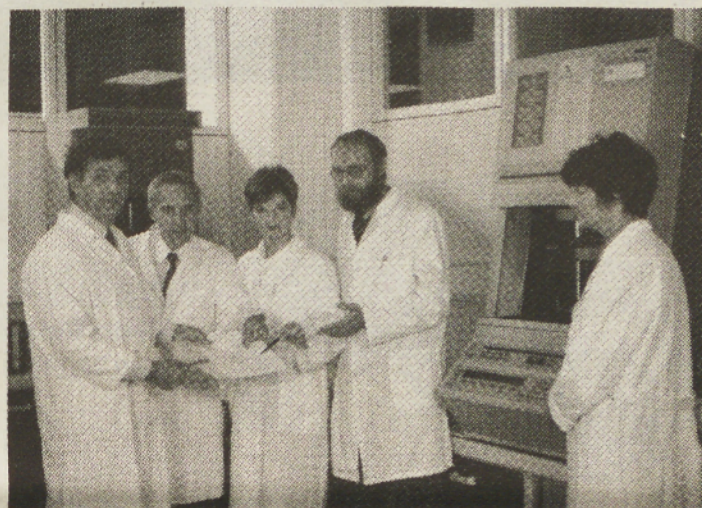

KOVINOPLASTIKA LOŽ

Cesta 19. oktobra 57
61386 Stari trg pri Ložu
SLOVENIJA

Telefon: 061/707 422
Telefaks: 061/708 466
Teleks: 31588 LOZ SL

Naša Sava - naj postane tudi Vaša

mag. Ilija Dimitrievski, dr. Zoran Šušterič, mag. Irena Kadivec-Torkar, mag. Brane Fajdiga, Tatjana Balderman

Več kot 400 nas je; z višjo in visoko izobrazbo ter specialističnimi in doktorskimi znaji.
Na najnovejših testiranjih smo prejeli odlične ocene
za večino naših izdelkov.
S tem se radi pohvalimo.

Sava

Vpisna mesta:

Sedež podjetja:

Sava Kranj, industrija gumijevih, usnjenih in kemičnih izdelkov p.o.,
Škofjeloška c. 6, 64000 Kranj;
Lokacija Ptuj, Ormoška c. 33a.

Prodajalna Sava Trade:

Maribor, Trg revolucije 6.

Poštni enote:

Murska Sobota, Lendava, Gornja Radgona, 62000 Maribor,
62101 Maribor, 62105 Maribor, Ptuj, Ormož, Sl. Bistrica,
Lenart v Sl. goricih, Radlje ob Dravi, Dravograd, Slovenj Gradec,
Ravne na Koroškem.

Informacije po telefonu 064 / 26-50

Certifikat lahko zamenjate
za delnice enega največjih slovenskih izvoznikov.

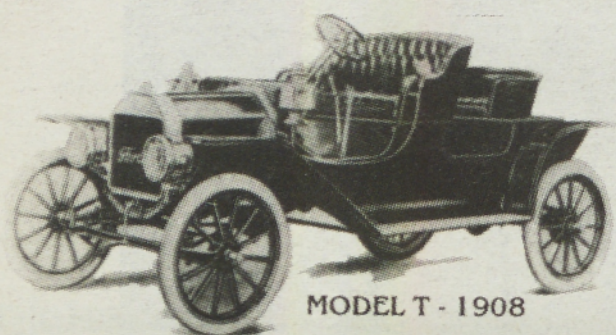
Sava

IN MI

SMO PONOSNI, DA JIH PRODAJAMO IN SERVISIRAMO

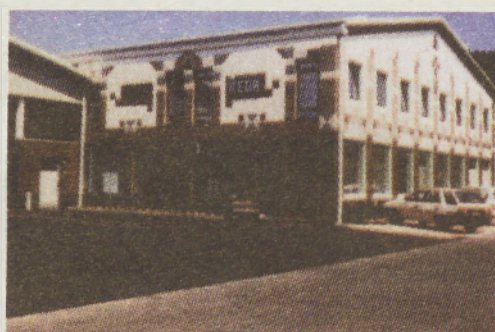

MODEL T - 1908

ŽE TAKRAT SEM BIL
NABOLJŠI

MOJI NASLEDNIKI:
FIESTA, ESCORT,
MONDEO...

SO ŠE BOLJŠI!

KEOR

NOV RAZSTAVNO-PRODAJNI SALON

V Mariboru na Zrkovski cesti blizu malečniškega mostu je odprl vrata novi Keorjev razstavno-prodajni salon, ki omogoča pravi užitek »kopalniškimi sladokuscem«.

Med tednom je odprt dnevno od 7. do 18. in ob sobotah od 7. do 12. ure. Velika izbira vsega, kar potrebujete za dobro kopalnico.

Prepričajte se!

- keramične ploščice vseh vrst
- sanitarna keramika
- kopalniško pohištvo in oprema
- sanitarne armature
- orodje za polaganje ploščic

■ **MARIBOR**
Zrkovska c. 87
tel./faks: 062/511-384

■ **PE BELTINCI**
Štefana Kovača 21
tel./faks: 069/42-202

■ **PE CELJE - TEHARJE**
tel./faks: 063/411-502

**PRIJETNE BOŽIČNE
PRAZNIKE
IN SREČNO '95**

Trgovina na drobno VERA HORVAT

ŽIŽKI 61a

Telefon: 70-211

Pri nas imamo vedno posebno ugodno
ponudbo blaga v prenovljeni
in povečani trgovini!

- živila in vse drugo za vaše gospodinjstvo

TEKSTILNI IZDELKI

- trenirke
- puloverji
- otroške bunde
- žensko, moško
in otroško perilo

Želimo vam vesele
božične praznike
ter zdravo in
zadovoljno novo
leto!

VAŠ DOM trgovina s pohištvom in gradbenim materialom

HAJDINJAK, ŽIŽKI 63, ☎ (069) 70 780

Pri nas kupljeno blago vam po želji zmontiramo.

*V naših novih prodajnih prostorih
prodajamo vse pohištvo
ZA VAŠ DOM!*

Brezplačna dostava ne glede na oddaljenost.

- praznični
popusti
- obročno
odplačilo

Želimo vam blagoslovljene božične praznike
in srečno novo leto!

ATRIUM LJUTOMER,

Podjetje za proizvodnjo in prodajo pohištva.
Vedno ugodni ponudbi pohištva,
smo dodali še predpraznične popuste za
gotovinsko plačilo

Vesel božič
in srečno novo leto!

do 35 %.

NOVOST – izdelava pohištva po meri,
in to po dostopnih cenah

- akcijska prodaja kuhinj Marles
- sestavljen program BIVA v TREH BARVAH po proizvodnih cenah
- ugodne cene kosovnega pohištva
- plačilo s čeki do 6 mesecev brez obresti
- brezplačna dostava na dom

Delovni čas:

- vsak dan od 9. do 17. ure
- ob sobotah od 8. do 12. ure

ATRIUM

Salon pohištva
Krog pri Murski Soboti, tel. št.: 32 455
Salon pohištva Ljutomer, Prešernova 28,
tel. št.: 83 455

ATRIUM ZA TOPLEJŠI
IN PRIJAZNEJŠI DOM

POOBLAŠČENI SERVIS S 25-LETNO TRADICIJO

POSEDI Ljutomer, d.o.o.

p.e. AVTOSALON in TRGOVINA

Prešernova 7, 69240 Ljutomer
Telefon: (069) 81-166, 81-014

PRODAJAMO
VOZILA

Zagotovljeni rezervni deli in servis

UGODNO POSOJILO DO 3 LET IN LIZING

KMALU TUDI PRI NAS
NOVI POLO

VSEM POSLOVNIM PARTNERJEM, SODELAVCEM IN STRANKAM
ŽELIMO VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE TER SREČNO IN USPEŠNO 1995!

TO SMO MI

NEKOČ SMO BILI MAJHNI

ZDAJ PA...

Smo
veččlanska
družina

Salon in

Avtoservis
ŠKAFAR

Bratonci 94 tel. 069/42283

RENAULT

NAJUGODNEJŠA
POSOJILA

SREČNO IN USPEŠNO V LETU 1995!

PAN-AGRA

UGODNA PREDNOVOLETNA RAZPRODAJA

FREZE

ŽITNE
SEJALNICE

BALIRKE
(male in velike)

POHITITE,
KOLIČINE SO
OMEJENE

Ob gotovinskem plačilu 10-20 %
popusta, tudi plačilo na več
obrokov.

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE in SREČNO NOVO LETO

PAN-AGRA

Plese 1, 69000 MURSKA SOBOTA,
tel. 069 31 750, telefaks 069 21 738

tu bi lahko lebdela duša

MU RA

Dušo je imela tako nabito z željami, da je zvezdni utrinek zapraskal po njej, kot bi bila diamantna. Skoraj bi že zavpila: Ustavi se, da si izberem željo! Potem je ujela njegov mehak odblesek na vodi, ki je poniknil pod bregom. In ji je odleglo.

Monografijo o reki Muri, avtorja Štefana Smeja, je izdalo Podjetje za informiranje (slovensko-nemška mutacija).

Naročila sprejema
agencija Venera,
Slovenska 41, Murska
Sobota, telefon: 22 403.

**PRI FIATU VAS
OBDARUJEMO
VSAK DAN V
DECEMBRU!**

Tempra

FIAT TEMPRA je odslej na voljo z novo paleto najsodobnejših motorjev. Ti ustrezajo najstrožjim evropskim ekološkim normativom, ki bodo stopili v veljavo leta 1996. Več moči, manjša poraba, italijansko udobje, prefinjen styling, ... si je mogoče želeli več? Seveda! Vsi, ki se boste odločili za Fiat Tempra v mesecu decembru, boste dobili **POSEBNO DARILO: POVRNILI VAM BOMO STROSKE OBVEZNEGA ZAVAROVANJA ALI PA VAM BOMO PODARILI KVALITETNI AVTORADIO**

KENWOOD

Oglasite se čimprej pri najbližjem pooblaščenem prodajalcu FIATOVE prodajne mreže v Sloveniji! Darilna ponudba velja za vse modele FIAT TIPO in FIAT TEMPRA.

FIAT

temperamentna tehnologija

COSMOS Ljubljana 061/553 153
AUTODELTA Ljubljana 061/218 364
AVTOSISTEM Ljubljana 061/371 176
GAMA AUTO Ljubljana 061/1405150
VEIT Vir pri Domžalah 061/714 151
AVTOTRADE Vitrnka 061/751 346
AVTOCELJE Celje 063/411 584
STEPANČIČ Skofja Vas 063/461 150
KO-IDEAL Maribor 062/27 937
PETROVČIČ Maribor 062/611 759
PANCUR Blej Dobrava 064/874 100
ADRIA AUTO N. Gorica 065/124 051
AVTOPLUS Koper 066/34 621
AVTOLINE Kranj 044/211 553
LAJTER Dobrovnik 069/79-015

Auto Makar d.o.o.
Slegne 21 Ljubljana tel. 061 1502711-1596119

Komunikacija
je preveč pomembna,
da bi jo prepustili
naključju

Z znanjem in izkušnjami
soustvarjamo novo obdobje
in se vključujemo
v sodobne mednarodne tokove.

Biti nenehno povezan s svetom
je prijeten občutek,
je občutek varnosti in udobja.
To je hkrati tudi zahteva komuniciranja
današnjega in jutrišnjega dne.
Tako in v celoti vam jo lahko izpolnimo.

mobitel

Dunajska 22
61000 Ljubljana
tel.: (061) 132 30 10
faks: (061) 131 11 10

KEMA p. o., KREMEN IN SPECIALNI GRADBENI MATERIALI

KEMA

PUCONCI

Leto '94 je skoraj za nami.
Uspešno, tudi zaradi vseh Vas,
poslovnih partnerjev
in številnih kupcev,
ki ste nam zaupali.

Kolektiv KEME PUCONCI
želi vsem poslovnim partnerjem
in bralcem Vestnika

**VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE in
SREČNO NOVO LETO 1995.**

GIPO

Podjetje za proizvodnjo, trgovino,
storitve in izvo-zuvoz
ŠALAMENCI, d.o.o., ŠALAMENCI 80
tel/telefaks: 069/45015, 69201 PUCONCI

SMO UVOZNIK IN
VELEPRODAJALEC LEŽAJEV
MGM IN ŽARNIC TUNGSRAM!
SERVISIRAMO KMETIJSKO
MEHANIZACIJO

KMETIJSKA MEHANIZACIJA:

- električni drobilniki
- drobilniki z zabojem
- drobilnik siler, tudi za suho mletje
- jermeni vseh vrst
- servisiranje kmetijske mehanizacije
- KRMILA
- MOTORNE ŽAGE

**Obiščite našo trgovino v
Gederovcih.**

VSEM POSLOVNIM PARTNERJEM,
STRANKAM IN DRUGIM ŽELIMO
VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE TER
SREČNO IN USPEŠNO
NOVO LETO 1995!

*Želimo vam vesel božič in srečno
novo leto!*

TRGO PREVOZ
d.o.o.

Lenart, Ptujška c. 16

**VELIKA DECEMBRSKA AKCIJA
TRAKTORJI UNIVERSAL S 5% POPUSTOM**

- ugodna posojila • krediti na dve ali tri leta • obrestna mera 12%,
nespremenljiva, vezana na marko

PRODAJA STARO ZA NOVO

GOSENIČARJI HART S 15% POPUSTOM

- ugodna posojila • 25% pologa, preostalo na posojilo na eno leto
brez obresti

STROJI ZA BALIRANJE KRONE

- ugodna posojila • 40% pologa, razlika na posojilo od 6 do 36
mesecev • obrestna mera 12%, nespremenljiva, vezana na marko

OBIŠČITE NAS ALI POKLIČITE PO TELEFONU:

TRGOPREVOZ, d.o.o., Ptujška c. 16, 62230 LENART, tle. (062)
724 604, 724 616 ali 724 675

*Želimo vam vesel božič
in srečno novo leto!*

UNIVERSAL**UNIVERSAL**

Delničarji Pomurske investicijske družbe d.d.:

**Razpisana vrednost delnic je prodana.
Zaradi velikega interesa smo se odločili,
da razpisani kapital povečamo še za
30%.**

Vsem, ki se še odločate!

Možnost nadaljnega vpisa certifikatov je do 19. 01. 1995:

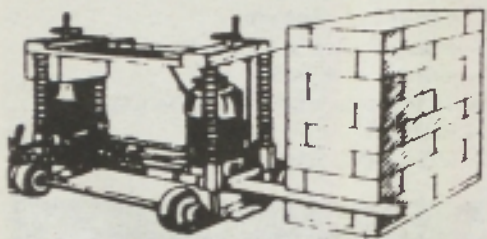
- na vseh okencih LB POMURSKE BANKE d.d.,
- v pomurskih enotah Agencije za plačilni promet (SDK),
- in na več kot osemdesetih pooblaščenih vpisnih mestih v POMURJU.

POMURSKA INVESTICIJSKA DRUŽBA

naložba v domači kraj

S sodobno tehniko – s strojnim rezanjem

**hitro
in kakovostno
izoliramo**

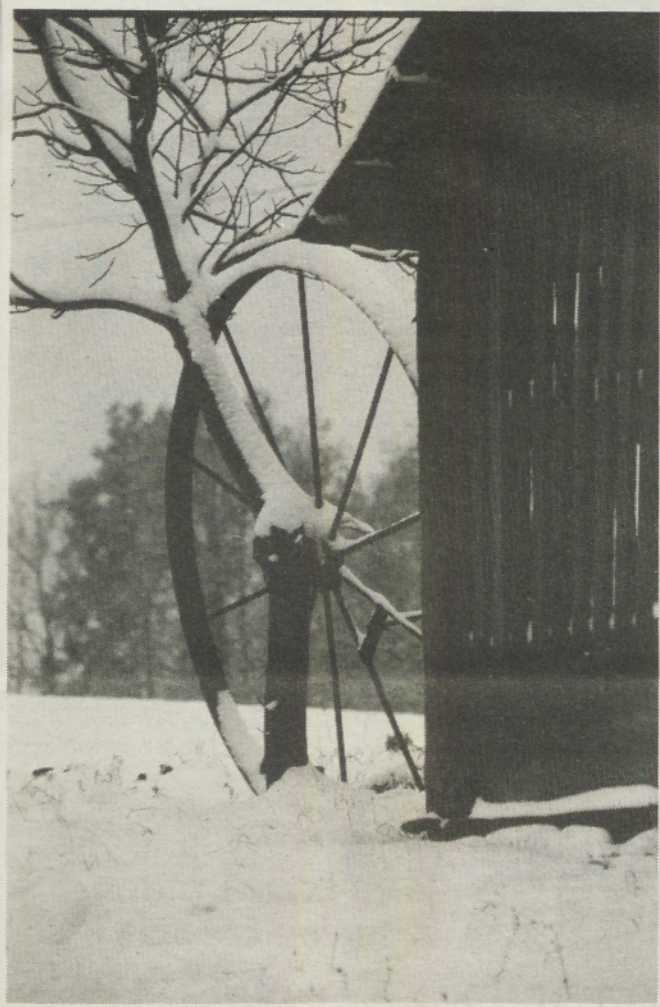
zidove vaše hiše, kleti
in gospodarskih poslopij pred vlago.

- Strokovno hidroizoliramo terasaste strehe – z domačim in uvoženim izolacijskim materialom.
- Naredimo zunanjo in notranjo toplotno izolacijo objektov.

KAKOVOSTNE STORITVE, UGODNE CENE, 5-letna garancija.

Vsem našim strankam in bralcem VESTNIKA želimo vesel božič in srečno novo leto!

Gradbene izolacije **HACK**, 69223 DOBROVNIK 244,
tel./telefaks (069) 79 166

fotografija: NATAŠA JUHNOV

*Tudi v
novem letu
z Vestnikom!*

VESTNIK

NIČ SE NE ZGODI BREZ NAS

VESTNIK
Murski val 94, 8. Mestni Sobota

VESTNIK

NIČ SE NE ZGODI BREZ NAS

VESTNIK
Murski val 94, 8. Mestni Sobota

VESTNIK

NIČ SE NE ZGODI BREZ NAS

VESTNIK
Murski val 94, 8. Mestni Sobota

veta tapete vevče **veta** tapete vevče **veta** tapete vevče **veta** tapete vevče

BOGASTVO BARV IN VZORCEV VAM BO POLEPŠALO STANOVANJE

S tapetami je to mogoče!

1. S tapetami vnesemo v stanovanje prijetno spremembo in živahnost.
2. Na voljo je veliko vzorcev in barvnih kombinacij – ste sam svoj arhitekt!
3. Polaganje tapet je preprosto in čisto delo, ki ga lahko opravite SAMI.
4. Tapete so dober toplotni in zvočni izolator.
5. Tapete VETA so okolju prijazne.
6. Če kadite, boste imeli manj težav z obnovo sten.
7. S tapetami učinkovito prekrijemo neravnine in razpoke na stenah.
8. Tapete na steni so manj občutljive za umazanijo in poškodbe, so trajnejše in je zato CENA ZELO UGODNA.
9. Vzdrževanje je preprosto in učinkovito.
10. Odstranjevanje tapet je preprosto – pogoj je, da je bila STENA UTRAJENA (premazana z razredčenim lepilom).

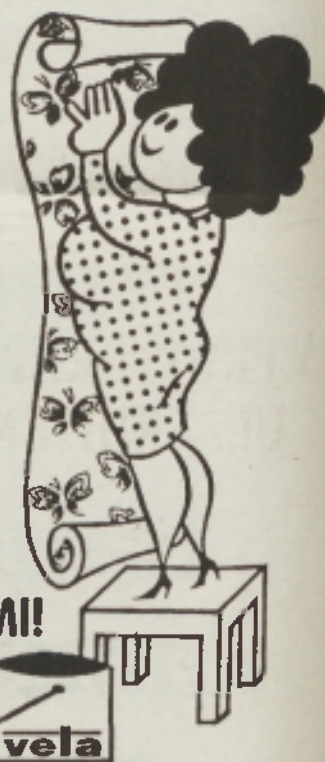
NOVO!

Zaradi higienskih in požarnih razlogov – tapete na osnovi steklenih vlaken.

NOVO!

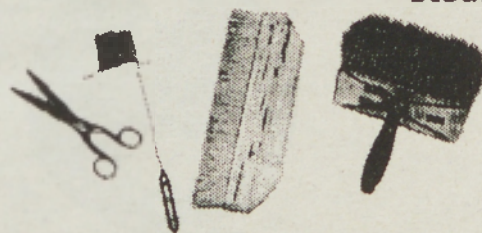
"Tapetirne" mize po ugodnih cenah

ZA TAPETE
SE ODLOČAMO
IZ HIGIENSKIH
RAZLOGOV,
ZARADI
PRIJETNIH
VZORCEV,
BARV IN ZATO,
KER DELO
LAHKO
OPRAVIMO SAMI!

Potrebna orodja, ki jih imate doma:

- čopič za nanos lepila
- ščetka ali omelo
- svinčnica
- škarije

Tapete lahko kupite v vseh specializiranih prodajalnah po Sloveniji.

V Vetrinih prodajalnah vam ponujajo tudi bogat izbor tapet iz uvoza!

veta

Tovarna tapet Veta d.o.o.
Vevče, Vevška c. 52
61260 Ljubljana-Polje
Tel. 061/483 331
Faks 061/485 903

prodajalne

VEVČE, Papirniški trg
Tel.: 061/485-454

DRAVLJE, Celovška 291
Tel.: 061/159-20-89

TPC MURGLE, C.v. Mestni trg
Tel.: 061/265-297

veta tapete vevče **veta** tapete vevče **veta** tapete vevče **veta** tapete vevče

AUTOCOMMERCE

Podjetje za notranjo in zunanjo trgovino
z avtomobili in deli - Murska Sobota d.o.o.

Mercedes-Benz

AUTOCOMMERCE d.d.
AC - INTERCAR d.o.o. Ljubljana

Generalni zastopnik za Slovenijo

Sezite po zvezdah!

Božično-novoletni popusti za osebna vozila
Mercedes-Benz razredov C, E in S iz zaloge.

Vaše rabljeno vozilo
vzamemo v račun!

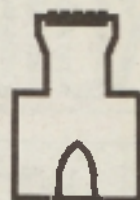
**Informacije
in prodaja:**

AC MURSKA SOBOTA,
Kocljeva 5, tel. 069/21 830
telefaks 069/21 758

**PO NOVEM LETU BOMO TUDI MI
V PROSTORIH ZGRADBE INTERING CENTRA,
UL. ARHITEKTA NOVAKA 13, V M. SOBOTI**

MDCCCLXXXIV

SLOVENICA

zavarovalniška hiša d.d.

**Če vas boli zob, je hudo, če vas začne boleti glava,
pa je...**

- zavarovanje v družbenem in zasebnem sektorju
 - premoženjska zavarovanja
 - avtomobilska zavarovanja
- paketno zavarovanje obrtnih dejavnosti in podjetij,
d.o.o.
 - zavarovanje živine in posevkov
 - življenjska in nezgodna zavarovanja
 - transportna zavarovanja

**Z Vami v deželi ob MURI zastopništvo v Slovenski 48
v M. Soboti (prostor nekdanjega socialnega zavarovanja),
tel. številki sta: (069) 31 340, 32 970**

Ko previdnost postane modrost!

VESEL BOŽIČ IN SREČNO 1995!

VESTNIK

je za bralca vedno
aktualen časopis.

VESTNIK

je časopis, na katerega
se morate naročiti!

NAROČILNICA

Če ga želite prebrati, izrežite in pošljite na naslov:
VESTNIK, Slovenska 41, 69000 Murska Sobota

Podpisani:

Ulica:

Kraj in poštna št.:

NAROČAM VESTNIK

Pošiljati začnite:

Podpis naročnika:

VESTNIK

Vas bo obiskal vsak
teden; je tisti, ki Vam bo povedal, kaj in
kako ravna z vašo usodo BOGOVI!

VESTNIK

BENKOJEHNA

PONUJAMO VAM:

- tople pode, itisone
- gradbeni material
- inštalacijski material
- razna orodja, stroje
- železnino

Za določene izdelke možnost plačila na 8 obrokov.

**ŽELIMO VAM VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
TER SREČNO IN USPEŠNO NOVO LETO 1995!**

PRI NAS SO NAKUPI VEDNO UGODNI!

SLOVENSKA ZADRUŽNA KMETIJSKA BANKA, d.d. LJUBLJANA
PE MURSKA SOBOTA, Kocljeva 16,
tel.: 069 31 630

**SMO BANKA SLOVENSKEGA ZADRUŽNIŠTVA,
AGROŽIVILSTVA, KMETOV IN PRAVNIH OSEB DRUGIH
DEJAVNOSTI.**

Nadaljujemo s tradicijo nekdanjih zadrúžnih hranilnic in posojilnic in navezanosti na slovensko zemljo.

Predvsem podpiramo razvoj zadrúžništva, kmetijstva in oblikovanja novega modela slovenskih kmetij.

Slovenska zadrúžna kmetijska banka, PE Murska Sobota želi vsem občanom in poslovnim partnerjem srečen božič in veliko uspehov v prihajajočem letu 1995 z upanjem, da bomo medsebojne vezi še okrepili oz. jih vzpostavili povsod tam, kjer jih še ni bilo.

**SLOVENSKA ZADRUŽNA KMETIJSKA BANKA
PRAVA BANKA ZA DOBRE GOSPODARJE.**

UGODNE OBRESTI IN NAJHITREJŠA POT DO DENARJA

ZASTAVLJALNICA
LOMBARDSKA HIŠA
Podružnica Maribor,
Glavni trg 17 b/I/II
tel.: (062) 224-617, 224-619
fax: (062) 29-586

GOTOVINSKA POSOJILA NA OSNOVI:

- nepremičnin
- osebnega dohodka, pokojnin
- premičnin, kot so avtomobili, umetniška dela, zlato, vrednostni papirji, tehnični predmeti.

ODKUPUJEMO ZLATO PO DNEVNO NAJVIŠJIH CENAH

*Tudi v
novem letu
z Vestnikom!*

agromerkur

*Vesele božične praznike
ter srečno in uspešno novo leto '95
želi vsem svojim kupcem,
poslovnim partnerjem
in prijateljem.*

KLI LOGATEC TUDI V MARIBORU!

Podjetje **KLI** iz Logatca je odprlo **salon s stavbnim pohištvom** v TRGOVSKEM CENTRU MLINSKA (nasproti nove avtobusne postaje), v drugem nadstropju.

Privoščite svojemu domu najboljše okna iz prvovrstnega lesa in prijeten občutek topline bo žareč še dolgo...

Pridite v salon **KLI** in izberite si takšna okna, kot si jih resnično želite!

KLI Logatec p.o.
SALON MARIBOR
Mlinska 22, Maribor
tel. 062/224-339
faks 062/224-359

70 let tradicije lesarstva
70 let kakovosti **KLI**

Magna odslej tudi v Prekmurju!

Plačilna kartica MAGNA vam omogoča:

- plačevanje goriva in drugega blaga na Petrolovih bencinskih servisih
- poravnovanje računov v avtopalnicah, zavarovalnicah, mehaniknih delavnicah, izposojevalnicah vozil, izbranih gostilnah in hotelih

Za MAGNO potrebujete:

- tekoči račun v eni od šestindvajsetih slovenskih bank, med katerimi sta poleg SKB, PBS in Abanke tudi **POMURSKA BANKA** in **UBK BANKA**
- prijavnico, ki jo dobite na Petrolovih bencinskih servisih, izpolnete in oddate v svoji banki

STUDIO MARKETING

PETROL

MAGNA

Je MAGNA. Je moč.

fotografija: NATAŠA JUHNOV

VESEL BOŽIČ
IN
SREČNO NOVO LETO
1995!

Radgonske gorice

GORNJA RADGONA p.o.
69250 Gornja Radgona, Jurkovičeva 5-9
Tel.: 069/61-321; Fax.: 069/61-039

**PRI FIATU VAS
OBDARUJEMO
VSAK DAN V
DECEMBRU!**

Tipo.

FIAT TIPO je avtomobil, ki v sebi združuje najboljše lastnosti. Sodobno zasnovan motor mu daje živahnost in temperament, dodatna bočna zascita varuje voznika in potnike. Notranjost vas razvaja z udobjem, kakrsnega nudijo le italijanski avtomobili, njegova cena pa navdaja konkurenco z zavistjo. Si lahko želite več? Prav gotovo! Vsi, ki se boste odločili zanj v mesecu decembru, boste dobili **POSEBNO DARILO: POVRNILI VAM BOMO STROSKE OBVEZNEGA ZAVAROVANJA ALI PA VAM BOMO PODARILI KVALITETEN AVTORADIO**

COSMOS Ljubljana 061/553 153
AUTODELTA Ljubljana 061/216 364
AVTOSISTEM Ljubljana 061/371 176
GAMA AUTO Ljubljana 061/1405150
VEIT Vir pri Domžalah 061/714 151
AVTOTRADE Vrnjaka 061/751 346
AVTOCELJE Celje 063/411 584
STEPANČIČ Škofja Vas 063/461 150
KO-IDEAL Maribor 062/27 937
PETROVČIČ Maribor 062/611 759
PANCUR Blej Dobrava 064/874 100
ADRIA AUTO N Gorica 065/124 851
AVTOPLUS Koper 066/34 621
AVTOLINE Kranj 064/211 553
LAJTER Dobrovnik 069/79-015

KENWOOD

Oglasite se čimprej pri najbližjem pooblaščenem prodajalcu FIATOVE prodajne mreže v Sloveniji! Darilna ponudba velja za vse modele FIAT TIPO in FIAT TEMPRA.

FIAT

temperamentna tehnologija

Auto Makar d.o.o.

Stegne 21 Ljubljana tel. 061 1592711-1598119

**TO SE VAM
LAHKO ZGODI,**

**ČE NE UPORABLJATE
ORIGINALNIH
REZERVNIH
DELOV**

Pri nas vam nudimo
izbor vseh originalnih delov
za vse modele znamke
SEAT.

Hitro in učinkovito vam priskrbimo katerikoli del, ki ga v tistem trenutku ni v naši zalogi. Rezervne dele vam strokovno vgradimo in zanje nudimo enoletno tovarniško garancijo, vaše vozilo pa bo ohranilo podaljšano garancijo za določene dele vozila tudi do 5 let.

Uspelu delimo z vami!

Vaš pooblaščen trgovec:

AVTOSERVIS
ORI
69000 MURSKA SOBOTA
Obrtna cona
Tel./Fax.: (069) 31-042

ZAKAJ BI Z ZAVISTJO GLEPALI K SOSEDU!

**Izkoristite
tradicionalni novoletni
popust pri Jelovici**

Jelovica vam na prodajnih mestih po vsej Sloveniji ponuja pri nakupu hiš, vrat, oken in polken **5 do 10%** gotovinski in **3%** novoletni popust.

JELOVICA

Jelovica Škofja Loka, nova tel.št. 064/6130, fax 064/634 261

MURSKA SOBOTA, CANKARJEVA 25, TEL./FAX. 069/22 921,
DISKONT UNIVERZAL KRIŽEVCI/LUTOMER

SREČNO '95!

Radenska

»ZVEZDA« M. SOBOTA, d.o.o.

NAJDALJŠO NOČ V LETU

PREŽIVITE
Z NAMI V:

Restavraciji HOTELA ZVEZDA

Cena silvestrskega jedilnika
4.900 SIT

Gostišču ZVEZDA v BELTINCIH

Cena silvestrskega jedilnika
4.500 SIT

**Motelu ČARDA s
klubom Super LI**

Cena silvestrskega jedilnika
v motelu ČARDA 4.900 SIT
V klubu Super LI rezervacija
1.000 SIT

**Bogat silvestrski jedilnik in zabava do zgodnjih jutranjih ur
– obenem Vam želimo vesele božične praznike ter srečno
novo leto 1995!**

Rezervacije sprejemamo po tel.: (069) 32 040 – Hotel ZVEZDA, 42 018
– ZVEZDA Beltinci in 48 118 – Motel ČARDA ali po telefaksu:
(069) 21 278

Z

ZAVAROVALNICA - MARIBOR

NOVO!

NEZGODNO KMEČKO ZAVAROVANJE

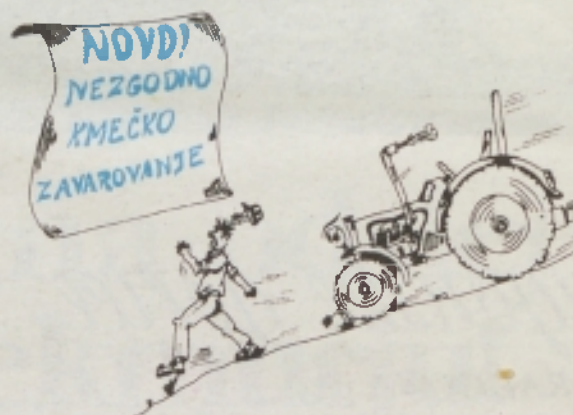
ZDRAVE ROKE ZA BOGATO ŽETEV

V Zavarovalnici Maribor se zavedamo, da je delo na zemlji zahtevno, naporno in nevarno, da potrebuje celega in zdravega človeka in da je vsak par pridnih rok najdragocenejše premoženje kmečkega gospodinjstva.

Zato smo pripravili posebno novo obliko nezgodnega zavarovanja, ki kmetom ob zelo ugodni ceni zagotavlja enake bonitete kot delavecem, obrtnikom in podjetnikom ter omogoča, da ob morebitnih nezgodah, ki so jim pri kmečkih opravilih vsakodnevno izpostavljeni, ohranijo svojo socialno in ekonomsko varnost.

Z novim nezgodnim kmečkim zavarovanjem so lahko zavarovani vedno in povsod, 24 ur na dan, vsi člani kmečke družine oz. gospodinjstva med 14. in 75. letom starosti.

Spoštovani kmetje, povprašajte našega predstavnika ali se oglasite v eni od naših podružnic in z veseljem vam bomo predstavili vse prednosti in ugodnosti novega kolektivnega kmečkega zavarovanja.

Z
ZAVAROVALNICA - MARIBOR

**Vsem zavarovancem
vesele božične praznike in srečno novo leto!**

Vesele božične praznike in srečno novo leto!

**Nič
ni tako
varno,
da ne bi
potrebovalo
zavarovanja!**

zavarovalnica triglav d.d.
območna enota M. Sobota
Lendavska 5, tel.: 069/31-650

KOMPAS MTS

KOMPAS MTS, d.d., Ljubljana
PE GORNJA RADGONA

Restavracija Pivnica

Kavana

Menjalnica

Turistična agencija

Špedicija

Gornja Radgona, Dolga vas, BTC Murska Sobota
Središče ob Dravi

Brezcarinske prodajalne

Gornja Radgona, Gederovci, Kuzma, Dolga vas

**Vsem svojim gostom, poslovnim partnerjem ter
sosedom želimo uspešno novo leto 1995**